

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :1

3 Kasım 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.06

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Kıymetli YÖK Başkanımız, Değerli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hayırlı sabahlar diliyorum.

Komisyonumuzun 10'uncu Birleşimini açıyoruz.

Gündemimizde 85 milyonu yakından ilgilendiren Millî Eğitim Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları, Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçe ve kesin hesabı ile üniversitelere ait 127 bütçe, 127 kesin hesap ve 99 adet Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, sunum için...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Otuz saniye usul açısından bir söz

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :2

---

verebilir misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz veremiyorum, usul konusunda sadece üyelere söz verebiliyorum İç Tüzük gereği, Komisyonumuzun kuralları gereği.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, İç Tüzük öyle bir ayırım yapmıyor; dün de söyledim, bugün de söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teknik arkadaşlar bir not hazırlasınlar...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Parlamenter sistemde 3 tane koltuk vardır; bir tanesi Cumhurbaşkanı, bir tanesi Başbakan, bir tanesi de Meclis Başkanınıdır ve o sistem kaldırıldı, başkanlık sistemine geçildi. Geçilince başbakanlık koltuğu kaldırıldı, Cumhurbaşkanı ve Meclis Başkanı kaldı. Hiçbir Komisyonda, gelen Bakanlara yürütmeye özgü yüksek koltuk olmadı - Bakan Bey, kendi üstüne alınmasın, özür diliyorum yani bu, bütün bakanlarla ilgili- burada yürütmeye yüksek koltuk tahsis edilmesi parlamenter sistemin, demokratik sistemin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mahmut Bey, bakın, usul hakkında üyemiz olmayanların konuşma hakkı yok. Siz, bir hukukçusunuz; sizi herkesten daha fazla kurallara hassasiyet göstermeye davet ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir koltuk veya bir sandalye bir yere konulunca bunun usul ve kaidesi vardır. Bu, Meclis Başkanlığının talebi doğrultusunda mı konuldu,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :3

---

sizin talebiniz doğrultusunda mı konuldu? Böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir izahat yapayım müsaade ederseniz.

Bu, yeni bir uygulama değil, eskiden beri var olan bir uygulamadır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Eskiden beri değil, komplo bu!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teklif sahibiyle Meclise gelen tasarı sunar, şu anda da “teklif sahibi” diyoruz. Milletvekili arkadaşlarımız da kanun teklifi...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Böyle bir şey yok, hayır. Burada yürütme organı, yasama organından yüksek olamaz, olmaması gerekir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye Mahmut Bey, söz vermediğim hâlde konuştunuz. Bakın, asıl siz şu anda kuralları ihlal ediyorsunuz, kusura bakmayın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama, siz de ihlal ediyorsunuz. İhlal edilen kuralları...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kurallara uymak zorundayız. Bütün dünyada parlamentolar kurallarla çalışır. Biz de kurallarla çalışıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben de kuralları söylemeye çalışıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz, bir hukukçusunuz, sizin herkesten fazla kurallara hassasiyet göstermeniz gerekir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :4

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, yapılan kuralsızlık!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye...

Kuralsızlık değil, efendim. Teknik arkadaşlarla da şimdi konuştum, öteden beri var olan bir uygulamadır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öteden beri yok!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Benim koltuğum farklı dikkat ederseniz, bir de karşıdaki heyet başkanının koltuğu farklı. Bunlar, Meclisimizde öteden beri var olan uygulamalardır, hiç kimseye bir üstünlük veya alçaklık getiren şeyler değildir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanlık sistemiyle koltukları değiştirdiniz siz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sadece teklif sahibi ile Mecliste yönetici konumda olan, Komisyonu yöneten insanlara tanınmış bir durumdur. Dolayısıyla, bunu çok fazla büyütmenin bir anlamı yok, öteden beri var olan uygulamadır.

Değerli arkadaşlar...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, Genel Kurulda nasıl, Genel Kurulda?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İsrail’de yüksek koltuk tartışması değil bu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mahmut Bey, şu anda bütün kuralları ihlal ettiniz; kusura bakmayın, Komisyonumuzun kurallarını ihlal

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :5

---

ediyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Siz Anayasa’yı ihlal ediyorsunuz, iktidar Anayasa’yı ihlal ediyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Üye olmayanların usule ilişkin konuşma hakkı yok, bu benim belirlediğim bir şey değil; bu, Komisyonumuzun usulüdür.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İç Tüzük’e göre konuşuyorum ben.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakın, böyle yaparsanız kameraları bundan sonra başlangıca da almayız, olur biter, eğer bunu istiyorsanız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şu kamera, ne kamerası? Ona para veriyorsunuz, kayıt alıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğer odalarda bürokratlar izliyor tartışmaları.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ona niye para veriyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğer odalarda bürokratlarımız izliyorlar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O kameralar ne?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz arka odaları gezdiniz mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Hangi şirkete ihale ettiniz onu, söyler misiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok yadırgıyorum bu sözlerinizi, çok yadırgıyorum. Meclisimizin çalışma düzenini iyileştirmeye dönük, kaliteli bir tartışma ortamı oluşturmaya dönük yaptığımız bu çalışmaları böyle eleştirmenizi çok yadırgıyorum; teessüf ediyorum size, teessüf ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :6

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben sizi yadırgıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir kuruş için hassasiyet gösteriyoruz, her zaman da göstermeye devam edeceğiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O kamera niçin var? O kayıt yapmıyor mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bilir bilmez bir şekilde böyle itham etmenizi de kınıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sorun, sorun...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kınıyorum sizi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben sizi kınıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Rica ediyorum, lütfen, kurallarımızı bozmayın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Orada 4 eleman var; şirketin elemanı onlar, Meclisin elemanı değiller.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz bu milletin bütçesinin tartışılmasını engellemeye çalışıyorsunuz şu anda, Komisyonumuzun düzenini bozuyorsunuz. Lütfen... Böyle bir şeye hakkınız yok, siz kuralların üstünde değilsiniz. Hepimiz kurallara uymak durumundayız. Hangi hakla bunu yapıyorsunuz?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Milletin hakkıyla yapıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kuralları var Meclisin, Meclise saygınız olsa bunu yapmazsınız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sizin Meclise saygınız olsa paraları böyle harcamazsınız.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :7

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Meclisin kurallarını çiğneyerek mi Meclise saygı göstereceksiniz? Meclisin itibarını böyle mi koruyacaksınız? Teessüf ediyorum size, teessüf ediyorum!

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Saygı duysanız siz bu milletin paralarını çarçur etmezsiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Orhan Bey, usul hakkında, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Tanal dün de aynı konuşmayı yaptı, daha sakindi, bugün bir kendinden geçmiş geldi, hayır olsun, bilmiyorum da... Dün de aynı şeyi söyledi. Biz Komisyonda teklif sahibi olarak, milletvekilleri olarak kanun teklifleri veriyoruz ve biz kendimiz de kanun teklifleri verdiğimiz zaman, o bölgede oturduğumuzda hep o koltuk, aynı koltuk olur. O koltuk, aslında bir nevi, orada oturacak kişiler için -ki ön sırada fazla kişi oturur, Komisyonda da öyledir- ortanın neresini belli eden, oturanlar arasında herhangi bir hiyerarşik ayrıma dair bir sembol olmayan bir koltuktur. Bu, burada da böyledir, bu bizim Komisyondaki bütün arkadaşların bildiği gibi de böyledir, hep böyle olagelmıştır; bir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Genel Kurulda nasıl?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Genel Kurul başka bir yer, ben Komisyon örneğinden bahsediyorum. Ben de milletvekili olarak teklif verdim, verdiğim kanun tekliflerinde iki üç defa ben de öyle bir koltuğa oturdum çünkü o, o sıranın ortasını belli eder; bir.

İkincisi: Bu, Sayın Bakanların tercihi de değildir, oraya gelen kişilerin de tercihi değildir. Bu, belki sizin bakış açınızla fark edilmiş bir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :8

şey olabilir ama hiçbir sembolik anlamı olmayan, sadece sıranın ortasını belli eden, dolayısıyla, gelen misafirin, kanun teklifini yapan kişinin masanın neresinde oturacağını belli eden bir şeydir. Büyütülmesi, abartılması doğru olmayan, bugünün huzurunu kaçırmaya hiç gerek olmayan bir konudur; Mahmut Bey, Sayın Tanal, yapmayın Allah aşkına, kapatalım bu konuyu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Orhan Bey.

Değerli arkadaşlar, sunuma geçmeden önce gelen misafirlerimizi tanımak istiyoruz Sayın YÖK Başkanımızdan başlayarak.

Buyurun.

(Katılımcılar kendileri tanıttılar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi, sunumlarını yapmak üzere Millî Eğitim Bakanımız Sayın Mahmut Özer'e söz veriyorum.

Sayın Bakanım, süreniz otuz dakikadır.

Buyurun lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı ve üniversitelerin 2023 yılı merkezî yönetim bütçe kanunu teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'ni sunmak, 2021 yılı Sayıştay raporları üzerinde değerlendirme yapmak ve Bakanlık faaliyetlerimiz ile hedeflerimiz hakkında bilgi vermek üzere huzurlarınızda

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :9

bulunmaktayım.

Bu vesileyle Komisyonumuzun Başkanını ve tüm üyelerini saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizin malumu olduğu üzere, ülkelerin en önemli ve sürdürülebilir sermayesi beşerî sermayeleri olup beşerî sermayelerinin niteliğini artırmada sahip oldukları en önemli araç eğitimidir. Bu nedenle ülkemizin hedeflediği sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak, rekabetçi ekonomiye sahip bir bilgi toplumuna dönüşmek, insan yaşamından kalite ve başarıyı yükseltmek, toplumsal adaleti tesis etmek, bilgi seviyesi yüksek, evrensel kültüre sahip ve sağlıklı bir nesil yetiştirmek için eğitim kritik bir öneme sahiptir. Bu inançla, okul öncesi eğitimden başlayarak eğitim ve öğretimin her kademesinde bütün bireylerin nitelikli eğitime eriştiği bir eğitim sistemi oluşturmayı hedeflemekteyiz. Bütün çalışmalarımızı bu hedefe uygun olarak yürütmekte eğitim politikalarımızı bu doğrultuda şekillendirmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde 2000’li yıllardan itibaren eğitim sisteminin birçok birleşeninde eş zamanlı olarak gerçekleştirilen tarihî bir dönüşüm sürecine girmiştir. Eğitimin tüm kademelerinde bir taraftan okullaşma oranlarının artırılması aracılığıyla eğitim kiteselleştirilirken diğer taraftan derslik başına ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı önemli ölçüde azaltılarak OECD

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :10

---

ortalamasına yaklaştırılmıştır. Dolayısıyla, bu dönüşüm bir yandan eğitim sisteminde evrenselleşmeyi sağlarken yani eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranlarını yüzde 100'lere yaklaştırırken diğer yandan, niteliğin de artmasına imkân vermiştir. Bu yolla, Türkiye, yaptığı iyileştirmelerde nicelik ve niteliği birlikte ele almış ve eğitim sisteminin performansını artırmıştır.

Yaşanan bu dönüşüm sürecinde ana hedeflerden biri, malumunuz olduğu üzere eğitimde fırsat eşitliğini artırmaktır. Eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmek için şartlı eğitim yardımından pansiyon kapasitesinin ve bursların artırılmasına, ücretsiz yemek hizmetinden ücretsiz ders kitapları ve yardımcı kaynaklara kadar çok kapsamlı sosyal politikalar kararlı bir şekilde uygulanmıştır; bu politikalar eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesine çok önemli katkılar sağlamıştır. Bu sosyal politikaların uygulanması çeşitli dezavantajlara sahip öğrenciler başta olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin eğitim faaliyetlerinden etkin ve eşit bir şekilde yararlanması açısından oldukça kritik öneme sahiptir. Bu politikaların da desteğiyle okullaşma oranları okul öncesinden başlayarak tüm eğitim kademelerinde ilk kez yüzde 95'in üzerine çıkmıştır. Bugün gelinen noktada eğitim faaliyetlerinin toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırıldığı ve evrenselleşmenin tüm eğitim kademelerinde sağlandığı açıkça görülmektedir. 2000'li yıllarda, 5 yaşında, yüzde 11 olan okullaşma oranı

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :11

2022 yılında yüzde 97'ye; ilkokulda okullaşma oranı yüzde 99,63'e; ortaokulda okullaşma oranı ise yüzde 99,44'e yükselmiştir. Okullaşma oranlarındaki artışın en çarpıcı olduğu eğitim kademesi ise okul öncesi ile ortaöğretimdir. 2012 yılında hayata geçirilen 4+4+4 sisteminin de önemli katkıları neticesinde ortaöğretimde yüzde 44 olan okullaşma oranı yüzde 95'e yükseltilmiştir. Dolayısıyla, son yirmi yıl, ülkemizin fırsat penceresi olan çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitime katılımının sürekli arttığı bir döneme karşılık gelmektedir. 2022-2023 eğitim öğretim yılında, resmî ve özel 15.918 okul öncesi, 25 bin ilkokul, 18.186 ortaokul ve 12.714 liseyle toplam 71.818 okulumuzda 1 milyon 200 bin öğretmen ve 19 milyon 100 bin öğrencimizle eğitim ve öğretime devam ediyoruz. Görüleceği üzere, eğitim sistemimizdeki toplam öğrenci ve öğretmen sayımız günümüzde birçok ülkenin toplam nüfusunun üzerindedir. Bu ölçekte bir eğitim sisteminde büyük bir dönüşümü gerçekleştirebilmek devasa yatırımların yanında büyük bir kararlılığı da gerektirmektedir. Türkiye'de eğitim sisteminde yaşanan dönüşüm bütüncül bir iyileşmeyi hedeflemektedir. Bu nedenle, eğitim sisteminde sağlanan bu devasa büyüme kaliteye rağmen yapılmamış, aksine kaliteyi odağına alarak gerçekleştirilmiştir; zaten PISA ve TIMSS gibi uluslararası öğrenci başarı araştırmalarının son yirmi yıl sonuçları da bunu teyit etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; toplumun tüm kesimlerini içine

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :12

alan örgün ve yaygın eğitim hizmetlerini yürütebilmek için Bakanlığımız, Yükseköğretim Kalite Kurulu, ÖSYM, üniversiteler ve diğer bakanlıklara ayrılan kaynaklarla eğitim bütçemiz 651 milyar 377 milyon 155 bin TL olarak belirlenmiştir. Bu rakam 2023 yılı merkezî yönetim bütçesinin yüzde 14,6'sına karşılık gelmektedir. Eğitime ayrılan bu bütçeyle 2023 yılında eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi, mesleki eğitimin güçlendirilmesi ve öğretmenlerimizin mesleki gelişimlerinin çok boyutlu desteklenmesine yönelik çalışmalar ön planda olacaktır. Her öğrencimize benzer imkânları sunabildiğimiz, tüm öğretmenlerimize farklı gelişim fırsatları sağladığımız ve iş gücü piyasasının ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren bir mesleki eğitim sistemiyle ülkemizi eğitimde çok daha ileri noktalara taşımayı amaçlıyoruz. Tüm bu adımlar sayesinde Türk eğitim sistemini dünyayla daha fazla rekabet edebilir bir hâle getireceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlık olarak öncelik verdiğimiz politikalarımızdan biri olan eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi amacıyla gerçekleştirdiğimiz çalışmalara kısaca değinmek istiyorum. Bilindiği gibi eğitimde fırsat eşitliği günümüzde tüm eğitim sistemlerinin ana odağını oluşturan bir alandır. Eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması, eğitime tam erişimin sağlanması ve eğitim imkânlarından tüm paydaşların eşit faydalanması için destek mekanizmalarının geliştirilmesi gerekmektedir. En temel kamu hizmetlerinden olan eğitim hizmetlerinin

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :13

yaygın ve erişilebilir olması noktasında çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Daha önceki Bütçe Komisyonu toplantısında da bahsettiğimiz gibi okul öncesi eğitimde okullaşma oranlarını OECD ortalamalarına ulaştırmayı hedefliyoruz. Bu kapsamda, bir yıl gibi kısa bir süre içerisinde 2.050 yeni anaokulu, 15.500 yeni ana sınıfı açtık. Malumunuz olduğu üzere, bu projeye başladığımız zaman tüm Türkiye'deki anaokulu sayısı 2.782'di. Köy okullarında ana sınıfı açılması için gerekli olan asgari öğrenci sayısını 10'dan 5'e düşürdük ve köy okullarında da okul öncesi eğitime erişimi kolaylaştırdık. Yaptığımız bu düzenleme, özellikle düşük nüfuslu yerlerde okullaşma oranlarının artırılmasını sağladı. Kısa süre içerisinde, bu bölgelerde yaşayan 20 binden fazla öğrencimiz okul öncesi eğitime erişim sağladı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; böylece, okul öncesi eğitimde son bir yılda atmış olduğumuz adımlarla 3 yaşta okullaşma oranını yüzde 9'dan yüzde 14'e, 4 yaşta yüzde 16'dan yüzde 35'e yükselttik. En önemli iyileştirmeyi 5 yaşta yaptık, 5 yaşta okullaşma oranını kısa sürede yüzde 65'ten yüzde 97'ye yükselttik. 2022 yılı sonuna kadar 5 yaşta okullaşma oranını yüzde 100'e ulaştırmayı hedefliyoruz. Böylece, zorunlu eğitim öncesinde tüm öğrencilerimizin en az bir yıl okul öncesi eğitim alma hedefini gerçekleştirmiş olacağız. Okul öncesi eğitimde 3-5 yaş aralığındaki okullaşma oranını da 2023 yılında OECD ortalamasına

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :14

---

ulaştırmayı hedefliyoruz.

Ortaöğretimde okullaşma oranı hepimizin malumu olduğu üzere bir yıl önce yüzde 90'lar seviyesindeydi. Son bir yılda, özellikle ortaöğretimde devamsızlık ve terk oranlarının azaltılmasına odaklandık. Bu kapsamda çok sayıda projeyi aktif bir şekilde uyguladık. Bu projelerde, öğrencilerimizin eğitime devamlarını yakından izlemeye başladık. Özellikle mesleki eğitim merkezlerinin yaygınlaştırılması, öğrencilerin sürekli devamsızlık ve terk oranlarının azaltılmasında önemli katkılar sağladı. Tüm bu çalışmalar kısa sürede meyvelerini verdi ve bir yıl gibi kısa sürede ortaöğretimde okullaşma oranı yüzde 90'dan yüzde 95,06'ya yükseldi.

Son yirmi yılda okullaşma oranlarında meydana gelen iyileştirmelerden hepimizin malumu olduğu üzere en çok kız çocuklarımız yararlandı. Tüm eğitim kademelerinde kız çocuklarının eğitime katılımı yakından takip edildi, en büyük gelişimse ortaöğretim düzeyinde sağlandı. 2000'li yıllarda ortaöğretimde kızların okullaşma oranı sadece yüzde 39,2'yken bugün bu oran yüzde 95'e yükseldi. Üstelik 2000'li yılların başında okullaşma oranlarının görece düşük olduğu birçok ilde kız çocuklarının okullaşma oranı ilk kez erkek öğrencileri geride bıraktı. Dolayısıyla, ülkemizde eğitimin tüm kademelerinde son yirmi yılda kız çocuklarının okullaşma sorununu çözmeye çok önemli mesafeler alındı. Gelecek bir yılda ortaöğretimde okullaşma oranını yüzde 100'e ulaştırmak

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :15

İçin yakında kapsamlı bir projeye başlıyoruz. Ortaöğretim çağ nüfusunda okullaşmayan tüm gençlerimize tek tek ulaşarak koşullarına uygun okullaşma seçeneklerinden faydalanmalarını sağlayacağız. Bu kapsamda, 2023 yılında tüm eğitim kademelerinde okul terki riski taşıyan öğrencilerimizin tespitine yönelik erken uyarı ve kayıt dışı öğrenci çağ nüfusu için de takip sistemi kuracağız. Amacımız eğitim çağ nüfusundaki tüm çocuklarımızın eğitimle buluşmalarını sürdürülebilir kılmaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesi için okullar arası imkân farklılıklarının azaltılmasına odaklanıyoruz. Günümüzde yapılan çalışmalar, okulların sahip oldukları imkânlar ve sunduğu fırsatlarla öğrencilerin performansı üzerinde belirleyici olduğunu göstermektedir. Okulların, öğrenciler üzerindeki bu önemli etkisi, eğitim sistemlerinde okul temelli iyileştirmelere odaklanılmasına neden olmuştur ve tüm dünyada özellikle okul ikliminin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar son yıllarda ön plana çıkmaktadır.

Eğitimde evrenselleşmeyi sağlarken kalitede artışı da gerçekleştirebilmek için büyük yatırımlar yapılmıştır. Bu süreçte, derslik başına düşen öğrenci sayısını azaltmak için eğitim altyapımız sürekli güçlendirilmiştir. Bu çerçevede 2003 yılından bugüne kadar toplam 356 bin 438 adet yeni dersliğin yapımı tamamlanarak eğitim ve öğretimin hizmetine sunulmuştur. Böylece hem eğitimde evrenselleşme süreci tamamlanmış hem de derslik

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :16

başına düşen öğrenci sayısında OECD ortalamalarına ulaşılmıştır. Her eğitim kademesinde derslik başına düşen öğrenci sayısı yeni yapılan derslikler sayesinde ülke genelinde her geçen gün azalmaktadır. Bütün bu çalışmalar sonrasında derslik başına düşen öğrenci sayısı temel eğitimde 23'e, ortaöğretimde ise 22'ye düşmüştür. Böylece, büyük bir artış gösteren öğrenci sayısına rağmen -burası çok önemli- eğitim ortamları önemli ölçüde iyileştirilmiştir. Eğitim ortamlarının iyileştirmek, okullar arasındaki imkân farklılıklarını azaltarak fırsat eşitliğini güçlendirmek için hepimizin malumu olduğu üzere "Mesleki Eğitimde 1.000 Okul Projesi"ni ve "Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi"ni tamamladık. Proje kapsamındaki okulların tamamının her türlü bakım, onarım, donatım, teknolojik altyapı ve materyal ihtiyaç ve taleplerini karşıladık. Yine, bu okullarda görev yapan öğretmen ve yöneticilerimize mesleki girişimlerinin desteklenmesi amacıyla seminerler, velilerimizin rehberlik çalışmaları, öğrencilerimize sıfır atık, iklim değişikliği ve çevre, bağımlılıkla mücadele, siber zorbalık, teknolojinin faydalı kullanımı ve diğer güncel konularda mahalli ve merkezî eğitimler gerçekleştirdik. Dolayısıyla, bu okullardaki tüm paydaşlarımızı destekleyecek mekanizmalar kurduk, bütüncül bir iyileşme için gerekli zemini hazırladık. Bu iki projeyi tamamladıktan sonra 2023 yılında inşallah "Ortaöğretimde 10.000 Okul Projesi"ni başlatarak okullar arası imkân farklılıklarını azaltmayı hedefleyen projemizle destek verdiğimiz

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :17

ortaöğretim kurumlarının sayısını daha fazla arttıracacağız. Bu projeleri bir bütün olarak düşündüğümüzde 2023 yılı sonunda 20 binden fazla okulumuza çoklu destek sağlamış olacağız. Öğrencilerimizin öğrenme kayıplarını telafi etmek ve eksikliklerini giderebilme fırsatı sunmak için yıllardan beri başarılı bir şekilde sürdürülen destekleme ve yetiştirme kursları hizmetini sunmaya başarılı bir şekilde devam ediyoruz. Böylece, öğrencilerimiz talep etmeleri durumunda istedikleri dersleri tekrar alma imkânına sahip oluyorlar. Son yıllarda bu kurslarımızın verimliliğini iyileştirmek için de önemli adımlar atarak “İzleme ve Değerlendirme Uygulaması”nı başlattık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; okullar arasında imkân farklılıklarını azaltmak ve özellikle öğrencilerimizin kültürel kapasitelerini geliştirmelerine destek vermek için hepimizin malumu olduğu üzere 26 Ekim 2021 tarihinde “Kütüphanesiz Okul Kalmayacak Projesi”ni başlattık ve iki ay gibi kısa sürede tüm Türkiye’de 16 bin 361 tane kütüphane yaptık. Böylece, eğitim sistemimizde, bu devasa eğitim sistemimizde kütüphanesi olmayan okul kalmadı. Diğer taraftan, mevcut kütüphanelerin iyileştirilmesi, içeriklerinin zenginleştirilmesi ve güçlendirilmesi yönünde de önemli adımlar atarak okul kütüphanelerindeki kitap sayısını 28 milyondan 85 milyona çıkarttık. Okul kütüphanelerindeki kitap sayısını 2022 yılı sonunda 100 milyona ulaşmayı hedefliyoruz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :18

Yeni bir adım daha atarak uzun yıllar eğitim sistemimizin gündemini oluşturan köy okullarıyla ilgili yeni bir açılım yaptık. Köy okullarının yeniden açılmasını sağlayan ve köylerde aynı zamanda sadece eğitim çağı nüfusuna değil, yetişkin eğitimi veren halk eğitim merkezlerini içerecek şekilde “Köy Yaşam Merkezleri Projesi”ni başlattık. Bu proje, atıl durumda bulunan binalarımızın tüm eğitim paydaşları açısından verimli hâle gelmesini sağladı. Hayata geçirdiğimiz “Köy Yaşam Merkezleri Projesi”yle kullanılmayan 2.000 köy okul binasını ihtiyaca göre anaokulu, ilkokul, kurs merkezi, kütüphane, atölye olarak hizmet veren alanlara dönüştürdük. Köylerde yetişkinler için özellikle tarım ve hayvancılık alanında kurslara ağırlık verdik. Bu kapsamda Tarım ve Orman Bakanlığımızla iş birliği yapıyoruz, 2023 yılında tüm köy okullarını bu proje kapsamında açarak projeyi tamamlayacağız.

Okullar arası imkân farklılıkları azaltmak ve okulların kendi ihtiyaçlarını kendilerinin karşılayabilmesini sağlamak için çok önemli bir projeye imza attık ve 2022-2023 eğitim öğretim yılı öncesinde “Okul Bütçesi Projesi”ni uygulamaya aldık. İlk kez eğitim sistemimizdeki tüm okullarımıza kendi ihtiyaçlarını belirleme ve karşılamak üzere finansal kaynak sağlanmış oldu. İhtiyacı çok olana daha fazla kaynak ayırarak tüm okullara şu ana kadar toplam 5,5 milyar TL’lik bütçe gönderdik. Böylece, okullarımızın temizlik, kırtasiye, küçük onarım ve donatım ihtiyaçlarının hızla ve yerinden

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komasyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :19

karşılanmasını sağladık. Bu uygulamaya 2023 yılında da devam ederek okullarımızı çok daha güçlü hâle getireceğiz.

2023 yılında öğrencilerimizin eğitim alırken aynı zamanda daha modern ve konforlu ortamlarda konaklayabilmelerini sağlamak için tüm pansiyonlarımızda yenileme çalışmaları gerçekleştirilecektir. Yine, bu kapsamda, tüm öğretmenleri, uygulama otelleri ve hizmet içi eğitim enstitüleri yenileme çalışmaları kapsamına alınarak ISO 9001 kalite belgesiyle belgelendirilmesi sağlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi, eğitim, dijitalleşmenin her gün daha da yaygınlaştığı bir alandır. Öğrencilerimizin daha iyi bir eğitim alması ve öğrenme süreçlerinin teknolojik altyapıyla desteklenmesi için okullarımızı teknolojik olarak donatmaya devam ediyoruz. Bu kapsamda, bugüne kadar 27.198 okulumuza toplamda 522.691 adet etkileşimli tahta kurulmuştur. 19.040 okul içi ağ altyapısı tesis edilerek, 1 milyon 171 bin data ucu kurulumu yapılmış olup bu okullara geniş bant internet erişimi verilmektedir. Bu imkâna sahip olmayan okullarımıza ise kablolu, uydu ve mobil erişim teknolojileri kullanılarak internet bağlantısı sağlamaktayız. 2023 yılında etkileşimli tahta olmayan sınıfın kalmamasını hedefliyoruz. Dolayısıyla, öğrenci ve öğretmenlerimizin dijital eğitim teknolojilerini etkin kullanabilmelerini için gerekli altyapı desteğini sağlıyoruz. Okullarımızın teknolojik imkânlarını üç boyutlu yazıcılar, kodlama, tasarım ve bilişim araçlarıyla üretime yönelik setler ve

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :20

tek kart bilgisayarlarla daha da iyileştirmektediriz.

Covid-19 salgınıyla birlikte daha da önemli hâle gelen elektronik sınav uygulamalarını daha geniş bir ağıda daha fazla kişiye ulaştırabilmek için harekete geçtik. Bu kapsamda, 363 olan elektronik sınav merkezi sayısını 2022 yılı sonuna kadar 650'ye çıkartıyoruz ve böylece aynı anda 13 kişinin sınavlardan yararlanmasını sağlayacağız. 2023 yılında ise tüm ilçelerde yani 922 ilçenin tamamında en az 1 elektronik sınav merkezi olmasını sağlayacağız.

Bakanlığımız, ilk kez, okuma, yazma, dinleme ve konuşma olmak üzere 4 beceride Türkçe dil yeterliliklerini bilgisayar tabanlı değerlendirmek üzere sınav uygulaması geliştirmiştir. Böylece, Millî Eğitim Bakanlığı, ilk kez Türkçeye ilgili 4 beceriyi ölçme değerlendirme mekanizmasını geliştirmiş olmuştur. Uluslararası sınav uygulamalarının standartlarında hazırlanan uygulamadan elde edilen çıktılar, Türkçe dil eğitiminin daha etkili hâle getirilmesi amacıyla kullanılacaktır. Bu uygulamanın yapılabilmesi için özel hazırlanan elektronik sınav salonlarında diğer kurumlarla protokollü sınavlar da yapılabilmektedir. Elektronik sınav salonlarında önümüzdeki yıl açık ortaokul ve lise sınavlarının da yapılabilmesi için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Eğitim sistemimizde öğrenci ve öğretmenlerimize yönelik dijital platformlar oluşturmaya öncelik vermekteyiz. Bu kapsamda, son bir yıl içerisinde 3 farklı dijital platform oluşturduk. Birincisi; hepinizin malumu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :21

olduğu üzere, öğretmenlerimizin mesleki ve kişisel gelişimlerine destek vermek üzere oluşturduğumuz Öğretmen Bilişim Ağı'dır. Bu platformu özellikle, ara tatillerde kullanıyoruz ve inşallah, 2022-2023 eğitim öğretim yılının tüm ara tatillerinde öğretmenlerimizin bu platformdan yararlanmasını sağlayacağız. Bir diğeryse; öğrencilerimize bireysel gelişim desteğini sunmak için geliştirmiş olduğumuz Öğrenci/Öğretmen Destek Sistemi'dir. Bu destek sisteminin sayesinde öğrencilerimizin kişisel yeterliliklerini sürekli izleyebilme, öğretmenlerimizin de öğrencilerini izleyebilmeleriyle ilgili önemli bir mekanizmayı devreye sokmuş bulunuyoruz. Bu adımımız özellikle, yardımcı kaynaktan sonra, her öğrenciye gönderilen aynı kaynaklardan sonra bireyselleştirilmiş yardımcı kaynak desteği olarak da önemli bir fonksiyon icra edecektir.

Yine, dijital platformlara ilave olarak, bildiğiniz gibi, biz 3 alanda seferberlik ilan ettik. Birincisi; Türkçe, ikincisi; matematik, üçüncüsü; yabancı dil, İngilizce. Matematik Seferberliği'ne yönelik olarak da Matematik Eğitim Dijital Platformu'nu hızla geliştirerek kendi imkânlarımızla tüm öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin kullanımına açtık. İnşallah, 2022 yılı sonuna kadar Türkçe ve yabancı dille ilgili dijital platformları da tüm öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin hizmetine sunacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere Bakanlığımız eğitimde fırsat eşitliğini artırmak için tüm okul, sınıf ve kademelerde ders kitaplarını

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :22

yirmi yıldır ücretsiz olarak dağıtmaktadır. Bakanlığımız bu süre içerisinde yaklaşık 3,5 milyar ders kitabı dağıtımını gerçekleştirmiştir. 2022-2023 eğitim öğretim yılında ise bu kapsamda 153 milyon ders kitabı öğrencilerimize ücretsiz olarak ulaştırılmıştır. Bakanlık olarak bu kapsamda hepimizin malumu olduğu üzere yeni bir uygulama başlattık ve 2'nci sınıftan 12'nci sınıfa kadar tüm sınıf kademelerinde öğrencilerimizin yardımcı kaynak ihtiyacını karşılamak üzere yaklaşık 160 milyon yardımcı kaynağı 2022-2023 eğitim öğretim yılı başı itibarıyla tüm öğrencilerimize ücretsiz olarak ulaştırdık.

Yine, eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmek için ilk kez yaz kursu uygulamasına başladık. Yaz okulu uygulamaları bildiğiniz gibi Covid-19 salgını dolayısıyla öğrencilerin yaşadığı akademik ve sosyal beceri kayıplarını telafi etmek için farklı ülkelerde de yaygın bir şekilde uygulanmaktadır. Biz ilk kez Bilim ve Sanat Merkezlerinde bilim ve sanat alanında, aynı zamanda matematik ve yabancı dil alanında 4 tane farklı yaz okulunu açarak yaklaşık 1 milyon öğrencimizin, çocuğumuzun bu yaz kurslarından faydalanmasını sağladık. Artık Millî Eğitim Bakanlığı olarak yazı beklemeden ara tatillerde de bu yaz kursu kapsamını genişleterek öğrencilerimize destek olmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine, Millî Eğitim Bakanlığı olarak özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin sosyal yaşamın her alanında var

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :23

---

olmaları, eşit eğitim fırsatlarından yararlanmaları ve toplumsal yaşantıyla bütünleşmeleri için çalışmalarımız artarak devam etmektedir. Bu öğrencilerimizin ihtiyaçlarına uygun şekilde eğitim almaları eğitimde fırsat eşitliği kapsamında büyük önem teşkil etmektedir. Bu kapsamda 334.541 özel eğitim öğrencimiz kaynaştırma, bütünleştirme yoluyla akranlarıyla aynı sınıfta eğitim almaktadır. Özel eğitim anaokulu 3 farklı kademedeki uygulama okulları ve özel eğitim meslek okullarında da 59.635 özel eğitim öğrencimiz eğitime devam etmektedir.

Yine, Millî Eğitim Bakanlığımız hastanelerde ve evlerde de öğrencilerimizin ayağına giderek eğitim hizmeti sunmaya devam etmektedir. Yine, bu kapsamda hastanelerde 993 öğrencimize ve evlerindeyse süregelen hastalıklarından dolayı 10.578 öğrencimize eğitim hizmetini sunmaya devam ediyoruz.

Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği'nde yaptığımız değişiklikle özel eğitim okul ve kurumunda öğrenim gören ve yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerimizin ilk kez bu yaz döneminde eğitim aldıkları kurumlara taşınmalarını sağlayarak eğitimlerine devam edebilme imkânı getirdik. Bu bağlamda, özel eğitim öğrencilerimizin koşullarını iyileştirmek ve eğitimde fırsat eşitliğini teşvik etmek için önemli bir adım daha atmış olduk. Yine, 18 yaş üzeri engelli olan vatandaşlarımıza sürekli eğitim desteği sağlamak üzere ilk kez engelli

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :24

halk eğitim merkezleri kurduk. Kısa sürede 70 ilimizde kurduğumuz bu merkezlerimizde engelli yetişkin vatandaşlarımız ve aileleri sıcak bir ortamda yaşam becerilerini geliştirme imkânı buldular. İnşallah, bu yılın sonuna kadar 81 ilimizde bunu açacağız, 2023 yılında ise tüm ilçelerimizde engelli halk eğitim merkezlerini vatandaşımızın hizmetine sunacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesinden sonra ikinci odak noktamızı bildiğiniz gibi mesleki eğitimin güçlendirilmesi oluşturulmaktadır. Geçmişte katsayı uygulamaları gibi haksız ve adaletsiz dış müdahaleler meslek liselerinin itibar kaybına uğramasına yol açmıştı. Bu etki eğitim sisteminin ötesinde iş gücü piyasasında da derinden hissedilmişti ancak son yıllarda mesleki eğitimi güçlendirmek için eğitim verdiğimiz tüm alanlarda sektör temsilcileriyle iş birliği yaparak mesleki eğitimin tekrar tüm öğrenciler tarafından tercih edilebilir hâle getirilmesini sağladık. Yaptığımız iyileştirmelerle 2021 yılında sınavla öğrenci alan mesleki eğitim kurumlarındaki doluluk oranları yüzde 95'ten 2022 yılında yüzde 99'a yükseldi. Yine, mesleki eğitimdeki döner sermaye kapsamındaki üretim kapasitesini artırarak öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin yaparak, üreterek öğrenme kapasitelerini güçlendirdik. Bu kapsamda, 2021 yılında 1 milyar 162 milyonluk bir gelir elde ederek 2022 yıl hedefini 1,5 milyar olarak koymuştuk. 2022 yılında ilk 9 ayda 1,4 milyarlık bir döner sermaye gelir hedefine ulaşmış bulunmaktan

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :25

---

da büyük mutluluk duyuyoruz.

Yine, meslek liselerini güçlendirmek için meslek liselerinde AR-GE merkezi kurarak özellikle fikri mülkiyet kapasitesini güçlendirmek için öğrencilerin patent, faydalı model, marka ve tasarım tesciliyle ilgili kapasitelerini güçlendirmeye yönelik çok önemli bir adım atıldı. Mesleki eğitimdeki AR-GE merkezlerindeki bu kapasite artırımını Millî Eğitim Bakanlığının bilim sanat merkezlerinde, tüm okullarında yaygınlaştırarak, ilk kez, Millî Eğitim Bakanlığı 2022 yılında 7.500 ürünün tescil hedefini koymasına rağmen, 8.300 ürünün tescilini aldı ve bu ürünlerden 74 tanesini de ticarileştirilmesini sağladı. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı meslek liseleri artık başarılı öğrencilerin, yüzde 1'lik başarı dilimindeki öğrencilerin tercih ettiği bir okul türünü dönüştüğü gibi artık üretim kapasitesiyle yurt dışına ihracat yapan okul türlerine dönüştü.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizin malumu olduğu üzere mesleki eğitim merkezleriyle ilgili 25 Aralık 2021 tarihinde 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda çok önemli değişiklik yaptık. Öncelikle tüm milletvekillerimize bu değişikliğe yapmış oldukları katkılardan dolayı çok teşekkür ediyoruz ve haftada bir gün okulda, dört gün işletmede beceri eğitiminin yapıldığı çıraklık-kalfalık ve ustalık eğitiminin gerçekleştirilmiş olduğu mesleki eğitim merkezlerinde öğrenci sayısı 25 Aralık 2021 tarihinde önce 159 bin iken, bugün 950 bine ulaşmış bulunmaktadır.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :26

Hepinizin malumu olduğu üzere 2022 yılındaki hedefimiz 1 milyon gencimizi mesleki eğitim merkezleriyle buluşturmaktı. Bu Kasım ayına gelmeden bu hedefe ulaşmış bulunmaktan da büyük mutluluk duyuyoruz. İnşallah, mesleki eğitim merkezlerine yapmış olduğumuz bu katkılarla ülkemizin insan kaynağının niteliğini sadece mesleki eğitim yönünden artırmayı değil, aynı zamanda ülkemizin önemli bir problemi olan genç işsizliği azaltma noktasında da ve özellikle OECD'nin -ne eğitimde ne istihdamda- göstergesinde, iş gücü piyasasının geçişgenliğini gösteren parametrede önümüzdeki dönem de çok önemli iyileştirmelere imza atacağımıza inanıyorum. Ayrıca, mesleki eğitimde kısa sürede elde ettiğimiz bu başarılar uluslararası eğitim camiasının da dikkatini çekmiş ve bu başarıların diğer ülkelerle de paylaşılması için OECD tarafından düzenlenen mesleki eğitim zirvesinin, ilk kez, 1 Aralık 2022 tarihinde İstanbul'da yapılması kararlaştırılmıştır. 2023 yılında da mesleki eğitimi çok boyutlu olarak desteklemeye devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlık olarak öncelik verdiğimiz ana politikalarımızdan bir diğeri de Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin çok boyutlu desteklenmesidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, normal süreniz dolmuştur. Sunumunuzu tamamlamanız için on beş dakika ek süre vereceğim. Yalnız, bazı konular kitapçıkta var zaten, atlayarak

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :27

tamamlarsanız herhâlde daha uygun olur.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Teşekkür ediyorum
Başkanım.

Öğretmenlerimizin mesleki gelişimiyle ilgili 2 önemli atılım gerçekleştirdik. Birincisi, merkezi planlama yerine okul temelli mesleki gelişim programını geliştirerek ilk kez öğretmenlerimizin çok boyutlu olarak mesleki gelişimlerini desteklemiş bulunuyoruz ve bu atmış olduğumuz adımlar, iyi örneklerin yerinde görülmesiyle ilgili mobilite programları, mesleki gelişim toplulukları kısa sürede meyvesini verdi. 2020 yılında öğretmen başına düşen eğitim saati kırk dört saatten 2021 yılında 94 saate, 2022 yılında ise 194 saate ulaşmış bulunmaktadır, son otuz yılın, kırk yılın en yüksek rakamına ulaşılmıştır. Bir diğeri de hepimizin malumu olduğu üzere öğretmenlerimizin bir kariyer sistematiğine sahip olmasıyla ilgili Öğretmenlik Meslek Kanunu'dur. Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda da süreç başarılı bir şekilde devam etmektedir. Şartlarını sağlayan öğretmenlerimizin yüzde 95'i Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla ilgili süreçlere başvurmuştur. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, gün boyu bu konuları konuşacağız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Yüzde 99'u eğitimlerini

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :28

---

tamamlamıştır, yüzde 98'i ise sınava başvurmuştur. Öğretmenlerimize, Öğretmenlik Meslek Kanunu'na göstermiş oldukları teveccühten dolayı hassaten teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayıştay Başkanlığınca hesap verme sorumluluğu çerçevesinde gerçekleştirilen denetimler Bakanlığımızdaki eksikliklerin görülmesi ve görülen bu eksikliklerin giderilmesi açısından bir fırsat olarak görülmektedir. Sayıştay denetim raporunda yer alan bulgular Bakanlığımız tarafından detaylı bir şekilde incelenmektedir. Bulgularda belirtilen konuların veya benzer sorunların oluşmaması için bulgularda yer verilen öneriler doğrultusunda yapılacak iş ve işlemlerde hassasiyet gösterilerek gerekli tedbirlerin alınması sağlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 yılı Bakanlığımız kesin hesap verilerinde de kısaca bahsetmek isterim. Bakanlığımıza 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'yla 146 milyar 920 milyon 234 bin TL ödenek tahsis edilmiştir. 2021 yıl sonu itibarıyla 107 milyar 120 milyon 281 bin 515 TL'si personel giderleri; 17 milyar 97 milyon 851 bin 189 TL'si Sosyal Güvenlik Kurumuna devlet giderleri, 13 milyar 287 milyon 32 bin 758 TL'si mal ve hizmet alım giderleri, 4 milyar 837 milyon 603 bin 217 TL'si cari giderler, 9 milyar 515 milyon 407 bin 715 TL'si sermaye giderleri, 684 milyon 474 bin 967 TL'si sermaye transferleri olmak üzere 152 milyar 542 milyon 651 bin

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :29

361 TL harcama yapılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kapsamda eğitim alanında gerçekleştirebileceğimiz faaliyetler için 2023 yılında 297 milyar 420 milyon 913 bin TL'si personel giderleri, 45 milyar 175 milyon 633 bin TL'si Sosyal Güvenlik Kurumuna devlet primi giderleri, 38 milyar 973 milyon 955 bin TL'si mal ve hizmet alımı giderlerinde kullanılmak üzere cari harcamalar, 13 milyar 456 milyon 59 bin TL'si devlet parasız yatılı öğrencileri burslar ile diğer cari transferler, 39 milyar 964 milyon TL'si sermaye giderleri, 360 milyon 522 bin TL'si sermaye transferleri olmak üzere toplam 435 milyar 351 milyon 82 bin TL Milli Eğitim Bakanlığı bütçesine tahsis edilmiştir.

2023 yılında bu bütçemiz kapsamında engellilerin toplumsal hayata katılımı ve özel eğitim programına 21 milyar 82 milyon 539 bin TL, hayat boyu öğrenme programına 8 milyar 412 milyon 877 bin TL, ölçme seçme ve yerleştirme programına 214 milyon 428 bin TL, ortaöğretim programına 135 milyar 736 milyon 733 bin TL, temel eğitim programına 228 milyar 627 milyon 205 bin TL, uluslararası eğitim iş birlikleri ve yurt dışı eğitim programına 7 milyar 386 milyon 111 bin TL, yönetim ve destek programına 33 milyar 891 milyon 189 bin TL ödenek ayrılmıştır.

Yine, 134 milyar 692 milyon 983 bin TL'si Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim Kalite Kurulu ve üniversitelerin bütçesi, 1 milyar 544 milyon 369 bin TL'si Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı bütçesi, 56

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :30

milyar 283 milyon 721 bin TL'si Yükseköğretim Kredi ve Yurtlar Kurumu bütçesi, 11 milyar 660 milyon TL'si ilköğretim öğrencilerine ücretsiz ders kitabı giderleri, taşımalı ilköğretim, ortaöğretim uygulaması kapsamında öğle yemeği giderleri ve özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin taşıma giderleri için Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Teşvik Fonu'ndan aktarılacak ödenek, 1 milyar 500 milyon TL'si okullarda kullanılacak kömür alımları için Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinde tefrik edilen ödenek, 10 milyar 345 milyon TL'si aday ve çıraklara ödenecek devlet katkısı için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinde tefrik edilen ödenek olmak üzere, toplam eğitim bütçemiz 651 milyar 377 milyon 155 bin TL olarak öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğitim, ülkemizin yarınını şekillendiren en önemli unsurdur ve insana dair yapılacak yatırımların en değerlisidir. Hükümetimiz, bu bilinçle hareket etmekte, eğitim alanına yönelik yatırımlarını bilimsel ve pedagojik gelişmelerle koşut bir şekilde yürütmektedir. Millî Eğitim Bakanı olarak şahsım, eğitim camiamız ve milletimiz adına genel bütçeden her daim en büyük payı eğitime ayırma geleneğini başlatan ve kararlı bir şekilde sürdüren Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, bu sürece katkısı olan ve bize destek veren herkese şükranlarımı arz ediyorum. Eğitimin ortak memleket meselesi olarak görülüp bu desteğin sürdürülmesi

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :31

önemlidir. Komisyonumuzun da bu desteği vereceğini olan inancım tamdır. Vereceğiniz destek için bir kez daha teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı 2023 yılı bütçesinin eğitim ailemize, öğretmenlerimize, öğrencilerimize, velilerimize ve ülkemize hayırlı olmasını diliyor, muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Sayın Bakanım, kapsamlı sunumunuz için ve vakti tasarruflu kullanımınız için çok çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi sunumlarını yapmak üzere YÖK Başkanı Sayın Erol Özvar'a söz veriyorum.

Sayın Başkanım, süreniz on dakikadır.

Buyurun.

YÖK BAŞKANI EROL ÖZVAR – Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunun çok Kıymetli Başkanı, Komisyonun çok kıymetli üyeleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen yıl bu vakitlerde huzurunuzda konuşurken, 2019'un sonundan itibaren tüm dünyayı etkileyen Covid-19 salgınını kontrol altına alarak eğitim öğretim ve araştırma faaliyetlerinin yüz yüze ve güvenli yapılabilmesi için gerekli kararlarımızı almıştık. Çok şükür 2021-2022 akademik yılı boyunca tüm kampüslerimizi açık tuttuk, içinde bulunduğumuz 2022-2023 akademik yılında da

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :32

gençlerimiz güvenli kampüs standartlarında eğitimlerine devam etmektedir.

Konuşmamın başında, yükseköğretim sistemimizin geleceği açısından birkaç hususu burada sizlerle paylaşmak isterim. Ulusal ve uluslararası karşılaştırmalar, Türk yükseköğretiminin son yirmi yıl içerisinde önemli bir büyüme yaşadığını net bir şekilde ortaya koymaktadır. Gerek yükseköğretim kurumlarının sayısının gerekse yükseköğretime erişimin artmasıyla yaşanan genişleme ülkemiz için oldukça sevindiricidir. Halkımızın yükseköğretime erişiminin kolaylaştırılması ve yükseköğretim imkânlarının gerek akademik personel gerek fizibilite olarak iyileştirilmesi adına Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın vizyoner liderliği ve Hükûmetimizin kıymetli çabalarıyla önemli adımlar atılmıştır.

Değerli Başkan, çok kıymetli vekillerimiz; Yükseköğretim Kurulu olarak bizler de özellikle artan yükseköğretim kurum sayısı dolayısıyla Kurulumuz ve kurumlarımız arasındaki bağın ve iletişimin güçlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu kapsamda, üniversitelerimizde var olan diyalogumuzu çok ileri evrelere taşıma gayreti içerisindeyiz ve kurumlarımıza önemli ziyaretler gerçekleştiriyoruz. Bu sayede bir yandan yükseköğretim kurumlarımızı kendi bölgesel koşulları içinde izleme imkânı buluyor, süreçlerini yakından takip ediyor, bir yandan da üniversitelerimizin geleceğine yönelik kritik kararlar almak için birinci elden paydaşlarımızla istişareler yapma imkânı buluyoruz. Bu vesileyle

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :33

Anadolu'da bütün illerimize, üniversitelerimizin bulunduğu illere çeşitli vesilelerle toplantılar yapabilmek, istişarelerde bulunmak amacıyla ziyaretler gerçekleştiriyoruz. Biz biliyoruz ki merkezî yönetimin alacağı kararlardaki isabeti sağlama adına paydaşlarımızın görüşleri ve yaptığımız istişareler çok önemlidir.

Yükseköğretim sisteminde Büyük Veri Projesi'ni yakın zamanlarda başlattık. Bilgi ekonomisi temelli küresel rekabet ortamında Türkiye'nin rekabet gücünü artırmak için üniversitelerimizin üstlendikleri roller her zamankinden daha kritiktir. Yükseköğretim Kurulu olarak bir diğer çabamız, yükseköğretim sistemimizin genişlemesinde ve kalitesinde yakaladığımız ivmeyi uluslararası alanlara da kazandırmaktır. Özellikle artan yükseköğretim sayımız ve genişleyen uluslararası öğrenci profilimiz Türkiye yükseköğretim sisteminin uluslararası alanda görünürlüğünün artması adına umut vericidir. Bu çabalarımıza ilave olarak geçtiğimiz yıl boyunca veri temelli bir yükseköğretim politikası anlayışına verdiğimiz önemi gerek yayınlanan raporlarda gerekse basın aracılığıyla ve ilgili toplantılarda pek çok kez dile getirdik. Bu minvalde önemli bir adım da attık ve Büyük Veri Projesi'ni başlattık. Bu noktalardan hareketle geçen yıl da sahada paydaşlarımızla güçlü, uluslararası alanda daha da gelişen ve büyük veri çalışmalarını merkeze alan bir yükseköğretim sistemi vizyonunu hayata geçirmeye çalışıyoruz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :34

Değerli Başkan, çok kıymetli vekillerimiz; yükseköğretimde en önemli adımlardan bir tanesi de dijital dönüşümün başlatılması, bilim diplomasisinin hayata geçirilmesi ve bununla beraber nitelikli doktora mezunlarını hayata kazandırmak olmuştur. Bu minvalde 2022 yılında Yükseköğretimde Dijital Dönüşüm Projesi, Doktoralı Genç Araştırmacılar için Yabancı Dilde Metin Yazma Programı, Yükseköğretim Kurulu Üstün Başarı Ödülleri, Araştırma Üniversiteleri Destek Programı, YÖK-TUSAŞ İşbirliği, YÖK-EÜAŞ İşbirliği Projesi, Enerji Akademi Programı gibi pek çok yeni faaliyet hayata geçirilmiştir.

Değerli Başkanım, değerli vekillerimiz; 2022 yılında yaptığımız bir diğer önemli çalışma ise Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisiyle birlikte iş birliği içerisinde siber güvenlik meslek yüksekokullarının hayata geçirilmesi projesidir. İstihdam odaklı politikaların oluşturulması ve sektörlerin ihtiyaç duyduğu niteliklere sahip, bilgi, beceri ve uygulama yetkinliği yüksek insanların yetiştirilmesi en önemli önceliklerimiz içerisinde yer almıştır.

Değerli Başkanım, çok kıymetli vekillerimiz; Yükseköğretimde en önemli önceliklerimiz arasında üniversitelerin kendi içinde farklılaşmasına ve uzmanlaşmasına imkân sağlamaktır. Yükseköğretim Kurulu olarak üniversitelerimizin misyon farklılaştırmasına yönelik çok önemli adımlar attık. Bu amaçla geçtiğimiz yıl 20'si devlet, 3'ü vakıf olmak üzere 23 üniversitemizi araştırma üniversitesi olarak ilan ettik. İlk defa "Araştırma

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :35

Üniversiteleri Destek Programı” adı altında özel bir mali destek programı başlattık. 2023 yılı bütçesi için gerekli hazırlıklar bu bakımdan başlamıştır. Bunu da siz değerli vekillerimle paylaşmak isterim. Aynı şekilde, bölgesel kalkınma odaklı üniversitelerimize 2006 yılından sonra kurulan 7 üniversitemizi daha ilave ederek proje kapsamında üniversite sayımızı 22’ye çıkarmış olduk.

Değerli Başkanım, çok kıymetli vekiller; üniversitelerin farklılaşması adına üçüncü bir kategori olarak öncelikli alanlarda uzmanlaşan üniversiteler biçiminde rekabet gücü yüksek, bilimsel çalışmalardan temayüz eden üniversiteleri ayrı bir grup altında Yükseköğretim Kurulu olarak desteklemeye karar verdik. Bu sene itibarıyla bu çalışmamız da hayata geçecektir.

Son yıllarda Yükseköğretim Kurulunun en önemli projelerinden bir tanesi Türkiye’de yükseköğretime erişimin artırılmasıdır. Değerli vekillerim, bu vizyonla geçtiğimiz dönemlerde attığımız ve önümüzdeki dönemlerde de atmayı hedeflediğimiz adımlara yönelik ortaya koyduğumuz çabanın ulusal ve uluslararası verilerde de meyvesini aldığımızı ifade etmekten kıvanç duyarım. Özellikle yükseköğretime erişim 2006 yılında yeni kurulan üniversitelerle birlikte hızlı bir şekilde artmıştır. 2002 yılında erkeklerde yüzde 15,7; kadınlarda yüzde 13,5 ve toplamda yüzde 14,7 olan net okullaşma oranı 2021 yılında erkeklerde yüzde 40,3; kadınlarda yüzde

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :36

49,2 ve toplamda yüzde 44,7 olarak gerçekleşmiştir ki bu fevkalade çarpıcı bir gelişmedir.

Değerli Başkanım, çok kıymetli vekillerim; Türkiye'de yükseköğretim mezuniyeti de son yıllarda fevkalade gelişme kaydetmiştir. 2008 yılında yalnızca 3 milyon 830 bin olan yükseköğretim mezunlarının 2022 yılı itibarıyla 13 milyon 266 bine ulaştığı görülmektedir. Geçen ay OECD tarafından yayınlanan Bir Bakışta Eğitim 2022 Raporu'na göre Türkiye 2000 ile 2021 yılları arasında 25-34 yaş arası yükseköğretim mezun oranını yüzde 9'dan yüzde 40'a çıkararak OECD ülkeleri içerisinde yüzdeler puanını en çok artıran 5'inci ülke olmuştur. Dahası, Türkiye tam yüzde 348'lik bir artışla OECD ülkeleri içerisinde artış oranı itibarıyla –dikkatinizi çekmek isterim- 1'inci ülke olmuştur.

Çok değerli Başkanım, çok kıymetli vekiller; tüm bu olumlu gelişmelere rağmen 25-34 yaş arası yükseköğretim mezunu oranının nüfus içindeki payına göre Türkiye yüzde 40'lık bir oranla OECD ülkeleri ortalaması olan yüzde 48'in hâlâ altında kalmaktadır. Bu nedenle yükseköğretimdeki genişlemeyi gelecek yıllarda sürdürmeyi ve çok kısa süre içerisinde OECD ülkelerinin ortalamasını yakalamayı hedefliyoruz. Türkiye'nin demografik trendi ve hareketliliğinin bunu yapmaya müsait olduğunu sizlerle paylaşmak isterim. Tam da bu noktada geçen yıl itibarıyla uygulamaya koymuş olduğumuz baraj uygulamasını kaldırma

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :37

fevkalade önemli sonuçlar vermiştir, bunu da bu vesileyle ifade etmek isterim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kıymetli Hocam, süreniz dolmuştur ama daha yarıya gelemediniz. Şimdi, beş dakika süre vereceğim. Kitapçıklar dağıtıldı çok önemli gördüğünüz hususların altını çizin sadece lütfen. Epeyce bir talep de var, konuşma talebi. Gün sonunda bir kısmını da sorulara cevap verirken izah etmiş olursunuz.

Buyurunuz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – 2002 yılında üniversiteye giriş sistemine başvuran aday sayısı 1 milyon 540 bin iken, 2022 yılı itibarıyla bu sayı 3 milyon 243 bin ile yükseköğretim tarihinin en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Bu artış bize, veri temelli ve yükseköğretim alanındaki arz-talep dengesini gözeterek aldığımız kararların rasyonel sonucunu göstermektedir. Daha önemlisi, geçen yıl açık öğretim hariç toplam 690 bin kişi yükseköğretim kurumlarımıza yerleşmişken, bu sayı bu yıl 850 bine ulaşmıştır. Yani geçen yıla göre yaklaşık 160 bin daha fazla kişiye yükseköğretim imkânı sağlanmıştır.

Bu bakımdan, yükseköğretim kurumlarında çalışan akademik personel sayılarında da 2002, 2023 senesine nispetle, bugün itibarıyla, ulaşmış olduğumuz sayı fevkalade göz kamaştırıcı olduğunu sizlere ifade etmek isterim. Öğretim elemanları içerisinde erkek nüfusa nispetle kadın

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :38

öğretim elemanlarının son yıllarda fevkalade artış kaydetmiş olması ve Avrupa ortalamalarının üstüne çıkıyor olması bizleri fevkalade sevindiren bir başka gelişme olmuştur.

Çok değerli Başkanım, çok değerli vekillerim; Türkiye'de akademik üretkenlik hakkında da vaktimin çok kısıtlı olması sebebiyle çok az bir iki veriyi sizlerle paylaşmak isterim.

Türkiye akademik personel sayısındaki genişlemenin yanı sıra, bilimsel yayın ve inovasyon alanında da gelişmelere şahitlik etmiştir. Yirmi yılda, Türkiye adresli uluslararası yayın sayılarının dünya içerisindeki payı yüzde 1,23'ten, yüzde 1,77'ye çıkmıştır. Dahası, Türkiye bilimsel doküman üretiminde, dünya genelinde 22'nci sıradan 17'nci sıraya yükselmiştir. Bunu da siz değerli vekillerimle paylaşmak isterim.

Patent başvuru sayıları bakımından Türkiye, 2022 yılı itibarıyla dünyada 13'üncü sırada yer almaktadır. Gelecek dönemlerde siz değerli milletvekillerimizin vereceği destekle, araştırma-geliştirme ve akademik yayınlar açısından dünyada örnek bir noktaya geleceğimize inancımı sizlerle paylaşmak isterim.

Yükseköğretim mezunlarının iş gücüne katılımı hakkında da sizlerle, çok kısaca bir iki veriyi paylaşmak isterim. Yükseköğretim mezunları...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hocam, son iki dakikanız.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Biraz daha hızlanalım o

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :39

---

zaman.

Dünyadaki son gelişmelere paralel olarak, Türkiye'de de yükseköğretim kurumlarında yeni açılan program ve bölüm sayılarında fevkalade önemli gelişmeler yaşanmıştır. Sadece bir iki bilgiyi sizlerle paylaşmak isterim. 2022 yılında 54 fakülte, 4 enstitü, 3 yüksekokul, 6 meslek yüksekokulu, 25 araştırma ve uygulama merkezi, 382 bölüm, 1.160 ana bilim dalı, 66 ön lisans programı, 404 lisans programı, 499 yüksek lisans programı, 166 doktora programı ve 10 sanatta yeterlik program açılmıştır. Yani yükseköğretimdeki programları her geçen gün yenilediğimizi siz değerli vekillerimizle paylaşmak isterim.

Değerli arkadaşlarım, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı olarak, en önemli hedeflerimizin başında yükseköğretim kurumlarımızın rekabet gücünün ve uluslararası görünürlüğünü artırmak yer almaktadır. Bugün itibarıyla, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı olarak, üniversitelerimize yaptığımız en önemli destek, en fazla teşvik tam da bu stratejik hedefe hizmet amacıyla olduğunu çok değerli siz vekillerimle paylaşmak isterim.

Türkiye ve uluslararası öğrenci hareketliliği açısından da bir gelişmeyi çok az vaktim olduğu için ifade etmek istedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yarım dakikanız kaldı Hocam.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Evet, çok hızlı bir şekilde söylüyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :40

2019-2020 yılında, 155 bin olan Türkiye'de uluslararası öğrenci sayısı bugün itibarıyla 290 bini aşmıştır. Önümüzdeki yıllarda, uluslararası öğrenci sayısı dünya genelinde 10 milyonu bulacağı öngörülmektedir. Türk Yükseköğretim kapasitesini uluslararası öğrenci sektöründen -tabiri caizse- daha fazla öğrenciyi ülkemize çekmek için gerekli gayret içerisinde olduğumuzu ifade etmek isterim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hocam, teşekkür ediyorum. Bir iki cümleyle tamamlayın lütfen.

MİLLİ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Bir cümleyle, konuşmamın sonunda ifade edeceğim hususlar: “Sorular” kısmında denklikle alakalı sorular gelirse onlarla alakalı verileri sizlerle paylaşmak isterim.

Son cümlem şudur: İnşallah 2023 yılı itibarıyla Türkiye'deki 208 üniversite için “iklim ve çevre dostu kampüs” projesini iki Bakanlığımızla; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığıyla birlikte hayata geçireceğimizi buradan sizlere ifade ederek Komisyonumuzun bu çalışmasında başarılar diliyorum. Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, az önce değerli bir milletvekilimiz Komisyonumuzun burada çalışmasıyla ilgili ihale konusunu gündeme getirerek bir ithamda bulundu, bununla ilgili kısa bir açıklama

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :41

---

yapmak isterim. Gerçekten üzüntü duydum böyle bir sözü duymaktan.

Bu konularla ilgili biz Komisyon olarak herhangi bir işlem yapmıyoruz; Meclis Başkanlığımız, Meclisimizin Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Başkanlığı tarafından yapılıyor bunlar. Bu salonda çalışma tercihi benim veya herhangi bir partinin tercihi değil; bütün gruplarımızın ortak tercihi, ortak talebi. Pandemi döneminde başladı, bana göre pandemi bitse de devam etmesi gereken bir uygulama çünkü bütçe süreci, gördüğünüz gibi, çok sayıda insanın, siyasetçinin, bürokratin bir araya geldiği, hesap verebilirlik anlamında çok önemli tartışmaların, müzakerelerin yapıldığı süreçler. Eski salonumuzda da devam edebilirdik. Bu topluluğu eski salonda düşünürseniz burada yapmamızın ne kadar anlamlı olduğunu da herhâlde kendiniz değerlendirirsiniz diye inanıyorum.

Bu yapılan ihaleyle ilgili benim sadece şöyle bir müdahalem oldu, o da tasarruf anlamında, buradaki salonun hazırlanması anlamında yani salonun sesi, görüntüsü, makineler, işte, buradaki lojistik ihtiyaçlar. Bu süreç normalde 21'inde genel sunumla başlıyordu, onu da burada yaptırabilirdik; ben sadece tasarruf olsun diye genel sunumu, müzakere yapılmadığı için, eski salonda yaptırarak ciddi bir tasarruf yapılmasına da vesile oldum, onu da ifade etmek isterim ama ihale süreçlerini tamamen Meclis Başkanlığımız yapıyor. Bütün kamuda ihale mevzuatı neyse o mevzuata göre bunlar yapılıyor. Bu konuların burada dile getirilmesine de

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :42

gerçekten üzüldüğümü belirtmek isterim. Varsa bir bildiğiniz, bir veriniz, bir usulsüzlük yapan varsa hep birlikte yakasına yapışalım ama burada farklı bir algı oluşturmanın ben çok büyük haksızlık olduğunu ifade etmek istiyorum. Hassaten de rica ediyorum: Bildiğiniz bir şey varsa; bir usulsüzlük, bir yanlışlık yapılmışsa -olabilir, insanlar, her türlü şey de olabilir- lütfen bana da iletin, Meclis Başkanımıza da iletelim, ne gerekiyorsa yapalım ama buralarda öyle abartılı maliyetlerle de bu süreci yönetmiyoruz. Yaklaşık bir ay sağlıklı bir ortamda iyi bir tartışma ortamı sağlamaya çalışıyoruz Komisyonumuzun üyesi olan ve olmayan tüm vekillerimize. Böyle bir iddianın burada dile getirilmesinden büyük bir üzüntü duydum, onu belirtmek isterim. Eğer düzeltirseniz sevinirim.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, ihaleyle ilgili...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 5 bin çalışanı olan Meclis bu salonu düzenleyememişse yazıklar olsun yani Başkan! 5 bin çalışan var bu Mecliste ve salonun düzenlemesini...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Belli ihtiyaçlar var. Tabii ki Meclisimiz yapıyor, olur mu öyle şey?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayır, neyi savunuyorsunuz ya? Savunmayın! 5 bin çalışan var, bu salonu düzenleyemiyor, ayıp!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Birtakım ekipman ihtiyaçları oluyor.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :43

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ayıp, ayıp! Milletın parasını nereye harcıyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yazıklar olsun, bunu mu savunuyorsun?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Söz verdiniz mi Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizin dediğiniz ayıp, kusura bakmayın! Öyle şey olur mu?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 5 bin çalışan var, 5 bin!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dünyada her yerde belli konularda hizmet alımı yapılabilir; kurumlarımız da bunu yapıyor, Meclisimiz de bunu yapıyor, nesi ayıp bunun?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Ayıp! Millet bilsin, millet bilsin, paralar nereye gidiyor, bilsin millet!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ne parası ya?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bedava mı yapıldı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Başkanım, bilgi isteniz, ben size bilgi vereyim: Mevcut olan, karşımızda bulunan kamera ve şu karşıda bulunan 4-5 personel Meclisin personeli değil, dışarıdan geldiler. Özel şirket...

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :44

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru, doğru. Sadece bir ay için buna ihtiyacımız var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İzninizle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - O yüzden, yıl boyu böyle bir ekipmanı tutmak yerine bir aylık bir hizmet alımı yapıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İzninizle... Ama ne olur, bakın, benim konuşmamı kesmeyin bir zahmet yani istirahat ediyorum sizden.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Karşıda bulunan kamera personeli, kamera ve sol köşede bulunan, en dipte bulunan 4 veya 5 personel Meclisin personeli değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, hizmet alıyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Dışarıdan gelen bir şirketin personeli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bugüne kadar, bu hizmeti verebilecek olan sistem TRT tarafından yapılıyor iken, TRT bu işi dizayn etmek için Meclis Başkanına proje verdiği hâlde ve Meclis TRT'nin bu projesini yapmayı kalkıp bu şirketlere ihale etmesinin altındaki sebep, gerekçe ne?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonlarda TRT'nin böyle bir uygulaması yok; o, TRT'nin Genel Kurulla ilgili bir hizmeti.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bırakın bunu uygulamasını bilgi

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :45

---

vermiyorlar. TRT'nin vermiş olduğu rapor var!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz, Genel Kurulla komisyonu karıştırıyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, TRT'nin vermiş olduğu rapor var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Meclis TV'den bahsediyorsunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Konuyu siz açtınız ve ben söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – TRT'nin verdiği rapor var. O raporun gereği biz bunu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bana verin o raporu, ben Meclis Başkanlığımıza iletayım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Niye yapmadınız, bu şirkete verdiniz ihaleyi, onu soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse raporunuz bana verin, bir incelettireyim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Meclis Başkanlığında... Meclis Başkanından isteyin size verecek. Meclis Başkanından ister misiniz şimdi siz? Size söylüyorum, bakın, Meclis Başkanından isteyin size o raporu versinler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, isteyeceğim.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :46

Teşekkür ediyorum.

Bizim, yıl boyu değil, sadece geçici bir süre ihtiyaç duyduğumuz bir hizmeti alıyoruz, sağlıklı bir çalışma ortamı oluşturuyoruz. Bundan eğer bütün vekillerimiz, bütün gruplar rahatsızsa gelecek yıl böyle bir ortam olmaz, eski salonda çalışmaya devam ederiz; o, Meclisimizin takdiri.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Savunmaya bak ya! Bir de bununla tehdit ediyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi, gruplarla ilgili...

Biliyorsunuz, yerleşik belirlediğimiz usuller gereği, önce her grup adına bir sözcü söz alıp konuşma yapacak, ardından Komisyon üyelerimiz öncelikli olmak üzere değerli vekillerimize görüş, önerilerini ve eleştirilerini ifade etmeleri için söz vereceğim. Gördüğüm kadarıyla, çok sayıda vekilimizin katılımı var; normal millî eğitimi konuşuyoruz, bütün 85 milyonu ilgilendiren bir meseleyi konuşuyoruz. Ama, şu konuda hassasiyetinizi rica ediyorum; bugün çalışmamızı makul bir süreçte tamamlayabilmemiz için, herkesin zaman konusunda hassasiyet göstermesini özellikle rica ediyorum.

Dün yaptığımız müzakerelerde, Aile Bakanlığında 62 arkadaşımız söz aldı. Tekrar etmek istiyorum, birer dakika herkes fazla kullansa altmış iki dakika ediyor, ikişer dakika fazla kullansa iki saatten fazla ilave süre

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :47

demektir bu. Dolayısıyla, herkesin zaman konusunda hassas davranmasını özellikle istirham ediyorum, başka türlü bu müzakerelerimizi -takdir edersiniz- tamamlayamayız. Bir maratondayız, sadece bir bakanlıkta değil, her gün farklı bir bakanlığı tartışıyoruz. Sağlıklı bir şekilde bu süreci yönetebilmemiz için desteklerinizi, özellikle hassasiyetinizi rica ediyorum.

Gruplar adına konuşacakları ilan etmek istiyorum: Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Lale Karabıyık, Grup Sözcüsü olarak konuşacaktır. Halkların Demokratik Partisinden Sayın Gülistan Kılıç Koçyiğit konuşacaktır. İYİ Partiden Sayın İsmail Koncuk konuşacaktır, Grup Sözcüsü olarak. Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Kamil Aydın konuşacaktır. AK PARTİ'den de Sayın Orhan Yegin Grup Sözcüsü olarak konuşacaktır.

Cumhuriyet Halk Partisinden başlayacağım.

Sayın Lale Hanım, buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakikadır.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Bir sunumumuz vardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aynı zamanda bir sunumunuz var, onu da arkadaşlar ekrana yansıtıyorlar. Ekranların böyle bir faydası da oluyor.

Buyurun.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Bakanlık bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :48

Şimdi, rakamları ve oranları biraz karşılaştırmaya hâkim olabilmek için bir sunum hazırladım ancak önce şunları ifade etmek isterim: Evet, Sayın Bakan ve Sayın YÖK Başkanı konuştular. Şimdi, efendim, eğitim için şu anda yani bu yıl için öngörülen bütçe eğitim sisteminin sorunlarını çözecek şekilde değil, yeterli değil. Burada eğitim sisteminin sorunlarını çözecek olan sadece bütçe rakamları değil tabii. Aynı zamanda, vizyon ve eğitimdeki yirmi yıllık hedefiniz de sorun çözmek, iyi bir eğitim sistemine zemin hazırlamaktan, çocukların ve gençlerin maksimum yararını amaç edinmekten, aynı zamanda ülke kalkınmasını hedeflemekten de çok uzak kalmıştır iktidarda olduğunuz sürece, sadece çocukların ve gençlerin ideolojik olarak şekillendirilmesi temeline dayandırılmıştır, onu da ifade etmek isterim başlamadan önce.

Tabii, şu anda Millî Eğitim Bakanlığı için bütçeden ayrılan pay 435 milyar 351 milyon 82 bin lira ama unutmayınız ki şu anda bütçeye sunulan rakamlar içerisinde en büyük kalem 565,6 milyar lirayla faiz bütçesidir yani faiz ödemeleri, Millî Eğitim Bakanlığına 15 milyon 839 bin 140 öğrenci için bir yıllık ayrılan bütçeden daha fazladır, onu ifade etmek isterim.

Biz tabii, eğitim bütçelerini incelerken burada birtakım oranlamalar üzerinden gidiyoruz, artışı-azalışı... Hemen belirteyim: Bunlar Millî Eğitim Bakanlığının rakamlarıdır, eğer güncelleri koyduysanız günceldir. O rakamlar üzerinden gittik, bütün düzeltmelerinizi, her şeyinizi de dikkate

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :49

almış bulunuyoruz. Sayın Bakan az önce ifade etti, dedi ki: "Arttı." Şöyle kıyasladığımız zaman, eğitim bütçesinin merkezî yönetim bütçesi içerisindeki payında ve eğitim bütçesinin yine millî gelirdeki payında 2016'dan bu yana önemli bir düşüş var. Yani eğitim bütçesinin merkezî yönetim bütçesi içindeki payında yüzde 19 küsurdan yüzde 14'e gerileme, eğitim bütçesinin millî gelire oranında da yüzde 4,21'den yüzde 3,48'e gerileme var. Hatta, bu payların 4+4+4 sisteminin bile gerisinde kalmış olduğunu görüyoruz.

Bir diğer orantımıza geçtiğimizde, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin merkezî yönetim bütçesi içerisindeki payı ve yine MEB bütçesinin millî gelir içindeki payına baktığımızda, yine 2016'dan bu yana olan azalışı... Ki bu yıllar kriz yıllarıdır, Covid süreci de bu yıllar arasındadır. En ihtiyaç duyulduğu dönemde yine hedefleriniz olduğunu söylüyorsunuz ama biz bunların karşılığını bütçede göremiyoruz Sayın Bakan ve iki yıl önce de tasarrufa yönlendirilen tek Bakanlık olmuştu Bakanlığınız, onu da ifade edeyim. Tabii, bu arada sürekli, tabletlerden meslek içi eğitime kadar her şeyi de bağışlarla yürütmeye çalıştınız. Bağış varsa vardı -hizmet içi eğitim dâhil- bağış yoksa yoktu, yatırımlar da böyle; bağışlara bel bağlamış bir Bakanlık görünümüne gelmişti.

MEB yatırımlarına bir bakalım. Merkezî yönetim bütçe ödeneği içerisinde. Dediniz ki: "Yatırımlar artıyor, artıyor, çok artıyor." Bakın,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :50

2002'yle kıyaslıyorum; 2002'den 2023'e yüzde 22,34'ten yüzde 12,65'e gerilemiş. Son dönemde yani geçen yıl, iki yıl üst üste çok hafif artışlar varsa da onlar oradaki ihtiyacı, okulların yapılmasına, öğrenci artışına karşılık gelen ihtiyaçları, pandeminin getirdiği birtakım sorunları karşılayacak büyüklükte değildir. Kıyasladığınızda, iktidarınızın başından bu yana merkezî yönetim bütçe ödeneğinden Millî Eğitim Bakanlığı yatırımlarına ayrılan pay düşmüştür, oranlarını da aşağıda görmektesiniz.

Millî Eğitim Bakanlığı yatırım bütçesine baktığımızda, yine son dönemde küçük bir artış ama özellikle, yatırım bütçesinin Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarıyla düşmeye başlaması belki de siyasi iktidarın eğitime bakışını ya da eğitimi öncelemediğini de göstermektedir çünkü aslında, siyaset bir tercih meselesidir değerli milletvekilleri.

Evet, tekrar söylüyorum: Bunlar Millî Eğitim Bakanlığının rakamlarıdır. Yükseköğretim kurumlarının bütçesine geldiğimizde de yine, millî gelir içerisindeki payına baktığımda, 2002 ile 2023'ü kıyasladığımızda, gördüğünüz gibi, yüzde 0,71-0,72. Ama o yıldan bu yıla üniversite sayısı o kadar çok arttı ki fakülteler açıldı, meslek yüksekokulları açıldı, öğrenci sayısı arttı; bu artışı karşılayacak bir rakam tabii ki değil.

Kısa kısa geçmek istiyorum. Değerli milletvekilleri, 2016 yılında YÖK ve üniversitelerin bütçesi yüzde 4,16 iken 2023 yılına geldiğimizde -yani

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :51

şuradan görebiliriz- yüzde 3'e gerilemiş yani 2016'dan bu yana da YÖK ve üniversitelerin bütçesi neredeyse yüzde 25 azalmıştır, gerçekler bunlar. Belki nitelik sorununun sebeplerinden bir tanesi de budur diyebiliriz.

İkinci olarak, öğrenci, öğretmen ve derslik sayılarındaki artışa geçeceğim. Buna geçmeden önce, Sayın Bakan, "Okullardaki farklılıkları kaldıracacağız." dediniz, "Okul öncesi eğitim olacak ve buna hızla çalışıyoruz." dediniz, "Fırsat eşitliğini sağlayacağız." dediniz, "Kapanan köy okullarını açacağız." dediniz ama biz bunların karşılığını maalesef, bütçenizde göremiyoruz, ne yatırım kısmında görüyoruz ne diğer kısımda. Pandemide yapılan bütçede de yeterli bir iyileşme, yeterli bir bütçe ayrıldığını zaten görmemiştik. Bunları yapacaksınız da bunlar nasıl yapılacak, bunlar lafta mı kalacak? Sadece bir yönetmelik değişikliğiyle örneğin, kapanan köy okullarının açılması diye bir şey tabii ki söz konusu olamaz.

Yine, az önce de ifade ettim, yıllarca tabletlerden hizmet içi eğitime kadar bağışlarla... Yaptığınız bağışlara bel bağlamıştınız, yetersiz bütçe olduğunu buradan da görmekteyiz.

Sayın Bakan, okullara verilen bütçeler asla yeterli değil öğrenci sayısına göre kıyasladığınızda. Şimdi, okullara bütçe gönderiliyor." dediniz önce sadece liselere gönderiliyordu, ilkokulların ve ortaokulların sadece elektrik ve su giderleri ödeniyordu. Şimdi, bu yıl ilk defa kısmen ilkokullara

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :52

ve ortaokullara da bütçe ayırdınız ama bin öğrencisi olan bir okula 4.500 lira, 5.500 lira Sayın Bakan... Bu neye yetsin? Bu rakamlara biraz daha ayrıntılı dikkat etmemiz gerekiyor.

Yine, öğrencilerden kayıt parası alınmaya devam ediliyor, masraflara katılıyor, velilerden para isteniyor. Hele, okul öncesi eğitim de her dönem için birtakım masraflar öğrenciden isteniyor; kayıtlar hariç, kayıtlarda da yine isteniyor.

Kadrolu hizmetli ataması yapılmadı. Bazı okullarda en az 5, 6 temizlik görevlisine ihtiyaç var. İŞKUR üzerinden yaptığınız atamalar da zaten yeterli değil. Ne sağlık personeli ne güvenlik ne de temizlik görevlisi konusunda iyi bir aşamaya gelemediniz, hâlen bu sorunlar devam ediyor Sayın Bakan.

Bu arada, Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidarında 8 Sayın Bakan göreve yaptı ve onların her döneminde neler yapılmış Sayın Erkan Mumcu'dan sizin Bakanlığınıza kadar adım adım çıkardım. Tabii ki burada hepsini okumayacağım ama şöyle bir baktığım zaman -buraya az sonra geleceğim- ne olmuş? Temel dik yazıdan eğik yazıya geçilmiş, 2 bakan sonra yeniden eğik yazıdan dik yazıya geçilmiş, 4+4 eğitim modeline geçilmiş, TCK madde 263 değiştirilmiş, ulusal bayramların statlarda kutlanması yasaklanmış, Millî Eğitim Bakanlığının Kur'an kurslarını denetlemesine son verilmiş, öğrenci andı kaldırılmış, proje okul

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :53

uygulamasına geçilmiş, her dönem mutlaka belli miktarda merkez ve taşra yöneticisi görevden alınmış, yer değiştirilmiş -hele, bir dönem 40 bin, çok sayıda- ama hemen hemen her dönemde vakıf ve derneklerle etkili protokoller imzalanmış, MEB ile TÜGVA arasında süresiz protokol imzalanmış, sosyal etkinlikler yönetmeliği değiştirilmiş, vakıf ve derneklerle protokoller yapılmaya devam edilmiş, böyle gidiyor. Yani eğitimin kalitesini artıracak, öğrencilerin başarısını önceleyecek, maksimum yararını önceleyecek ne var diye baktığımda, hani, Fatih Projesi'nin amaçları içerisinde yazıyor, onda da gelinen nokta ortada, ben söylemek istemiyorum ama böyle geçmiş yıllar Sayın Bakan. Buradan görüyoruz ki zaten eğitimde de her an başarının gerilediğini de görüyoruz, sebeplerinden de bahsediyoruz.

Şimdi, bu sayfaya geldiğimizde... Şöyle, değerli milletvekilleri: Şu anda 19 milyon küsur öğrencimiz var, geçen yıla göre öğrenci sayısında yüzde 5'e yakın artış var, ekranda görüyorsunuz, öğretmen sayısında yarısı kadar kalmış yüzde 2,3, derslik sayısında da yüzde 2,4. Bu, yeterli bir yatırım mıdır? Yeterli bir bütçe midir? Yanlış planlama mıdır? yanlış öncelik midir? Ama sonuç bu; artan oranda öğrenci sayısına ne öğretmen ne de derslik sağlama imkânı sizde olmamış, öncelenmemiş, planlanmamış; hangisini tanımlarsanız.

Sayın Bakan, 2002 yılında 68 bin dolayında ataması yapılmayan

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :54

öğretmen vardı, o tarihlerde Adalet ve Kalkınma Partisinin Sayın Genel Başkanı seçim çalışmalarında demişti ki: “Bu nasıl iş? Biz onların hepsini atayacağız.” geldiğimiz noktada 1 milyonu geçen bir sayıyla karşı karşıyayız. Bir taraftan da mesela, 2 Eylülde 19.969 öğretmen ataması yapıldı, “Öğretmen atadık, atadık.” diyorsunuz ama yaz aylarında zaten 15 bin öğretmen de emekli oldu yani bunları da dikkate almakta fayda var.

Yine, geçen yıl, bütçede, hatırlıyorum “Boş dersimiz yok.” dediniz sorduğumuz sorulara “Boş derslerimizi ücretli öğretmenlerle telafi ediyoruz.” Sayın Bakan, bu eğitimin en büyük yanlışıdır, bu eğitim sisteminin yanlışı ve ayıbıdır; böyle olmamalı. Sözleşmeli 95 bin, ücretli 85 bin civarında öğretmen var; öğretmen sözleşmeli olmaz, öğretmen ücretli olmaz, öğretmen kadrolu olur; bunu sürekli söylüyoruz. Ücretli öğretmenlerle boş geçen derslerin telafisi diye bir şeyi son derece yanlış buluyoruz.

Özel öğretim kurumlarına hızlı bir artış desteği verildi ve kamudan ziyade... Şu anda, tabii, devlet okullarının sorunlarından, çok kalabalık olmasından, birtakım olumsuz şartlarından dolayı veliler bazen borç para alıp kredi kullanıp özel okullara da çocuklarını yolluyorlar; bunları yaşayanları da görüyoruz. Bakın, 4+4 süreci öncesinde 4.664 olan özel öğretim kurumu sayısı 14 küsur bine çıkmış yani özel okullarda okuyan öğrencilerin sayısında yüzde 194, kurumların sayısında da yüzde 204 artış

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :55

---

var; oysa devlet okulları iyileştirilebilir, kalitesi artırılabilir. Hani “fırsat eşitliği” diyoruz ya, işte, o fırsat eşitliği Türkiye'nin her köşesindeki çocuğa eşit imkânlarla sağlanabilirdi.

Yatılı ilköğretim bölge okullarından nedense kurtulmak istedi bakanlar geçmiş dönemde de yani iktidarınızdan bu yana hem yatılı ilköğretim bölge okullarında ve öğrencilerinde çok büyük azalmalar yaşandı; bunlar başka sorunlara sebebiyet verdi, taşımali eğitim bir taraftan çıktı -onu şu anda sayamayacağım, sürem yeterli olmaz, bir sürü sorunu- hem de diğer taraftan, işte, Aladağlar oldu, işte, bir sürü sorunları oldu; onlar olmadığı için cemaat yurtları oldu yani Karaman, Aladağ gibi olayları çok net yakından biliyoruz; daha da bir sürü olay oldu.

Sayın Bakan, yatılı ve pansiyonlu okullarda 3 öğün yemek ve bir de ara öğün; 3 öğün, bir de ara öğün için ayrılan bütçe öğrenci başına 29 lira; bu da herhâlde önemli bir sorundur. Çocuklarımızın dengeli beslenmesi gerekiyor Sayın Bakan ama çocuklarımız dengeli beslenemiyor. Ülkemizin çocuk nüfusu 22 milyon 738 bin 300, bu çocukların yüzde 33,7'si maddi yoksunluk çekiyor; bunlar TÜİK verileri zaten, ben söylemedim; başka bir ifadeyle 7 milyon 600 bin çocuğumuz dengeli beslenme olanağını bulamıyor. Tabii, bunun yarattığı sorunlar hem okulda başarısızlık hem çocuğun sağlığında çıkacak sorunlar, bunlar tıbbi konular, o konulara girmiyorum ama hangi politika yapılırsa yapılsın siyasilere çocuklara yönelik

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :56

---

tüm politika ve uygulamalarında çocukların beslenmesi, okulda en azından bir öğün yemek verilmesi ve sağlıklı bir su -5 lirası su, alamıyor çocuk olanağının sağlanması mutlaka gerekliydi ama gene yok, yine yok, yine yok; bu konuda da her yerde bunu söylemeye devam ediyoruz.

Evet, gelelim Öğretmenlik Meslek Kanunu'na. Öğretmenlik Meslek Kanunu evet, 14 Şubat 2022'de yürürlüğe girdi, 13 madde ama aslında beklenen neydi? Tabii ki tek taraflı olmamasıydı ancak bu kanun eğitim emekçilerinin yaşam koşullarını tek taraflı olarak, görüşünü almadan düzenlemiş oldu. Öğretmenlik mesleğiyle ilgili tüm konuların bu kanunda düzenlenmesi gerekirken sadece ilk atamalar ve kariyer basamakları düzenlendi, onun için "Öğretmenlik Meslek Kanunu" adı buna tam yakışmıyor, önce onu ifade edeyim. Ardından, ekonomik krizin derinleştiği şu ortamda bile eğitim emekçilerinin ekonomik ve özlük hak kazanımlarının kariyer basamaklarına ve sınavlara endekslenmesi asla ve asla kabul edilecek bir durum değil. Zaten öğretmenler okula hazırlanmak yerine başladılar sınavlara hazırlanmaya. Evet, giriyorlar sınavlara belki ama bu doğru bir uygulama değil, tercihleri bu yönde değil, bundan çok da büyük üzüntü duydular, kendilerini mecbur hissediyorlar. Bir ihtisas mesleğidir öğretmenlik, bunu hepimiz biliyoruz yani onları sınava tabi tutuyoruz da Bakanlık yöneticilerinin meslekleri de mühendislikten tıp doktorluğuna kadar varıyor, bunları da unutmamalıyız bir taraftan, bunlara da değinelim. Bu konuda çok

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :57

konusulacak şey var ama arkadaşlarımız da bu konulara girecekler.

Evet, Sayın Bakan, git gide başarı düşüyor, ortaöğretimden üniversiteye geçerken de düşüyor. Sayın YÖK Başkanı kalite artırmak için, önceki YÖK Başkanımız da aynı şekilde uğraş veriyordu ama ortaöğretimden öğrencinin başarısı düşük geldiği sürece yukarıda kaliteyi nasıl iyileştireceksiniz? Öncelikle onu merak ediyorum. Bir kere zaten ideolojik şekillendirme ön planda demiştik, başarı, kalkınma stratejisi, bunlar önemli değil iktidarınızda, bunları görmedik demiştik. 4+4 sisteminin olumsuz etkileri hem okullaşma oranı üzerinde oldu hem kız çocuklarının eğitimi üzerinde oldu Sayın Bakan. LGS ve YKS'deki başarılarla gelirsek ilk 4+4, evvelki sene mezunlarını verdiğinde o çocukların başarısında 11 puanlık, 12 puanlık düşüşlerle -15 puana, 20 puana çıktı bazı derslerde kendisini göstermiş oldu. Sonraki dönemde tekrar hem LGS hem YKS'de sürekli başarı git gide düşüyor, bunu da bilmekte fayda var.

Sayın YÖK Başkanı barajın kaldırılması konusunu ifade etti. Evet, barajı kaldırdınız, af da getirdiniz; baraj kalkmasın falan demiyoruz, af falan gelmesin dediğimiz yok ama bakın, tercih edilmeyen okulların kalitesini artırmadan, bu konuda öğretim üyelerini artırmadan, bu okullar için hiçbir şey yapmadan "Öğrenci başarısı neden düşüyor?" diye kafa yormadan -ki aslında ortaöğretimden başlayarak yukarıya kadar- meslek envanteri yapmadan, hangi mesleklere ihtiyaç olduğunu bilmeden -

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :58

kontenjan belirlemesini son birkaç yıldır yapıyorsunuz ama- bu konuları düzeltmeden, iş bulma konusunda kafa yormadan... Yani "Çok şey yapıldı." diyeceksiniz de evet, yaptınız, bunu inkâr etmiyorum; 16 istihdam paketi var, 7 de ekonomi paketi var; istihdamı artırma konusunda toplam 23 paket var, elde var sıfır, hiçbir şey yok, bir şey olmadı yani. Bir şeyler yapılmış gibi gösterilse de başarılı olmadı. Şimdi, bu barajın kaldırılmasındaki hedef o zaman ne? Yani öğrencilerin eğer moralinden bahsediyorsanız, psikolojisinden bahsediyorsanız o zaman bu çocuklara neden arife günü KYK borçlarının faizlerinin belgeleri geldi? O zaman moralleri bozulmadı mı? Ya da yurt bulamadıkları zaman, beslenemedikleri zaman, bir öğünle beslendikleri zaman moralleri bozulmadı mı? Ya da vakıf üniversitelerinin durumlarıyla ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

LALE KARABIYIK (Bursa) – İki dakika daha alabilir miyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maalesef, yapamıyorum.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Peki, tamamlayacağım o zaman, müsaade edin.

Lisans eğitimi alıp işsiz kalan genç sayısı bizim ülkemizde olduğu kadar kaç ülkede vardır, o sıralamalara da bir bakmanızı isterim. Rektörlerle ilgili her gün basına düşen olumsuz haberler var.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :59

Üniversitelerde aidiyet duygusu bitti, küskün akademisyenler yurt dışına kaçıyor. Bilimsel yayınlar, atıflar azalıyor Sayın Başkan yani burada bir artış görmüyoruz. “Özgürlük”, “hukukun üstünlüğü” tabii, bu kavramlar bittikçe bunlar da azalıyor.

Son cümlem budur: Tabii hepsini söylemiyorum ama bazı vakıf üniversiteleri –onları daha önce konuşmuştuk sizinle, siz de biliyorsunuz- ticarethane görünümünde. Zamlar astronomik hâl aldı, burslar yeterli değil.

Diğerlerini sorularda iletirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, HDP Grubundan Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit’e söz vereceğim.

Buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakikadır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanlar, değerli hazırun; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, 2023 yılının bütçesini konuşuyoruz. Öncelikle bütçeye ilişkin genel değerlendirmelerimiz daha önce yapılmıştı ama bir iki şeyi söyleyelim. AKP Hükûmeti’niz 2002 yılından beri, aslında göreve geldiğinden beri neoliberal politikaları gittikçe derinleştiren, özellikle de

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komasyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :60

eğitim, sağlık gibi aslında hiçbir şekilde alınıp satılmayan kamusal hizmetleri özelleştirmekle mahir bir hükümet olarak da tarihe geçti.

Bugün Millî Eğitim Bakanlığını konuşuyoruz. Yıllar içerisinde baktığımız zaman, aslında Millî Eğitim Bakanlığının nasıl özelleştirmeleri hızlandırdığını, nasıl eğitimi piyasaya açtığını, devletin asli görevi olan eğitime her yurttaşın eşit ulaşma hakkını bir yönüyle aslında nasıl geride bıraktığını -ağır olabilir ama tırnak içine alıyorum- gasbettiğini de bu hâliyle görüyoruz. O anlamıyla bugün bir eğitim sistemini konuşuyorsak ve bir eğitim bütçesini konuşuyorsak öncelikle bunun mantığına dönük eleştirimizi ortaya koymamız gerekir. Yani, tamamen devletin bugün demokratik, laik, sosyal devlet ilkesinin erozyona uğratıldığı ve eğitimin piyasaya açıldığı ve piyasalaştırırken de devletin kaynaklarının yani biz yurttaşların vergilerinin özel okullara, özel teşviklere harcandığı ama bu sırada devlet okuluna giden gariban yurttaşın çocuğunun sıvı sabuna, peçeteye, onu da bırakın temiz suya, temiz bir tuvalete bile erişiminin olmadığı bir yerden eğitim sistemini konuşuyoruz.

Sayın Bakan, ben söyleyeyim benim 2 çocuk annesiyim, 2 çocuğun da velisiyim kreş dâhil bütün süreçlerinde devlet okulunda gönderdim. Aynı zamanda bu sistemin mağduruyum yani bir veli olarak da konuşuyorum. O anlamıyla, çocuklarımızın neye erişemediğini ve nasıl topluma bu yükün yüklendiğini Millî Eğitim Bakanlığı ve iktidarınız eliyle aslında eğitim

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :61

---

yükünün nasıl velilerin sırtına yüklendiğinin de birebir tanığı, mağduru olan bir yerden ifade etmek istiyorum.

Şimdi, sunumunuzda uzun uzun ifade etmişsiniz, OECD ortalamaları vermişsiniz. Öncelikle şunu söyleyelim: Hâlihazırda, Türkiye'de eğitime ayrılan bütçe OECD ortalamasının yarısı bile değil. OECD ortalaması yüzde 6 değil mi? Biz onun yarısına bile erişebilmiş değiliz. O zaman, şimdi, burada nasıl kaliteli bir eğitim hizmeti olacak tartışmasını birlikte yürütelim. Bugün, Türkiye'de -demin sayın vekil de ifade etti- ilk 500'e giren üniversite sayısı kaçtır? Bilimsel makalelerde atıf yapılan öğretim görevlisi, bilim insanı sayısı kaçtır? Ya da bugün gerçek anlamda, teknolojik anlamda Türkiye nitelikli emek gücünü açığa çıkarabilmiş midir? Sorularının hepsi havada kalıyor, niye? Çünkü biz eğitime çok az bir bütçe ayırıyoruz, ayırdığımız bütçenin büyük çoğunluğunda zaten zorunlu personel giderlerine, SGK giderlerine, cari hizmetlere ayırıyoruz. O anlamıyla, zaten yıllar içerisinde aslında eğitimde yani niteliği arttırmaya, yatırıma dönük kalemlerin gittikçe azaldığını görmemiz gerekiyor. Bu yılki bütçenizde kısmi bir artış var ama bunu enflasyon oranıyla beraber okumak zorundayız. Bugün TÜİK Türkiye'deki enflasyonun yüzde 83 gösteriyorsa değil mi? Yüzde 80'in üzerinde gösteriyorsa sizin artan bütçeniz yine enflasyona ezilmiş durumda yani şu anda siz zaten borçlu bir Bakanlık olarak yeni dönemi devralıyorsunuz ve siz zaten zorunlu harcamalar dışında, gerçek anlamda eğitimde niteliği arttıracak bir yaklaşımı ortaya

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :62

koyamayacaksınız. Gerçekten öğrencilerin 21'inci yüzyılda nitelikli bir eğitim hakkına erişimini sağlamaktan çok uzak olacaksınız. Peki, bütün bunlar ortada dururken yani şimdi "Sınıfların mevcudunun azaltıldığını..." söylediniz. Ya, ben İzmir'in göbeğinde çocuğumu gönderiyorum, Menemen'de hiç de öyle sınıf mevcudu az falan değil yani sınıf mevcutları otuzların üstünde hâlâ, bunun çok daha yüksek olduğu ilerimiz var. Bu anlamıyla, sunumunuzda bölgesel eşitsizliğe değinmemiş olmanız da bence büyük bir kayıp. "Bölgesel eşitsizliği gidermek istiyoruz." diyorsunuz ama buna dair veri koymuyorsunuz. Örneğin, ben size sorarım: Urfa'daki okullaşma oranı nedir? Urfa'da derslikteki kişi başı sayısı kaçtır yani bir derslikte kaç öğrenci eğitim öğretim görmektedir? Ya da bugün Siirt'teki, Şırnak'taki, Muş'taki okula erişim oranı nedir? Bu anlamıyla, bölgesel eşitsizlikleri koymamış olmanız ve bunun nasıl gidereceğinize dair bir planınızın olmaması genel geçer bir şekilde "Bölgesel eşitsizlikleri gidermeye ya da eğitimde fırsat eşitsizliğini gidermeye dönük yaklaşımımız var." demenizin en azından bizi tatmin etmediğini ifade etmemiz gerekiyor.

Diğer bir mesele, şimdi "Bütçenizde kısmi bir artış var." demiştim, bu enflasyonla orantılı, o anlamıyla aslında, göreceli olarak hiçbir şey değişmiyor. Türkiye'deki mevcut enflasyon koşullarına baktığımız zaman, eğitim yükü bütün velilerin üzerinde aslında. Bir yıllık eğitim masrafını ben size söyleyeyim: 2022-2023 yılında zorunlu ihtiyaçlar bir ilkokul öğrencisi için -birinci sınıf öğrencisi için- 2.840 lira; ortaokul öğrencisi için 3.180

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :63

lira; lise öğrencisi için ise 3.270 lira. Şimdi, asgari ücretle geçinen, yaklaşık 6-7 bin lira kira vermek zorunda kalan ve gerçekten 1 kilo elmanın 20-25 lira olduğu Türkiye'de insanlar bu masrafları nasıl karşılayacaklar Sayın Bakan, size sormak istiyorum.

Dün, biz EĞİTİM SEN'in eylemindeydik ve öğretmenler şunu diyor: "Ya, öğrencilerimiz sınıfa geldiklerinde diyorlar ki: 'Öğretmenim, midem bulanıyor, başım ağrıyor.'" Neden? Çünkü çocuk aç, aç ya, çocuk bildiğiniz aç. Siz, yıllardır mevcut sistemde "Biz ikili eğitimi ortadan kaldıracacağız, tam gün eğitime geçeceğiz." diyordunuz, değil mi? Temel hedeflerden birisiydi. Tam güne geçme hedefiniz nerede? Bugün çalışan anne-babaların yüzde 90'ı kredi çekip çocuklarını özel okula gönderiyorlar. Neden? Tam gün olduğu için çünkü devlet okullarında tam gün imkânı çok sınırlı ya da çok az durumda. Benim çocuğum da dâhil, bütün çocuklar şu anda ikili eğitimde yani sabahın yedisinde kalkıyor, okula gidiyor öğlene kadar; öbür çocuk on ikide gidiyor, akşam yedide sekizde eve gelecek şekilde bir eğitim sistemini siz hâlâ devam ettiriyorsunuz. Ne zaman? Yıl 2022, 21'inci yüzyıldayız. Siz hâlâ çocuklara günde 1 elma, 1 paket süt, 1 şişe su ya da en azından bir ara öğün, bir sıcak yemek bile sunmayı düşünmüyorsunuz. Bizim çocuklarımız gerçekten aç gidip aç geliyorlar yani insanlar bayat ekmekleri yumuşatıp çocukların beslenmesine koyuyorlar; bakın, bu kadar kötü durumda ya da beslenme hiç koyamıyorlar çocuklarına. Ben en azından sunumunuzda bunların hiçbirine dair "Ya, biz bunu yapacağız."

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :64

---

diye bir şey görmedim.

Daha çok taşınmalı eğitim ve taşınmalı eğitime giden çocuklara verdiğiniz beslenme meselesi üzerinde durdunuz. O zaman söyleyelim: Hâlâ neden taşınmalı eğitime devam ediyorsunuz? Birincisi; trafik riskleri var, ikincisi; çocuklar her sabah kalkıyorlar, yol gidiyorlar ve yoruluyorlar. Mesela, bölge koşullarında düşünün, ben Muş'u söyleyeyim size, karda kışta bu çocuklar sabahın köründe minibüse doluşuyorlar, bir yere gidiyorlar, tekrar geri geliyor. Şimdi bu insani bir eğitim öğretim sistemi midir mesela? 21'inci yüzyıla yakışır bir sistem midir diye ben size sormak istiyorum. Kaç tane trafik kazası oldu bu taşınmalı eğitim nedeniyle? Gerçekten o sırada giden çocukların yorgunluğunun eğitim öğretim sürecine etkisi nedir? Mesela, bunların etki değerlendirmelerini çalıştınız mı? Bütün bunlara dair de bir şey olmadığını görüyoruz. Onun için birincisi, taşınmalı sistemden vazgeçmeniz gerekiyor, eğitimin temeli yerindeliktir. Ben bir köyde doğdum ve ilkokula köyde gittim, böyle olmak durumunda yani ben en yakın yerleşim yerimde okula gitmek zorundayım çünkü aynı zamanda okumanın, eğitimin bir de psikolojik ve sosyal yönleri vardır. Siz, bir çocuğu doğal çevresinden, yaşam alanından, ailesinden koparırsanız zaten o eğitim sürecini başta sekteye uğratmış olursunuz. Bu anlamıyla da bir yaklaşım olmadığını görüyoruz. Ama biz taşınmalı eğitim sistemini eleştirdiğimizi, bunu kabul etmediğimizi ifade etmek istiyoruz.

İkincisi -kanun teklifini bir yıl önce verdim, birçok arkadaşım da

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :65

verdi- okullarda mutlaka ücretsiz yemek verilmek durumunda. Özellikle, ilkokul, ortaokul ve lise çağındaki çocukların desteklenmesi gerekiyor; bu bir zorunlu ihtiyaç. Bakın, önümde bir sürü araştırma var, sizi araştırmalara ve rakamlara boğmak istemiyorum. Türkiye'de okul çağındaki çocuklarda da okul öncesi çocuklarda da çok ciddi beslenme yetersizliklerine bağlı bodurluk başlamış durumda, ciddi derin anemik sorunlar yaşıyorlar. Bir ara işte “Biz ekmeğin içine katkı maddesi koyacağız, oradan da kansızlığı engelleyeceğiz.” diye projeler vardı ama bugün görüyoruz ki Türkiye'de çok derin bir anemi sorunu var. Neden? Çünkü çocuklarımız beslenemiyor çünkü yeterli proteini alamıyorlar, yeterli meyve yiyemiyorlar, yeterli sebze yiyemiyorlar. O zaman Millî Eğitimin Sağlık Bakanlığıyla beraber çok hızlı bir şekilde bu sürece el atması gerekiyor ama orada da bir gelişme olmadığını görüyoruz.

Diğer bir mesele, eğitimin dinsel ve ideolojik nedenlerle şekillenmesi meselesi. Şimdi “eğitim” dediğiniz şey, özgür toplumun özgür bireylerini açığa çıkarmak ve kişinin kendisini, yeteneklerini keşfetmesi sürecidir, değil mi? Ama bizdeki eğitim sistemine bakalım, öncelikle çok hiyerarşik, bize öncelikle okulda şunu öğretiyorsunuz: “İtaat edeceksin. Öğretmene karşı gelinmez çok ayıp.” “Ama öğretmenin fikrine katılmıyorum.” “Olmaz, susacaksın.” Okulda susan sonra müdürüne susuyor, sonra sorumlusuna susuyor, sonra işte oradaki birim şefine susuyor, sonra geliyor Hükûmete susuyor yani siz eleştiren, sorgulayan, gerçek anlamda özgür bir toplumun

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :66

bireylerini yetiştirmeyi hedef almıyorsunuz. Sizin bütün eğitim sürecinizin temelinde aslında ideolojik olarak şekillenmiş, ki genelde Türk, Müslüman, Hanefi mezhebi ve erkek, bütün bu şekillenişin başlangıcı, bu anlamıyla kadınlar, bu anlamıyla farklı etnik kimlikler, Kürtler; farklı inançlar, Aleviler, Ezidiler, Süryaniler ve diğer bütün inançlar yok sayılıyor bu eğitim sisteminde. Hâlihazırda 21'inci yüzyılda; ya, Avrupa'da inanç eğitimi veriliyor. Örneğin Alevi çocuklarının Avrupa'da okullarda kendi inancında eğitim alma hakkı var. Burası Aleviliğin toprakları, öz yurdu; bizim ülkemizde hâlâ Alevilik "Bir felsefik duruş, bir kültürel bakış, bilmem ne..." diye kitaplarda anlatılıyor. Ne felsefesi? Ben söylüyorum: Benim inancım. Siz bunu değiştirebilir misiniz? Bu ülkedeki milyonlarca çocuğun inancı. Burada AİHM kararları var, burada AYM kararları var ama siz hâlâ zorunlu din derslerini topluma dayatıyorsunuz, öğrencilere dayatıyorsunuz, velilere dayatıyorsunuz. Ben size soruyorum: Neden? Yani beni yıllarca götürdünüz zorunlu din dersine koydunuz, ben Aleviliğimden vazgeçip Sünni mi oldum? Olmadım, olmam da ama siz bunu yaparak bir insan hakkı ihlali işliyorsunuz, siz bunu yaparak büyük bir hukuksuzluğa imza atıyorsunuz ve bundan da rücu etmeyerek, bunu devam ettirerek hem Anayasa Mahkemesinin kararlarını hem de AİHM kararlarını da ihlal ediyorsunuz. Yani Bakanlığınız şu anda suç işliyor bu başlıkta Sayın Bakan, suç işliyorsunuz her gün, her an, her Alevi çocuğunun girdiği derste sizin

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :67

Bakanlığınızın suç hanesine bir çentik atılıyor; bunun özel olarak altını çizmek istiyorum.

Diğer bir mesele: Şimdi biz biliyoruz, benim de akrabalarım var öğretmenler; Avrupa'ya gidiyorlar, Almanya'da Türk çocuklarına, Türkiye'den giden çocuklara eğitim veriyorlar. Ben size soruyorum: Ben bir Kürdüm, niye ben ana dilimde eğitim alamıyorum bu ülkede? Niye benim ana dilim hâlâ bana seçmeli ders olarak veriliyor? O da yetmiyor, bu seçmeli dersi de işte "Şu kadar kişi olacak da, şu kadar şey olacak da..." diye bana dayatıyorsunuz. O da yetmiyor, öğretmen atamıyorsunuz. Kürdolojideki öğretmen mezunlarını niye atamıyorsunuz mesela? Niye yetiştirdiniz? Niye Artuklu Üniversitesindeki o bölümü açtınız, madem atamayacaksınız, madem bu insanları istihdam etmeyeceksiniz? Ya da şöyle soralım: Siz bir eğitimcisiniz, eğitimin en temel özelliği ana dilinde olması değil midir? Ana dilinde, ananın size ninni söylediği, türkü söylediği, size baktığı dildedir, değil mi? Çünkü biz ana dilimizde düşünürüz, öbür dilleri de sonradan öğreniriz ama bugün Kürt çocukları ve diğer bütün etnik kimliklerde ana diliyle büyüyen çocuklar sırf ana dilinde eğitim alamadıkları için fırsat eşitsizliği yaşıyorlar. Örneğin, bu çocuklar, Hakkâri'deki bir çocuk ile İstanbul'da Bebek'teki bir çocuk, bir öğrenci aynı sınava giriyor, peki aynı koşullarda mı eğitim alıyor? Almıyor; birincisi 1-0 hatta 5-0 yenik başlıyor zaten sürece çünkü dil bilmiyor, okula gidince önce

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :68

dil öğrenmeye çalışıyor. O anlamıyla hâlâ bir ana dil Türkçe dayatmasının kendisi... Türkçe evet resmî dilimizdir, Türkçe eğitime hiçbirimiz karşı değiliz ama bugün 21'inci yüzyılda hâlâ Türkiye gibi bir ülkenin ana dilinde eğitime geçmemiş olması da bence çok büyük bir eksiklik ve utanç vesikasıdır.

Diğer bir mesele, bu zaten nepotizm yani kayırmacılık yükseköğretime aldığınız yandaş rektörler ve diğer bütün meselelere dair dünya kadar şey söylenebilir ama şunu söyleyeyim: Ya, sizin iktidarınız "YÖK'ü kaldıracağım." iddiasıyla geldi, bugün neredesiniz? YÖK'ü tahkim ediyorsunuz, niye? Çünkü ideolojik olarak hoşunuza gitti. Baktınız ki "Eğer ben YÖK'ü tahkim edersem AKP olarak ben buradan yeni bir toplum, yeni bir toplumsal nizam yaratırım." Bu anlamıyla siz bu alanda hem eğitim öğretim sürecini hem de YÖK'ü araçsallaştırmış durumdasınız. Niçin? Dinci ve kinci yeni bir nesil yaratmak için, AKP bakış açısıyla yetişmiş yeni bir gelecek yaratmak için bugün YÖK'ü araçsallaştırdınız. Oysa 2002'de "YÖK'ü kaldıracağız." diye gelmiştiniz. Biz hâlâ kaldırırınız diye bekleyelim? Hayır, biz geleceğiz ve bu ülkede YÖK gidecek çünkü YÖK'ün kendisi 12 Eylül askerî vesayetinin bir kurumudur ve bu ülkede üniversitelerin başında demokrasinin kılıcı gibi sallanmaktadır. Bugün Boğaziçine atanan kayyumlar, aslında YÖK'ün nasıl bir mantaliteye sahip olduğunu göstermiştir. Boğaziçi, bu ülkedeki ender üniversitelerden biri, her gün kapısına yeni bir kayyum atıyorsunuz; o da yetmiyor, her gelen

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :69

kayyumda o okuldaki bir öğretim görevlisini işinden ediyor; kapıya, turnikeye güvenlik gücü koyuyor; bilmem ne koyuyor ve o okula girmesini engelliyor. Siz bunlardan imtina etmiyor musunuz? Mesela bunlar sizi rencide etmiyor mu? Ben bu ülkenin bir yurttaşı olarak beni rencide ediyor. Bu kadar başarılı bir üniversiteye bu Hükûmetin müdahale edip kendi yandaşı yapma ihtiyacı acizlikten başka bir şey değil ki bence. İsterseniz ben size söyleyeyim, 100 milyon tane üniversite açtınız; yapın, yarıştıran o zaman, yarıştan bahsediyorsunuz ya, Boğaziçiyle yarıştıran, Anadolu'daki bilmem hangi üniversite Bağaziçine rakip olsun o zaman, değil mi? Ama bilgiyle, görgüsüyle; bu da yok.

Son olarak diğer bir mesele, bu meslek liseleri meselesi. Bakın, ben bir meslek lisesi mezunuyum, yatılı okudum. Ben size söyleyeyim, ortadan kaldırılması gerekir. Bugün, sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda öğrenciler kullanılamaz. Ben haftanın üç günü staja gittim. Niye? Gencecik bir öğrenciydim, niye staja gittim? Benim gibi meslek lisesi mezunları hayatlarının en güzel döneminde, okulda daha iyi bir eğitim alabilecekken, niçin hastanelerde, işliklerde, atölyelerde bunlar götürülüp stajlara tabi tutuluyor. Mesleki eğitim lise çağında olamaz Sayın Bakan, siz yönlendirirsiniz, üniversite döneminde olur. Ha, illa mı olacak, illa mı yapacaksınız, götürüp... Size sormak istiyorum, A101'de ne öğrenecek bu çocuklarımız? Gerçekten sormak istiyorum? Örneğin, iyi raf dizmeyi mi öğrenecekler? Depo saymayı mı öğrenecekler? A101'e gidip staj yapan çocuğa A101'in nasıl bir katkısı olacak da siz, MEB olarak gidip A101'le

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :70

protokol imzaladınız? Ya, sizin tek bir derdiniz gerçekten sermayeye ara elaman yetiştirmek mi? Bakın, vizyon olarak sunduğunuz şu: Biz sanayi bölgelerine yakın okullar açacağız, meslek liseleri açacağız. Ee? Herkes üniversite mezuna olmak zorunda değil, ara elaman yetiştireceğiz. Hemen yanı başında olan organize sanayiye göndereceğiz, orada haftanın dört günü çalıştıracacağız. Ne güzel, ucuz iş gücü. Kim için? Sermaye için. Çıraklık adı altında, staj adı altında çok ucuz olarak bu çocukları çalıştıracaksınız ve bu çocukların emeği sömürülecek. Ha, şimdi, diyorsunuz ki: “Bu bir ihtiyaç.” Niye? Çünkü bu çocuklar dar gelirli. Biz de dar gelirli olduğumuz için meslek lisesine gittik. O zaman sorun şu: Bu ülkede niye hâlâ dar gelirli çocuklar meslek lisesine gitmek zorunda kalıyorlar. Bugün, Millî Eğitim Bakanlığı neden teşvik verip özel meslek liseleri açılmasını sağlıyor? Neye katkısı var bunun? İşsizliği mi azaltacaksınız bununla? İşsizliği azaltacaksınız değil mi. Siz çocukları orada tutarak aslında işsizlik kalemlerini azaltıyorsunuz, üniversiteye geçişi azaltıp üniversitelerin de şişmesini engelliyorsunuz; bunlar da çözüm değil.

Son olarak, Yüksek Öğretime dair; şimdi, dünya kadar öğrenci bu yıl -şu an önümde rakam yok ama- üniversiteyi kazandı ama kayıt yaptıramadı Sayın Bakan. Neden yaptıramadı? Çünkü parası yok. Ben size söyleyeyim, şimdi, şu anda, İstanbul’da dünya kadar öğrenci ev bulamıyor. Bakın, öğrenciler 4’lü, 5’li kalmak istiyorlar, bu sefer de ev sahipleri diyor ki: “Biz 4 kişiye ev vermeyiz.” Ne olacak? İstanbul’da 10 bin lirayı bulmuş en kötü

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :71

evin kirası. Bu öğrenciler nerede barınacaklar? Siz geçici bir çözüm buldunuz, yatak attınız, bari düzgün yatak atsaydınız, onlar da kırıldılar yani ranza koydunuz, 4 kişilik odaları 8 kişiye çıkardınız. Artık cezaevi koşullarında üniversite yurtları yapıyorsunuz, yemeklerinden insanlar zehirleniyor, öğrenciler zehirleniyor ama siz gelip diyorsunuz ki: “Biz yurt kapasitesini artırdık.” Ya, yıllardır bu ülkede cemaat niye palazlandı? Devlet yurt yapmadığı için. İzmir gibi bir yerde çocuklar ışık evlerinde kalıyorlardı. Neden? Çünkü yurt yoktu, hâlâ yurt yok, hâlâ yurt yapmıyorsunuz. Bu sefer kimin yurdunda kalıyor çocuklar? Süleymancılarının, Menzilcilerin, bilmem kimin yurdunda kalıyor. Niye? Çünkü onlara insan lazım, insan gücü lazım ve siz, yurt yapmadığınız için bu ülkenin akıllı, zeki, parlak, gencecik insanları gidip bu tarikat yurtlarında kalıp okumaya çalışıyorlar, hayata tutunmaya çalışıyorlar. Peki, üniversitedeki gencecik birinin kendisini okutana minnet duyması, onun söylediklerini yapmasından daha doğal ne olabilir?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Son olarak şunu söyleyeyim: Sayın Bakan, hem YÖK’ün sunumu hem sizin sunumunuz ne yazık ki Türkiye'nin eğitim ihtiyaçlarını, nitelikli insan ihtiyacını, özgür bir toplum yaratma, demokratik bir toplum yaratma, düşünen, eleştiren bir toplum yaratma amacından çok çok uzak; cinsiyetçi, milliyetçi, dinci, iktidarcı, erkek egemen bakışla oluşturulmuş bir millî eğitim sistemi var ama buna rağmen

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :72

diyoruz ki: Bu bütçe artırılmalı, çocuklara yemek için, ulaşım için ve öğretmenlerin özlük hakları için.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkürler.

Şimdi İYİ Partiye söz veriyorum.

Sayın İsmail Koncuk Beyefendi, buyurun.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkanım, Sayın Bakan, YÖK Başkanı, ÖSYM Başkanı, değerli bürokratlar, değerli milletvekilleri; İYİ Parti adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim davası, milletin gelecek davasıdır, ne yapsak yeridir, ne kadar bütçe ayırsak yeridir ama tabii, aslında her yıl ayrılan bütçeler de Türk Millî Eğitiminin devasa problemleri karşısında yetersiz bütçeler. Mesela bu bütçede de yine her yılki bütçede olduğu gibi yatırım ayağının çok zayıf olduğu çok net olarak görülüyor hatta sizden önceki Bakan Sayın Ziya Selçuk bunu kamuoyuna da çok net olarak deklare etmişti yani “Ne yapayım kardeşim? Bütçe bu, yatırım ayağı zayıf, birçoğu personel giderlerine gidiyor.” diye ifade etmişti.

Tabii, Millî Eğitim önemli, millî eğitim şuralarında alınan kararların hayata geçmesi lazım ama birçok karar orada konuşulur, hayata geçmez.

Az önce konuşan hatibin tam tersine, ben mesleki teknik eğitimin çok daha canlı hâle gelmesi gerektiğine inanan bir insanım, partimiz de buna

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :73

inaniyor çünkü kalifiye eleman yetiştirmemiz lazım, akademik lise eğitiminin daha kısıtlı hâle getirilmesi lazım ama bunu da bir türlü başaramadık biz. Yani ne akademik lisede umduğumuz oranda kaliteli bir eğitimi sağlayabildik ne de mesleki teknik eğitimde umduğumuzu sağlayabildik. Hâlâ, işletmelerde 3308 sayılı Mesleki Eğitimi Kanunu'nun ciddi problemler içinde olduğunu biliyoruz. İşletmelere giden öğrencilerimizin maalesef çay götür getir, temizlik işleri yaptır ötesinde, teknolojiyle tanışamadığını görüyoruz; bu konuda çok ciddi tedbirlerin alınması lazım, ülke geleceği adına mesleki teknik eğitim son derece önemli. Ben hatırlıyorum -ben yıllarca meslek liselerinde çalışmış bir insanım- bir dönem, 1988'de okulu açtık, elektrik, elektronik, bilgisayar bölümlerimiz var; elektronik ve bilgisayar öğretmenimiz yok, 2 elektrik öğretmeniyle o bölümleri de idare ettik. Ama bugün bakıyorum, binlerce teknik öğretmen, ataması yapılmayan öğretmen pozisyonuna düşmüş yani burada da ciddi bir planlama eksikliği yapmışız yıllar içerisinde. Yani 88'de bilgisayar öğretmeni, elektronik öğretmeni bulamazken bugün, elektronik, bilgisayar öğretmenleri dahi ataması yapılmayan öğretmen durumuna düşmüş; diğer, metal işleri öğretmenleri, efendim, ağır işleri bölümü öğretmenleri, tekstil, onları hiç saymıyorum, onlar hiç atanmıyor zaten. 1, 2, 3 gibi rakamlarla öğretmen olarak atanma imkânı buluyorlar ama mesleki teknik eğitime gereken önemi çok daha fazla vermemiz lazım. Yani dünya

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :74

teknolojisiyle yarışacaksa ara eleman problemi çok ciddi bir problemdir Türk Millî Eğitiminde, bunu hâlâ halledilmiş değiliz, bunların tedbirleri alınmalı.

Değerli milletvekilleri, dün öğretmenler bir eylem yaptı; yıllar sonra ilk defa birçok sendika -siyasi görüşleri, dünya görüşleri çok farklı sendikalar- bir araya geldi ve iş bırakma eylemi yaptılar, yıllar sonra ilk defa. Bunları bir araya getiren temel sebep öğretmenlerimizin yaşadığı ekonomik sorunlardır. Öğretmenlerimizi âdeta unuttuk biz. İstanbul'a atıyoruz öğretmeni, Ankara'ya atıyoruz, İzmir'e atıyoruz; öğretmen gidiyor, ev arıyor, bulamıyor, maaşına uygun ev bulamıyor, Millî Eğitim Bakanlığında talep ediyor "Benim tayinimi durdurun." diyor. Öyle mi Sayın Bakan? Bu sene birçok öğretmen, tayin olduğu yerden vazgeçtiğini ifade etti. Ama inatla bir Öğretmen Meslek Kanunu getirdiniz, ucube bir kanun yani ölü doğmuş bir kanun. Ya, bunu lütfen övmeyin. Bunu öğretmenlere övdükçe öğretmenlerin sinir kat sayısı artıyor. Hayırlı bir iş yapmıyorsunuz, siyaseten de akıllı bir yöntem değil bu. Öğretmen Meslek Kanunu ekonomik zorluklar içerisindeki öğretmene hakarettir; çok net söylüyorum. Kirasını ödeyemeyen öğretmene "Sen 1.000 lira almak için sınava gir." dersin öğretmen itibarına hakaret sayar bunu. Yani Öğretmen Meslek Kanunu'nun içindeki problemi anlatmayacağım ben, her taraf problem, bir saat konuşabilirim. Ama bu sınav yapılmamalı, bu sınav yapılmamalı.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :75

Sayın Bakan, ısrarla ve inatla maalesef bu sınavı savunuyor, hatta buna karşı çıkan öğretmenleri zaman zaman böyle troll gibi, provokatör falan gibi de lanse eden konuşmalarını ben görüyorum, üzülüyorum; ya bir bakan bunu yapmamalı. Bir bakan binlerce, yüz binlerce öğretmen tepki gösteriyorsa bunu yapmamalı. Efendim, diyor ki Sayın Bakan: “Öğretmenlerin yüzde 95’i başvurdu.” Ya, ne yapsın? Sınavı kazanıp üç beş kuruş alma umudu var hiç olmazsa, elbette başvuracak. Bu, o sınavı doğru bir sınav olarak gördüğü anlamına gelemez. Sayın Bakan, bunu nasıl böyle okuyabilir? Bu böyle okunamaz. Dolayısıyla bu Öğretmenlik Meslek Kanunu... Kasımın 19’unda sınav var; çok az kaldı.

AK PARTİ’nin değerli milletvekilleri, bu sınavı durdurun kardeşim, durdurun. Yaparsanız ben muhalefet olarak mutlu olurum, biliyor musunuz çünkü öğretmenler kızacak size. Ama gelin, Kamil Başkanım, Kamil Hocam, öğretmenleri 1.000 lira almak bir sınavla karşı karşıya bırakmayın. Ya, düşünün, adam yirmi beş senedir öğretmen, yirmi senedir öğretmen, adama diyorsunuz ki: “Gel uzman ol kardeşim, uzman ol.” Daha uzman olamamış mı ya? Yeni çıkardığınız kanunda da Öğretmen Meslek Kanunu’nda da öğretmenliğin bir uzmanlık mesleği olduğu zaten ifade ediliyor. Otuz senedir uzman olamayan bir öğretmen kıytırık bir sınava girecek, uzman olacak, öyle mi? Bunu kimse doçentlikle falan da karıştırmasın. Kimse karıştırmasın, bu, kariyer mariyer değil. Kamil Hocam, lütfen... Öğretmenlik

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :76

bir kariyer mesleğidir ama öğretmenlik branş itibarıyla zaten o kariyere sahiptir. Yani bir matematik öğretmeni öğretmen olduğunda o kariyeri, o uzmanlık kariyerini zaten sağlıyor, bunun eğitimini alıyor. Düşünün, okulda birçok sınavdan geçiyor, KPSS'ye giriyor, alan sınavına giriyor, stajyerlik döneminde bir performans dönemi geçiriyor, ciddi merhalelerden geçerek öğretmen oluyor. Siz diyorsunuz ki: "Gel bir de seni bir sınav yapayım." Bir tekst vermişsiniz, iki yüz kırk saat bilgisayar üzerinden bir eğitime tabi tutuyorsunuz -o da internete girebilirse, binbir zorlukla giriyor- uyduruk bir eğitim ve sınav yapıyorsunuz. Bakın, Sayın Bakan geçen yaptığı bir açıklamada diyor ki: "Biz öğretmenlerin yeterliliğini ölçmüyoruz. Bu, kimin haddine diyor?". Sizin haddinize, sizin haddinize ya. Yani "Biz öğretmenleri yeterli görüyoruz." diyor Sayın Bakan. "Yeterlidir bizim öğretmenlerimiz, onların yeterliliğini ölçmek kimin haddine? Ya, gel bakayım, bir sınav yapayım da sana 1.000 lira vereyim." diyorsun. Ya, bu nasıl bir hakarettir? Bu, nasıl bir hakarettir? Lütfen bu sınavı yapmayın, bu sınavı yapmayın.

Dün İYİ Parti olarak Sayın Genel Başkanımız da grup konuşmasında ifade etti, bir kanun teklifi verdik İYİ Parti adına. Öğretmenlerimizin durumu iyileştirilmeli yoksa öğretmenlerimiz facia bir durumda.

Bakın, 2006 yılında, Hüseyin Çelik döneminde ek ders ücretlerinde bir iyileştirme yapıldı, gösterge rakamları artırıldı. O günden bugüne bir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :77

puanlık artış sağlanmadı. Ya, bir sürü ekonomik kriz yaşadık, hâlâ yaşıyoruz, ekonomik krizin göbeğindeyiz ama ne öğretmenlerimizin maaşında ekstra bir iyileştirme, ne de ek dersinde bir iyileştirme yapıyorsunuz. Bunu yapmadığınız gibi “Ya, gel sınava gir.” diye komik bir şekilde tutum takınıyorsunuz öğretmenlere karşı, öğretmenler size karşı çok kızgın durumda.

Sayın Bakanım, 100 bin öğretmen ataması bekliyor ataması yapılmayan öğretmenler, 700 binin üzerinde ataması yapılmayan evladımız var, 700 binin üzerinde. Bu sene 85 bin ücretli öğretmenle öğretmen eksikimizi giderdiniz yani bu ucube ücretli öğretmenlik sistemi de artık tamamen kaldırılmalı çünkü elimizde bizim çocuğumuz var. Bu ücretli öğretmenlik sistemi ihdas edildiği dönemlerde elinizde yeterli öğretmen yoktu. Mesela ortaokuldan hatırlıyorum ben, fen bilgisi dersimize bir doktor girerdi çünkü öğretmen yoktu elimizde ama şu anda bizim elimizde öğretmenimiz var, hem de her branştan öğretmenimiz var ve sayıları da çok fazla, atama imkânı bulamıyorlar. Dolayısıyla artık bu ücretli öğretmenlik sistemi tarihin tozlu raflarına kaldırılmalı, orada yerini almalı, öğretmenlerimizi kadrolu olarak istihdam etmeliyiz. Sözleşmeli öğretmenlik sistemini kaldırmalıyız. 3+1’e geldi ama bunlar yeterli şeyler değil, tamamen tek kaynaktan kadrolu öğretmen olarak bütün öğretmenlerimizi istihdam etmeliyiz. Yani öğretmenler odasında sadece kadrolu öğretmen

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :78

olmalı. Öyle ücretli, sözleşmeli, bir de şimdi uzman ya da başöğretmen... Bir de işin bu tarafı var. Bakın, şimdi, veli yarın diyecek ki "Kardeşim, ben çocuğuma başöğretmen istiyorum, alelade bir öğretmeni ne yapayım." diyecek, sizin gibi okumayacak Sayın Bakanım, sizin gibi okumayacak kimse. "Benim çocuğumun öğretmeni uzman olsun." diyecek. Ayşe Hanım gün toplantılarında diyecek ki: "Benim çocuğumun matematik öğretmeni uzman arkadaşlar." Fatma Hanım da "Vallahi, biz uzman bulamadık, bizim öğretmen sınavı kazanamamış." diyecek. Ya, öğretmenleri bu duruma düşürmeyin.

Andımız'ı kaldırdınız. En son İDDK'nın son kararına karar düzeltme istedim, davayı takip ediyorum, şahsım adına açtığım bir davaydı. Umarım, İDDK doğru bir karar verir. AK PARTİ'nin "Hem millîyiz hem yerliyiz, milliyetçiyiz." söyleminden sonra çocuklarımızın "Ne mutlu Türk'üm diyene." demesinden rahatsızlık duyması anlaşılır gibi değildir. Haydi, 2013 yılında bir PKK talebiyle Andımız'ın okutulmasını okullarımızda yasakladınız. Şimdi, siz de gördüğümüz kadarıyla kabuk değiştirdiğinizi söylüyorsunuz yani böyle PKK'yle falan masaya oturmuyorsunuz, öyle biliyoruz en azından. Efendim, çok siyasal İslamcı ifadelerinizde gündemde değil bugünlerde, milliyetçiliği işliyorsunuz, Türklük vurgusu falan da yapıyorsunuz; Andımız'ı da okutalım. Millî Eğitim Bakanlığını da bu işe alet ettiniz yani çocuklarımıza Türklüğünü öğretmesi gereken, millîliğini

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :79

öğretmesi gereken bir Bakanlığı da Andımız'ın kaldırılmasına iktidar partisi olarak alet ettiniz. Gelin, bu yanıştan dönün Cumhur İttifakı'nın değerli üyeleri. "Türk milliyetçisiyim." demek öyle lafla olmuyor. Andımız'ı kaldıracağız, çocuklarımızın...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Şehidin bacısına...

İSMAİL KONCUK (Adana) – O provokatördü, şehidin bacısına hiçbir İYİ Partili sövmez.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Hepimiz biliyoruz.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Provokatördü Kâmil kardeşim, siz de biliyorsunuz.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Bula bula bu lafı mı bulabildiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sırası gelince herkes görüşlerini ifade etsin, karşılıklı konuşmayalım. Sırası gelince ifade edelim görüşleri.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Hiçbir İYİ Partili şehidin bacısına sövmez ve bu provokatörler yüzünden şehit yakınlarını karıştırmayalım.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Karakolda başka, mahkemede başka yok.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Şimdi, Andımız'ı okutalım canım, bunda ne var ki? Niye gocunuyorsunuz ki? Gelin, okutalım. Rahatsız olan var mı? Kamil Bey, Andımız'ın okutulmasına karşı mısınız?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :80

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Her zaman okuyoruz biz.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Lütfen okutalım.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sen niye okumadın? Partinde ne oldu da...

İSMAİL KONCUK (Adana) – Ben dava açtım, partim de takip ediyor. Neyse, o mevzu başka.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşma usulümüz yok, sırası gelince ifade edelim.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Başkanım, zamanımı alıyorlar, ekstra zaman isterim.

Evet, Andımız'ı okutalım, bundan gocunmayalım. Çocuklarımızın “Ne mutlu Türk'üm diyene.” demesinden rahatsız olmayalım. Bu coğrafyada yaşamak zor, bu coğrafyada millî kimliğimizi sağlama almadan yaşayamayız, tutunamayız; onun için andımızı çocuklarımıza yeniden okutmalıyız.

Sayın Bakanım, “Çocuklarımız 100 bin öğretmen ataması istiyor.” dedik. Geçen size de yazılı olarak sordum. Cumhurbaşkanlığına bir çocuk alınıyor sözleşmeli olarak, oradan Keçiören Nuri Pakdil Anadolu Lisesine İngilizce öğretmeni olarak atanıyor. Şimdi, öğretmen atama şartları Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde ve Sözleşmeli Öğretmen İstihdamına İlişkin Yönetmeliğinde yazıyor. Cumhurbaşkanlığı kreşine bir çocuğu alıp, oradan İngilizce öğretmeni olarak Nuri Pakdil

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :81

Anadolu Lisesine nasıl atadığınızın açıklanması lazım. Cevap vermediniz. Şimdi, bu 700 bin memleket evladına bir cevap vermemiz lazım yani bizim Millî Eğitim Bakanına, sözlerine güvenmemiz lazım, itibar etmemiz lazım. Yoksa, Millî Eğitim Bakanının sözlerine bu toplum güvenmez. Eğer 700 bin memleket evladı alın teri dökerken siz torpille, usulsüz, hileli bir atamayı yapıyorsanız ki bir tane bizim bulduğumuz daha kaç tane olduğunu bilmiyoruz 50 mi, 100 mü, bin mi, 10 bin mi bilmiyoruz. Bunların kamuoyuna açıklanması lazım.

Teftiş sistemini hâlâ düzeltmedik, müfettiş bulamayacaksınız yakında. Geçen bir müfettiş arkadaşım geldi. “Ne maaş alıyorsun?” dedim. “14 bin lira.” dedi. “Müfettişlik yapmanın bir anlamı kalmadı.” diyor. Müfettişliğin tek sistemde buluşturulması lazım. Nedir o? Bakanlık bünyesinde, yine bölge başkanlıkları oluşturulur, Bakanlık müfettişi kadrosuna alınır bütün müfettişlerimiz, bunun yapılması lazım. Bunu seyrediyorsunuz, sizden önceki bakanlar da seyretti, siz de seyrediyorsunuz. Yakında müfettiş bulamayacaksınız, sınava da birçok kişi girmedi, girenlerden de hâlâ o 700 kadro ayrılmıştı zannederim hâlâ eksiklikler var. Hiç olmazsa, diğerlerini yedekten atamanızda da fayda var Sayın Bakanım, bunu da yapın ama bu teftiş sistemini tek çatı altında toplamayı iyi bir düşünün derim ben çünkü teftiş önemli bir sistemdir.

YÖK’le ilgili, Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili çok şey söyleyebilirim

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :82

ama YÖK'le ilgili birkaç kelam edeceğim. Sayın Bakanım, bu 50-D probleminin çözülmesi lazım, bir çözüm bulmak lazım. Yıllardır konuşuruz ama köklü bir çözüm 50-D meselesine bulamadık. Kadro problem, rektörler kafasına göre profesörlük, doçentlik kadrosu dağıtıyor, bu kabul edilemez. Buna da bir sistem getirmemiz lazım yani düşünün üç yıldır, beş yıldır, dokuz yıldır bekleyen, profesör kadrosu bekleyen akademisyenlerimiz varken, henüz o kadroyu hak etmiş birileri rektör istedi diye o kadroyu kapabiliyor, bu ciddi bir adaletsizlik. Bunlar yaşandığı sürece adaleti sağlamamız mümkün olmaz üniversitelerde, ciddi bir rahatsızlık var. Bunların düzeltilmesi adına da adımlar atılması lazım.

Bir de 2022 KPSS iptal edildi. Zaman zaman açıklamanızı okuyorum ama tatmin edici bir açıklama yok. Niye iptal edildi ya, niye iptal edildi? "40 soru benzerlik var." dediler, "Aynı." dediler, sorular "Sızdırdı." dediler. Siz soruların sızdırıldığını söylemediniz, böyle bir tespit yapmadığınızı söylediniz anladığım kadarıyla yani sızdırıldığına dair bir tespit yapmadığınızı söylediniz. Peki, bu 2022 KPSS neden iptal oldu? Bunu ne Yüksek Denetleme Kurulu açıklıyor ne YÖK olarak siz açıklıyorsunuz ne de ÖSYM açıklıyor.

Denklik probleminin de çözülmesi lazım. Bakın, gençlerimiz feryat ediyor. Ya, bir devlet bunu seyreder ya, devlet bunu seyreder. Gitmiş Ukrayna'da dokunmuş, Bulgaristan'da okumuş, Makedonya'da okumuş

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :83

---

binlerce memleket evladı “Denklik, denklik, denklik.” diye bağıyor. Ya, bunun bir çözümü olmalı. Nedir? Bazı dersler tekrar verilebilir, sınava tabi tutulabilir, buna bir çözüm bulunabilir ama ne devletin ne de YÖK’ün bunu seyretme lüksü olduğunu düşünmüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Lütfen, denklik problemini böyle samimiyetle, gerçekçi çözmek için adımlar atmanızı bekliyoruz.

Bu vakıf üniversitelerine yapılan fahiş zamlar oldu; bunların önlenmesi lazım, bunun tedbirinin alınması lazım. Yani, o zammı yapmakta belki haklılar ama bu ülkenin insanları gelirini aynı oranda artıramadı, değil mi? Dolayısıyla, daha makul artışlar yapılmasının sağlanması lazım.

Bugün, az önce TÜİK yine...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, süreniz doldu.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Ama bende müdahale oldu, değil mi? Bir dakika...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – En fazla yirmi saniye...

İSMAİL KONCUK (Adana) – Bir dakika istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım, buyurun.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Son cümlelerimi söylüyorum: ENAG ekim ayı enflasyonunu 7,8 açıklarken, yıllık yüzde 185,3 açıklarken TÜİK yine komedisine devam etti, yüzde 3,54 açıkladı, yıllık enflasyonu yüzde 85,51

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :84

açıkladı. Hâlbuki Hükûmet 2023 bütçesini geçen yıla göre yüzde 155 artırdı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Değerli arkadaşlar, Kamil Bey'e daha sonra söz vereceğim.

Şimdi Sayın Orhan Yegin'e AK PARTİ Grup Sözcüsü olarak söz veriyorum.

Sayın Yegin, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanımı, Kıymetli Bakan Yardımcılarımızı, Bakanımızın bütün ekibini, burada bulunan kıymetli milletvekillerimizi ve diğer misafirleri, salonda bulunan herkesi saygıyla selamlamak istiyorum.

Eğer izniniz olursa biraz kendi okul hayatıma ilişkin dönemlerden bir şeyler bahsederek, birtakım örnekler vererek oradan buraya gelmek istiyorum. Aslında belki yıl olarak biraz eskilermiş gibi olacak ama mazi değil; kendi okul yıllarımdan başlayarak geleceğim buraya. Müsaadeniz olursa bir tablo, bir fotoğraf ortaya koymak istiyorum.

1984'te okula başladım ve 2000 yılında üniversiteden mezun oldum. Sanırım 2 katlı, 8 derslikli bir okulda okul numaram 1.041 idi. İlkokulda

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :85

sınıflar kaç kişiydi, gerçekten hatırlamıyorum ama 3 kişi oturuyorduk sıralarda. Sabahçıydım. Bazı derslerimiz boş geçerdi, ya okulun toprak bahçesinde arkadaşlarla oynardık ya da kış olduğunda, soğuk olduğunda sınıfta şarkı söyletirlerdi güzel sesli arkadaşlara. Bir arkadaşımızdan “Bir ilkbahar sabahı güneşle uyandın mı hiç?” şarkısını onlarca kez dinlediğimi hatırlıyorum. Kim bilir kaç dersimiz boş geçti ki o arkadaşta onlarca kez o şarkıyı söyleme sırası geldi?

Ortaokulda gittiğim okula her gün 2,5 kilometre, bir arkadaşım ile beraber yürüyerek giderdik. Asfalt değildi bu yolun çoğu. Yağmurlu havalarda ayakkabılarımız bol olacak ki çoğu kez bastığımız zaman çamura saplanır kalırdık, öyle yollardan gittik geldik ama mutluyduk o hâlde de; okulumuz vardı, gidiyorduk. Noksanımız çoktu, belki her şeyimiz eksikti ama isyan edip devletimizi kötülemiyorduk. Büyüklerimizden devletimize, devletimizi yönetenlere hiç hakaret işitmedik.

Yılın bitimine doğru, son haftalarda üst sınıf ağabeylerden, ablalardan kitaplar almaya çalışıyorduk veya ailelerimiz komşu ailelerden sözünü alırlardı kullanılmış kitapların; sonra, kalanları gider satın alırdık, gerçekten çok pahalı olduğunu anne babalarımızın yüzlerindeki ifadeden anlırdık.

Büyük ablam sobalı evimizin soğuk bir odasında... Hepimiz gibi yani ajitasyon olmasın, hepimizin evleri öyleydi.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :86

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Hâlâ öyle, hâlâ öyle.

ORHAN YEGİN (Ankara) – “Siz öyleydiniz, biz değildik.” anlamında söylemiyorum, kendi hikâyemi anlatıyorum.

Büyük ablam sobalı evimizin soğuk bir odasında oturup hep ders çalışırdı. Çok başarılı bir öğrenciydi, çalışmayı çok severdi. Babam her veli toplantısından döndüğünde öğretmenlerin ona olan saygı ve övgülerinden bahsederdi. Hep onun gibi gururlandırmak isterdim babamı.

Benim ortaokula başladığım yıl 1989'du. Büyük ablam Hacettepe Diyetetik bölümünü kazanmıştı. Küçük ablamda liseye başlamıştı. Hüseyingazi Ekin Mahallesinde oturuyorduk. Bilirsin Hocam oraları.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Biliyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Nedendir bilmiyorum, iki vesaitle Abidinpaşa'da bir liseye gider gelirdi ablam; iki vesaitle gider, iki vesaitle dönerdi. Mutluyduk, hepimizin okulu vardı, okullarımıza gidiyorduk. Annemiz babamız okumamızı çok istiyorlardı ve biz, okuyunca onların mutlu olduğunu görüyor, daha fazla mutlu oluyorduk.

Hacettepede vizeleri bittikten sonra ablamı huzursuz görmeye başladık, okula alınmadığını duyduk. Sebebini sorduk, anlattı gözyaşları içerisinde, inanamadık. Başındaki örtüsüyümüş alınmama nedeni. “Aşılır bunlar, bir yanlışlık vardır.” dedi annem, huzurumuzu bozmadık. Dönem bitene kadar ablamı okula almadılar. “Bu, bir yöneticinin hatasıdır, tavrıdır;

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :87

---

devlet bunu aşar.” dedi babam ve dönem sonunda bütünleme sınavlarına girme hakkı verdiler. “Bak, gördünüz mü aşıldı, ‘Devlet buna izin vermez.’ demiştim.” diye bir sevinç koptu ailenin içerisinde, bütünlemelerde tüm sınavlarını verdi. 2’nci dönem kayıt zamanı geldi ve biz, ondan sonra ablamın okul kaydını yapamadık. “Geçer bunlar, düzelir.” dedi babam, devletimize küsmedik, silah alıp bir şeyler yapmaya kalkmadık, kaçılacak, sığınılacak bir dağ arayışına girmedik ama aşamadık, olmadı, aşırmadılar, almadılar ve artık olmayacağını anladık. Sistemin sahiplerinin ablam ve onun gibi yaşam tarzına sahip olanları sevmediğini ve okutmayacağını anladık. Umudu orada bırakmadı babam “Bu topraklarda umut bitmez, çözülür bu işler, merak etmeyin.” dedi.

Bak, burada kimseyi...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Orhan Hocam, şimdi de sistemin yeni sahipleri...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dinleyelim arkadaşlar, rica ediyorum.

Sırası gelince sözlerimizi ifade edelim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Başkan, zevkle dinliyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Ben, şu hazirun da kimseyi suçlayarak bir şey söylemiyorum. Belki sizlerin hayatlarınızda, her birimizin hayatında daha farklı örneklerle anlatabilecek acılar var, buradan bir yere geleceğim. Ha, birisiyle ilgili bir kastım olduğu zaman da işaret ederim ki -belki

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :88

---

birazdan ederim de- kime dediğimi muhatabı anlar.

Evet, almadılar devletimize küsmedik, isyan ettik ama devlete değil, devleti zulme yönlendirenlere, bu ülkenin evlatlarını, kızlarını tehdit olarak görüp okullarından edenlere öfkelenedik. Sövmedik, yakıp yıkmadık, vandallık etmedik, el ele tutuşup yollarda zincirler oluşturduk, ara ara masum oturma eylemleri yaptık; ona bile tahammül edilmeyen dönemlerdi bizim yaşadığımız dönemler. Ve büyük ablam, artık okuldan ümidini kesti, hayatına başka bir yön çizdi.

Diğer 2 kardeş, biz, okulumuza devam ettik. Mutlu değildik artık hüznünlüydük, bir tarafımız eksikti. Yöneticiler en masum hâlimizle bizi sevmiyorlardı, aslında sevinmeyecek kimseler de değildik, kimseye bir kötülük etmemiştik ama devletimize küsmedik, yine de kimseye beddua etmedik ve sövmedik. Biz, okulumuza devam ettik, yine üst sınıflardan kitapları almaya gayret ederek okullarımıza gittik. Annemin ve ablamın günlerce gizli gizli ağladığına tanık oldum, çocuk hâlimle onları teselli etmeye çalıştım.

Aradan zaman geçti, ben ortaokulu bitirdiğimde diğer ablam liseyi bitirmişti, o da aynı sorun devam ettiği için üniversiteye gitmedi, gidemedi; o da başka bir yol çizdi kendine. Mutsuzduk, hüzünleniyorduk ama devletimize sövmüyorduk. Bunun bir yönetim yanlışı olduğunu, bir yönetim anlayışı olduğunu, devletin hepimiz için var olduğunu, devletin bir suçu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :89

olmadığını öğretti büyüklerimiz bize ve devlete değil, onu yönetenlere idi isyanımız. Zaman zaman sistemin sevmediği bir okulda okuduğum hissine beni sevk eden gelişmeler olsa da ben sevdim okulumu ve 1995 yılında mezun oldum liseden; sistemin mesafeli durduğu sevmediği okuldan, hocalarımın vatana, millete, devlete borçlu olduğumuzun, Batı'nın türlü hile ve argümanlarla zayıf düşürmeye çalıştığı bu devlete, Batı'nın türlü fitnelerle birbirine düşürmeye çalıştığı bu aziz millete ve bizden sonra gelecek nesillere daha müreffeh bir ülke inşa etmek zorunda, sorumluluğunda ve borcunda olduğumuzu bize anlattığı o okuldan mezun oldum. Ailenin 5 nüfusundan, imkân olmadığı için okuyamayan 2'sinin, imkân kıt da olsa yaşam tarzından dolayı okumasının engellendiği 2 kişisiyle beraber 4 kişinin de okuyamadığı, okuma fırsatını, yaşam tarzı kategorize edilmediği için okuma fırsatını sürdüren tek kişi ben kalmıştım. 1996'da üniversiteye başladım, Kırıkkale Üniversitesine gittim. Yurt nedir, ev nedir, yurt sorunu nedir, barınma sorunu nedir, harç nedir, harç nereden çıktı; o zaman tanıştım bu kavramlarla. Öğrenim kredisi nedir, niye herkese çıkmaz, Başbakanlık ne kadar burs verir, niye kimse bundan doğru düzgün yararlanamaz; bu tarz sorularla muhatap olduğum dönemi o zaman yaşadım. Sonra baktım üniversiteye, her görüşten insanlar var; sakalı uzun var, eteği kısa var, şortla gelen var, başörtülü gelen var, kulağı, burnu küpeli, hizmetli var. Yeni kurulmuş bir üniversite, ben fakültenin ve bölümün ikinci yıl aldığı öğrencilerden biriydim. Demek ki dedim, devlet her yerde

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :90

aynı değil; sevindim, keşke ablaamlar da başka yerler yazıp, böyle yerlere gidip o engellerle karşılaşmayıp okullarına devam edebilseydi dedim. Tam bunları düşünürken bir yıl bitmeden rektörümüzü “irticacı rektör” “takunyacı rektör” diye görevden aldılar. Yerine yeni bir rektör geldi, korkuyorduk, endişeliydik, gelmesinin bir amacı var diye düşünüyorduk. İlk başlarda bir şeyler olmadı, sonra, yeniden göreve atandıktan sonra Fen-Edebiyat Fakültesinde öğrencileri okula, derslere almayarak zulümlerine başladılar ve yavaş yavaş diğer fakültelere de yansıdı. “Katsayı sorunu” diye bir sorun tartışılmaya başladı o dönemlerde, katsayı sorunu ve çöktü meslek liselerinin üzerine ve meslek sorunu doğdu, ara eleman sorunu yaşıyor hâlâ bu ülke. Sonra bizim fakülteye de geldi zulüm, gözümüzün önünde ağlayan arkadaşlarımız, gözümüzün önünde umutları devleti yönetenler ve millet adına karar alanlar eliyle yok edilmiş gençlerimiz; bırakıp gidenler de oldu, çaresiz devam edenler de, hayattan umudunu kesenler de. “İkna odaları” diye bir şeyler duyduk sonra, aynı dönemlerde, duymaya başladık birilerinden, bir yerlerde ikna odaları kuruluyormuş. Sonra, o odaları kuranlardan kimilerinin işaret ettiğim yerde milletvekili olduklarına tanık olduk, işaret ettiğim yerde, sizde.

SEZAI TEMELLİ (Van) – Nereyi işaret ediyor?

SALİH CORA (Trabzon) – Nur Serter’i kastediyor, sizi değil.

SEZAI TEMELLİ (Van) – Nereyi işaret ediyorsun?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Orayı işaret ediyorum, sizde varsa sizi de

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :91

---

işaret edebilirim, ben oraya hitaben söylüyorum; sizseniz sizi de işaret etmiş olalım.

SEZAI TEMELLİ (Van) – Bizi işaret edemezsin.

SALİH CORA (Trabzon) – Lale Hanım'ı kastetmedi, "Nur Serter" demek istedi.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sakalina karışılanlar oldu benim üniversite okuduğum dönemlerde, muhbirlik yapması istenen öğrenciler oldu.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Güzel bir öykü yazmışsın da senin öykünün sorununu çözmek için kanun çıkartan...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Müsaadenizle... Bak, oraya gelmeyecektim ama dur, bitireyim, ona da cevap vereyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım, herkes sırası geldiğinde fikrini ifade etsin.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Laf atıyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bak, ona dönük bir şey söylemek istemiyordum ama madem açtınız... "Bir metrelik bez parçası" diye aşağılanan mevzularken daha sonra "Bu sorunu ben çözdüm." diyenleri de duyduk hep beraber. Neyse... Geçelim, bir devam edeyim, sonrasında devam ederiz.

SALİH CORA (Trabzon) – Üstelik, senin ifadene göre Peygamber soyundan geliyor değil mi?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :92

ORHAN YEGİN (Ankara) – Öğrencilerden muhbirlik yapılması istendi, muhbirlik yapması istenen öğrenciler oldu. Tuhaf şeyler çoğaldı, her gün her gün yeni zulüm örnekleri, yeni abuk sabuk şeyler duyduğumuz dönemler oldu. Değer verdiğimiz nice insanlara cezalar verildi, hapse atıldılar. Şiir okuduğu için bir büyükşehrin belediye başkanına bu ülkede hapis cezası verildi. Mahkeme basıp vandallık yapmadık, bir şiir okuduğu için cezaevine atılan o belediye başkanının hiçbir yakını da onun siyaset yaptığı partiden hiçbir milletvekili de gidip vandallık yapıp, mahkeme basıp, hâkimi azarlamaya kalkıp dövmeye kalkmadı.

Daha neler oldu neler... Devletin bankaları hortumlandı bu arada, acayip başka şeyler de oldu. Ekonomik krizler oldu, yoksulluk oldu, umutsuzluk oldu, zulüm oldu, zulümler oldu. Ülkenin genç değerleri Amerika'da benzinliklerde pompacılık yapmaya umutla koşar oldu. Devletimize küsmedik, bütün bunları yaşadık. Vandallık etmedik "Dağa çıkmamız lazım." demedik, elimize verilen Keleşleri almadık, bunu tutuşturmaya çalışanlara, bu tarzda adamlara karşı da "Gidin kardeşim, sorunu çözenin yolu belli." dedik ve yolumuza devam ettik, "Devlet hepimizin devleti ama yanlış ellerde." dedik.

Yıl 2000'di, o 5 kişilik ailenin okuma imkânı engellenmeyen tek çocuğu olan ben, üniversiten mezun oldum. Bu hikâyeye bu salonda olan, bu topraklarda yaşayan belki de birçok insanın hayatında, yakınlarının

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :93

hayatında benzer veya daha acı veya daha dramatik şekillerde oldu; belki daha büyük sıkıntılar oldu, farklı sıkıntılar, zulümler görenler oldu.

Geçen yıl, yüz yılı böyle kapattık. Sonra yıl 2002 oldu, hani o okuduğu şiir bahanesiyle hapse atılan o belediye başkanı vardı ya, işte, o adamın liderliğinde bir parti kuruldu, AK PARTİ doğdu. Anadolu'nun her karışında artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak umudu doğdu, gayret oldu, mücadele oldu ve inanç oldu. Girdiği ilk seçimde milletin emanetini tek başına verdiği, güvendiği adres oldu, "olmaz" denilen güzellikler oldu. "Bu topraklarda umut bitmez." diyen anamın, babamın cümlesi karşılık buldu. Hayatın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da az önce Bakan Bey'in konuşmasında sadece bir kısmına mütevazı ölçekte yer verebildiği devrimler oldu devrimler. "Ceberut" denilen devlet millete ram oldu. Cumhuriyet tarihi boyunca yapılanlardan çok daha fazla okul oldu, derslik oldu, 3 kişilik sıralar yok oldu, sabahçı, öğlenci ayrımı neredeyse kayboldu.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Var.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Neredeyse diyorum. Bak, neredeyse diyorum, ne dediğimi bilerek konuşuyorum, neredeyse diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sırası gelince fikirlerimizi söyleyelim, hatibin vaktini çalmayalım.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yüzbinlerce alım yapılan öğretmenle boş

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :94

dersler doldu ve şarkılar artık müzik derslerinde veya etkinliklerde, programlarda okunur oldu. Üst sınıflardan kitap kovalama bitti, tüm kitaplar devlet tarafından ücretsiz olarak öğrencilerin çantasına kondu. Çamurlu yollar şeritli yol oldu, okul yolları yürünebilir oldu. “Okul öncesi” diye bir dönem başladı ve tüm yurttan ulaşılabildi, bölgesel farklılıklar erişimde fırsat eşitliği, Allah’a sonsuz şükürler olsun, sağlandı oldu.

Sistemin okullara ve öğrenciye kötü bakışı ve yaklaşımı terk oldu. Sayın Bakanım, bugün, meslek liseleri yüzde 1’e giren öğrencilerin tercih ettiği liseler oldu. Harçlar kaldırıldı, yok oldu. Her vilayete akademi götürüldü, her ilin üniversitesi, üniversiteleri oldu. Nice öğrenciler doktor oldu, şifaya vesile oldu; nice gençler hâkim, savcı, avukat oldu; nice gençler öğretmen, uzman oldu; nice gençler bilim oldu, teknoloji oldu, yazılım oldu, İHA oldu, SİHA oldu; bir TEKNOFEST kuşağı dostta güven, düşmana korku oldu. Yurdun her yerinden her bölgesinden, her deseninden, her teninden, her karışından, her mezhebenden, her kökeninden çocuklar devlet oldu, kardeş oldu, millet oldu, el ele, omuz omuza aile oldu. Bu milletin kin, husumet ve garezle boğuşturulmak istenen ruhu sevgi, dostluk ve esenlikle doldu. Devlet, başını örtenin de “Ben başımı örtmem.” kardeşim diyenin de 5 vakit namazını camide kılanın da binamaz olanın da bayramdan bayrama gidenin de kiliseye, havraya gidenin de; devlet, Alevi’nin de Sünni’nin de Zaza’nın da Kürt’ün de Laz’ın da Çerkez’in de herkesin devleti oldu. Cübbe giyip “Ordu göreve.” diye sokağa çıkıp yürüyüp çağıran utanmaz akademi

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :95

defoldu. Her yerde herkesi ezen, her şeyi altüst eden vesayet ve vesayetçiler çok direndi ama mağlup oldu. Egemenlik kayıtsız şartsız milletin oldu ve bu egemenlik hakkını millet ancak ve ancak seçtikleri eliyle kullandığı bir Türkiye inşa oldu. Muhafazakâr demokrat doğan AK PARTİ ve onun lideri Recep Tayyip Erdoğan, her alanda sessiz devrimleriyle yirmi yılda işte muhafazakâr devrimci oldu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Son yarım dakikanız Sayın Yegin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Memleket bambaşka bir yer oldu, memleket bahar oldu; devlet, vatandaşına ram olan bir devlet oldu, babacan oldu, zincirleri kıran bölgesel ve küresel bir aktör oldu. Cumhuriyetin ilk yüz yılını bu son yirmi yıldaki kazanımlarımızla da beraber, Allah'a sonsuz şükürler olsun güzel kapattık. Şimdi, bu süreçte emeği olan, duası olan; devletine, milletine küsmeyip, düşmanlık etmeyip “Kardeşim, çalışırsam, yaparsam, millete kendimi doğru anlatırsam bu millet bana da fırsat verir.” diyerek milletle beraber yol yürüyen; bu devleti büyüten, bu memleketi güzelleştiren, bu ülkenin insanlarına, gençlerine, kadınlarına, engellilerine, öğretmenlerine, öğrencilerine umut verilmesine vesile olan kim varsa, kim bu anlamda taş üstüne taş koymuşsa hepsinin ellerinden öpüyorum, hepsinden Allah razı olsun diyorum, hepsine Allah yollarını açık etsin diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, bitti mi?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :96

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bitti süreniz, son bir cümleyle hayırlı olsun diyecekseniz buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Altındağ bölgesine beraber gidelim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bana kalsa bitirmek istemezdim ama kurallarımız gereği bitirmemiz gerekiyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, teşekkür edip bitireceğim.

Başkanım, vallahi konuşacak o kadar çok şey var ama sığmıyor dakikalara, şunlara bunlara.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doğru, doğru.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Allah razı olsun herkesten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Bakanım, bütçeniz hayırlara vesile olsun. Ekibinizle beraber, bunca kem sözün içerisinde, yapılan bunca şeyin kötü anlatılmasına rağmen bu topraklarda umudun bitmeyeceği, umuda sahip çıkacak çocukların ve aziz milletin her zaman kendisine destek olanların arkasında duracağı bilinciyle siz de iş yapmaya devam edin, biz de iş yapmaya devam edelim, yolumuza bakalım.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum, sağ olun Sayın Yegin.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :97

Değerli arkadaşlar, şimdi Milliyetçi Hareket Partisinden grup sözcüsüne söz vereceğim.

Sayın Hocamız Kamil Aydın Bey, buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakikadır.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok kıymetli Başkanım, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız ve Millî Eğitim camiasının çok kıymetli bürokratları, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; ben de sözlerimin başında hepinizi sevgi, saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

Üyesi olduğum Komisyonun bütçesini görüşüyoruz. Hepimizin diline pelesenk olan bir ifade vardır: “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” Aslında bu öz deyişin amaçlanan anlamı sadece insanı bir fiziki varlık olarak hayatta tutmak değil, insanı maddi ve manevi bir bütün olarak yani ruh ve beden bütünlüğü içerisinde ele alınması ve bunun için bir şeyler yapılmasının gerekliliği ifade edilmektedir. Dolayısıyla, en küçük yerleşim birimi köyden beldeye, oradan ülkemize ve dünyaya kalıcı bir huzur, barış, güven ve refahın temininde olduğu gibi, Allah korusun, her türlü kötülüğün de kaynağında biz insanların olduğunu görmekteyiz. Bu nedenle, yerelden ulusala ve evrensele sağlıklı, sıhhatli, verimli ve üretken nesiller yetiştirmenin yolu da adını “yaşam boyu” veya “beşikten mezara olması gereken” diye adlandırdığımız eğitimden geçmektedir. Dolayısıyla, Türkiye

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :98

Cumhuriyeti Hükûmetinin 2023 yılı bütçesinin en büyük dilimini eğitime ayırması, olması gereken, yerinde bir karardır çünkü merkezinde insan kaynağı vardır.

Sayın Komisyon üyeleri, bir meselenin daha iyi anlatılması ve anlaşılması için çeşitli yöntemler kullanılabilir. Etkin yöntemlerden biri de mukayeseli anlatımdır, ben de mukayeseli bir yöntemle kısa bir değerlendirme yapmaya çalışacağım, özellikle eğitim camiamızla ve bugüne kadar yapılanlarla ilgili. Bakanımızın verdiği rakamları yeniden telaffuz ederek ne konuşmamı ne de sizleri tekrara boğmadan, açıkça görülen gelişmenin, iyileşmenin ve ilerlemenin birkaç ana başlığına değinmeye çalışacağım. Somutlaştırmak gerekirse bu aziz milletimizin her ferdi adına özlediğimiz ve talep ettiğimiz, eğitimde fırsat eşitliği konusunda gözle görülür bir gelişmenin tanıklarımız aynı zamanda. Yani “fırsat eşitliği” derken ne anlıyoruz? Eğitimde fırsat eşitliği deyince otuz yıl eğitimcilik yapmış bir kardeşiniz olarak ben, eğitim girdilerindeki bölgesel, kişisel ya da mazeret ne olursa olsun hiçbir öncelik tanımaksızın aynı imkânların sunulmasını anlıyor ve öyle tanımlıyorum. Eğitim girdilerinin yurdun her bir köşesinde eşit bir biçimde sağlandığını çok açık ve net bir şekilde görüyoruz. Bunun somut göstergesi hızla artan okul sayısı ki bu 70 binin üzerinde, yanılmıyorum değil mi Sayın Bakan?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Evet.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :99

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Öğrenci sayısının 20 milyon eşiğine dayandığına, toplam öğretmen sayısının 1 milyon 140 bin civarında olduğuna ve toplam derslik sayısının da 749.454 olduğuna resmî ağızlardan tanıklık ettik. Bu nedir? Bu bir gelişim, bu bir büyüme, bu ihtiyaçların giderilmesi noktasında atılan bir adımdır. Zaten sorunlar bir gecede çözülsedydi bu mucizevi bir şey olurdu, bu da insana özgü bir şey değil zaten. Biz burada insanlar olarak, insanın yapabileceği kapasiteyi dikkate alarak söylemeye çalışıyoruz.

Buna ilaveten, okul ihtiyaçlarının giderilmesinde velilerden dolaylı yollardan talep edilen –bu benim çok dikkatimi çekti çünkü hakikaten kanayan bir yaraydı, bizim çocukluğumuzdan veliliğimize kadar süregelen bir sorundu, bunu apolitik bir mülahaza olarak dikkatlerinize çekmek istiyorum- yardımların artık en yetkili ağızdan yasaklanması, alınmaması konusundaki beyan çok esas alınacak bir beyan ve inşallah uygulamada da bir aksaklık görmeyeceğiz. Eğitimin her evresinde yani öğrenciliğimizden hocalığıımıza, oradan veliliğimize kadarki süreçte yine bizi rahatsız eden çok klasik bir sorun vardı, neydi? Ders kitaplarının temini. Hatta temin edemez ikinci el kitapçıkları dolaşırdık, üst sınıfları dolaşırdık, işte şu bu, herkesin anlatacak bir sürü hikâyesi var bu bağlamda. Yine, ders kitaplarının ücretsiz temini sonrası benzer kaygıların bu sefer yardımcı kaynak kitaplarda görülmesiyle bunun da gündeme alınması ve yine,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :100

gerçekten Bakanlığımız tarafından temin edilmesi 85 milyonu hiçbir siyasi mülahazaya neden olmadan rahatlatan bir uygulamadır, bunu da gerçekten takdire şayan buluyorum.

Mukayeseli devam etmek gerekirse dikkatlerimizi ilgiyle çeken diğer uygulama da eğitim yaşının çok aşağılara çekilme sürecinin kademeli olarak yapılması. Gerçekten, artık, gelişmiş Batı toplumlarına baktığımızda, eğitim yaşının 2'lere kadar indiği bir süreçte, bizim de bunu okul öncesinde ve ana sınıfları bağlamında aşağılara çekmemizi ve buna katılımın gerçekten yüzde 90'ların üzerinde olmasını da ayrıca sevindirici ve yerinde bir karar olarak görüyorum.

Eğitimde diğer önemli bir mukayeseli atılım da mesleki eğitimde çok açık ve net bir şekilde görülmektedir. Şimdi, sanayiden turizme yani bacalıdan bacasız endüstriye varana kadar gerçekten bugüne kadar biz siyasi figürlere de zaman zaman şikâyetler olduğu gibi, bakanlık yetkililerine de sektörlerden şikâyetler geldi. Neydi bu? Yetkin, yetişkin, aranan, arı, üretken bir eleman temini konusunda... Ve yok olmaya yüz tutmuş bir mesleki eğitim, bir anda yeniden, gerçekten kademeli olarak bir gelişim sürecine girdiğine, biz, bu talepte bulunan sektörlerden gelen geri dönüşlerden anlıyoruz. İnşallah, bu daha da gelişecek, daha da büyüyecek yani mesleki eğitim olmaksızın bir ülkenin kalkınması asla düşünülemez, bunu böyle düşünenlerin hakikaten hatalı oldukları kanaatindeyim. Sadece

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :101

---

okullardaki gelişim süreci değil, buna paralel olarak sanıyorum çıraklık, kalfalık ve ustalık eğitimleri de paydaşlarla iş birliği hâlinde geliştirilerek gerçekten etkin bir konuma getirildiler.

Saygıdeğer milletvekilleri, diğer önemli bir husus, 19'uncu yüzyıl sanayi toplumunun sosyal ve psikolojik bunalımına neden olan bir faktör vardı. Elbette ki bilgi bilimi, bilim teknolojiyi, teknolojide sanayiye geliştirmişti ve bir anda dünyada bir sanayi toplumu önder ülkeler çıktı ortaya ama bununla beraber, bunun yan etkileri de çok açık ve net bir şekilde ortaya çıktı. Bunlar neydi? Özellikle köylerden, taşradan kentlere büyük göçler ve beraberinde sosyopsikolojik bunalımlar, buhranlar, sosyal anlaşmazlıklar. Bunlar hepinizin malumu, birçok romanlara da vesile konu oldu yani bir anda bir İngiliz, Alman, Fransız klasik 19'uncu yüzyıl romanlarına bakarsanız örneklerini görürsünüz. Şimdi, bu sosyal bunalıma neden olan, sanayileşmeden ötürü göçün önlenmesi noktasında biz de kaygılıydık çünkü aynı süreç sanki bizde de yaşanacakmış gibi görünüyordu. Yani köyler boşalıyordu, köydeki o hayat, o toplum düzeni şehir aktarılırken Allah korusun beraberinde bir sorun yumağı da götürüyordu. Ne dedik? Dedik ki: Bunun hesabı yapılmaksızın topluma ait olduğu yerde sağlıklı, zinde ve nesilden nesile aktarılacak bir yapının temini, teminatı ve devamı gereklidir. Bunun sadece sosyal boyut olarak katkısı yok; tarıma da hayvancılığa da sosyal ilişkilere de ve gerçekten

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :102

---

eko düzenine de büyük bir katkısı olması nedeniyle gerekli görmüştük ve kapanan okulların yeniden, sadece eğitim amaçlı değil -ben birine katılım katıldım ve tanıklık ettim- yani bir okul düşünün köydeki her bağlamda ihtiyaca cevap verecek, her yaşta, her cinsiyete mensup insanlara talep ettiği bağlamda bir şeyler verecek konuma gelmesi de ayrıca, yerinde gerçekten takdire şayan bir durumdur.

Şimdi, tabii, LYS konusunda aslında biz bu toplantılarda gerek Genel Kurulda, gerekse bütçe görüşmelerinde yıllarca konuştuk, doğru bir sorundu yani her LYS sınavı sonrası tercihlerdeki aksaklıklar, tutarsızlıklar, A mahallesinden B mahallesine ya da istenmeyen illere falan... Bu sene inanın size de aynı şekilde yani olmadı demiyorum belki ama o kadar minimize edildi ki yüzde 99'lara varan bir memnuniyet söz konusu. Bu da gerçekten yeni bir gelişim, ben bu konuda da tebrik ediyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, yeni nesillerin mimarları olan öğretmenlerimizin sağlıklı, sıhhatli eğitim ortamında mesleklerini icra etmeleri gerçekten sağlıklı nesillerin oluşma nedenleridir aynı zamanda çünkü öğretmenimiz huzurlu, sağlıklı, güvenli olmazsa onun yetiştireceği yeni nesillerin de aynı şartlara haiz olması çok da beklenen bir sonuç değil.

Şimdi, mukayeseli anlatmaya devam edeceğim. Bu aralar çok

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :103

sorunsal hâle getirilen, böyle çok fazla popülize edilen, politize edilen bir meseleye oradan geçeyim istiyorum. Biz, tabii, tarihi belleğimizi çok iyi tutmalıyız. Bu her şey için geçerli yani sosyal konular için de geçerli, politik ekonomik konular için de geçerli. İnsan hayatında geçmiş bilmeden geleceğe yön vermenin çok zor olacağı kanaatindeyim. Dolayısıyla, biz Türk eğitimini de tartışırken yani geçmişe bakarak, efendim “flashback” tarzı bir teknikle “Ya, dün ne idi, bugün nasıl?” diye bakmanın daha sağlıklı bir değerlendirme olacağı kanaatindeyiz.

Şimdi, efendim, düne kadar terörün musallat olduğu bölgelere tayini çıkan öğretmenlerimizin hâletiruhiyesini biliyoruz, ailelerimizle yaşadık, eğitimci olarak yaşadık. Tayini çıkan bir yavrumuzun annesinin babasının ruh hâlini unutamıyoruz, verdiğimiz şehitlerimizi unutamıyoruz. Burada 3-5 üye artırımını için böyle popülize, dramatize edip günü kurtarma hesabı yapmayacağız. Biz milleti temsil ederek burada, onların kalıcı, nihai çözümlerine vesile olmak zorundayız. Düne kadar neydi? Tayini çıkan öğretmenlerin birçoğu gitmiyordu can güvenliği endişesiyle, gidenler de gitmek zorunda kalanlar da Aybüke gibi, Necmettin gibi, benim ranza arkadaşım Fevzi Katar gibi “Gitmek zorundayım, Tunceli Pertek yatılı okulunda öğretmenim, tehdit alıyorum ama Kamilciğim gitmek zorundayım, 11 nüfusun umudu benim.” dediğini dün gibi hatırlıyorum ve gerçekten 5 öğretmenle lojmanın önüne çıkarılıp katledildiler, bunlar eğitim şehitlerimizdi. “Öğretmene bir şey yapılmadı.” Öğretmene nasıl bir şey

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :104

yapılmadı ya? Elbette ki öğretmenlere ne yapsak azdır, -biz eğitimciyiz- ne yapsak azdır ama öğretmenin itibarını da bin liraya teşmil ederek, bin liraya indirerek... Ben bunu -şimdi önümde- bu Meslek Kanunu'na müracaat eden yüzde 95, 500 küsur bin öğretmene büyük bir saygısızlık olarak addediyorum, cevabını onlar versinler. Bin lira için mi yaptınız müracaatınızı? Programa yüzde 97, bin lira için mi katıldınız? Bu sınava girmek için yüzde 98, bin lira için mi "Evet." dediniz? İnanın, dolaylı olarak kendime de bir zül saydım, hakaret saydım. Asistan oldum, master yaptım, doktora yaptım, doçentlik sınavlarına girdim, bin lira için yapmadım, 2 bin lira için yapmadım. Hepimiz için geçerli bu; doktorluk yaptık, ihtisası bin lira için mi yaptık, 3 bin lira için mi yaptık? Böyle bir aşağılamayı, böyle bir hakareti ben öğretmen camiası adına reddediyorum, kabul etmiyorum. Talep ortada, eksikler olabilir, insanız, beşeriz, hatadan münezzehe değil hiç kimse ama iyi niyet sorgulanmasın burada. Burada, ülke adına, eğitimciler adına, çok iyi niyetle hazırlanmış bir kanundan bahsediyoruz, siyasi ikbal, popüler birtakım günöbirlik başarılar adına gerçekten bunu itibarsızlaştırmanın hiçbir anlamını ben göremiyorum.

Tabii ki, eksiklerimiz var, şimdi sayayım, reel olarak sayılmadı bunlar belki. "Ders ücretleri artırılsın." artırılsın tabii, artırmak zorundayız, artıracğız, artırılmalı. 500-600 bin kadro bekleyen yavrumuz var, bu çocukları konuşmuyoruz ya. Bunlar için imkânlar yenilenmeli, kadrolar açılmalı. Evet, bazı sınıflarda hâlâ sınıf sayıları yüksek, azaltacağız, azaltmak

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :105

zorundayız. İyileştirilen fiziki koşulları daha da iyileştireceğiz. Okulsuz hiçbir belde olmayacak. Köyde 1 öğrenci de olsa 1 öğretmen olacak çünkü öğretmen aynı zamanda kanaat önderi o köyde, sosyal dokunun teminatı öğretmen. Sözleşmeli öğretmenlerin dün kadar 4+2'ydi bölgedeki kalış süreleri, hep beraber karar verdik, birlikte 3+1'e indirdik, ülkenin şartları buna müsaitti. İnşallah, daha da aşağılara çekelim hatta öyle bir hâle gelsin ki -bu bizim idealimizdir- daha çok talep olsun, tercih konusu kalsın ortadan ama ülkenin şartları ortada, reel politikte şartlara göre tutum ve tavır takınmayı gerektirir. Efendim, bazı ücretli öğretmenlere kadro imkânı tanındı, çok sevindiler, bayram ettiler ama bazıları kadük kaldı; bunları konuşalım, bunlar için talepte bulunalım, bunları söyleyelim, Sayın Bakanımız da notu alır, imkânları doğrultusunda bunların iyileştirilmesi için atılım yapar, bizde takipçisi oluruz, yoksa öğretmenin sorunu yok değil. 3600 bunlara bin lira vermek için çıkarılmadı. Öğretmenin itibarının yükseltilmesi lazım çünkü 1 harf öğretiyor yani esirin, kölenin dahi bağışlanmasına karşılık olan bir öğretinin kutsiyetinin bu kadar maddi bir kazanıma teşmil edilmesi beni cidden çok rahatsız etti, çok üzüldüm çünkü aynı zamanda kendimi de bir öğretmen olarak görüyorum. Sözün kısası, yapılanlar gerçekten takdire şayandır. Bütçe görüşüyoruz, en büyük bütçenin Millî Eğitimde olması tesadüfi değildir, olması gerekendir ama eksiklerimiz var mıdır? Vardır, bunların da tamamlanması adına hep birlikte

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :106

elimizden geleni yapmak zorundayız.

Bir iki cümleyle de -iki, üç dakikam kaldı- üniversiteler mevzusuna gelmek istiyorum. Tabii sürekli bir Boğaziçi ve ötekileri, diğerleri gibi mukayeseler yapılıyor, buna da üzülüyorum çünkü yani sanki Türkiye'de bir tane üniversite varmış gibi. Geçen ödül dağıtımı oldu, hatta uluslararası yayın listelerini biz de takip ediyoruz; inanın, Anadolu'nun bağrından öyle babayiğitler çıkıyor ki, şimdi nefis yapmayacağım ama Boğaziçilinin benim üniversitemde doktorasını yapamayıp geri gönderildiğini biliyorum ama ben Anadolu'dan bugün Boğaziçi reklamı yapanların Erzurum'daki üniversitenin adını dahi bilmezken “Erzurum Üniversitesi” dediği bir üniversiteden gidip gerçekten Allah'a şükür şu anda birçok batı üniversitesinde kaynağı okutulan bir hoca hâline geldik. Şimdi...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Erzurum değil, Atatürk Üniversitesi.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Atatürk Üniversitesi. Birileri “Erzurum Üniversitesi” diyordu kasıtlı olarak, bilmiyorlardı orada bir köy var uzakta, gitmesek de görmesek de bizim köyümüz, en çok da onlar savunuyorlardı. Doğuya, Zap suyuna ağıt yakıyorlardı ama Zap suyundan bir defa, bir balık tutmayı dahi denememişler. Dolayısıyla, burada hamasetten ziyade ülke bir bütündür, bütün üniversiteler bizimdir, gerçekten bunların kalkınması için hep birlikte gerekli katkıyı sağlamalıyız.

Sayın YÖK Başkanım, bütün üniversitelere aynı imkânların

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :107

tanınması... Bir de bakın, “Eleştiri yok.” diyecekler ama var işte eleştiri yani hocayım, biz ısrarla diyoruz ki: Kontenjanlar geldiği gibi yani imkâna göre, doğal değerlendirmeye göre sunuluyor, hâlâ bize şikâyet geliyor: “Ya, bizim bölümde 30 kişi öğrenci kapasitesi yetiştirecek bir imkân var, bunu ne olur 60, 50, 40, yapmayın.” Yapılmasın, bu çünkü ileride yığılmalara neden oluyor ve sorun olarak sizin önünüze geliyor tekrar, bizim önümüze geliyor. Bu konuda gerçekten daha sıkı bir tedbir istiyoruz.

Yine, tabii denklik konusunu herkes ifade etti, o da çok önemli bir şey, ne olur bir kılavuzda denkliği olan yabancı üniversitelerin isimlerini bir an önce ilan edelim, topu atın üzerinizden yani bu deklare edilsin, gönderecek veli ve gidecek öğrenci bilsin “Bak çocuğum sen şu üniversiteyi istiyorsun ama oranın denkliği yok, ona göre gardına al, daha sonra da talep etme.”

Kadroların dağıtımı konusunda... Tabii kalkınmada öncelikli bölgelerimiz var yani oralara birazcık pozitif ayrımcılık da istiyoruz. Bütün Doğu ve Güneydoğu'daki üniversitelerimize de kadro konusunda bir iyi niyet göstergesi babında bir katkı bekliyoruz.

Bu, ÖSYM soruşturmasıyla ilgili de hakikaten bizim de anlayamadığımız belki bir iki cümleyle izah edersiniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bitiriyorum efendim.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :108

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Hocam.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – İzah ederseniz çok iyi olur yani görevden hemen alınan, kusuru bulunmayan bir ÖSYM Başkanına tekrar soruşturma açılması talebiyle bir istekte bulunulması da biraz çelişkili bir durumdu. Eğer ben yanlış biliyorsam bağışlayın lütfen, bu konuda da kısa bir açıklamada bulunursanız teşekkür ederim.

Ben bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Son bir cümle, Andımız'la ilgili bir şeyi söylemekten ziyade bir şey yapmak önemlidir. İsmail Bey, ben dün on saatlik bir uçak yolculuğuyla Moğolistan'a gittim, ata toprağında bir müze temeli, Bilge Tonyukuk temelini attım ve on saat uçakla döndüm gece ikide. Biz sadece söyletmeyeceğiz, davranmayı da isteyeceğiz, oraya uygun davranacağız, ilmimizle amele edeceğiz.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Şimdi yapalım diyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Yapalım, yapalım ama davranalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Öyle bir oraya bir buraya olmaz. Bir söyleyerek mahkemede, karakolda farklı söylemler olmaz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Kamil Bey.

Değerli arkadaşlar, grup sözcülerinin konuşmaları tamamlanmıştır.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :109

Öğle arasına kadar 4 arkadaşımıza söz vermek istiyorum, üyelerimiz sağ olsunlar onların anlayışıyla diyelim.

Önce Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Mustafa Adıgüzel'e, daha sonra AK PARTİ'den Sayın Orhan Erdem'e, ardından HDP'den Sayın Kemal Bülbül'e, sonra da Bağımsız Milletvekili Tuma Çelik'e söz vereceğim; hazırlanmaları bakımından ilan etmiş oldum. Ardından da bir yemek arası vereceğiz ve müzakerelerimize devam edeceğiz.

Sayın Mustafa Adıgüzel, buyurun lütfen.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Teşekkür ediyorum.

Öncelikle hayırlı olsun.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

Değerli arkadaşlar, bu bütçenin geneli ve Millî Eğitimin genel sorunlarıyla ilgili hem Genel Başkan Yardımcımız Lale Karabıyık hem de grup sözcümüz Yıldırım Kaya ve diğer komisyon arkadaşlarımız değerlendirmelerde bulunacaklar, bulundular.

Ben bir milletvekili olarak değil, iki çocuk babası biri olarak, bir vatandaş olarak size bazı tespitlerimi ve tekliflerimi ileticeğim. Lütfen, arkadaşlarınız, ekibiniz not alsın.

Okul güvenlikleri, okulda sağlıkçı sorunu ve hizmetli-temizlik sorunu. Bu defaatle dile getirdik. Çocuklar bizim en kıymetli varlıklarımız. Okul çevreleri tehlike dolu; tacizcisi var, tecavüzcüsü var, organ kaçakçısı var,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :110

---

okulların içerisinde çeteleşmeler var; okulların dışına, kamu okullarının dışına arada çıkılıyor ve etraftaki metruk binalarda çocuklar sigara ve uyuşturucu kullanıyorlar. O yüzden mümkünse özel okullardaki gibi kamu okullarında da dışarı çıkmayı yasaklayın yani bunu değerlendirin en azından. Okul güvenliklerini istihdam edin. 30 bin okul güvenlikçisi şu anda hazır bekliyor. Sağlıkçı da öyle, şu pandemi döneminde özellikle gerekli. Özel okullar da varsa neden kamu okullarında sağlıkçı yok. Temizlik personelini İŞKUR üzerinden değil de daimî olarak konuşlandırın.

Çok önemli bir konu; okullarda ilkokul öğrencisinin elinde falçata var. Bu yasak değil. Ya, falçata, hem çocukları kontrol etmek zor; şakalaşıyorlar, koşturuyorlar, ellerinde açık bir şekilde gidiyorlar. Hayatı bir yere geldiğinde ölüm mümkün ve yaralanmalarla iz kalması mümkün. Falçatının çocukta olmaması lazım. Falçataların okula girişini yasaklayın, makasların da sivri uçlu olmamasını yani yaralamaya sebep olmayacak şekilde olmasını temin edin. Bununla ilgili de bir talebim var.

Şimdi, bazı illerde okul kantinlerine bir zam yapıldı. Kiralara yüzde 25 sınırlama getirilen yerde okul kantinlerine yüzde 300-500 zam olur mu Sayın Bakan? Ve bunlar direkt kantindeki fiyatlara yansıyor, o çocuklar onu alamıyor, okul dışına gitmek zorunda kalıyorlar, öğretmenler de yönlendiriyor, yoldan geçerken trafik tehlikesiyle karşı karşıyalar ve biliyorsunuz dışarıdan alınan, marketlerden alınan kontrolsüz. Hâlbuki okul

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :111

---

kantinlerinde sınırlamalar var, bazı ürünler satılamıyor. Bu konuyla ilgili sanıyorum sizin bir düzenlemeniz olacak, farkındayım. Bu konuyu çözmenizi bekliyorum.

Şimdi, Ordu'yla ilgili bazı taleplerim var, bunlarında not edilmesini rica ediyorum. Bazı illere özel eğitim kampüsü sözünüz var, bundan Ordu'ya bekliyoruz yani atölyesinin, eğitim alanlarının, spor alanlarının olduğu özel eğitim kampüsü bekliyoruz çünkü Ordu'da bazı ilçelerde çok yüksek engellerimiz var. Biz arsasını size tesis ederiz, Ordu için bir özel eğitim kampüsü rica ediyoruz.

Perşembe ilçesinde turizm otelcilik meslek okulu sözü vermişsiniz ancak bunun uygulama oteli yok, hâlâ onu bekliyoruz. İlave olarak Ordu, turizmde gelecek vaat ediyor, hem kayak tesisimiz var hem de yayla turizmimiz olacak. Altınordu veya Gülyalı merkezli bir ikinci turizm lisesi bekliyoruz.

Ordu Üniversitesi Rektörü, -YÖK Başkanına buradan sesleniyorum- çok anormal işler yapıyor ve sadece ben değil, AK PARTİ vekilleri de diğer vekillerimiz de rahatsız. Geçtiğimiz günlerde AK PARTİ vekili de bu konuda televizyondan açıklama yaptı. Çok çalışkan bir Tıp Fakültesi Başhekimimiz var, herkesin ihtiyacına koşan, benim de AK PARTİ'nin de, bütün vekillerin, bütün vatandaşların. Kadro vermemek için kişisel husumet yaratıp doçentlikten yukarı gitmesin diye... Çok az bulunan bir branş, Türkiye'de

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :112

sayısı az olan bir branşta, Ordu gibi bir yer böyle bir insan kazanmış ve sağlık ocağı gibi bir mekânda yıllardır tıp fakültesi hastanesi hizmeti götürüyor binası olmayan bir yerde, eskiden öğretim üyeleri kaçıyordu, şimdi onları orada tutmayı başardı, o insanı kazanma adına, lütfen, rektör bu kişisel husumetinden vazgeçsin, YÖK Başkanını da bu konuda uyarıyorum.

Ordu'da birçok ilçede okul sorunlarımız var. Gölköy ilçemizde 11 okul yıkıldı, sadece 2 tanesi yapıldı. Akkuş ilçemizde 2 tane okul ikili eğitimde, 1 okul ise, 1 yer daha doğrusu, 2 ilkokul 1 apartman dairesinin zeminine sıkışmış durumda eğitim yapıyor. Orada arsa da temin edildi, onun da özellikle bir an önce bitirilmesinde fayda var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yirmi saniyeniz.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Kabataş ilçemizde enteresan bir durum var, Kabataş Anadolu Lisesi, yedi yıldır şehir merkezinden 5 kilometre uzakta göçmen hayatı yaşıyor. Burada bir de ikili eğitim var, yine bir Osman Özyurt Ortaokulu da oraya sıkıştırılmış durumda. Tam yedi yıldır öğrencilerin tuvaleti yok, su yok, köylüler su taşıyorlar, yemek yiyecekleri yer yok. Hakikaten insanüstü bir durumla karşı karşıyayız. Yedi yıldır hâlâ ihalesinin yapılmaması da çok enteresan. İkili eğitim nedeniyle sabah 06.30'da öğrenciler gelip gece 21.00'de evlerine varıyorlar, dersler de seksen dakika, teneffüs verilmiyor.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :113

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Adıgüzel, teşekkür ediyorum.

Cümlenizi tamamlayın, buyurun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Bir cümle...

Sabah öğrenciler ilk derslerde uyuyorlar, akşam da ders çalışmadan yatmak zorunda kalıyorlar.

Bir de özel okullarla ilgili bir cümle ekleyebilir miyim? Kamudaki öğretmenlerimize yüzde 85'e varan zamlar oldu, özel okullarda tabii bu zamlar aynı şekilde verilemedi. Neden? Çünkü özel okullarda ücretler yüzde 36-37'yle sınırlandırıldığı için... Tabii, biz, eğitim kamuda olsun, ücretsiz olsun isteriz ama sonuçta bir açığı kapatıyor, orada da bir kamu hizmeti var, o yüzden oradaki, özel okullardaki öğretmenlerin de belki kamu eliyle biraz desteklenmesinde fayda görüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Orhan Erdem, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

ORHAN ERDEM (Konya) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Bakanımıza, YÖK Başkanımıza, ÖSYM Başkanımıza, tüm heyetine; çalışmalarından dolayı teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim bütçeleri her zaman önemlidir. AK PARTİ döneminde de

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :114

Bakanımızın da ifade ettiği gibi Savunma bütçesinin de önüne alınarak her zaman desteklenmiştir. AK PARTİ dönemi, eğitimde özgürlüklerin ve eğitime erişimin kolaylaştığı bir dönemdir; ne denirse densin, Orhan Yegin kardeşim bir kesitten anlatmaya çalıştı. Bu bütçenin yatırıma ayrılan kısmı eleştirildi ama gözden kaçırılan bir nokta olduğunu ifade etmek isterim. Milli Eğitim Bakanlığımız, cumhuriyet tarihinde yapılan dersliğin 2 katından fazlasını yaptı, birçok laboratuvar, teknolojik imkânlar sağladı ama en büyük yatırımı öğretmene yaptı. AK PARTİ iktidarları döneminde 750 bin öğretmen atandı. Şimdi siz bunu öğrencilerimizin gelişiminde bir yatırım olarak görmeyecek misiniz? Bütçenin büyük bir kısmının öğretmenlerimize ayrılmış olmasının bu yatırımın en büyüğünün olduğunu bize hissettirmeyecek mi? Tabii, nereden bakarsak öyle görüyoruz. Milli Eğitim Bakanlığı bütçesi 7 milyar liralardan gelmiş, bugün 435 milyara, bilhassa 2022'den bu güne belirlenen rakamın, enflasyonun çok üstünde olduğunu görüyoruz; bu da Meslek Kanunu'nun ve 3600'ün etkilerinin şimdiden bütçede öğretmenlerimize verilmek üzere hazırlandığını gösteriyor. Başta Cumhurbaşkanımızı, Hükümetimizi, Bakanımızı kutluyorum.

Global olarak baktığımızda bütçenin 651 milyar olduğu görülüyor. Sayın Bakanım bu da yeterli değil, hani o kadar çok yapılan var ki arkadaşlar, yine, bence eksik yazmış. İl özel idarelerinin ayırdığı yüzde 20'leri de katmak lazım -ki bu yüzde 20'ler en azıdır, yüzde 35, yüzde 50

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :115

---

ayırancılar olur- ve Hükümetimizin eğitime dair daha unuttuğumuz, ayırdığı bütçeleri, bunları da kattığımızda ben inanıyorum ki bu, 700 milyar TL'nin de üzerinde. Anlatılacak çok şey var, vakitler kısıtlı, Öğretmenlik Meslek Kanunu çok önemli.

Sayın Bakanımızın eleştirilecek bir yanı var, yaptığı işleri satmıyor. Ne yazık ki gerçekten, şu çok değerli bir yasa çalışmasının -Meclisin de bunda çok büyük katkısı var- altmış yıllık bir konunun, öğretmenlerimizin statülerini, yatay olarak kariyer basamaklarını güçlendirecek... Sayın Kamil Bey'in de dediği gibi, öğretmenlerimize verilecek hiçbir rakamın yeterli olmadığına hepimiz inanıyoruz ama Hükümetimizin, ülkemizin bütçe kaynakları çerçevesinde, özellikle büyük bir sayının, 600 bine yakın öğretmenimizin bundan faydalanacak olması, yayınlanan deneme sorularından, örnek sorulardan da -inşallah öyle olur- öğretmenlerimizin birçoğunun bu kariyer basamaklarında başarılı olacağını hissediyoruz, görüyoruz. Hızlı bir döneme kalmıştır, dediğim gibi, Sayın Bakanımız bunu geciktirebilirdi; derdini biliyoruz, bir an önce yeni yılda öğretmenlerimizin hem kariyer olarak hislerinde bir güzellik oluşturmak hem de bütçelerine bir katkı sağlamak adına bu kanun çıkarıldı. Eksikleri yok mudur? Var. Bakanımız da ifade etti, ben de şimdi ifade ediyorum. Başöğretmenlikte emekliliği yakın olan öğretmenlerimizin tekrar yasal çalışmayla bu haklarını emekli olmadan sağlayacak şeyler yapmamız lazım.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :116

Eğitim konusunda eleştiriler var; yüz seksen, iki yüz kırk saat vesair gibi. Tabii ki kısa bir süreye yetiştiği için bunların hepsi sorun oldu. Ama Bakanlığın bu çalışmaları birkaç ay içinde nasıl yetiştirdiğinin de düşünülmesi gerektiğini ve bu konuda genel müdürlerin, Bakan Yardımcılarının ne kadar gayretle uğraştığını bilmek lazım.

Şimdi, bu sınavdan sonra geçtiğimiz yıldaki yaptığımız eksikleri, hataları da görerek daha iyilerini muhakkak yapacağız ve Meclis olarak bizim de kanun hazırlıklarımızla Meslek Kanunu'nun daha kapasiteli olmasını sağlayacağımıza inanıyorum. Bu konuda küçük bir kesimin sosyal medyada bütün öğretmenlerimizin moralini bozacak bir hâle getirmesini gerçekten biz de uygun karşılamıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Süreniz dolmuştur, son bir cümle alalım.

ORHAN ERDEM (Konya) - Söylenecek çok şey var ama Meslek Kanunu öğretmenlerimiz için, gelecek adına çok büyük bir hizmet olacağı için Bakanlığımıza ve ekibine teşekkür ediyorum, size de söz verdiğiniz için ayrıca teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Kemal Bülbül'e söz vereceğim.

Buyurun lütfen.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Bakanım, değerli bürokratlar, değerli milletvekilleri, basın

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :117

mensupları; herkese sevgi ve saygılar.

Sayın Vekilim dedi ki: “Sayın Bakan, yaptığını pazarlayamıyor, satamıyor.” E, piyasa kesat, piyasada alıcı yok, Sayın Bakan ne yapsın? O nedenle yapılanın pek karşılığı olmuyor. Nedir piyasada alıcı olmaması? Dün Öğretmenlik Meslek Kanunu’na dair 14 sendikanın iş bırakması vardı. Bakın, 14 sendika ve -Öğretmenlik Meslek Kanunu görüşülürken, Sayın Bakan, orada bulunan bütün bürokratlar, Sayın YÖK Başkanı da var mıydı, iyi hatırlamıyorum ama gül cemalini bir yerden, bir etkinliğimizden hatırlıyorum- bütün sendikalar karşı çıktılar. Buna rağmen Öğretmenlik Meslek Kanunu geçti.

Bakın, şimdi, öğretmene dair 1) Özel okul öğretmeni; 2) Sözleşmeli öğretmen; 3) Ücretli öğretmen; 4) Normal öğretmen; 5) Uzman öğretmen; 6) Başöğretmen; 7) KHK'li öğretmen; 8) Atanamayan öğretmen; 9) Barış akademisyeni olup da işten atılmış öğretmen; 10) Cumhurbaşkanı torpilli öğretmen var; 10 tane öğretmenlik statüsü var, fiiliyatta bunların hepsi... Bunları torlayıp toplayıp aslında “öğretmen” şeklinde formüle edebilme imkânı var. Bunun mesnedi ve dayanağı neydi Sayın Bakanım? 5 Ekim 1966’da UNESCO'nun düzenlemiş olduğu Öğretmenin Statüsü Tavsiyesi’ydi

Sayın Bakanım, 5 Ekim Dünya Öğretmenler Günü geçti, öğretmenlere bir şey yok; 24 Kasım Öğretmenler Günü geliyor, yine bir şey yok; 20 Kasım Dünya Çocuk Günü geliyor, buna dair bir plan programı var mı? 24

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :118

Kasım Öğretmenler Günü'nde bu yasa bu kadar tartışılırken ve pandemiden kaynaklı, çalışma koşullardan kaynaklı vesaire nedenlerle öğretmenler bu kadar demoralizeyken öğretmenlere birer maaş ikramiye planlanması neden yapılmamaktadır; bunun üzerinde özellikle durmak lazım.

Dün Mecliste özel okul öğretmenlerinin sorunlarının araştırılmasına dair verilen önerge reddedildi. Özel okul öğretmenleri 5580 sayılı Yasa'nın 9'uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre ücretlendirilmeyi istiyorlar, asgari ücrete göre değil. Aynı şekilde rehabilitasyon merkezlerinde görev yapan öğretmenler de buna göre ücretlendirilmek istiyorlar. Bu arada rehabilitasyon merkezleri demişken rehabilitasyon merkezlerinde yardıma, desteğe ihtiyaç duyan bireylere dair ödenen ücretin asgari ücretin yüzde 6'sı olması oranında bütün rehabilitasyon merkezlerinin bir ortak görüşü var Sayın Bakanım. Bu konuda herhangi bir adım atılabilmiş değil şu ana kadar. Tekrar söylüyorum: 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne dair planlı programlı öğretmenleri onore eden bir yaklaşım söz konusu olmalı. Evet, eğitim sistemi, eğitimin kendisi bir bütündür ama şu anda yürürlükte olan eğitim programı Türkiye'de halkların, toplulukların, cinsiyetlerin, inanç gruplarının hiçbir ihtiyacını karşılamamakta. Bir Alevi ve bir Kürt olarak şunu özellikle vurguluyorum: Ana dilde eğitimin olmaması, Aleviliğe dair eğitimin savsaklanması, zorunlu din dersinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararına rağmen zorla uygulanması çok ciddi bir insan

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :119

hakları ihlalidir, Dünya Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin ihlalidir. Dünya Çocuk Hakları Sözleşmesi 45 maddeden oluşmakta, 9 maddesi de yürürlükle alakalıdır. Türkiye Cumhuriyeti devleti neden –lütfen, cevap istiyoruz- 17, 29 ve 30'uncu maddelere çekince koymuştur? Bunun özellikle açıklanması gerekir.

Ayrıca, özel bir konuyu vurgulamak istiyorum: Ankara Dikmen Huzur Mahallesi 1111. Sokak'ta şu anda Ahmet Yesevi Ortaokulunun yanında bir inşaat var, bu inşaat aylardır devam ediyor. İnşaatın bütün gürültüsü, tozu toprağı okulun içine giriyor. Okulun tam bitişiğinde, okulun arsasının bir kısmını bu inşaat kesip aldı. Bakın, açık ve net söylüyorum: Kesip aldı. Gürültü, toz toprak okulun içine giriyor ve bu inşaata kesintisiz devam ediliyor. Buna ilişkin Ankara'daki Millî Eğitim bürokratlarının veya sizin veya Bakanlıktaki yetkililerin bilgisi var mı, bu konuyla ilgileniliyor mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur. Son bir cümle alalım.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum.

Ayrıca tekrar şunu vurgulamak istiyorum: İnanç gruplarına, cinsiyetlere, halklara dair ana dilde eğitim, inanca dair eğitim, cinsiyete dair erkek egemen eğitimin ortadan kaldırılması, adil, eşitlikçi, çoğulcu bir eğitimin, dilleri ve inançları esas alan, ana dilde eğitim veren bir eğitimin getirilmesi gerekir. Dünya Çocuk Hakları ve diğer sözleşmelerin gereği de budur.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :120

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tuma Çelik, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

TUMA ÇELİK (Mardin) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar...

Şimdi, yaptığınız sunum için yayınlanan kitapçığın yaklaşık 30 küsur sayfa olduğunu ben gördüm. Fırsat eşitliğinden çokça bahsediliyor ama Türkiye'nin bir parçası olan azınlıkların okullarından, azınlıkların eğitiminden hiçbir şekilde bahsedilmemiş. Yurt dışı eğitimden bile bahsettiniz orada ama azınlıkların okullarından –dediğim gibi- hiç bahsedilmemiş. Azınlık okullarına tek kuruluş ayrılmamış 467 küsur milyar liralık bütçeden. Oysa Lozan Antlaşması'nın 41'inci maddesi aynen şöyle der: "Genel kamusal eğitim konusunda Türk Hükümeti Müslüman olmayan vatandaşların önemli bir oranda oturdukları il ve ilçelerde bu vatandaşların çocuklarına ilkokullarda ana dilde eğitim konusunda uygun kolaylıklar göstermelidir." Diğer maddelerde de yerel bütçeden ve genel bütçeden bu okullara bir ödenek ayrılmasını emreder Lozan Antlaşması. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ilgili maddeleri de aslında açıktır. Anayasa eğitimde eşitlik ister, dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti yurttaşları azınlık

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :121

cemaatlerinin mensubu dahi olsa eğitim hakkında mahrum bırakılmamalıdır.

Diğer taraftan, Mardin ve Diyarbakır'da son okulları 1928 yılında kapatılan Süryanilerin ana dilde eğitim hakkı seksen yıldır gasbedildi. 2013 yılında Ankara 13. İdare Mahkemesinin bir kararıyla bu ortaya çıktı. Lozan Antlaşması içerisinde sayılmaları gerekirken bu süre içerisinde Süryaniler azınlık haklarından yararlanamadılar. Biliyorsunuz, eğitim pahalı bir iştir. Buna rağmen devlet kendi ana dillerinde eğitim yapabilmesi için ne Süryanilere ne de diğer azınlıklara herhangi bir katkı yapmıyor. Dolayısıyla da hem insan haklarını hem uluslararası antlaşmaları hem de kendi hukukunu çiğnemiş oluyor. Ayrımsız Türkiye'de bugüne kadar iş başına gelen bütün iktidarlar tarafından Batman'da, Mardin'de, Şırnak'ta, Cizre'de; Cizre'nin, İdil'in, Midyat'ın, Nusaybin'in, Dargeçit'in, Gercüş'ün, Savur'un, Yeşilli'nin herhangi bir Süryani köyünde tek kelime bilmeyen çocuklara Türkçe öğretmek için her türlü masraf yapıldı ama Süryanilerin kendi ana dillerinde eğitim yapmaları için devlet ne izin verdi ne de herhangi bir şey yaptı bugüne kadar. Şu anda yürürlükte bulunan yasalara göre, Süryanilerin kendi dillerinde eğitim yapmalarını sağlamak devletin temel yükümlülüklerindedir. Süryani toplumu da diğer bütün yurttaşlarımız gibi vergisini ödüyor çünkü. Yurttaş olmanın bütün sorumluluklarını yerine getiriyor ama devlet kendi yükümlülüklerini yerine getirmiyor; bu bir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :122

haksızlıktır, bu bir ayrımcılıktır. Biz Süryani nüfusunun yoğun olduğu yerlerde devletin temel yükümlülüklerini yerine getirmesini ve okul açılması için bir çaba harcanmasını istiyoruz. Çünkü Süryaniler bu ülkede ayrımcılığa maruz kalmadan yaşadıklarını hissetmek istiyorlar. Normalde azınlık hakları, biliyorsunuz, pozitif ayrımcılığın yapılmasını gerektirir ama bırakalım biz orayı normal haklarımızı bile alamıyoruz maalesef. İşte, bizim bu durumun sonlandırılması ve bize eşit davranılmasını istiyoruz. Çok temel bir yurttaşlık hakkından bahsediyor okul açılmasını istiyoruz Süryaniler için. Öte yandan, mevcut azınlık okulları var biliyorsunuz bütün cemaatlerin, Ermenilerin, Rumların ve diğerlerinin hepsi maddi sorunlarla boğuşuyor. O okullar için de bir dönem ekonomik destek verildi çok küçük, hatta komik rakamlardı ama önemsedik biz onları, bizim için önemliydi onlar. Hissedildiğimizi, tanındığımızı, görüldüğümüzü hissetmek önemli bir şeydir ve bunun yeniden yapılmasını istiyoruz.

Şimdi, ben bir soru sormak istiyorum diğer bütün arkadaşlara. Ben Hristiyan bir vatandaş olarak, 1984'te üniversitedeyken türban için destek gösterdim arkadaşlara.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son on beş saniyeniz.

TUMA ÇELİK (Mardin) – Ben bütün arkadaşlara soruyorum: Sizler azınlık hakları için ne yapıyorsunuz ya da bir şeyler yapıp yapmak isteyecek misiniz bundan sonra?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :123

Teşekkür ediyorum, sağ olun Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Son olarak yemeğe gitmeden, İYİ Parti'den de bir söz talebini karşılamak istiyorum.

Sayın Ayhan Altıntaş, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakan ve değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim itiraf edelim başarısız olduğumuz alanların en başında geliyor. Sayın Bakan, istediği kadar öğrenci sayısı, öğretmen sayısı, bina sayısı, bütçe büyüklüğü gibi girdilerden bahsetsin. Sonuç nedir? Bugün maddi imkânı olan hemen hemen herkes çocuğunu devlet okullarına göndermiyor, özel okullara gönderiyor. Öğretmenler mutsuz, çocuklar hep sınavlara hazırlanarak büyüyorlar, marifetmiş gibi bir de her yıl yeni bir sınav ortaya çıkarıyoruz. Dünyanın belki de en geniş kapsamlı sınav yapan ülkesiyiz. İlkokuldan memuriyete girişe kadar her şey sınavla oluyor. ÖSYM artık koskoca bir işletme hâline geldi ama maşallah onu da dejenere ettik. Son iptal edilen KPSS sınavı ne oldu? Kopya mı, yolsuzluk mu, usulsüzlük mü yoksa sadece özgün soru hazırlama beceriksizliği mi hâlâ bir muamma. Sayın Bakan, kendisi de ÖSYM Başkanlığı yaptı, dolayısıyla bakmaktan daha fazlasını yapmalı.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :124

Okullarda hâlen kalabalık sınıflar, velilerden para toplamalar, beslenemeyen çocuklar, çocuğuna beslenme çantası koyamayan veliler, parasızlıktan temizlik ve hijyen sağlanamayan sınıflar, yeterli laboratuvar ve kütüphane gibi altyapısı olmayan okullar, evine yakın okul bulamayan karanlıkta okula gidip karanlıkta ikili öğretimden çıkan çocuklar kendi seçim bölgemde bile kanayan yaralarımızdan bazıları. Modern bir ilkokulda sınıf mevcudu 20'yi geçmemesi gerekirken 30-40 civarında öğrencili sınıflar çok yaygın. Buralarda “kadrolu” “sözleşmeli” ve “ücretli öğretmen” adı altında aynı işi yapıp farklı özlük haklarına sahip, moralsiz öğretmenlerin bu farklılıklarını gidermek yerine, “uzman öğretmen” ve “başöğretmen” gibi yeni kategorileri ortaya çıkaran hem de bu ayrımcılığı tabii ki sınavla yapan bir Bakanlık. Sınavı geçemeyen öğretmenin psikolojisini, öğrenciler karşısındaki konumunu düşünemeyen bir bürokrasi ve “Ben yaptım oldu.” diye savunmaya kalkan siyasetçiler. Atanamayan 100 binlerce öğretmen varken hâlâ her yıl öğretmenlik bölümlerine öğrenci alan YÖK, Milli Eğitimi batırmak için el birliğiyle çalışıyorsunuz. Sayın Bakan, umarım bunu değiştirir ama günden güne durumun vahametini kendisi de görüyordur.

Üniversitelere bakacak olursak, yükseköğretim mezunu, işsizlik oranında OECD ülkeleri arasında 3'üncü sıradayız. YÖK, girdilerle uğraşacağına biraz da çıktılara baksa çok daha faydalı olur. YÖK, üniversite

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :125

mezunlarının işsizliğinde Kolombiya'dan daha iyiyiz diye övünebilir ama acı gerçek şu ki üniversite mezunlarımızın önemli bir bölümü kendi alanlarında iş bulamıyor, kariyerlerini orada ilerletemiyor; sonra ne oluyor? Bu alanda iş bulamadıkları için maalesef istemedikleri, sevmedikleri işleri yapmaları gerekiyor; bunca yıllık emek, maddi manevi külfet boşa gidiyor. Bu durum apaçık bir millî kaynak kaybıdır.

Ayrıca, üniversite bitirip iş bulamayan gençlerin psikolojisini hayal edebiliyor musunuz? 22 yaşında, kendisini hem ailesine yük olmuş hem de yararsız hisseden bir gence ne vadediyoruz? Ondan sonra da gençlerin yüzde 84,6'sının bir imkân verildiği takdirde yurt dışında çalışmak istemesine şaşırıyoruz.

Esnaf gezerken Etimesgut Şaşmaz Organize Sanayisi'nde bir işletmede 2 genç çalışıyordu; birisi nispeten mutlu, diğeri mutsuz, aynı işi yapan 2 genç. Mutlu olan, liseden terk; sanayide çalışmaya başlamış, mesleği öğrenmiş. Mutsuz olan genç ise liseden sonra üniversiteyi de bitirmiş ama iş bulamayınca mecburen sanayide iş bulmak zorunda kalmış. Maalesef geldiğimiz nokta bu. YÖK Başkanımızın çok ülke gezdiğini duyuyoruz. Ülke gezmelerden fırsat olursa Şaşmaz Sanayisi'ne de gitsin; kaç üniversite mezunu çalışıyor, lütfen bir baksın; kontenjan artırarak, baraj puanını kaldırarak çözüm bulunamayacağını bir görsün.

TÜİK verilerine göre 2021 yılında ne eğitimde ne de istihdamda yer

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :126

---

alan gençlerimizin oranı yüzde 24,7'dir. 2 milyon 959 bin gencimiz ne istihdamda ne eğitimde yer alıyor. Bu grup "ev gençleri" olarak nitelendirilmektedir. Bu sıralamada Avrupa 1'incisiyiz.

Bakın, elimdeki Amerika'daki Tufts Üniversitesinin hazırladığı, 2021 mezunlarına ait infograma baktım; buna göre, mezunların yüzde 95'i mezuniyetten sonra, altı ay içinde ya eğitimlerine devam ediyor ya da iş buluyor yani zaman ve kaynak yatırımlarının karşılığını alıyorlar. Bizde neden bu bilgilendirmeler yapılmıyor, gençler ve aileler boş ümitlerle oyalanıyor?

Dinlediğiniz için teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şu anda saat 13.32. Saat 14.15'te kaldığımız yerden devam etmek üzere ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.32

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :127

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.20

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 10'uncu Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz. Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK Başkanlığının, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezinin 2023 bütçesi ve 2021 yılı kesin hesabı üzerindeki görüşmelerimizi sürdüreceğiz.

Yıldırım Kaya Bey, buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan, değerli Bakanım, sevgili bürokrat arkadaşlar; hepiniz hoş geldiniz. Umarım 2023 bütçesi eğitim dünyamıza başarılar getirir. Bu dileklerimizle size başarılar diliyorum.

Sayın Bakan, sunuşunuzda uyuşturucuyla ilgili bir mücadele programı ya da oraya ayrılan bir kaynak ben göremedim sanırım. Çünkü şu anda okullarda çok ciddi bir sorun hâline gelen bu uyuşturucuya karşı hep birlikte topyekûn bir mücadele yükseltmemiz gerekiyor. Bunu yapabilmek

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :128

için de şu yaz saati uygulamasından vazgeçmemiz gerekir. Sayın Bakan, siz de biliyorsunuz ki Türkiye'nin birçok yerinde ikili eğitim yapılıyor. İkili eğitim öğretimin yapıldığı yerlerde sabahın kör karanlığında ve gecenin karanlığında çocuklarımız okula girip çıkıyorlar; bu, ciddi anlamda problem. Okul önlerindeki güvenlik çalışanlarının da yetersiz olduğunu biliyoruz.

Sayın Bakanım, size iki şey göstereceğim: Bir, bugün sizin sunduğunuz kitapçık. Burada ayrıntılı bir sunum yok politik bir sunumunuz var, tabii ki meseleye siz politik olarak bakabilirsiniz. 2018'de Millî Eğitim Bakanlığı bütçesindeki sunumun kitapçığını da inceledim, sizinkini de inceledim; burada rakamlar ve bu rakamların ayrıntılarına rastladık ama sizde de rakamların ayrıntısına rastlamak çok mümkün olmadı. Şimdi, diyorsunuz ki: "Biz Millî Eğitime bütçeden ayrılan payı en yüksek noktaya getirdik." Gerçekten böyle mi, bir bakalım. 2016 yılında eğitim bütçesinin gayrisafi hasıla içerisindeki payı yüzde 4,21 iken 2023 yılında bu oran 3,48 olmuş; bu bir artış değil, düşüş. 2016 yılında merkezî yönetim bütçesinde eğitime yüzde 19,24 oranında pay ayrılırken 2023'te bu pay yüzde 14,53'e gerilemiş. Şimdi, bu böyleyken nasıl oluyor da artırdığımızı söylüyoruz? Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldiğinde eğitim bütçesi içerisinde yatırımlara ayrılan pay yüzde 17,18'di, şimdi bu pay yüzde 9,17'ye düşmüş; bunu artış olarak tarif etmek pek mümkün değil.

Bu bütçeyle eğitimin temel sorunlarını çözmeyi başaramayacağınızı

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :129

siz de biliyorsunuz; bu bütçe yetersiz. Daha önce, geçen yıl, sizin bütçe sunumunuzda da “Bu bütçe yetmeyecek, ek bütçe talep edin ve ek bütçe talebini oy birliğiyle geçirelim.” demiştik fakat bizim sözümüz dinlenmedi. Aradan altı ay geçti, yine, Meclise ek bütçe talebiyle gelindi; ek bütçe bile sorunları çözmeye yetmedi. Şimdi, bunların hepsi açıkta dururken neden bu bütçeyle karşımıza geliyorsunuz? Bu bütçe 2 katına çıkarılmadığı müddetçe 20.243 köy okulunu açmanız mümkün değil, acilen atanması gereken 100.000 öğretmen atamasını yapmanız mümkün değil, öğretmenlerin 19 Kasımda yapılacak sınavını başarıyla geçmeniz mümkün değil. Bunun nedeni şu: 1974 yılından bu yana ÖSYM sınav yapar ama 2010 yılından bu yana ÖSYM'nin sınavlarının tamamında şaibe var. 31 Temmuz ve 18 Eylülde yapılan KPSS’de şaibe olduğu çok açık ve net “Hırsızlık var.” diyor Devlet Denetleme Kurulu ama ortada hırsız yok. Şimdi, bu kaygıların olduğu bir yerde 19 Kasımda sınavda ısrarının anlamı yok. Şunu anlıyorum: Öğretmenlik mesleği güncellenmesi gereken bir meslektir, sürekli kendisini yenilemesi gereken bir meslektir, bunun için tüm ayrıntılar hayata geçirilmeli; burada itirazımız yok ama “Basit soru sorarak bu sınavı yapacağız.” dediğinizde murada ermiş olmuyorsunuz. Ben buradan ÖSYM’ye değil, Millî Eğitim Bakanına da şu çağrıyla yapmak istiyorum: Optik yanıt kâğıtlarının incelenmesi üzerine talepte bulunan binlerce insan var; neden ÖSYM bu konuda yanıt vermez?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :130

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Hem 18 Eylülde hem 31 Temmuzda şaibelerin olduğu aşikârdır. Şaibe yoksa ÖSYM Başkanı görevden neden alındı? Şaibe yoksa ÖSYM Başkanı hakkında neden soruşturma izni alındı? Bunların tümünün üstünü örtmek yerine, üzerine üzerine gidelim. Biz çocuklarımıza yalandan uzak durmalarını, hırsızlıktan uzak durmalarını, ülkesini ve eğitimi sevmelerini öğütlüyoruz. Bunun için öğretmenlerin grevli, toplu sözleşmeli sendikal hakkıyla birlikte bu mücadeleye ortak ses verelim. Gelin, Millî Eğitim Bakanı olarak 16 sendikanın sesine kulak verin, 16 sendika diyor ki: “Biz sınav istemiyoruz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Sayın Yıldırım...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Son cümlem.

Bu “Sınav istemiyoruz.” diyen öğretmenler 2 Kasımda iş bıraktılar. Buradan size teşekkür etmek istiyorum, şöyle dediniz: “İşe gelmeyen öğretmenlerin ücretini keseceğiz.” Zaten işe girmediği zaman ücret almaması gerekiyor. Ayrıca, bir teşekkür daha yapmak istiyorum: A101’le yapılan sözleşmeyi iptal etmenizden dolayı sizi kutluyorum. Ama yetmez; usulsüz anlaşmaları, usulsüz protokolleri iptal etmenizi bekliyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi 3 arkadaşımızın ismini okuyacağım,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :131

---

sırasıyla söz vereceğim. Önce HDP Grubundan Sayın Sezai Temelli, sonra İYİ Parti Grubundan Sayın Naci Cinisli, daha sonra AK PARTİ Grubundan Sayın Yaşar Kırkpınar'a söz vereceğim; diğer partilerden de söz talebi olursa karşılayacağım tabii.

Sezai Bey, buyurun.

Süreniz beş dakika.

SEZAI TEMELLİ (Van) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli hazırun, öncelikle dün taleplerini dile getirmek için sokaklarda olan eğitim emekçilerinin mücadelesini selamlamak istiyorum. Sonrasında Boğaziçi Üniversitesi'nde kayyuma, kayyumcu zihniyete kararlı bir şekilde direnen bilim insanlarını ve tüm KHK'lileri ve üniversiteden koparılmış olan barış akademik akademisyeni arkadaşlarımı da selamlamak istiyorum.

Önce, YÖK tabii ki. YÖK sistemi özgür bilimin ve özerk, demokratik üniversitenin karşısında yer alan bir sistemdir. YÖK sistemi bir 12 Eylül icadıdır ve faşist bir sistemin üniversite anlayışıdır. YÖK bugün hâlâ hayattaysa cuntanın üniversiteye baktığı yerden bakan iktidarlar nedeniyledir.

Sayın Bakan, eğitimin birinci amacı, siz de çok iyi bilirsiniz ki hiç kuşkusuz toplumsal eşitsizliklerin azaltılmasıdır. Bir ülkede demokrasi yoksa ilk bakacağınız yerlerden biri eğitim sistemidir. Demokrasinin kusurlarından

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :132

kurtulup yurttaşların eşitlikçi ve katılımcı bir düzeye ulaşmasında en büyük katkıyı eğitim sistemi sağlayabilir. 2'nci yüzyıla girmek üzere olan cumhuriyetin, demokrasi konusunda bu denli sıkıntılı olmasının önemli bir nedeni de cumhuriyet tarihi boyunca eşitlikçi bir eğitim sistemi anlayışına sahip olmamasıdır, asimilasyoncu olmasıdır. Bu tekçi anlayışın yaratmış olduğu sorunları hâlâ yaşıyoruz. Siyasi ve ekonomik eşitsizliklerin yaşandığı bir toplumda barıştan, huzurdan, adaletten bahsetmek mümkün değil. Eğitim sistemimize baktığınızda bırakın eşitsizlikleri azaltmayı, toplumda var olan ve yapısal sorunlar nedenini oluşturan eşitsizliklerin daha da derinleştiğini, kalıcılaştığını görüyoruz. Örneğin, YÖK bir eşitsizlik sistemidir. Ticarileşmiş piyasacı eğitim anlayışı ve otoriter rejim baskısıyla üniversiteler özgür bilim yerine diplomalı işsiz üretiyor. Üniversite mezunlarının yüzde 40'ı işsiz, iş bulanların yüzde 70'i de kendi alanında çalışmıyor. Sadece üniversite değil, okul öncesinden yükseköğrenime kadar bütün eğitim sistemi aslında eşitsizlik üretiyor. Bu nedenle, kısaca iki önemli konuya değineceğim: Ana dilinde eğitim hakkı ve yoksulluk. Bildiğiniz üzere, siyasal eşitsizliğin en önemli nedeni siyasal katılıma dair giriş engellilerinin olmasıdır. Bir ülkenin demokratikleşmesi, siyasal katılımın yükseltilmesiyle doğru orantılıdır. Siyasal katılımın eşitsizlik giderici işlevi eğitim sisteminin içinde gelişir. Bunun için, öncelikle

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :133

---

yurtaşların kendi ana dillerinde eğitim hakkına sahip olması kaçınılmazdır. Kürt çocuklar bu haktan mahrumdur; ana dilinde eğitim hakkını gasbetmenizin nedeni Kürt halkına karşı yürüttüğünüz düşmanca politikalarıdır. Ana dilinde çok dilli bir eğitim sistemini, yerel demokrasi içinde biçimlenen bir eğitim sistemini var edemedikçe ülkenin demokratikleşmesi olanaklı değildir. Demokratik cumhuriyetin yolu, siyasi eşitliği sağlamaya yönelik bir eğitim sisteminden geçiyor. Tersine, bu yaşadığımız kader planıdır, savaştır, göçtür, tek adam rejimidir; velhasıl kayyumdur. Ana dilinde eğitim hakkını yok saymak, bu hakkın gereğini yapmamak toplumsal eşitsizliği derinleştirdiği kadar açıktan bir hak gasbidir ve suçtur.

İkinci olarak, ekonomi... Eğitim, ekonomik eşitsizliklerin azaltılmasına yönelik olmak zorundadır. Aksi hâlde yoksulluk kalıcılaşır, yaygınlaşır, derinleşir. Bugün etrafımıza baktığımızda ne görüyoruz? Yoksul bir ülke, yoksul halklar. Türkiye'nin en yoksul bölgesi neresi? Ana dilinde eğitim hakkından yok sayılan, Kürt illeri olan Van, Hakkâri, Muş, Şırnak ve Ağrı. İstatistikler sizin elinizde var ama bununla da sınırlı değil. Türkiye'nin yüzde 80'i yoksul çünkü 4+4+4 kesikli eğitim sistemi sistematik olarak yoksulluk üretiyor hem de yoksulluğun en vahimi olan çocuk yoksulluğunu üretiyor...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız..

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :134

SEZAİ TEMELLİ (Van) – ...çocuk işçiliğini teşvik ediyor, eğitim hakkının çocuklardan çalınmasına neden oluyor. OECD’de yüzde 22,7’yle çocuk yoksulluğunun en yüksek olduğu ülkeyiz. OECD’den örnek verirken bunu da yanına not düşmelisiniz. Neden? Çünkü eğitim sistemi yoksulluk üretici. Yoksulluk kader değildir, sermayenin güdümünde iktidarların bilinçli tercihidir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz doldu. Son bir iki cümlenizi alalım.

SEZAİ TEMELLİ (Van) – Bu tercih sayesinde haksız zenginleşmeyi içine sindirenlerin siyasetidir. Bu eşitlik körü sistemi de ancak bu politikalarınızla sürdürüyorsunuz. Eğitim sistemini bu çarpık anlayışla programladığınız için hiçbir sorunu çözemiyorsunuz. Çizdiğiniz tablonun yaşadığımız gerçeklikle hiçbir ilgisi yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bu tartışmaları daha önce yaptık ama ben Komisyon olarak tutumumuzu tekrar tutanaklara geçirmek istiyorum. “Kürt illeri” tabiri bir ili etnik bir kimlikle nitelendirme anlamına gelmektedir. Bizim 81 ilimiz var, 85 milyon nüfusumuz var. Bütün iller Türk, Kürt, Laz, Çerkez, herkese aittir; bütün etnik gruplardan, bütün mezheplerden, bütün inançlardan vatandaşlarımızın tamamına aittir. Bir ili bir etnik kimlikle

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :135

ifade etmek doğru bir yaklaşım değildir. Bizim idari yapımız da belli, illerimizin statüsü de belli.

SEZAİ TEMELLİ (Van) – Sayın Başkan, kayyum atarken de keşke bu itirazı yapsaydınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kürt vatandaşlarımız Türkiye'nin dört bir yanında, 81 ilinde de yaşamaktadırlar.

SEZAİ TEMELLİ (Van) – Kayyumları atarken de bu itirazı yapsaydınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kürt vatandaşlarımızın daha yoğun yaşadığı illerden bahsedebilirsiniz ama bir ili, Kürt ili olarak nitelendirmek doğru bir yaklaşım değildir.

SEZAİ TEMELLİ (Van) – Kültürel olarak kastım odur zaten ama bunu farklı yerlere çekmeyin lütfen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu tutanaklara geçirmiş oluyorum bir kez daha.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SEZAİ TEMELLİ (Van) – Hayır, Kürt illerine atadınız.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Akdeniz’de ne yaptınız?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ayrımcılık yapamazsınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Naci Cinisli’ye söz veriyorum.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkanım çok teşekkür

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :136

ederim.

Değerli Başkanım, sayın milletvekilleri, Sayın Bakan...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Marmara’da ne yaptınız?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ankara’da da Kürt var, Mersin’de de Kürt var, Manisa’da da Kürt var.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Konuşabilir miyim acaba.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Naci Bey'e söz verdim, müsaade edelim lütfen.

Buyurun Naci Bey.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, çok kıymetli Bakanlığımızın bürokratları, sayın basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli Bakanım, öncelikle biraz övgüyle başlamak isterim, yeteri kadar eleştiri yapacağım. Pandemi sırasında Bakanlığınızın çabalarından dolayı teşekkür ederim, bu bakımdan da kutlarım. Aksaklıklar sizden kaynaklanmadı onu biliyoruz, sizin çok kıymetli eğitim ordumuzdan kaynaklanmadı; aksaklıklar Ulaştırma Bakanlığının bugün kadarki yapmadığı

yatırımlar ve ihmalkârlığından dolayı yaşandı. Türkiye'nin 5 milyon

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :137

---

kilometre fiber optik kablo ihtiyacı varken maalesef 500 bin kilometre bile fiber optik kablomuz yok. O yüzden de özellikle taşrada çok ciddi sıkıntılar yaşadı yavrularımız, gençlerimiz. Aksaklıklar, tamamen iktidarın farklı bir kanadının yapması gereken sorumluluktan dolayı, yapması gerekeni yapmadığından dolayı yaşandı.

Zatıalınız, yirmi yıllık AK PARTİ iktidarlarının 8'inci Millî Eğitim Bakanısınız; bu bir zaaf. Sizin de bir sorun devraldığınızın farkındayız, çok ciddi sorunlarla boğuşan bir Bakanlık ve özel bir alan. Bana kalırsa burada görüştüğümüz en önemli 2'nci Bakanlık sizsiniz yani 1'incilik ve 2'ncilik arasında kıyas yapamam; 1'incisi Tarım ve Orman Bakanlığı, 2'ncisi de Millî Eğitim Bakanlığı.

Benden önceki çok değerli milletvekillerimiz -gerek iktidar kanadından gerek muhalefetten- son derece faydalı teknik açıklamalar yaptılar. Müsaade ederseniz bendeniz biraz daha prensipler üzerine konuşmak isterim. Bana kalırsa bugünkü yaşanan çok büyük sorunların - özellikle işsizlik sorunu ve millî eğitimdeki sorunların- en önemli kaynağı gençlerimizin temel kariyer planlamasının yapılamamış olmasından yani farklı farklı branşlarda yığılmalar oluyor ve bu, iktidarın üzerine düşen çok önemli bir görevi yapmamasından kaynaklanıyor. Burada gençlerimizin hiçbir kabahati yok, sektörlerinin hiçbir kabahati yok. Burada tamamen ülkeyi yöneten iktidarın, yönetimin bu temel kariyer planlamasının, hangi

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :138

sektörde ne kadar gence, ne kadar insan kaynağına ihtiyaç olduğu planlamasının yapılmamasından dolayı oluyor. Bu, tabii, Türkiye'nin çok köklü kurumlarının yerle bir edilmesinden de kaynaklanıyor; bu, yalnızca sizin de göreviniz değil. Mesela Devlet Planlama Teşkilatı gibi bir teşkilatın da olması gerekirdi, onun da eksikliğini bugünlerde biz fazlasıyla yaşıyoruz.

Değerli Bakanım, bir diğer, belki ağır bir eleştirim; yine, zatıalinizin bir sözü beni çok incitti, eminim ki eğitimimizin temeli öğretmenlerimizi de çok incitmiştir. “Mühendisler de atanamıyor ama böyle ağlamıyor.” dediniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Onu tekzip ettik.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Öyle mi? Tekzip ettiyseniz çok mutlu oldum, hâlâ ben bu sözü söylediğinizi zannediyorum, hatta bu konuyla ilgili ben de bir ağır eleştiride bulunmuştum, çok mutlu oldum, tebrik ederim, teşekkür ederim.

Öğretmenlerin bugün yaşadığı çok büyük ekonomik sıkıntılarının olduğu kadar, itibarsızlık da bir sıkıntı yani bu son kanunla olan itibarsızlıkların ötesinde, öğretmenlerin bir otorite sorunu baş gösterdi Sayın Bakanım. Okulları geziyoruz, müdürlerle görüşüyoruz, öğretmenlerle görüşüyoruz; öğrencinin karşısında ezildiklerini söylüyorlar, velinin karşısında ezildiklerini söylüyorlar; bu çok büyük bir sorun. Eğitimdeki otorite boşluğu korkunç bir hâl aldı; öğretmenlerin öğrencinin büyüğü

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :139

---

olduğunu, sözünü dinlemesi gereken bir büyüğü olduğunu -öğretmenlikten öte- bunu kıymetli öğrencilerimize de hissettirmemiz lazım.

Burada o kadar çok sorun var ki yani rakamlara girmeyeyim diyorum ama Türkiye, ilköğretim düzeyinde 4.168 dolar harcama yaparken OECD ortalaması 8.650 dolar. Tabii, yine bunlar Türkiye'nin ekonomik sıkıntılarında da kaynaklanan, maalesef bir millî güvenlik sorunu hâline gelmiş olan, Türk ekonomisinin de yetersiz kalmasından dolayı olan büyük sorunlar.

Zorunlu eğitim çağındaki 676 bin çocuğumuzun okula gidemediği doğru değildir umarım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Yok, hayır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Çok güzel, onu bizzat sizden duymuş olmaktan da çok büyük mutluluk duydum, o da çok önemliydi.

Köy okulları meselesi benim içimde bir yaradır. Bu köy okulları meselesini seçildiğimden beri, 2018 yılından beri her yerde özellikle bu konuyu çözme imkânı olan devletlilere anlatmaya çalışıyorum. Değerli Bakanım, köy okullarında işin eğitim tarafı bir tarafı -ki yadsınamayacak, küçümsenmeyecek bir hadise tabii- ama köylerde biz okulları kapatınca ne oldu biliyor musunuz? Bayrak indi, devletin resmî olarak astığı Türk Bayrağı; evlerde hepimizin yastığımızın altında, sandıkta veya duvarda

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :140

asılı bayrağımızdan bahsetmiyorum, devletin resmî olarak astığı bayrak indi ve oradaki çocuklarımıza vatandaşlık hislerini veren, vatandaşlık hislerini kuvvetlendiren millî bayramlarımız kutlanamaz oldu ve ayrıca - Kamil Aydın Beyefendi de söylediler- köylerde öğretmenler birer kanaat önderi, onlar yalnızca orada çocukları eğitmiyorlar, aynı zamanda oradaki köy halkına da ışık tutuyorlar, bir yerde onları da eğitiyorlar; bu da büyük bir boşluğa neden oldu.

Onun dışında, tabii, 20 bin okuldan bahsediliyor -umarım bu da doğru değildir- 20 bin okulun kapatıldığından bahsediliyor. Bu göç sorunu yalnızca sanayileşmekten dolayı olmadı, bundan dolayı da... Yani sanayileşmekten dolayı tabii ki köyler boşalırken bu, işe iyice benzin döktü. Kimse parmak kadar çocuğunu kilometrelerce öteye göndermek istemedi, taşınmalar oldu ve zincirleme büyük zararlara yol açtı; özellikle tarımımıza, ekonomimize zararlar verdi, sosyal hayatımıza büyük zararlar verdi ama en başta millî değerlerimize çok büyük zarar verdi. Bu bayrak meselesinin üzerinde durmanızı rica ederim, İstiklal Marşı'mızın köylerimizde okunamaması bizim için çok çok büyük bir eksiklik, bunu hiçbir şeyle izah edemeyiz.

“Tarım okulları açıyoruz.” dediniz, çok güzel ama işte, keşke bunları kapatmadan o tarımı da takviye edebilseydik. Vaktim bir anda çok çabuk geçti.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :141

YÖK meselemiz var. Bizim İYİ Parti olarak aslında vaatlerimiz, tabii ki bu taşımali eğitime kesinlikle son vereceğiz ve köy okullarını tekrar, muhakkak ki, ne olursa olsun nüfusu tekrar koruyup köylere geri dönüşü sağlayacağız, bu atanamayan elli bin öğretmenimizin atanmasını sağlayacağız. 500-600 bin atanamayan öğretmen belki de aslında atanamayacak çünkü öyle bir ihtiyaç yok. Biraz önce bahsettiğim planlamadan dolayı öyle bir hataya imza atılmış ki geri dönüşün çok büyük maliyeti var, sosyal maliyetleri var, bir insani yıkım bu.

YÖK meselesi çok önemli -tebrik ederim, hayırlı olsun YÖK Başkanlığınız- fakat üniversitenin ne demek olduğunu öncelikle anlamamız lazım. Üniversite, adı üstünde "üniversal, evrensel" demek; biz üniversitelerimizi, evrensel olması gereken kurumlarımızı yerelleştirdik. Bu kadar çok üniversite açmak çok fazla övünülecek bir hadise değil çünkü evrensellikten uzaklaşıyoruz. Ardahan Üniversitesinden bahsedeyim; Ardahan'a gittik bir seçim çalışması için ve oranın misafirhanesinde kaldım, gurur duydum, muazzam, şahane bir bina, şahane hizmetler. Fakültelerdeki hocaları sordum, hoca yok. Bu mudur üniversite, universal, evrensel dediğimiz? Böyle bir şeyi kabul etmemiz mümkün değil.

İngilizce meselesi var; üniversitelerde İngilizce eğitim veriyoruz, mecburiyetten verdiğimizizi biliyorum çünkü İngilizcenin öğrenileceği yer üniversiteler değildir, İngilizcenin öğrenileceği yer, ortaokul ve lisedir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :142

Bizim buralarda önce İngilizceyi öğretilip bilimi kendi lisanımızda hakkıyla öğretmemiz lazım. Çok iyi biliyorum ki bugün İngilizce tedrisatlı üniversitelerde İngilizce konuşamayan hocalarımız var ve kolejlerden gelen öğrencilerin şaka malzemesi hâline gelebiliyorlar, buna meydan vermememiz lazım. Ondan da öte, bilimi kendi lisanıyla öğrenemezse o bilimin kaynağına inmesi çok zor, her ne olursa olsun o bir yabancı dil her şeyden önce.

Rektörlük meselesi... Bakın, bu rektörlük meselesi çok onur kırıcı; rektör adayları siyasetçi kapılarında bekliyorlar. Bu rektörlük seçimlerine bir çare bulmamız lazım ve demokratik ortamda hak edenin rektör olması lazım, bunu da sizden rica ediyorum.

Üniversite kampüslerinin partililerden uzak tutulması lazım Değerli Başkanım. Bakın, ben size bir örnek vereyim -bu örneği önceden verdiğimde biraz tepki çektim ama o tekrar vereceğim, mecburum- Erzurum Atatürk Üniversitesi, kuruluşunda ailemin de payı var, bundan gurur duyuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Atatürk Üniversitesinin kampüsü bir partinin flamalarıyla süslenemez, isterseniz zatıalimize ben bunun fotoğraflarını da sunarım. Bir partinin flamalarıyla süslenemez, bir partinin bir organizasyonu bu üniversitenin salonunda yapılamaz, ayıptır ve

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :143

evrensellekle de yine bağdaşmaz, üniversite anlayışımızla da hiçbir şekilde bağdaşmaz.

ÖSYM'ye de çok kısa... Çok özür dilerim Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son bir iki cümle...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Değerli Başkanım, size de hayırlı olsun fakat maalesef çok kadim ve köklü kurumlarımıza verilen zarar ÖSYM'ye de verildi ve o da güvenilmeyen çok önemli eski köklü kurumlarımız listesinde yerini aldı, bunun telafisini sizden rica ediyorum, kolay olmayacak biliyorum, hiçbir güven kalmadı ÖSYM'ye.

Çok teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, HDP Grubundan Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki'nin resmî bir toplantısı var. O yüzden müsaadenizle ona öncelik vereceğim, sonra yine sıraya döneceğim; Sayın Yaşar Kırkpınar ve Sayın Mehmet Bekaroğlu şeklinde devam edeceğim.

Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki buyurun.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın Bakan Yardımcıları, Sayın YÖK Başkanı, Sayın ÖSYM Başkanı, Bakanlığın değerli bürokratları, sayın milletvekilleri, basın mensupları; hepinizi sevgi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin en büyük kamu kurumu hakkında, bu ülkede yaşayan her

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :144

yurttışı ilgilendiren bir kurum hakkında beş dakikalık bir süre içerisinde değerlendirme yapmak mümkün değil. Dolayısıyla böyle bir değerlendirme yapma iddiasında da değilim ama birkaç önemli başlık hakkındaki görüşlerimi paylaşmak istiyorum.

Birincisi atanamayan değil, atanmayan öğretmen sorunu. 700 bin öğretmen var. Yılda Millî Eğitim Bakanlığı ortalama 20 bin öğretmen atıyor. Çok iddialı laflar söyleyen Hükümet diyor ki: "Biz 700 bin öğretmen atadık, 750 bin öğretmen atadık." Ne kadar süre içerisinde? Yirmi yıl içerisinde. Bu atama sayılarıyla önümüzdeki otuz beş yılda ancak bu öğretmenleri atayabilirsiniz. Yılda 20 bin öğretmen atarsanız 700 bin öğretmeni ancak otuz beş yılda eritebileceksiniz ve bu arada Eğitim Fakültelerine hiç öğrenci almayacaksınız, yeni hiçbir öğretmen yetiştirmeyeceksiniz. Dolayısıyla 23 yaşında Eğitim Fakültesini bitirmiş bir öğretmen 58 yaşında öğretmen olabilecek; o da olamayacak, neden? Çünkü yasal engel var, 40 yaşından sonra öğretmen olamayacak. Dolayısıyla bugün Eğitim Fakültesi mezunu olan, öğretmenlik formasyonuna sahip olan 700 bin öğretmenin büyük bir bölümü asla öğretmen olamayacak.

Bakın, Sayın Ünver burada, bir öğretmenin yetiştirilmesinin maliyetinin ne kadar olduğunu herkes çok iyi biliyor. Yüz binlerce öğretmene verdiğiniz eğitimin boşa gitmesi anlamına geliyor. Kamu kaynaklarının bundan daha büyük biçimde çarçur edilmesinin örneği olamaz. Bakın, İngiltere, Amerika eğitim maliyetleri yüksek olduğu için

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :145

gelecekte istihdam edeceği kişileri Hindistan'da, başka ülkelerde yetiştiriyor; bizim ülkemiz, bu Hükümet yetişmiş öğrencileri bile öğretmen olarak atamayacak, böyle bir politika yürütüyor.

TÜİK, Türkiye İstatistik Kurumu bir sürü konuda hatalı bilgi verebilir ama çözümü belli, emin olun nüfus projeksiyonlarını TÜİK'ten alabilirsiniz. Üç yıl sonra, beş yıl sonra, on yıl sonra, yirmi yıl sonra bu ülkedeki 7 yaşındaki çocuklar, 8 yaşındaki çocuklar, 9 yaşındaki, 10 yaşındaki, 18 yaşındaki, 22 yaşındaki her nüfusun ne kadar olacağını TÜİK söyleyebilir. Dolayısıyla buradan öğretmen ihtiyacını da görebiliriz ama plansız bir şekilde yaptığı için Hükümetiniz, hükümetler bugün bekleyen 700 bin öğretmen var, bu büyük bir sorun. Umarım çözersiniz bunu.

İkinci sorun şu, bakın, OHAL KHK'leriyle on binlerce öğretmen görevden alındı, bunların görevden alınmasının sorumlusu Millî Eğitim Bakanlığı değil, bunların görevden alınmasının sorumlusu Türkiye Büyük Millet Meclisi de değil ama Millî Eğitim Bakanlığının burada 2 büyük sorunu var, 2 büyük sorunun sorumluluğu var. Birincisi "kurum kanaati" denilerek ihraç edilen öğretmenler var. O "kurum kanaati" denilerek ihraç edilen öğretmenler hakkındaki bilgileri sizin eğitim yöneticileriniz verdi, dolayısıyla Millî Eğitim Bakanlığı bu konuda sorumludur. İkinci büyük sorumluluğunuz şu Sayın Bakan, bakın, bu öğretmenler ihraç edildi yetişmiş öğretmenlerdi. Masumdular, değıldiler, beraat ettiler, yargılandılar ama on binlerce öğretmenin, yetişmiş öğretmenin özel eğitim kurumlarında

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :146

---

bile öğretmen olmasına izin vermiyorsunuz, bunu bir genelgeyle yaptınız, bir genelgeyle. Dediniz ki: “Bunların hiçbirisi dışarıda öğretmenlik yapamaz.” Bunun büyük bir sorun olduğunu düşünüyorum. Hekimler bu görevi üstlenebiliyorlar, sağlık personeli üstlenebiliyor, mühendisler bu işi yapabiliyor; öğretmenlerin de en azından kendi çocukları için, kendi aileleri için dışarıda öğretmenlik yapmalarına izin verin Sayın Bakan.

Sürem çok kısıtlı. Son olarak şu kariyer basamaklarıyla ilgili bir şey söylemek istiyorum. Bakın, Sayın Bakan 2004 yılında bu yasa yürürlüğe girdi. Öğretmenliğin kariyer basamaklarına ayrılması yeni bir şey değil, 2004 yılında yapıldı bu. 2005 yılında Millî Eğitim Bakanlığı bir kez sınav yaptı, bir kez. Anayasa Mahkemesi kararı 2008’de geldi. Kanun hükmü diyordu ki: “Her yıl sınav yapılır.” Millî Eğitim Bakanlığı 2006’da yapmadı, 2007’de yapmadı, 2008’de yapmadı Anayasa Mahkemesi kararına rağmen. Neden? Çünkü aslında asıl meram öğretmenlerin bir kariyer mesleği olarak düzenlenmesi değildi; bir miktar öğretmene, bir miktar ekonomik olarak sağlamaktı, bu kadar açık bir işti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, süreniz dolmak üzeredir.

Son cümleleriniz...

MEHMET RUŞTU TIRYAKİ (Batman) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Aradan geçen yıllarda da bunu yapmadınız. Öyle bir sınav yapıldı ki kontenjanlar branşlara göre verilmişti; aynı sınava girip 75 puan alanlar başarısız sayıldı, aynı sınava girip 60 puanı alanlar başarılı sayıldı, uzman

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :147

öğretmenlik unvanı verdiniz. Dolayısıyla bu savunulacak bir şey değil diyorum Sayın Bakan. Umarım bundan vazgeçersiniz

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, AK PARTİ Grubundan Sayın Yaşar Kırkpınar'a söz veriyorum.

Yaşar Bey buyurun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Evet, çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekillerimiz, çok Saygıdeğer Bakanım, Kıymetli Bakan Yardımcılarımız, YÖK Başkanımız, ÖSYM Başkanımız ve çok kıymetli bürokratlarımız, basınımızın çok değerli mensupları; ben de hepinizi saygıyla sevgiyle muhabbetle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, bütçemiz hayırlı ve bereketli olsun. Konuşmamın başında bunu ifade etmek istiyorum. Ayrıca Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde “Türkiye'de artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.” diyerek millete hizmet için çıktığımız bu yolda iktidar oluşumuzun bugün yirminci yılını kutluyor, bizlerden hiçbir zaman desteğini esirgemeyen ve bize bugün 21'inci bütçe yapma fırsatını veren aziz milletimize de en kalbî şükranlarımızı arz ediyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuzu dinledim, gerçekten çok ayrıntılı, çok tafsilatlı bir sunum yaptınız ama o kadar çok şey yapmışız ki, bizden

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :148

önceki hatipler de ifade ettiler ve bu ifade edilenleri de muhalefet dinlemiş oldu. Bizler konuşmalarımızda hiçbir hilafa başvurmadan, var olanların sadece bir kısmını anlatmaya ve ifade etmeye çalışıyoruz çünkü zamanımız sınırlı, inşallah daha önümüzde çok uzun yıllar var, daha çok işler yapacağız.

Kalkınma hedefimizin temelini eğitim ve öğretim oluşturuyor. Eğitimi uzun vadeli bir bakış açısıyla biz değerlendiriyoruz, geleceğe yatırım olarak kabul ediyoruz, insanımızın yaşam kalitesini yükselten, ülkemizin insan kaynağını çağdaş dünyayla rekabet edebilir donanıma kavuşturan ve hayat boyu süren bir süreç olarak görüyoruz. Eğitimde bilgiyle bilinç arasındaki etkileşimi temel bir ihtiyaç olarak görüyoruz. Bu yaklaşımla bilgi tabanlı ekonominin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştiren, özgürlükçü, üretken ve rekabetçi bir eğitim sisteminin oluşturulmasını da bu bağlamda hedefliyoruz.

Partimizin ve Hükümetlerimizin her daim öncelikli gündemi eğitim olmuştur. Eğitim alanındaki temel altyapı ve erişim sorunları önemli ölçüde çözüme kavuşmuş, başta eğitim kalitesini yükseltmek olmak üzere, çok daha büyük atılımlar Hükümetlerimiz zamanında yapılmıştır.

Bakanlığımız eğitim ile öğretimi bir bütün olarak görmekte, bedensel ve ruhsal gelişmeyi en az zihinsel gelişme kadar önemseyerek değerlendirmektedir. Eğitimin her kademesinde insan hakları alanında farkındalık bilincini geliştirmiş olup toplumsal değerlerimizin daha fazla

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :149

özüm senmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması için değerler eğitiminin eğitim ve öğretim sisteminin bütününde yer alması da bu sayede sağlanmıştır.

Sayın Bakanım, tabii bu tanımlamaları fevkalade uzatabiliriz ancak o kadar çok başlık var ki, ben burada sadece birkaç başlığı değerlendirmek istiyorum. Özellikle çok önem verdiğimiz, sizin de çok önem verdiğiniz kitapçıkta da değindiniz: Mesleki eğitim. Tabii burada mesleki eğitim bizim Türkiye'mizin özellikle bütün sektörlerinin, tarımdan sanayiye, kalkınmamız için, istihdamımız için, geleceğimiz için, İHA'ların, SİHA'ların, Togg'ların üretilmesi için ve ülkemizin topyekûn kurtuluşu için yani kısacası iktisadi ve içtimai hayatımızın kurtuluşu için şart olan ve gerekli olan bir alan. Dolayısıyla sizin bu alana çok ciddi anlamda önem verdiğinizi memnuniyetle görüyorum. Burada, bir rakam ifade ettiniz, tabii ben onu doğrulamak için burada size bir kere daha ifade etmek istiyorum. 25 Aralık 2021 tarihinde mesleki eğitimde 159.755 öğrencimizin olduğunu ve hemen hemen bir yıl sonra 2 Kasım 2022'de bu sayının 964.525'e çıktığını kitapçıkta ifade etmişsiniz. Eğer bu doğruysa gerçekten muhteşem bir şey, yani mesleki eğitimde bir devrim. Ben bunun altını özellikle çizmek istiyorum. Demek ki çok büyük bir açık var ve siz de bu açığı çok iyi görerek bir değerlendirmede ve uygulamada bulunmuşsunuz. Çünkü mesleki eğitim bizde gerçekten... Bir zamanlar Millî Eğitim okulları içerisinde yer alan imam hatipleri kapatmak için dönemin, devrin

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :150

yöneticileri, 28 Şubat uygulayıcıları o dönem bizim mesleki eğitim liselerimizi ve meslek liselerimizi maalesef kapatmışlar ve bu anlamda toplumumuzun geleceğiyle ilgili, gençlerimizin geleceğiyle ilgili çok ciddi bir karartma olmuştu. Siz, tüm arkadaşlarımız buna eğilerek çok güzel bir başarı göstermiş; ben onlara da, size de teşekkür ediyorum.

İkinci bir mesele, ders kitaplarıyla alakalı ve yardımcı kitaplarla alakalı. Gerçekten kanayan bir yaraydı. Yirmi yıldan beri, AK PARTİ Hükûmetleri özellikle çocuklarımız okullara gittiğinde sıralarının üzerinde kitaplarını hazır buldular. Maalesef bizim öğrencilik yıllarımızda bizler bir üst sınıflarımızdan kitapları arayıp bulmaya çalışırdık, olmayan kitapları kırtasiye kırtasiye dolaşır, aylar sonra, hatta yıllar sonra bile kitaplara ulaştığımız olurdu ama o kitabın bize ulaşmasının hiçbir anlamı, hiçbir değeri kalmazdı. İşte AK PARTİ Hükûmetlerinin bizlere sağlamış olduğu böyle bir fayda söz konusu.

Yine, ayrı bir değinmek istediğim konu: Biz “eğitimde fırsat eşitliği” diyoruz ama bunu sadece bir cümle içerisinde ifade etmiyoruz. Bunu siz de ayrıntılı bir şekilde burada ifade etmişsiniz, okul öncesi eğitimin rakamlarını yine yüzde olarak verdiniz. Bugün gelmiş olduğumuz noktaya baktığımızda, hani Sayın Cumhurbaşkanımız diyor: “Ya ben muhafazakâr bir devrimciyim.” gerçekten, Sayın Cumhurbaşkanımızın yaptıklarına baktığımızda, eğitimden sağlığa, tarımdan sanayiye, iç politikadan dış politikaya, sosyal politikalara, bütün alanlara baktığımızda yine millî

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :151

---

eğitimde de biz bunu görüyoruz. Gerçekten Sayın Cumhurbaşkanımızın ülkemizin gelmiş geçmiş en önemli muhafazakâr devrimcisi olduğunu bugün burada, sizin bütçeniz vasıtasıyla bir kere daha görmüş oluyoruz. (CHP ve HDP sıralarından “Muhafazakâr devrimci(!)” sesleri, gülüşmeler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar size herhangi bir hakaret yok, soru yok, fikirlerini ifade ediyor arkadaşımız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kavram olarak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Rica ediyorum, size sıra geldiğinde siz de fikirlerinizi ifade edersiniz, herkesin fikri kendisine aziz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bir şey demiyoruz Başkanım. Kavram yanlış.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hayır, söylediklerimizi anlamıyorsunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yani yanlış bir şey söylemedik zaten, olanları ifade ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Yaşar Bey, siz devam edin lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Evet, eğitimde kalite, Bakanlığımızın en öncelikli, en önem verdiği alanlardan biri olmuş ve bu kapsamda eğitimde kalite seferberliği gibi daha birçok çalışma yapılmıştır ve bu çalışmalarımız devam edecek.

Tabii sürem çok fazla olmadığı için özellikle birkaç rakam vermek istiyorum. Değerli arkadaşlar, bakın, 2000’li yıllarda okul öncesinde beş

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :152

---

yaştaki okullaşma oranımız yüzde 11'lerdeydi. Bu seviye bugün itibarıyla yüzde 97'lere ulaşmış, bu eğitimde bir devrimdir. Ben bunu ifade etmek istiyorum. Diğer taraftan ortaöğretimdeki okullaşma oranımız yüzde 44'ler seviyesinden yine yüzde 95'ler seviyesine çıkarılmıştır, bu bir devrimdir. 2000'li yıllarda yükseköğretimleri de ki net okullaşma oranımız yüzde 14'lerdeyken bizim üniversite okuduğumuz dönemlerde; şükürler olsun ki, bugün, bütün vilayetlerimizde, 81 ilimizde, 208 üniversitemizde bu oranımız yüzde 50'lere yaklaşmıştır. Bu bir devrimdir, bunu kabul etmek lazım.

Ülkemizin çocuklarının, gençlerinin eğitime erişimi artırılırken aynı zamanda, derslik başına düşen öğrenci sayısı, öğretmen başına düşen öğrenci sayısı da OECD rakamlarına yaklaşmıştır, birtakımı onların üzerine çıkmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – 2000'li yıllarda, eğitim sistemimizde 500 bin civarında öğretmen varken bugün bu rakam 1 milyon 200'lü rakamlara yaklaşmıştır. Bu anlatmaya çalıştığım, ifade etmeye çalıştığım değerleri, yaptıklarımızı... Yüzlercesi var, zamanımız kısıtlı olduğu için, ben bunlarla iktifa ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Zaman kısıtlı, başka arkadaşlar da farklı boyutlarını ifade edebilirler.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :153

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Son cümlem olarak: Sayın Bakanım, eğitime çok ciddi manada bütçe ayırdık. Burada da eğitimle ilgili görüş ve düşüncelerimizi zaten bu rakam ortaya koyuyor. Bütçemizin hayırlı, uğurlu ve bereketli olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Mehmet Bekaroğlu, süreniz on dakikadır.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben bir bütçe konuşması hazırlamıştım Milli Eğitim Bakanıyla ilgili ve bunu hazırlarken de grubumuzun eğitim danışmanı Ali Taştan'ın hazırladığı rapordan istifade etmiştim fakat öğleden önce burada konuşulan bir konudan dolayı hazırlığımı bir tarafa bırakıp başka bir konuşma yapmaya karar verdim. İsteyen olursa bu raporu iletebilirim.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, burada öğleden evvel bir konuyu tartıştık. Konu, bu salonun ihale yoluyla hazırlatılması. Değerli arkadaşlar, kanım dondu yani Türkiye Büyük Millet Meclisi, 5 bin çalışanı olan Meclis, şu kadar yıllık tecrübesi, TRT'si, her şey... Kamerasıyla salonu ihale etmesi. Şaştım arkadaşlar ve sizin hakkınızda yeniden düşünmeye başladım. Adalet ve Kalkınma Partisi mi yoksa YİYİP mi, yandaşa ihale ve

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :154

---

iş sağlayan parti mi? Değerli arkadaşlar, bu ne demek ya? Yani buna tepki göstereceği yerde Sayın Başkanımızın bunu savunması, sizlerden bunu eleştirecek bir cümlenin çıkmaması beni gerçekten hayal kırıklığına uğrattı.

Değerli arkadaşlarım, bakın, sadece bunlardan ibaret değil; şu üniversitelerin hâline bakın değerli arkadaşlarım, şu üniversitelerde olup bitenlere bakın. Bütün ihalelerin büyük çoğunluğu 21/B'ye göre yapılmış; hepsi acil, pazarlık yoluyla yapılmış değerli arkadaşlar. Hizmet alımları da aynı şekilde yapılmış. Vermiyorum tek tek, çok fazla vaktimiz yok.

Başka? Üniversitelerde "nepotizm" dediğimiz iş almış başını gidiyor değerli arkadaşlar. Nepotizm yani eş, dost, akraba. Rektör; dayısını, hanımını, kayınının bilmem... Bütün üniversitelerde... Bunları gelip burada tek tek size verebilirim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, bütün üniversitelerimizi itham altında bırakıyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım, bir tane üniversitenizin...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – "Eş, dost, akraba" diyerek bütün üniversitelerimizi itham altında bırakıyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – ...rektörü bugün çıkan haberlere göre yalanlayıp...

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :155

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – YÖK Başkanımız herhâlde cevap verir en sonunda.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama Başkanım, günün sonunda cevap verilecek.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – ...400 bin lira...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hiçbir rektörümüz burada yok, isim versin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne oluyor Sayın Başkanım ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size sıra geldiğinde cevap verirsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, böyle bir şey yok. İsim versin Sayın Başkanım, isimle konuşsun!

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, katılmayabilirsiniz, sıra size geldiğinde cevap verirsiniz.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hiçbir rektörümüz burada yok, itham altında...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – YÖK Başkanı burada.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – YÖK Başkanı var, sen kimsin ya?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – YÖK Başkanı burada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devam edin lütfen, devam edin.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :156

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İsim versin!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, sıra size geldiğinde fikirlerinizi ifade edin. Rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ortaya konuşmasın, isim versin!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu bir hak; katılmayabilirsiniz ama bir fikir ifade ediliyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Dinle, daha başka şeyler de söyleyeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sıra size geldiğinde siz de fikrinizi söylersiniz.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İki dakikam gitti, iki dakika istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İki dakika gitmedi de bir miktar ilave ederiz.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bütün rektörleri zan altında bırakıyor!

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Üniversiteler hakkında konuşmak için bütün rektörler burada olacak?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İsim versin!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar...

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :157

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Hatibe müsaade edelim lütfen.

Devam edin lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Zan altında bırakıyor, olur mu böyle şey! Böyle bir şey olur mu!

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bırak, konuşsun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben de “Bütün CHP’li belediyeler böyle böyle” desem beni susturmayacak mısın?

Yakışıyor mu Sayın Hocam?

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Konuşurken sen de sorunu sorarsın!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, kifayetimizakere. Yeter bu kadar sonra sıra size geldiğinde siz de eleştirirsiniz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Dört dakika vaktimi aldı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dört dakika olmadı.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Neyse, en az üç dakika.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok.

Siz devam edin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım, Uğur Bey’in hatırını kırmayacağım, isim vereceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz de krizi fırsata dönüştürmeyin lütfen.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :158

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İsim veriyorum: Şırnak Üniversitesiyle ilgili bir haber çıktı -doğru yanlış, YÖK Başkanı söylesin- yıllık kirası, bindiği bir tane arabanın yıllık kirası 400 bin lira. Ya, 50 milyonluk arabaya mı biniyor bu adam arkadaşlar, bunlar nedir? Bu saltanat nedir değerli arkadaşlarım?

Bakın, Bülent Ecevit'in bu ülkeye hediye ettiği çok önemli 2 şey var. Yani “devrim” diyorsunuz, ya devrim böyle olur. Ne? Biri KPSS, biri KİK; Kamu İhale Kurulu. Değerli arkadaşlarım, bunu bozdunuz, yıktınız, paramparça ettiniz. Ya, mülakat ne arkadaşlar, mülakat? Ya, zaten mülakat gerektiği yerlerde yapılıyor yani asker mülakatla giriyor, bekçi mülakatla giriyor, polis mülakatla giriyor; bütün öğretmenler, herkes mülakat. Ya, siz bunlara güvenlik açısından güvenlik soruşturması yapıyorsunuz; hasta mı, değil mi, sağlam raporu alıyorsunuz ondan sonra mülakat “Ben torpil yapacağım, kendi adamımı alacağım.” diyorsunuz ve böyle yaptınız... KPSS'de olan rezaletler nedir değerli arkadaşlarım? Şu anda ÖSYM Başkanı ne... Ayrılmış, soruşturma izni verilmiş filan. “Yoktur, yoktur.” yazmışlar. E, niye aldın?

Sadece bunlar mı? İşte, bir cemaat... Hükûmet ortağıydı o zaman ve yapılanların hepsini birlikte yaptınız. Ben biliyorum arkadaşlar, tek tek sayabilirim Uğur Bey çok merak ederse. Bakın bir kısmı, orada işe giren, bizim çocuklarımız işe giremezken işe giren ailelerin çocuklarının bir kısmı

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :159

FETÖ'den kaçtılar gittiler, bir kısmı şimdi bu sıralarda... “Bu sıralarda” demeyeyim ama sizin içinizdeler. Dolayısıyla, siz 2 önemli devrimi yok ettiniz ya! Sizden devrimci mi olur? Hadi oradan! Ne devrimcisi ya?

Değerli arkadaşlarım, eğitimin kalitesinden söz ediyorsunuz. Evet; kalite, çok önemli. Ha, sayılarla ilgili bir sürü şey söylediniz, onların da hepsi doğru değil; “Ortaöğretimde 22 kişi.” dedi derslik sayısına, aradım baktım; Sincan'da bir tane o okulda 32 Sayın Başkan, 32 kişi Sayın Bakanım. Ya, şimdi, bakın, öyle değil. Neyse, yaptınız. Kemiye, bir şey demiyorum. Zaten siz büyüklerle bozmuşsunuz; büyük oldu mu bitti. Hayır, nitelik.

Değerli arkadaşlarım, kimseye hakaret olsun diye söylemiyorum ama vasattan öteye gidemiyoruz. “PISA, misa.” filan Sayın Bakan, evet birtakım ilerleme var ama OECD ülkelerinin en arkasındayız yani onun için, buraya getirmeyin bunları, övünmeyin, böyle bir şey yok. Olamaz da zaten değerli arkadaşlarım.

Bir öğretmene... Bakın, rakamlar veriyorum: Yeni başlayan öğretmen 9 bin lira, sekiz senelik öğretmen 11.100 lira maaş alıyor. Ya, değerli arkadaşlarım, yoksulluk sınırı 25 bin lira, açlık sınırı bu kadar. Bir öğretmen, iki çocuklu bir öğretmen bu maaşı alıyorsa -sekiz yıllık öğretmen- bu öğretmenden, bu öğretmen çok yetenekli, donanımlı öğretmen olsa bile bu öğretmenden ne bekliyorsunuz? En büyük zalimlik

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :160

bu değerli arkadaşlarım ve bu çocukları bunlara teslim etmek... Ya, öğretmenin bir kabahati yok, bütün kabahat sizdedir. Nerelere para ayırıyorsunuz değerli arkadaşlarım? Bakın, dün söyledik, faize 350 milyar, KÖİ'lere 100 ayırmışsınız ama belki de 100, 200 milyar. Zenginler için 990 milyar TL vergiden vazgeçiyorsunuz değerli arkadaşlarım ama öğretmene bu maaşı veriyorsunuz ve bu öğretmenden bir şey bekliyorsunuz. Böyle bir şey olur mu? Onun için, vasatlığın ötesine gidemiyoruz maalesef. Şimdi, bu vasatlığın içinde sınavlar koyacaksınız, birtakım şeyler yapacaksınız kolay sorular sorarak. PISA'da da kolay sorular sorarak bunları elde ettiniz değerli arkadaşlarım. Dolayısıyla, öğretmenlerimiz dökülüyor, çocuklarımız bu öğretmen arkadaşlarımızın elindedir ve onların bir suçu yok.

Sayın Bakanım size bir şey soracağım: Bu rakam doğru mu? 4 milyon öğrenci, ortaöğretim öğrencisi filan... Yok bunlar yani... Gerçekten bu rakamlar doğru mu Sayın Bakanım? Bununla ilgili bir şey söyleyin. 1 milyon 201 bin öğrenci -pandemide geri çekilen öğrencilerden- geri dönmemiştir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Açıkladık zaten.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Açık öğretim lisesi ne demek değerli arkadaşlarım ya? Lise sona geçen öğrencilerimizin büyük çoğunluğunun açık öğretime gitmesi, bunlar ne anlama geliyor? Böyle bir şey yok. Bu şekilde, 4 milyon öğrenciyi zaten ayırmışsınız, 4 milyon.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :161

Ondan sonra ne yapmış YÖK? Puanları düşürerek, tabanı kaldırarak, sınırı kaldırarak bütün öğrencileri üniversitelere almış, vakıf üniversitelerini -ki bu vakıf üniversitesi diye bir şey yok Türkiye'de, şirket üniversiteleri- buraları doldurmuş değerli arkadaşlarım. Bunun sonucu ne olmuş? Ben size söyleyeyim bunun sonucu değerli arkadaşlarım: Eğitim, üniversitede eğitim çökmüş. Bakın, rakamlı da vereyim size...

Daha en vahimini söyleyeceğim ama mesela, benim mesleğimle yakın olduğu için, psikoloji ve psikolojik danışmanlık ve rehberlikle ilgili söyleyeyim: 122 psikoloji bölümü var, senede 6 bin mezun veriyor. Ne yapıyorsunuz? Nereden mezun oluyor bu öğrenciler? Kim eğitiyor bu öğrencileri? 122 üniversitede bu öğrencileri kim eğitiyor? Geçen verdim, söylemek istemiyorum. Bakın, 1 sosyoloji mezunu lise öğretmeni, 2 ilahiyat mezunu lise öğretmeninin gittiği, başka öğretim elemanının olmadığı psikoloji okullarında psikolog mezun ediyorsunuz. PDR'de de durum çok farklı değil. 6.500 öğrenci alıyorsunuz, 5.700 mezun var. Bu çocukların... PDR'de 20 bin, psikoloji de 35 bin çocuk işsiz değerli arkadaşlar. Bekçi olmak için, oy karşılığında, sizin o torpilli şeylerinize girmeye çalışıyorlar değerli arkadaşlar.

En önemlisi; YÖK Başkanı, buradasınız; tıp eğitimi bitirdiniz, tıp eğitimi.

Bakın, "SUT" diye bir şey icat etti bu Hükûmet, "SUT". SUT nedir?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :162

Sağlık Uygulama Tebliği. SUT'a göre, sürekli kendisi, şehir hastanelerinde özel anlaşmalar yaparak paraları aldı, üniversite hastaneleri 5 lira yaptıkları yerde, SUT tebliği değişmediğinden dolayı 2 lira ödedi Sosyal Güvenlik Kurumu ve üniversite hastanesinin en kaliteli hocaları gitti. Üniversitede tıp eğitimi bitirdiniz değerli arkadaşlarım! Sağlıkta kalite arıyorsunuz. Hadi psikolojiyi bıraktım, onu bıraktım; hiçbir şey bırakamayız ama tıp iyiydi. Hiç elinizi sallamayın YÖK Başkanı; ben işin içindeyim, biliyorum. Tıp eğitimine sizin verdiğiniz zarar var ya; ben "ihamet" kelimesini kullanmak istemiyorum...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir dakika uzatıyorum sürenizi.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Üç dakikamı veriyor musunuz efendim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Üç değil, ben sordum, bir dakika.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne bir dakikası ya! Bir dakika sadece şey konuştu.

"Her ilde üniversiteyi açılmış da..." Her ilde üniversite açılmış doğru ama bu üniversitelerde ne olmuş? Şimdi oturun, biraz kaliteyle ilgili çalışın.

Değerli arkadaşlarım, gençlerimizde, bu okullardan geçen gençlerimize müthiş belirsizlik var yani geleceği görmüyor. Ne olacak? Çoluk çocuğunun geleceğini görmüyor. Onun için gidiyorlar ama

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :163

Cumhurbaşkanımız çıkıyor “Süfli hevesler...” Yahu!, insanın iyi bir cep telefonu kullanması, bir arabaya binmek istemesi, iyi bir hayat, çoluk çocuğuna gelecek... Yani bunlar aşağılık hedefler olabilir mi ya? Yani bu sokaklarda gezeceksiniz öyle mi? Ha, ha, ha! Değerli arkadaşlarım, sizin adınıza çok üzülürüm yani. Öyle bir şey yok.

Sayın Başkanım fazla zaman vermesin. Bir şey daha söyleyeceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitmedi daha var ya, ne oldu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir dakikayı geçti ek süreniz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum, bir son cümle, bitiriyorum.

Bakın, bundan birkaç sene evvel, büyük gürültülerle “1 milyon yazılımcı yetiştiriyoruz.” diye eski Maliye Bakanı Sayın Albayrak açıklamıştı. Ya, bu 1 milyon yazılımcı ne oldu Sayın Milli Eğitim Bakanı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Maliye Bakanına sorun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 1 milyon yazılımcı yetişecekti. Nerede bu 1 milyon yazılımcı? Var mı arkadaşlar, o yazılımcılardan gören bilen var mı?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyoruz.

İki dakikaya yaklaştı, rica ediyorum Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bakın, ben şunu gösterdim.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :164

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Diğer konuları da başka arkadaşlarımız dile getirsinler, rica ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sizin devriminizin negatif taraflarını gösterdim. Onun için, Uğur Bey hiç kırma, kızma, de ki: “Ne diyor bu Bekaroğlu, bir bakayım.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum, sağ olun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sen düzgün bir adamsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bekaroğlu, bir şey söyleyeceğim...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Uyar, uyar çünkü sorumluluk sana aittir, bunların hepsine el kaldırdınız...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama isim söyle, isim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 10 tane varlık barışına el kaldırdınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ortaya konuşma, isim söyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Genel söylemeyin, isim verin.” diyor.

Eyvallah, tamam.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sokaklarda uyuşturucudan ölen çocukların sorumluluğu da var, bunu da bilin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İsim ver, ben üzerime düşeni yapacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bekaroğlu, bana yönelik olarak da

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :165

---

bir eleştiriniz oldu; saygıyla karşılıyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – 1 değil, 5 eleştirim var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Eleştirebilirsiniz elbette. Hata da yapabiliriz. Eyvallah. Fakat şunu ifade edeyim: Burada daha sağlıklı bir çalışma ortamı hazırlamak üzere birkaç yıldır böyle bir hizmet alımı yapılıyor. Bütün hizmetler için alım yapılmıyor yalnız, onu düzelteyim. Burada sadece rutin olarak yapılmayan, Meclisin vermediği, birtakım ek hizmetler için bir hizmet alımı yapılıyor. Onun da mantığı şu: On iki ay boyunca biz bu işi yapmıyoruz, sadece bir süre, bir aya yakın bir süre bu işi yapıyoruz. Sadece geçici bir süre ihtiyaç duyduğumuz bir iş için on iki ay boyunca bir malzemeyi tutmak çok ekonomik bir yaklaşım değil. Ha, yine de tartışılabilir tabii, siz başka türlü düşünürsünüz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Konuşmayın, söyledikçe batıyorsunuz, ne yapıyorsunuz!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizin yetkiniz olursa başka türlü yaparsınız ama bütün dünyada da kurumlar hizmet alımı da yaparlar, kendileri de hizmet sunarlar.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Yani kayıt alınamıyor mu? Bu Mecliste 5 tane, 10 tane komisyon çalışırken aynı anda kayda alınıyor da siz burada bunu kayda alamıyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunda ayıp bir şey yok, hukuka aykırı

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :166

---

bir şey yok, gayet mantıklı bir hizmet alımı yapılmıştır.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şu anda başka komisyon yok, nasıl oluyor da kayda alamıyorsunuz? 5 bin kişi... Kimin parası bu ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi devam ediyoruz.

Yine ben, isim isim okumak istiyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Öğretmenlere vermediğiniz paraları burada yandaş müteahhitlere dağıtıyorsunuz!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, seneye burada bütçe yapmazsak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bekaroğlu, şimdi siz...

Başkalarının konuşma hakkını almak da başkalarının konuşma hakkına müdahale etmek de haksızlık değil mi Sayın Bekaroğlu? Sayın Bekaroğlu, başkalarına konuşma hakkı vermemek de bu saydıklarınız arasına giriyor mu?

Peki, değerli arkadaşlar, şimdi yine bir liste okuyacağım, ona göre devam edeceğiz: MHP Grubundan Sayın Mehmet Taytak, CHP Grubundan Sayın Emine Gülizar Emecan ve HDP Grubundan Sayın Dirayet Dilan Taşdemir şeklinde söz vereceğim.

Buyurun Sayın Taytak.

Süreniz beş dakikadır.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Sayın Bakanım, Millî Eğitim

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :167

Bakanlığımızın kıymetli temsilcileri ve basın mensupları; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Eğitim, toplumlar ve insanın geleceğine yapılan en önemli yatırımdır. Millî Eğitim Bakanlığımızın temel amacı, çağın ve geleceğin becerileriyle donanmış ve bu donanımı insanlık hayrına fark edebilen, bilime sevdalı, hayallerini hedeflere, hedeflerini de gerçeğe dönüştüren, kültürüne meraklı ve duyarlı, nitelikli, ahlaklı nesiller yetiştirmektir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle etkinliği ve sorun çözme kapasitesi artan her bakanlığımız gibi Millî Eğitim Bakanlığımız da son yıllarda yaptığı çalışmalarla Türk eğitim sistemine güç katmıştır. 2023 yılında Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi 2022 yılı ek bütçe dâhil ödeneğine göre yüzde 66,9 artırılarak 649,8 milyar liraya çıkartılmıştır. Yatırım bütçesi ise 2022 yılı ödeneğine göre yüzde 106 artarak 19,4 milyar liradan yaklaşık 40 milyar liraya yükseltilmiştir.

Kendisi dışarı çıktı ama Sayın Bakanım, geçtiğimiz haftalarda Afyonkarahisar ilini ziyaret ettiniz diye ifade edecektim, şimdi yine aynı ifademi sürdürüyorum. Afyonkarahisar'daki 2022 yılı yatırım bütçesi 735 milyon TL'yken 32 milyon ödeneği ve 836 milyonluk yeni yatırımları da Afyonkarahisar'a kazandırarak eğitime yatırım bütçesini 1 milyar 603 milyon TL'ye çıkardığınızı, 500 milyonluk yatırımı güçlendirmede olan okullarımız için ayırdığınızı, hem güçlendirmelerin hem de onarımların hızlı

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :168

bir şekilde tamamlanacağını, 2023 yılında çok daha fazla yatırımla Afyon ilimizin fiziki mekânlarıyla ilgili bütün sorunlarını ortadan kaldıracığınızı, 12 ilde gastronomi enstitüsü açıldığını, 13'üncünün de gastronomi şehri Afyonkarahisar'ımızda açacağınızı, Merkez, Gazi Mahallesi, Harbiş semti ana okuluyla birlikte 17 tane yeni anaokulunu ilimize kazandıracığınızı, 40 bin nüfuslu PTT Kale Görünmez Tesisleri içerisinde bulunan Harbiş semtine 24 derslik Anadolu lisesi yapımını 2023 yatırım programlarınıza alacağınızı müjdelediniz. Ben size ve emeği geçen arkadaşlarımıza bu yeni eğitim yatırımlarından dolayı çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Tarım ve Orman Bakanlığıyla tarımda nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi amacıyla mesleki ve teknik iş birliği protokolünü imzaladınız. Başlıca gelir kaynağı tarım olan Afyonkarahisar ilimizde tarım meslek liseleri yapılması önem arz etmektedir. 2023 yılı yatırımlarımızla ilimize yapılacak tarım lisesinin sözünü sizden almıştık, burada da hatırlatmak isterim Sayın Bakanım.

Kalifiye elemanların bilgi ve becerilerini ekonomik başarının temeli olarak görmekteyim. Genç yavrularımıza başarılı bir meslek okulu kazandırarak ekonomiye vasıflı elemanlar yetiştirmeliyiz.

Proje okullar, bölgesel ya da uluslararası proje ve etkinliklerde yer alması için seçilen okullardandır. Afyonkarahisar ilimizde de 24 tane proje okulu bulunmaktadır. Merkez ilçemiz Ali Çağlar Anadolu Lisesi ve Sandıklı

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :169

Hisar Mesleki ve Teknik Anadolu Lisemizin de proje okullar kapsamına alınması talebimizdir.

Dünyayı değiştirmek için kullanılacak en güçlü silah eğitimidir. Bu bilinçle ilimize eğitim alanımızda destekler bulunuyor, gençlerimizi okullarında ziyaret ediyorum. Ziyaretlerim sırasında aldığım donatım malzemeleri ve ödenek taleplerini tarafınıza ve ilgili genel müdürlerimize ilettim. Bu okullarımıza gereken destek yapılmıştır. Çok teşekkür ediyorum. Şahsınıza ve ilgili kurumlarımıza da ayrıca çalışanların tümüne ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, öğretmenlik samimiyetin, özverinin, vefanın, çilenin, zora talip olmanın adıdır. Öğretmenlik, elleri üşüyen bir öğrencinin avuçlarına sıcak nefes olmaktır. Öğretmenlik mesleği peygamber mesleğidir. İnsanlığın ilk öğretmeni de Hazreti Adem'dir. İncancımızın ve dinimizin ilk öğretmeni de gönüllerin sultanı Peygamber Efendimiz Hazreti Muhammed Mustafa'dır.

Şubat ayında yasalaşan Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla, onurlu olan öğretmenlik mesleğinin de adı konulmuştur. Çünkü öğretmenlerimiz huzurluysa öğrencilerimiz de huzurlu olacaktır.

Bu düşünceyle hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :170

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Emine Gülizar Emecan'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Emecan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlarımız, basınımızın değerli emekçileri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz. Bu yıl Millî Eğitim Bakanlığına 4,4 trilyonluk bütçeden 435 milyar 351 milyon TL ayrılmış Sayın Bakan. Bütçenizin yüksek olduğunu düşünüyorsunuz ama hiç de öyle değil. Enflasyonun, halkın enflasyonunun yüzde 185 olduğu, TÜİK enflasyonunun da yüzde 84 olduğu bir ortamda 2016 yılında merkezî yönetim bütçesinde eğitime yüzde 19,24 oranında pay ayrılmışken bu yıl, 2023 bu pay yüzde 14,53'e gerilemiş. 4,4 trilyonluk bütçede Millî Eğitimin yeri yok Sayın Bakan çünkü bu bütçe faiz, borç, kur korumalı mevduata ve yandaş müteahhitlere ayrılmış bir bütçe. Öncelikle burada anlaşalım. Zaten bu bütçeyle de ağırlaşan yaşam koşulları altında ezilen çocuklarımıza sahip çıkamazsınız, çıkmıyorsunuz. Bugüne kadar çıkmadınız, bundan sonra da çıkamayacaksınız.

Öncelikle çocuklarımızdan bahsetmek istiyorum ben. Bu bütçedeki

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :171

yerleri ne acaba? Çocuklar yoksullukla boğuşuyor Sayın Bakan aileleriyle birlikte. 7 milyon 662 bin çocuk maddi yoksulluk içerisinde ve dengeli beslenemiyorlar. Ankara'dan örnek vereceğim: Devlet okullarında veliler yıllık 9 bin lira yemek parası -devlet okullarında- 14 bin lira servis ücreti verdiklerini ifade ediyorlar. Bu ücretleri veremeyen yoksul ailelerin çocukları ise aç kalıyor Sayın Bakan. Yatılı öğrencilere -Sayın Lale Karabıyık da bu konuya değinmişti- günlük verdiğiniz yemek parası 3 öğün + 1 ara öğün için 29 lira. Şimdi, 2023 bütçesinde bunu, sağ olun ki 40 liraya çıkarmışsınız. Yani öğün başı 6-7 lirayla bu okullar bu çocukları nasıl besleyecek Sayın Bakan? Bu çocuklar nasıl beslenecek, beyinleri nasıl işleyecek?

Şu anda, bu, pansiyonlarda kalan çocukları açlığa mahkûm ediyorsunuz. Okullarda okuyan çocukları açlığa mahkûm ediyorsunuz. Diğer taraftan çocuk işçiliğini de önleyemiyorsunuz Sayın Bakan. 15-17 yaş arası grubunda 520 bin çocuk bugün çalışıyor. "Çocuk işçiliğinin artmasının nedeni nedir?" diye baktığımızda, her sene ifade ettiğimiz gibi, yoksullaşma ve sizin 4+4+4 eğitim sisteminiz bu çocukları işçileştirdi. Bu sistemi bir de yaptığınız protokollerle besliyorsunuz. En son A101'le bir protokol imzaladınız. Hele haftanın dört günü öğrencileri sermayeye ucuz iş gücü olarak vermeyi planladınız. Sizin mesleki eğitim ve ara eleman yetiştirme, çıraklık kalfalık anlayışınız bu mudur Sayın Bakan?" diye

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :172

---

sormak istiyorum tüm kurumunuza. Anlaşmanın iptal olduğunu öğrendik, kutluyoruz, tebrik ediyoruz. Ama bu protokol yapıldı mı? Yapıldı. Niyet edildi mi? Edildi. "Nokta" diyorum başka bir şey demiyorum sizin zihniyetinizi ortaya koyması açısından.

Bu sistem yüzünden, yine, bu, 4+4+4 sistemi yüzünden okula gitmeyen kız çocuğu sayısı yani eğitimden uzaklaşan kız çocuğu sayısı 866 bine ulaştı. Açık öğretimle birlikte yani uzaktan eğitim alan kız çocuklarıyla birlikte bu sayı 1,5 milyonu geçti Sayın Bakan, tablo bu, bu ülkede. Gelecek nesillerin sağlıklı ve donanımlı yetişmesi sizin bu yaptıklarınız karşısında mümkün değil Sayın Bakan. Eğitim sisteminin dibine yirmi yıldır kibrit suyu döktünüz diyebiliriz artık.

Bir de öğretmenlerimize değinmek istiyorum. Tabii, öncelikle, öğretmenlerimiz dün ülke genelinde iş bıraktılar. Hem bu eyleme hem de tüm öğretmenlerimize ben buradan selamlarımı göndermek istiyorum. Yıllardır öğretmenlerin arasındaki "aday" "sözleşmeli" "kadrolu" gibi ücret ayrımını bir türlü gidermediniz. Sürekli bunu talep ediyorlar haklı olarak, bir eşitsizlik olduğundan ama bunu yapmıyorsunuz. Bir de bir kanun çıkardınız Şubat 2022'de Sayın Bakan, Öğretmenlik Meslek Kanunu. Öğretmenlerin, sendikaların görüşünü almadan, masa başında, kendi yakın sendikalarınızla bu işi yaptınız, kanun teklifini hazırladınız, öğretmenliği kariyer basamaklarına ayırdınız. Öğretmenler, aralarındaki ayrımcılığı

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :173

derinleştiren bu kanuna itiraz ettiler, 19 Kasımda yapacağınız Kariyer Basamakları Sınavı'na da itiraz ediyorlar tabii, haklı olarak. "Anayasa Mahkemesi şu anda bu konuyu esastan görüşüyor Sayın Bakan, yine de bu süreçte bu sınavı yapmaya kararlı mısınız?" diye sormak istiyorum.

Yine, öğretmenlerimizden devam edeceğim. Ben aynı zamanda, otuz iki yıl bu devlete hizmet etmiş, devlet okulunda görev yapmış bir öğretmenin de kardeşiyim. Şimdi, elimde bir maaş bordrosu var. Bu maaş bordrosu da otuz iki yıllık bir öğretmenin bordrosu. Maaşına bakıyoruz, 10.883 lira Sayın Bakan. Bugünkü koşullarda, enflasyon ve hayat pahalılığının tüm maaşları erittiği bu koşullarda bir çift düşünelim, karı koca öğretmen; ikisinin maaşını topladığımız zaman 20 bin lira ve 24 bin liralık yoksulluk sınırının altında kalıyor yani öğretmenlerimizi yoksulluğa da mahkûm etmiş durumdasınız.

Öğretmenlerimiz bir şey bekliyor sizden bu süreçte, 100 bin atama bekliyorlar Sayın Bakan. Bu 100 bin atama bekleme talebinin arkasından Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz neler yapacağız, ben birkaç cümleyle buna değinmek istiyorum. İki yıl içerisinde 180 bin öğretmen atamasını yapacağız. Öğretmen yetiştirme sistemi baştan sona yenilenecek. Sözleşmeli ücretli öğretmenlik sistemine son verilecek. Tüm öğretmenler kadroya geçirilecek. Tüm okullara -sizin yapmadığınız- kadrolu temizlik ve güvenlik personeli ataması yapacağız. Tüm öğretmenlerin maaşlarını

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :174

---

yoksulluk sınırının üzerine çıkaracağız. Çünkü siz iktidardan gidiyorsunuz. Biz iktidara geldiğimizde bunu gerçekleştireceğiz.

Kalan süremde de çok kısa, biraz Sayıştay raporlarına değinmek istiyorum. Çünkü kesin hesapta Sayıştay raporlarında ciddi bulgular var.

Ama burada, yine, geçmeden öğretmenlere verdiğiniz ek ücretten de bahsetmek istiyorum çünkü Sayıştay raporunda da bununla ilgili bir şey var. 39 lira ek ders ücretinin yükseltilmesi gerekiyor Sayın Bakan; çok yetersiz bir ücret, bunu mutlaka yükseltmelisiniz. Ama bunun yerine, bakın, ne yapmışsınız? Bakan onayıyla -Sayıştay raporundan paylaşıyorum- başka kurumlarda görevlendirilen ancak görevlendirildikleri kurumda Bakanlığa verilmiş bir görevi ifa etmeyen yönetici ve öğretmenlere görevlendirildikleri tarih itibarıyla ek ders ücreti ödenmeye devam edildiği tespit edilmiş yani aslında Bakan onayıyla yapılması gerekirken valilik oluruyla il millî eğitim müdürlüklerinin muhtelif birimlerinde görevlendirilen yönetici ve öğretmenler olmuş. Bunlar başka görevler yaparken onların ücretleri, yine, sizin bünyenizdeki ek ders ücretlerinden tamamlanmış Sayın Bakan. Buralara ek ders ücretlerini vereceğinize lütfen derslere giren öğretmenlerimizin ek ders ücretlerini arttırın.

Yine, başka bir usulsüzlük: "Ders kitabı alımı sürecinde ihtiyacın doğru belirlenmesine yönelik etkin bir kontrol mekanizmasının bulunmaması." demiş. Bu da nedir, açıklayalım. Şimdi, sizin 2004 yılında başlayan

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :175

ücretsiz ders kitabı dağıtım projeniz vardı. Bu proje kapsamında hem devlet okullarına hem de özel okullara ücretsiz kitap gönderiyorsunuz. İhtiyaçtan fazla, özellikle de özel okullara ihtiyaçtan fazla kitap gönderildiğini Sayıştay raporları tespit etmiş. İhtiyaçtan fazla sayıda kitap satın alınmış ve kullanılmayan kitaplar için de ödeme yapılmış ve bu kitaplar için de yüksek bedeller ödenmiş yani burada bir kamu zararı var Sayın Bakan. Bu kamu zararı kimin cebinden çıkıyor? Vergisini ödeyen 85 milyonun cebinden çıkıyor.

Yine devam edelim... "Maker Hareketi Projesi" diye bir proje var. Ya, ben, hayret ettim gerçekten bu bulguyu okuduğumda. Sürem bitiyor, hemen değineceğim. Ortaöğretim kurumlarında bilim, kültür ve sanat atölyelerinin kurulmasını amaçlayan bir proje. Kurulmuş fakat neler yapılmış gerçekleştirilen ziyaret ve harcama denetimlerinde? Bakın, neler olmuş arkadaşlar bu projede? Tam kurulum yapılan atölyelerin bazılarının müzik kısmında yalıtım elverişli olarak inşa edilmemiş, ahşap atölyesi ve müzik atölyesi bitişik düzende inşa edilmiş, tozu dumana karıştırmış müzik atölyesinde. Müzik öğretmeni normu olmayan okullara müzik atölyesi kurulmuş. Ya, bu nasıl bir şeydir, gerçekten açıklanması lazım. Atölyelerin bazılarında makineler hiç çalışmıyormuş, bu tespit edilmiş. Harcama sürecinde de çoğunlukla okullar tarafından bu harcamaların yürütüldüğü ve aynı mahiyetteki işlerin parçalara bölünmek suretiyle, doğrudan temin

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :176

---

yoluyla firmalara ihale edildiği tespit edilmiş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur, geçmiştir hatta. Son cümlelerinizi alayım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Bakan, bu Sayıştayda daha başka bulgular da var, bunların üstünde durmanızı sizden tabii ki rica ediyoruz. Bu usulsüzlüklerin giderilmesini rica ediyoruz ama yirmi yılın sonunda yani bilemiyorum. İnşallah iktidara geldiğimizde tüm bunları biz düzelteceğiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Emine Hanım, yarım dakika daha geçti.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yine de eksik de olsa bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Dirayet Dilan Taşdemir, buyurun lütfen.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ederim Başkan.

Ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Ya, aslında ülkemizde saygın bir meslek olan öğretmenliği bugün sizin yanlış politikalarınızdan kaynaklı bir sorun olarak, atanamayan öğretmenler sorunu olarak tartışıyoruz maalesef. Yani EĞİTİM-SEN'in verilerine göre formasyon alanlarla birlikte atama yapılmayan öğretmen

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :177

sayısı 700 bine yakın. Her yıl ortalama 15-20 bin öğretmen atanıyor ama bu öğretmen açığı tabii ki kapatılmıyor. Bir de öğretmenler arasında bir hiyerarşi yaratılmaya çalışılıyor, işte ücretli öğretmenlik, vekil öğretmenlik, sözleşmeli öğretmenlik ve kadrolu öğretmenlik. Bu son Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla da birlikte uzman ve başöğretmen şeklinde bir hiyerarşik sıralama söz konusu. Şimdi, açıkça insan merak ediyor; aynı fakülteyi bitiren, aynı sınavlara giren öğretmenler arasında böyle bir ayırım yapma gereği neden duyuluyor? Neden eğitim mekanizması, eğitim sistemi illaki böyle hiyerarşik bir kurguyla ele alınıyor? Elbette ki bunun cevabı açık, birçok insan aslında daha fazla ucuz iş gücü olarak çalıştırılmak isteniyor. Bu bağlamda, hani bu hiyerarşi aynı zamanda ücretle de ilgili bir durum. Her seferinde 209 tane üniversite olduğu söyleniyor, iktidar bunu zaten çok büyük bir övünç kaynağı olarak anlatıyor. Ya, açılan bu üniversitelerin kaç tanesi bilimsel ve akademik üretkenlik bağlamında dünya sıralamasında? Onu bir kenara bırakıyorum. Hani bu noktada da durumumuzun çok iyi olmadığını biliyorum ama yıllarca binbir zahmetle, çalınan sorulara, iptal edilen sınırlı sınavlara rağmen öğrenciler mücadele ediyor. Bir şekilde, üniversiteye girmeyi başarıyor. Başarıyor, sonra ne oluyor? Mezun olduktan sonra atanamıyor. Şimdi, bu öğretmenler kendi mesleğinin dışında her işi yapıyor. Neler yapıyorlar? Boyacılık yapıyorlar, işportacılık yapıyorlar, inşaat işçiliği yapıyorlar, kasiyerlik yapıyorlar. Hatta inşaat

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :178

işçiliği yapan birçok öğretmen de inşaatlarda, iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi maalesef.

Şimdi, ülkede en çok konuşulan ikinci dil, Kürtçe. Kürtçe de zaten seçmeli dil olmanın ötesine zaten hiç gidemedi, bu konuda da ciddi sorunlar var. Üniversitelerin farklı Kürdoloji bölümlerinden mezun olan öğretmenler var. Her yıl yüzde 100-120 arasında mezun veriyor, her yıl yapılan atama sayısı 3 veya 4, gerçekten trajikomik bir durum yani ya 3 kişiye ya 4 kişi atanıyor. Şu an 1.500 Kürdoloji bölümü mezunu öğretmen atama bekliyor. Cevap bölümünde buna dair bir açıklama yapmanızı istiyorum gerçekten. Hani, böyle bir düşünceniz var mı, bu dönem kaç kişi atanacak?

Şimdi, seçmeli Kürtçe derslerinde 2015-2016 eğitim ve öğretim döneminde 77.931 öğrenci tercihte bulunmuş, 2016'da bu sayı 57 bine düşmüş, 2020-2021 arası ise 26 bine düşmüş. Neden? Çünkü zaten kamusal hayatta bunu tercih ettiğinizde size bir alan açılmıyor, işte, bölüme gittiğinizde atamanız yapılmıyor. Ya, aslında fiili olarak şunu söylüyorsunuz: "Tercih etmeyin, tercih ederseniz zaten işsiz kalacaksınız."

Birkaç gün önce bir haber gördüm, kamuoyuna da yansıdı. İsviçre'nin başkenti Bern'de belediye meclisi resmi bilgilendirmelerin Kürtçe de yapılmasına karar vermiş. Niye? Çünkü orada göçmen Kürtler olduğu için. Gerçi daha önce Japonya, Kürtçe kurs vermişti; ciddi bir rahatsızlık

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :179

duyuldu. Neredeyse Japonya'ya bu kursun kapatılması için baskıda bulunuldu. Umarım İsviçre'de aynı durum yaşanmaz. Peki, bizden ne oldu? Biz de kayyumlar Kürtçe kreşleri kapattı, Kürtçe sahnelenen tiyatro oyunlarını yasakladı. Yine İstanbul Kürt Enstitüsü ve KÜRDİ-DER kapatıldı.

Sayın Bakan, cinsiyet eşitsizliği sıralamasında Türkiye 156 ülke içinde 133'üncü sırada görünüyor. Şimdi, bu görüntüde yani bu sıralamanın bu kadar gerilerde olmasında Millî Eğitim olarak sizin de payınız var. Aslında, şu an bu sıralara bakınca hiç şaşırıyorum ve Millî Eğitim gibi önemli bir Bakanlıkta bile kadın temsil oranının, karar mekanizmalarında kadınların katılımının ne kadar az olduğu görülüyor. Dolayısıyla, sonucun böyle olması bizim açımızdan çok da şaşırtıcı değil. Niye sizin de sorumluluğunuz diyorum çünkü eğitim müfredatında hem cinsiyetçilik hem de ayrımcılık söz konusu. Buna yönelik de çok ciddi bir çalışma yapılmıyor. Çocuklar okula ayaklarını ilk attıklarında aslında bu cinsiyetçi kalıplarla, bu ayrımcı kalıplarla tanışıyorlar, böyle öğreniyorlar sonra toplumsal yaşama dâhil olduklarında da bu kalıpları büyütüyorlar. İşte, bugün ülkemizde kadına yönelik şiddeti, kadın cinayetlerini konuşuyoruz. Bir nedeni de aslında bu eğitim sistemi ve eğitim müfredatı?

Çocuklara önerilen 100 temel kitap incelenmiş ve bu 100 temel kitapta aslında kadınlar açısından hem geleneksel rolleri ön plana çıkaran hem de cinsiyetçi söylemlerle dolu olduğu ifade edilmiş. Yine deyimler,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :180

örneklemeler hep cinsiyetçilik ve ayrımcılık üzerine kurulu hatta öyle ki matematik kitaplarında bile bu ayrımcı ve cinsiyetçi ifadeler söz konusu. Zamanım bitmesin diye örnek vermiyorum ama isterseniz örnekleri size ulaştırabilirim.

Geçen sene miydi, tam tarihini hatırlamıyorum ama kamuoyuna da yansıdı. Erzurum Karayazı ilçemiz de şehrin girişine “Hoş Geldiniz” Kürtçe* tabelası asılmıştı. O tabela önünde fotoğraf çeken öğretmenler, sırf hani Kürtçe tabela olduğu için hakaretlerde bulunmuştu. Gerçi kamuoyunda epey bir eleştiri de aldı, bir soruşturma falan da başlatıldı ama mesele o değil yani mesele, bu gençlerin bir Kürtçe tabela gördüklerinde neden böyle bir refleks verdikleriyle ilgili. Bunun üzerine düşünmek lazım. Peki, niye böyle düşünüyorlar? Çünkü tarih kitabında hiç Kürtlerden söz edilmez. Bir kere söz eder, o da zararlı cemiyetler kapsamında. Yani insanların Kürt'le ilk tanışması zararlı cemiyetler başlığı altında oluyor. Yine hiçbir zaman okulda çocuklara “Ali topu Berivan'a at.” demez ya da “Atilla kalemi Aram'a ver.” demez. Böyle bir gerçeklik yok, böyle ayrımcı... Aslında bu ülkenin çoğulcu yapısını, çok kültürlülüğünü içermeyen, bunu yok sayan tekçi bir anlayış var. İşte, bu tekçi anlayışta eğitim gören, bu tekçi anlayışla büyüyen, bunu bir millî ve yerlilik olarak algılayanlar işte, Kürtçeyle ilk karşılaştıklarında -ya da farklı bir inanç grubuyla ya da farklı

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :181

---

bir etnik kimlikle- böyle bir refleks veriyor. Hani ben biraz bölgeden doğru bunları söyledim. Dolayısıyla, biraz bu mantalitenin değişmesi lazım; bu ayrımcı, bu cinsiyetçi, bu çok kültürlülüğe karşı tekçiliği dayatan eğitim sisteminin ve müfredatının değişmesi lazım.

Diğer bir konu da eğitimde fırsat eşitliğinden söz ettiniz, çabanızın bu yönde olduğunu ifade ettiniz ama hem bölgeler arasında hem de kız ve erkek çocukları arasında aslında bir eğitimde fırsat eşitliğinden söz etmek çok mümkün değil. Bakın, mesela -benim seçim bölgem Ağrı, ben Ağrı Milletvekiliyim- Ağrı'da her sene yayınlanıyor istatistikler, eğitimde de son sıralarda yer alıyoruz. Hani bu son sıralarda yer almamız Ağrı'daki gençlerin, öğrencilerin çok tembel olduğuyla elbette ki ilgili değil, tam da eğitim sistemiyle ilgili. Şimdi, kırsaldan merkeze genelde taşınmalı sistem kullanılır ama genelde eğitim öğretim dönemi açıldığında ya da başlarında bu servis meseleleri çözülmez, genelde öğrenciler okula geç başlar. Yine biz de kış koşulları çok sert, öğrenciler çok zor koşullarda... Ya yollarda kalır, yollar kapanır; bir gün gitmez, üç gün gider. Yine sınıflar çok kalabalık, çok yoksul bir kentiz dolayısıyla, eğitim ihtiyaçlarını giderme konusunda çok zorluk yaşıyorlar. A4 kağıdını bulmakta bile zorlandıklarını... Servis parasını ödenmekte zorlandığı için çocuklarını okuldan alan veliler tanıyorum. Bu dönem, şahsen benimle bu konuda iletişime gelen birçok veli oldu, sadece bu meseleden kaynaklı. Yine

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :182

sınıflar çok kalabalık. Bölgemiz hem sağlıkta hem eğitimde bir staj yeri gibi görülür. Gelir, işte, öğretmenler ya da sağlık emekçileri bir iki ay kalır ya da bir iki yıl kalır gider. Hani onlardan da kaynaklı değil, sorunu onlarla da tanımlamak istemiyorum çok çünkü koşullar ortada, imkânlar ortada. Siz orada kalma imkânlarını, olanaklarını yaratmasanız tabii ki kimse kalmaz.

Kız çocukları açısından da bir veri paylaşmak istiyorum: İlkokul ortaokul ve lisede toplam 17 milyon 270 bin öğrenci eğitim görüyor, bu öğrencilerin 8 milyon 953 bini erkek, 8 milyon 317 bini kız. Erkek çocuklarının sayısı 636 bin daha fazla. Kız çocukların sayısı ilkokulda 160 bin, ortaokulda 101 bin, lisede ise 370 binden daha az. Durum bundan ibaret değil, MEB'in yine okullaşma istatistiklerine göre 900 bine yakın kız çocuğu eğitimden uzakta. Kız çocuklarının okullaşma oranının düşük olması ve eğitim basamağı yükseldikçe azalması demek, bu çocukların erken evlilik, ev içi şiddet, ev içi emekte kullanma, çocuk işçi olma gibi sorunlarla karşılaşması demek. Kız çocuklarının özellikle yoksullukla kesişen dezavantajlı olma durumu, kırılmayacak bir döngü içinde kaderine terk edilmeleri anlamına geliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz geçmiştir. Son cümlelerinizi alayım.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – İşte, burada fırsat eşitliğinden nasıl söz edebiliriz?

Teşekkür ediyorum Başkan.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :183

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Yine bir liste okuyacağım, arkadaşlarımızın kendilerini hazırlamaları bakımından: AK PARTİ'den Sayın Cemal Öztürk, MHP'den Sayın Yaşar Karadağ, CHP'den Sayın Serkan Topal, MHP'den Sayın Hayati Arkaz, HDP'den Sayın Hasan Özgüneş, CHP'den Sayın Sibel Özdemir, daha sonra Türkiye İşçi Partisi'nden Serra Hanım'a söz vereceğim.

Sayın Cemal Öztürk, buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Değerli Bakanım, Millî Eğitim Bakanlığımızın değerli mensupları, YÖK Başkanım, ÖSYM Başkanım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Millî Eğitim Bakanlığımızın 2023 bütçesi ve 2021 kesin hesap kanun tekliflerini görüşüyoruz, aslında en önemli Bakanlığı görüşüyoruz. Meşhur motto var ya “Eğitim şart.” “Her şeyin başı eğitim.” “Elmas ile kömürün karbon sayıları eşittir.” diyor Aziz Sançar Bey ve ama “Moleküller yapıları farklı olması nedeniyle biri elmas biri kömür.” diyor. İnsan masum olarak doğar, aslında mayası aynıdır ama neticede aldığı eğitim onu ya âlim yapar ya zalim yapar; hepimiz bunu biliyoruz.

Bugün 3 kasım 2022, bize neyi hatırlatıyor? 3 kasım 2002'yi yani tam yirmi yıl önce bugün Türkiye'de çok büyük bir değişim oldu, halkımız - aslında o günkü gazetelerin manşetlerini görür gibiyim- bir anda Türkiye'de

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :184

AK PARTİ'yi iktidara getirerek o günkü mevcut partileri tarihe gömdü. Gazetelerin manşeti öyleydi o zamanlar. Tabii o günden bugüne kesintisiz olarak 20 bütçe yaptı AK PARTİ hükûmetleri. Biliyorsunuz 2018'de de adı Cumhurbaşkanlığı sistemi olan başkanlık sistemine geçtik ve o günden sonra da 4 tane bütçe yapıldı. Bugün başkanlık sisteminin 5'inci, AK PARTİ hükûmetlerinin de 21'inci bütçesini, Millî Eğitim Bütçesini görüşüyoruz. Önceki gün Gençlik ve Spor Bakanlığı bütçemizi görüştük, dün de Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının bütçesi vardı; her gün bir bütçe.

Değerli arkadaşlar, tabii hepiniz biliyorsunuz, 2002 yılından beri AK PARTİ hükûmetlerinin bütçelerinde her zaman Millî Eğitim en büyük payı almıştır. Bu aslında bizim iftihar ettiğimiz bir konu. Çok zor bir coğrafyada yaşamamıza rağmen; etrafımızda sürekli sıcak çatışmalar, savaşlar olmasına rağmen; güçlü bir güvenlik, askerî sistem bulundurmak zorunda olmamıza rağmen; dışımızdan, tırnağımızdan vatandaşımızın, insanımızın vergileriyle beslediği bütçede en büyük payı eğitime ayırabilmek aslında çok büyük bir fedakârlıktır. Bu fedakârlığı halkımız yapıyor elbette ama bu bütçeleri de hükûmetlerimiz kullanıyor. Dolayısıyla bütçeden Millî Eğitime ayrılan kaynakların 1'inci sırada olmasıyla biz, tabii ki iktidar grubu olarak, Cumhur İttifakı olarak kendimize bir pay çıkarıyoruz ve bu payı çıkarmakta da -müsaade ederseniz- biraz haklıyız çünkü burada tevazuya gerek yok. Bu kadar zorluğa rağmen -evet, Yükseköğretimi de dâhil ettiğimizde- eğitim

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :185

bütçemizin 2023 yılında, 2022 yılı -ek bütçe dâhil- ödeneğine göre neredeyse yüzde 67 arttığını ve 650 milyara -649,8 milyara- ulaştığını görmekteyiz. Tabii eğitim şart; eğitime ne versek, ne harcasak az hele hele eli öpülesi, hepimizin yetişmesinde en büyük katkı payı olan öğretmenlerimize ekonomik olarak ne kadar destek versek az.

Değerli muhalefet sıralarından arkadaşlarımız görüşlerini dile getirdiler. Hepsine saygı duyuyorum çünkü biz aynı ülkenin evlatlarıyız. Meclise hepimiz bölgelerimizden seçilerek geldik, temsil ettiğimiz insanlar var. Her şeyin en iyi olmasını isteriz, buna samimiyetle inanıyorum fakat tabii yönetici olmanın, yönetmenin sorumluluğu ayrı. Kıt kaynaklarla sınırsız olan talepler, ihtiyaçlar arasında bir denge kurmak zorundasınız. Bütçenin gelirleri var, o gelirlere göre harcamalarınızı dağıtacaksınız fakat bunu yaparken ülkedeki diğer dengeleri de gözetmek gibi bir mecburiyetimiz var.

Bir kitap okumuştum da diyordu ki: "Süpermen Türk olsaydı pelerinini annesi bağlardı." Bir eğitimcimiz yazmış bu kitabı, biliyorsunuzdur. Bizler tabii ki değerler eğitime hep önem veriyoruz, ben de eski bir eğitimciyim. Her şeyin bir fiyatını konuşuyoruz, fiyatını belirliyoruz ama asıl öyle bir nesil var ki her şeyin fiyatını bilen ama değerini bilmeyen, maalesef bir dünya var. Bu, sadece Türkiye'nin sorunu değil. Bu değerler eğitime, biraz daha fazla hem beşerî kaynak hem fiziki kaynak ayırmak zorunda gibi

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :186

hissediyorum kendimi çünkü yeni nesil artık okullarda eğitilmiyor sadece. Maalesef okulların dışında hatta ailenin dışında, elimizde olmayan kaynaklar, vasıtalar gençlerimizi, çocuklarımızı eğitebiliyorlar ya da yanlış eğitebiliyorlar. Dolayısıyla bu konuda da işin sadece fiziki ya da fiyat yönünü düşünmek yerine bu değerler konusunu da dikkate almak zorundayız diye düşünüyorum.

Tabii söylenecek çok şey var. Aslında bütçe görüşmeleri biraz da hükûmetin yani icranın milletin Meclisine, millete yaptıkları konusunda hesap verdiği, oradan yeni dönem için yetki aldığı bir platformdur. Muhalefet, muhalefetini yapar; iktidar da güzel şeyleri anlatır yani bardağın elbette bir kısmı boştur, bir kısmı doludur; her birimiz iyi niyetle bunları yapıyoruz.

Ben tabii ki Sayın Bakanımıza ve ekibine başarılar diliyorum çünkü bütçeyi harcamak, bu kadar büyük bütçeyi... Ki yüzde 16'sına mı tekabül ediyor? Çıkardım onu, şu anda, yüzde 14,5'a... Tabii ki 2023 yılı bütçesinin, toplam bütçe içinden -Millî Eğitim ve Yükseköğretimi de dâhil ettiğimizde- yüzde 14,5 gibi bir payının Millî Eğitime ayrılması çok büyük bir fedakârlıktır. Şimdi, şey de var, Yükseköğretimi de koymuşum ben - rakamlarda belki yanlışlık olabilir ama neticede- Millî Eğitim bütçesi toplam bütçe içinde en büyük paya sahip bunu vurguluyoruz. Benim demek istediğim şu: Kılı kırk yarararak Sayın Bakanımızın koordinasyonunda,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :187

---

milletimizin temsilcileri olarak bizlerin, sizlere verdiğimiz bu bütçeyi yerinde, verimli ve kârlı -hani biraz da kapitalist anlayış olacak ama kullanacağınıza inanıyorum. Kârdan kastım da fiyat yönünden değil, değerler yönünden kârlı yani gençlerimizin eğitimi için ne gerekiyorsa yapacağınıza inanıyorum ve bütçemizin bereketli olmasını diliyorum.

Hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Yaşar Karadağ Milliyetçi Hareket Partisinden.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Söz verecektiniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pardon, çok kısa bir söz talebi var Sayın Bekaroğlu'nun.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Arkadaşlar merhaba.

Sabah tartıştık, bu salondaki bazı hizmetler ihaleyle alınmış ve o hizmetleri yürüten bazı insanlar var, bize göre bu salonda olmaması gereken bazı insanlar var. Sayın Başkanımızdan o insanların ismini bize vermesini talep ettik. Bize dedi ki: “Meclis Başkanlığına bildirin.” Burada kayıt alıyorlar mesela sadece buraya değil dışarıya da yansıyor; o insanların, bu İç Tüzük'e göre burada bulunmaması gerekiyor. Biz Meclis Başkanına acil soru önergesiyle, yazılı soru önergesiyle bunu soracağız.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :188

Bu konunun kayıtlara geçmesini istedim.

Teşekkür ederim, meşgul ettim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, doğrudur, talep ettikleri firma çalışanlarının bilgileri bir komisyon evrakı değildir. Bu çerçevede TBMM'nin ilgili biriminin yaptığı hizmet alımına ilişkin bir evraktır, bunu ilgili birimden isteyin, dediğim doğrudur.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Yaşar Karadağ'a söz vereceğim.

Buyurun.

YAŞAR KARADAĞ (İğdır) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, Bakanlığımızın değerli bürokratları; öncelikle 2023 yılı Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin ülkemize, milletimize ve eğitim camiasına hayırlı uğurlu olmasını dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Bir milletin gelişmesindeki mihenk taşı şüphesiz ki eğitimidir. Bu nedenle okul öncesi eğitimden başlayarak her kademedede sağlam bir eğitim politikasının oluşturulması elzemdir. Son yıllarda Millî Eğitim Bakanlığının okul öncesinden mesleki eğitime, temel eğitimden üniversiteye kadar birçok alanda atılımlar yaptığını da biliyoruz ve bunu da takdirle karşılıyoruz. 2023 eğitim vizyonu ile eğitimin her kademesinde eksikliklerin

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :189

giderilmesinin amaçlanması ve bu yolda devam edilmesi gelecek açısından da umut vaat etmektedir. Öncelikle okul öncesi eğitim konusundaki gelişmeler kayda değerdir. Bu kapsamda, 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'na göre 5 yaşın zorunlu eğitim kapsamına alınacak olması, 1.500 eğitim binası güçlendirme çalışmalarının yapılması, kapalı köy okullarının eğitime açılması gibi eğitim alanında yapılan çalışmaların önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca mesleki eğitimin önemi gittikçe artırılmaktadır. Öyle ki mesleki eğitim merkezlerini güçlendirmek ve iş gücü piyasamızın ihtiyaç duyduğu çırak, kalfa ve usta ihtiyacını karşılayabilmek için 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda 25 Aralık 2021 tarihinde çok önemli bir değişiklik yaptık. Bu değişiklikle ilk kez mesleki eğitim merkezleri hem işveren için hem de mesleki eğitim merkezine gidecek olan gençlerimiz için çok cazip hâle geldi. Yılın ilk dokuz ayında meslek liseleri ülke ekonomisine 1 milyar 362 milyonu aşkın katkı sağladı. Mesleki eğitim merkezlerinde atılan söz konusu hamleler Türkiye'ye şüphesiz büyük kazançlar sağladı. 2021 yılının Aralık ayında ülkemizdeki çırak, kalfa sayısı 159 binken şu anda gelinen noktada çırak, kalfa sayısının 910 bine çıktığını da biliyoruz, bu da son derece önemli bir gelişme.

Bütün bunların ışığında şunu belirteyim ki: okul öncesine verilen önem, mesleki eğitime verilen önem, eğitim hakkına erişimde adaleti

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :190

---

sağlamak için kazanım kavrama şeklinde oluşturulan kaynak çalışmaları, okul yöneticilerimize yönelik yapılan çalışmalar gibi birçok çalışma eğitim camiasında takdirle karşılanmaktadır.

Sayın Bakanım, eğitim müfettişleri 2014 yılından itibaren meslek grubu olarak yapılan haksız yasal düzenlemeleri ve yaşanan problemleri bitiren yasal düzenlemeleri yaptığınızı biliyoruz; 2014'teki o haksız uygulamanın sona erdiğini biliyoruz. Bu konuda sizlerin liderliğinde 1 Mart 2022 tarihli Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Müfettişleri Yönetmeliği'ne bağlı olarak eğitimde kalite, güvence sistemi şeklindeki çalışmalarınız son derece önemli. Eğitim müfettişleri adına yeni bir sistem kurulması, il millî eğitim müdürlüklerinde eğitim müfettişleri başkanlarının Bakanlık tarafından atanması, yeni eğitim müfettişi alımı gibi gelişmeler son derece olumlu gelişmelerdir. Bu çalışmalarınızdan ve projelerinizden dolayı şahsınıza ve ekibinize teşekkür ediyorum ancak bütün bu çalışmalarla birlikte eğitim müfettişlerimizin özlük haklarında eksik ve adil olmayan ödemeler uygulamasının önüne geçilmesi gerektiği kanaatindeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

YAŞAR KARADAĞ (İğdır) – Bu konuda da Milliyetçi Hareket Partisi olarak bir çalışma yapıyoruz, bir kanun teklifimiz var. İnşallah, bu vesileyle birlikte bu mağduriyetin de giderileceği kanaatindeyim.

Ayrıca desteklerinizi bekliyor ve teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :191

Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Serkan Topal.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Şimdi, yirmi yıldır AK PARTİ iktidarı, bugün itibarıyla herhâlde 20, 21'inci bütçeyi beraber tartışıyoruz, konuşuyoruz ve yirmi yıldır kaç sistem değiştirildi bugüne kadar? Yirmi yıldır bir türlü eğitim sistemi çözümedi arkadaşlar. Bakın, yeni doğan çocuklar şu anda üniversite mezunu olacak ama bir türlü öğrencilerimizin, velilerimizin, öğretmenlerimizin sorunları çözümedi arkadaşlar.

Ya Sayın Bakan, sizin danışmanlarınız, sizin önünüze anketler koymuyor mu? Sizin danışmanlarınız ya da sizler anket yapmıyor musunuz? Evet yani 4+4+4'ü getirdiniz; veli memnun mu, öğrenci memnun mu, öğretmen memnun mu? Ya, bunu siz tartışmıyor musunuz kendi aranızda?

Bakın, Öğretmenlik Meslek Kanunu getirildi, ya öğretmenlerimizin yüzde 90'ı bu Kanunu istemiyor. Peki, hangi zihniyet bu konuda başarılı olabilir? Arkadaşlar, her Allah'ın günü öğretmen arkadaşlarımız eylem yapıyor. Ya bu öğretmen arkadaşlarımızın sesine neden kulak vermiyoruz,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komasyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :192

hiç mi bunu düşünmüyoruz arkadaşlar?

Bakın, köy okulları kapatıldı, ya bu köy okulları kapatıldıktan sonra... Gerçekten biz doğru mu yaptık yanlış mı yaptık? Ya, böyle insan sormaz mı? Oradaki, köydeki büyükler artık İstiklal Marşı'nı duymaz oldu. Orada 3-4 yaşındaki çocuklar ablalarıyla, ağabeyleriyle beraber okula giderdi, heyecanla giderdi; o heyecanları da gitti, bitti.

Şimdi, bu vesileyle artık anadolu liseleri sıradanlaştırıldı, yaklaşık 500 bin öğrenci maalesef şu anda eğitim dışına çıktı. Ya, bu sistem yanlış. Bunu görmüyor musunuz arkadaşlar?

Bakın, değerli arkadaşlar, öğretmenler odasında ciddi anlamda sıkıntı var. Yine bunu size söylemiyorlar mı? Öğretmen odalarında tartışmalar var, ayrımcılık var yani buna bir an önce lütfen son verin.

Bakın, Sayın Bakan, bugün biz Millî Eğitim Bakanlığı olarak kaç bin ücretli öğretmen çalıştırıyoruz? 90 bin küsur. Ya, 100 bin açık var. Neden 100 bin öğretmen almıyoruz? Neden 100 bin öğretmen almıyoruz arkadaşlar? 100 bin öğretmeni alın, orada üniversite mezunları var. Mesela beden eğitimi mezunları sürekli bizi arıyor, İngilizce mezunları, felsefe, sosyoloji... Bakın, mesela, her okulda güvenlik yok, temizlikçi yok, okul müdürleri velilerle baş başa bırakıldı ama vakıflara, derneklere destek var. AK PARTİ'nin değerli milletvekili arkadaşlarımız, ya size telefon gelmiyor mu, bu konuda öğretmen arkadaşlarımız sizi aramıyor mu, mezun olan arkadaşlarımız aramıyor mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :193

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ya, gelin, beraber 100 bin kişiyi atayalım, köy okullarını beraber açalım, bir deneyim bakalım. Yirmi yıldır sürekli sistem değiştirdiniz, sürekli bir başarısızlık. En son ne diyorsunuz? “OECD ortalamasına yaklaştık.” diyorsunuz. Ya, bir türlü biz tutturduk demiyorsunuz. Yazıktır, günahdır ya, yazıktır günahdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Topal.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ben teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Hayati Arkaz, buyurun lütfen.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli misafirler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı 2023 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Millî Eğitim Bakanlığı Türkiye’de eğitim ve öğretimle ilgilenen, eğitime hizmeti amaçlayan bir Bakanlıktır. Dünya yeni teknolojilerin devreye girmesi ve iletişim imkânlarının yaygınlaşmasıyla birlikte tarihî bir dönüm yaşıyor. Yaşanan bu dönüşüm büyük bir gelişim sürecini de beraberinde getiriyor. Bu gelişim sürecinde en çok etkilenen alanlardan bir tanesi de eğitimidir. İnsanlığın değişimi insanla, insanın değişimi eğitimle olur. Eğitim ışıktır, eğitimin olmadığı yer karanlığa mahkûmdur. Eğitimsiz toplumlar mutlaka eğitimsizler tarafından yönetilirler. Kültürün, sanatın, tarihin, ekonominin ve bilimin şekillendiricisi eğitimidir. Türkiye ancak düşünen, analiz eden ve sorgulayan bir nesille gelişebilir. Bu becerilerin temelini atıldığı ve geliştirildiği yerler eğitim yuvalarımız,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :194

okullarımız ve üniversitelerimizdir. Eğitimde çağı yakalamak bizim için yeterli bir başarı değildir. Hedefimiz, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de ifade ettiği gibi muasır medeniyetler seviyesidir. Bakanlığımızın bu doğrultudaki çalışmalarını takdirle takip ediyoruz.

Türkiye'de 208 adet üniversite var; toplam 8 milyon 297 bin üniversite öğrencisi var, yabancı öğrenci sayısı ise 225 bin. Avrupa'dan, Afrika'dan çok sayıda öğrenci üniversite eğitimi için ülkemize gelmektedir. Türkiye, dünyanın eğitim ve sağlık merkezi olmuştur ve olmaya da devam edecektir. Üniversitelerde eğitim veren akademisyenlerimizin kalitesi günden güne artmaktadır. Dünyada ilk yüzün içine giren üniversitelerimiz var, bunun artırılması için çalışmamız gerekmektedir. Yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin artması ülkemizin geleceği adına umut vericidir. Okullar, derslikler ve öğrenci sayıları artmaktadır. Okullaşma oranlarındaki artışlar yine ciddi seviyededir. Sadece okullaşma oranı artmıyor, aynı zamanda öğretmen başına düşen öğrenci sayısı da azalmaktadır. Okullarımızda görev yapan öğretmenlerimizin çoğunun kadın olması önemli bir detaydır.

Okullar arası imkân farklılıklarını azaltmak gerekmektedir. Akıllı tahtasız, spor salonsuz ve çok amaçlı salonsuz okul kalmamalıdır. Bakanlığımızın bu konuda yürüttüğü hassas çalışmaları biliyoruz ve takdir ediyoruz. Çocuklarımızı yeteneklerine göre yönlendiren başarılı bir eğitim sistemine sahibiz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Bakan yok salonda.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Ders kitapları ve yardımcı kaynaklar

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :195

evlatlarımıza ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Kız çocuklarının eğitime katılım oranları yükseliyor. Seçim bölgem İstanbul'a ziyaretlerimde iş insanlarıyla yaptığım değerlendirmelerde bir ara eleman sorunu olduğunu söyleyebilirim. Özel sektör bünyesindeki okul sayısı artırılmalıdır. Her OSB'ye entegre mesleki eğitim veren kurumlar yaygınlaşmalıdır. Bunu tekrarlıyorum, her OSB'ye entegre mesleki eğitim veren kurumlar yaygınlaşmalıdır. Gerekirse fabrikaların içerisinde eğitim verilmelidir. Bir çocuk değişirse dünya değişir. Çocuklarımızı değiştirecek ve geliştirecek olanlar da geleceğimizin mimarı olan öğretmenlerimizdir. Öğretmenlerimiz eğitimin temel taşıdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanınız.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul ettiğimiz Öğretmenlik Mesleği Kanunu'yla öğretmenlerimizin mali, sosyal ve özlük haklarını artırmak, çalışma şartlarını iyileştirmek adına çok ciddi bir adım attık. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında rekor bir öğretmen ataması bekliyoruz. Ücretli öğretmenlerin kadroya geçişleri için çalışmalar yapılmalı. Ben gençlerle yaptığım sohbetlerde mutlaka çok okuyun, çok araştırın, ayrıca, iyi bir üniversitede eğitim alın ve en az iki yabancı dil öğrenin diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Arkaz, teşekkür ediyorum.

Son cümlelerinizi alayım.

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Anne babalara diyorum ki: “Çocuklara vereceğiniz en büyük servet eğitimidir.” Milliyetçi Hareket Partisi olarak millî eğitime destek vermek amacıyla atılacak her adımın yanındayız.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :196

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Hasan Özgüneş, size söz veriyorum.

Buyurun.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, burada, millî eğitimin, eğitimin sorunlarını rakamsal olarak çokça tartıştık. Kimileri sağlanan ilerlemeyi dile getiriyor, kimileri muhalefet ediyor. Şimdi, değerli arkadaşlar, dikkate almamız gereken başka bir husus var: Eğitim, toplumların ilerlemesinde en önemli ögedir. Demokratik, bilimsel, laik, ana dille eğitimi esas alan ve toplumu ahlaki politik olarak yetiştirmek isteyenler ilerlediler. Burada bir zihniyet devrimi yarattılar, bunu davranışa da aktardılar ve ilerlediler. Biz, Orta Doğu ülkeleri, Orta Çağ'ı bir türlü geçemiyoruz. Niye? Ulus devlet anlayışının ya dine dayandırılması ya milliyetçiliğe ya da ikisine dayandırılarak bilimi öteleyen, demokrasiyi, özgürlükleri öteleyen, daha çok hurafeleği, daha çok -adeta tırnak içinde diyelim- gericiliği üreten bir zihniyetle yürüdüğü için toplumsal sorunları karmaşık hâle getirmekten öteye geçemiyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, Sayın Cumhurbaşkanı Almanya'ya gitti, demokrasiye tuttu, dedi ki: “Asimilasyon insanlık suçudur.” Evet, buna itiraz yok. Almanya da demokrat, Türkiye'ye geldiğinde asimilasyonu savunuyor. Şimdi, geçmiş kalıpları bir hatırlayalım: “Türkiye Türklerindir.” Hürriyet gazetesi ne zaman kaldırdı bu logoyu? Bilmiyoruz. “Bir Türk dünyaya bedeldir.” “Ne mutlu Türk'üm diyene.” Biraz önce bir arkadaşımız ısrarla bunu niçin hayati hâle getiremedik... Şimdi bu nereden

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :197

kaynaklanıyor? Yahudilerin üstün ırk anlayışı, Hitler'in dünyada güçlüler yaşamalı... Alman ırkının geliştirdiği bir şey, ari ırk anlayışında. Şimdi biz cumhuriyeti kurarken Mîsâk-ı Millî'de, bütün gizli belgelerde, Atatürk'ün Nutuk'unda, bilmem şurada burada görebilirsiniz; Kürtlerin ve Türklerin ortak coğrafyasından bahsediliyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, biz öylesine insanlar yetiştirdik ki bir hocamız diyebiliyor ki: "Cahil insan vatana millete en hayırlı olanıdır." Diğeri, "Nuh telefonla konuşuyor." diyor. Bunlar akademisyenler yani şimdi böyle eğitim yaparsan rakam nereye giderse gitsin... Şimdi, Şark Islahat Planı'yla, anayasayla bütün dilleri, farklılıkları yasakladık; başta Kürt dili olmak üzere. Çok ilginç örnekler var, zaman olmadığı için işin içine girmiyorum ama Kürtçe, Arapça, Lazca, Adigece, Ermenice, Süryanice, Romanca, Pomakça vesair bir sürü diller var. Asimilasyonla bunların hepsini yok ediyoruz, farkında değiliz. Bir nevi toplumu, bireyleri ırkçı yetiştiriyoruz. Bakın, biraz önce biri bana bir mesaj atmış -ben mecliste dün için konuşma yaparken- diyor ki: "Senin hakkın... Seni niye öldürememişler bu dakikaya kadar? Katlin vaciptir. Ben intikam, intikam diye bekliyorum. Benim vatanımda yaşıyorsun." Mesaj atıyor, sanki babasının tapusu. Yani şimdi bütün tarihçiler bilir, Kürtler beş bin yıldır bu coğrafyada kendi isimleriyle varlar. Biz tarihin bütün dönemlerinde Türk halkıyla iyi şeyde de birdik, kötü şeyde de birdik; ben o tür şeylere girmiyorum. Kim, kimin vatanından bahsediyor ya! Şimdi, dolayısıyla, bu zihniyet sayılarla ifade edilecek bir zihniyet değildir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :198

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Kürtçe tabelaları indiriyorsunuz, Kürtçe açılan kursları kapatıyorsunuz, Kürtçe oyunları yasaklıyorsunuz, Kürtçe tiyatroyu yasaklıyorsunuz, Kürtçe konuştu diye gençlerimiz öldürülüyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nerede, nerede? Ne zaman?

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Daha dün Kayseri'de Çerkezce konuşan bir vatandaşa şey deniliyor: “Burası Türkiye'dir, dili Türkçedir, sen nasıl olur da Çerkezce konuşursun.”

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kim Kürtçe konuştuğu için öldürüldü? Böyle bir iftira olur mu? İftira bu, iftira, yazık!

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Dolayısıyla bilimsel, demokratik, özgürlükçü, herkesi kapsayan bir eğitim olmadıkça ne demokrasimiz gelişir ne eğitimimiz gelişir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz bitti, teşekkür ediyorum.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Dolayısıyla sorunları üretmekten öteye gidemeyeceğiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sürenizi aştınız.

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – Onun için her şeyden önce kendi zihnimizi ve kalıplarımızı değiştirelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Türk'ü Kürt'ü bölüyorsunuz işte.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

HASAN ÖZGÜNEŞ (Şırnak) – İşte, örnekleri karşımızda vekil olmuş ama dinlemeyi bilemiyor, ne yapalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Burcu Köksal, buyurun.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :199

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sakarya’da Kadir Sakçı ve oğlu...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yazık ya, gerçekten yazık ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kadir öldürüldü, oğlu yaralı; Sakarya’da.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hangi Kürt öldürüldü Kürtçe konuştu diye, bir bakın bakalım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kürtçe konuştuğu için... Hâlâ mahkemesi devam ediyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, bırakın ya, bırakın!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bırakmıyorum...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Boş konuşuyorsunuz, iftira atıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burcu Hanım’a söz verdim.

Buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Bakan, geçtiğimiz haftalarda ilim Afyonkarahisar'a geldiğiniz ve bu esnada valilik ziyaretinizde sizi kravatsız olarak karşılayan İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısıyla olan diyalogunuz kamuoyuna yansdı. Ziyaretinizin ertesi günü ise EĞİTİM-BİR-SEN Afyonkarahisar Şube Başkanı söz Konusu İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısını da yanına alarak sosyal medyada “Altının kıymetini sarraf bilir, hurdacı değil.” diyerek böyle bir paylaşımda bulundu. Sayın bakan, şahsınızla ilgili tasarruf sizi ilgilendirir, kimseyi ilgilendirmez ancak bu ülkenin Millî Eğitim Bakanına ve bu ülkede geçimini hurdacılıkla sağlayan binlerce vatandaşıma hiç kimse böyle hakaret edemez. Lütfen,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :200

bu konuda gereğini yapın. Benim ilimde hiçbir eğitimci Millî Eğitim Bakanına... Bu ülkede “millî” adı olan 2 tane bakanlık var; biri Millî Eğitim Bakanlığı biri Millî Savunma Bakanlığı. Benim ilimde hiçbir eğitimci bu ülkenin Millî Eğitim Bakanına ve bu ülkede onuruyla mesleğini sürdüren hurdacılara bu şekilde hitap edemez; bunu esefle kınıyorum ve bu konuda gereğini yapacağınıza inanıyorum. Lütfen soruşturma açın, bu konuda sonuna kadar sizin arkanızdayım, destekleyeceğim. Ben doğruya doğru derim, yanlışla yanlış derim.

Yine, seçim bölgem Afyonkarahisar'da Kocatepe Ortaokulunda bir seviye tespit sınavı yapılarak özel bir seviye sınıfı açıldığı bütün kamuoyuna yansıdı. Bu konuda önerge de verdim Bakanlığınıza ancak henüz cevap gelmediği için burada tekrar soruyorum. Bir okulda seviye tespit sınavı yapılarak seviye sınıflarının açılmasını doğru buluyor musunuz? Bu konuda gerekli araştırmayı ve soruşturmayı yaptınız mı ya da yapıyor musunuz?

Yine, seçim bölgem Afyonkarahisar'da uydu kent bölgesinde yaklaşık 20 bin vatandaşımız yaşıyor, 20 bin nüfus var. Bu bölgede ne yazık ki tek bir tane ortaokulumuz var; sınıflar tıklım tıklım dolu ve bu konuda da öğrencilerimiz bu dolu sınıflarda ders işlemek zorunda kalıyor. Sizden isteğimiz bu bölgeye acilen yeni bir ortaokul yapılması. Bugüne kadar niçin yapılmadığını merak ediyoruz ama bundan sonra yapılması noktasında özellikle hemşehrilerimin isteği var, burada onu yansıtmak istiyorum. Eğer seçime kadar yapılmayacak olursa 2023 iktidarında bunu yapmak da

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :201

Cumhuriyet Halk Partisine nasip olacak diyorum.

Geçtiğimiz günlerde Afyonkarahisar'a bir tarım lisesi yapılması konusunda ve biraz önce, yine Komisyonda, aynı bölgedeki Milliyetçi Hareket Partili milletvekili arkadaşım Mehmet Taytak bir talepte bulundu; kesinlikle Afyonkarahisar tarım ve hayvancılıktan geçimini sağlayan bir il olarak tarım lisesini hak ediyor. Gerçi bugünlerde yeme, gübreye, mazota yapılan zamlardan dolayı vatandaş artık tarım ve hayvancılıktan çekilme noktasında ama biz iktidara geldiğimizde tarım ve hayvancılık politikalarını da düzelteceğiz, çiftçiler geçimlerini tekrar rahat bir şekilde sağlayacaklar. Onun için tarım ve hayvancılık lisesi Afyonkarahisar'a şart diyorum. Yine, Afyonkarahisar Merkez Güvenevler Mahallemiz var, şu anda nüfusu 6.800 civarında ancak burada Türk-İş Konutları ve devam etmekte olan 9 tane kooperatif var; bunlar tamamlandığında nüfus 30 bini bulacak ve bu Güvenevler'de de tek bir tane ortaokul var. Bu ortaokul yetmiyor, 51 kişilik sınıflarda ders görüyorlar. Buraya da bir ortaokul sözü vardı, bunun da acilen yapılmasını istiyoruz. Yine, Merkez Gazi Mahallesi'ndeki anaokulu hâlâ ihaleye çıkartılmamış il özel idare tarafından, bunun lütfen takibini yapın ve yine, o Gazi Mahallesi'ndeki Anadolu Lisesiyle ilgili söz ne durumda? Bunu da hemşehrilerimiz merak ediyor, bunların takipçisi olacağınıza inanıyorum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :202

Şimdi, Sayın Sera Kadıgil, Türkiye İşçi Partisi'nden.

Buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sıralamayı da söyler misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Serra Hanım'dan sonra Durmuş Bey, sonra Sibel Hanım.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sürenizi tekrar başlatıyorum.

Buyurun.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz.

Bakanlığınız çok önemli, bence bu ülkede kurulu en önemli Bakanlığın bütçesini görüşüyoruz şu anda ve konuşacak çok konu ve maalesef çok az süremiz var.

Çok konu var gerçekten; mesela, kreşlerden bahsedebilirim. Kendi sunumunuzda ikrar var çünkü sunumumuzun 6'ncı sayfasında diyorsunuz ki: "Bu ülkede 3 yaşındaki çocuklar için okullaşma oranı şu an henüz yüzde 14; 4 yaşta bu oran yüzde 35'e kadar çıkabiliyor." Uzmanların araştırma raporları var, bu ülkenin ufak çocuklarının yalnızca yüzde 2,8'i okul öncesi eğitim alabiliyor şu anda. MEB'e ait kamusal kreşlerin kapatılması yönünde çok ciddi şikâyetler alıyoruz; son on beş yılda yüzde 80'inin MEB'e ait

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :203

---

kreşlerin kapatıldığını söylüyor uzmanlar. Bunun yanında Diyanetle imzaladığınız protokoller var mesela. Dedim ya, MEB'e ait sadece 5 yaş için -kreşten bahsetmiyorum- anaokulu olarak 2.894 rakamı telaffuz ediliyor. Bunun yanı sıra Diyanete ait kurslar son beş yılda yüzde 91 artmış, 5.575'e çıkmış. Yani Hükümetimizin parayı neye ayırmak istediğini ve para ayırmak istediğinde nasıl işler yapabildiğini çok net görebiliyoruz sanıyorum.

Kız çocuklarından bahsedebilirim. Her yerde övünmüştünüz okullaşma oranının artmasından, görece bir artış da var doğrudur ancak 866 bin kız çocuğunun okullaşmadığından, açık öğretimle birleştirildiğinde 1,5 milyon kız çocuğundan bahsediliyor; bu konuda bilgi verilirse gerçekten çok memnun olacağız.

Öğretmenlerden bahsedebilirim mesela sizlere; atanamayan öğretmenlerden, atanamadığı için yıllarca bekleyip canına kıyan öğretmenlerden bahsedebilirim. Atanacak kadar şanslı olmasına rağmen son dönemde Öğretmenlik Meslek Kanunu adı altında "eşit işe eşit ücret" talebinin bile göz ardı edildiği öğretmenlik haklarının ellerinden alındığını söylüyor tüm görüştüğümüz öğretmenler. İtiraz edenler sokaklarda coplanıyor, gözaltına alınıyor; dün görmüştünüzdür görüntüleri. Benim daha tuhafıma giden bir şey var: Bu öğretmenleri gözaltına alan, coplayan polis memurlarının yarısı da neredeyse atanamayan öğretmen. Çünkü

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :204

öğretmen olarak atama yapılmıyor bu ülkede, polis olarak atama yapılıyor. Çok normal çünkü saray rejiminin devamlılığı için aydınlanmış değil sindirilmiş bir topluma ihtiyaç var; bunu da hepimiz çok iyi biliyoruz.

Kısıtlı sürem var, o yüzden ben en önemli gördüğüm soruna ayıracağım son kalan dakikalarımı; o da öğrencilerin aç olması Sayın Bakan. Bakın, ben burada her bakanlıkta okul açıldığı günden beri aynı şeyi söylüyorum. Ben kanun teklifi verdim, HDP verdi, İYİ Parti'nin var, CHP'nin var; hepimiz aynı şeyi söylüyoruz, burada bir şey söylüyoruz, bizi dinlemeniz gerekiyor. Öğrenciler okula aç gidiyor şu anda, bunu söyleyen ben değilim, veliler söylüyor, öğretmenler söylüyor ve biz diyoruz ki: Bu ülke güçlü bir ülkeyse, büyük bir ülkeyse, bütçesi varsa örgün öğretimde okuyan öğrencilerimize ilkokuldan liseye kadar en azından günde bir öğün ücretsiz, dengeli bir yemek artı sınırsız içme suyunu biz sağlayabiliriz ya. Neden sağlamıyoruz? Yani bu teklif neden bir TİP milletvekilinden geliyor, neden Millî Eğitim Bakanlığında gelmiyor? Benim gördüğümü siz görmüyor musunuz? Elbette görüyorsunuz, neden gereğini yapmıyorsunuz Sayın Bakan? Gerçekten, neden gereğini yapmıyorsunuz? Çünkü ben bunları söyleyince bazı AKP milletvekili arkadaşlarım -iyi niyetlerinden şüphem yok- "Abartıyorsunuz, bazı örnekleri uçlaştırıyorsunuz." diyorlar, öyle değil ya. Siz Millî Eğitim Bakanısınız, buyurun bir genelge çekin; bu çocuklar ne yiyor, ne içiyor? Bodurlukla mücadele ediyorlar, anemiyle mücadele

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :205

---

ediyorlar yani bir simit, bir suyla doymaya çalışıyorlar; su dediğiniz şey 5 lira ya, 5 lira. Gidin, pilot bölgeler seçin, oralarda çocuklara sorun; ben yalan söylüyorsam hepinizden ben özür dileyeyim ama yalan söylemiyorsam, ben haklıysam lütfen gereğini yapın artık ya, lütfen diyorum. Yani topluyorum çıkartıyorum, 150 milyar bir bütçeden bahsediyoruz, ne oluyor biliyor musunuz bu 150 milyar? Bütün çocukları beslenmemize yetecek bir para bu; kur korumalı mevduat sistemine veriyoruz biz onu, dolar milyarderleri zarar etmesin diye veriyoruz, okullarda çocuklara bir öğün ücretsiz yemek vermeye veremiyoruz, sonra kendimize büyük devlet, güçlü devlet diyoruz; gerçekten harika.

Son olarak YÖK Başkanımız burada mı? Buradasınız Hocam, hoş geldiniz. Size bir şey söyleyeceğim, Boğaziçi Üniversitesi kayyumu Naci İnci'yle ilgili bir şey söyleyeceğim: Naci İnci Hocam Boğaziçi antetli kâğıtlara yalan yazıyor, akademisyenlere iftira atıyor. Bu kadar açık ve net söylüyorum size çünkü elimde belgesi var. Şimdi, bittikten sonra, bu dosyayı size takdim edeceğim ben. Bu elimdeki belgede Naci İnci ne diyor biliyor musunuz? "Ben inceleme yaptım, bu Hoca okula girerken yalan söyledi, kendisiyle ilgili bilgileri sakladı, hiç okula alınmaması lazımdı." diyor; altında imzası var, Boğaziçi antetli. Hocalar, moleküler biyoloji bölümü hocaları ne diyor biliyor musunuz? Bunu da vereceğim ben size şimdi.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :206

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, sürenizi aşmış durumdasınız, son cümlemenizi alayım.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Kalan yirmi saniyemde bitireyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, pardon.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Hocalar diyorlar ki: “Hayır, hepimizin bilgisi var, biz bunu biliyoruz, bunu hepimizle paylaştı, değerlendirdik; hiçbir engel husus yok.” Şimdi tüm bürokratlarınız ve bağlı bulunduğunuz Bakanın önünde açık açık soruyorum: Naci İnci yalan söylüyor, aksini ispatlayabiliyorsa ispat etsin, ben kendisinden özür dileyeceğim. Peki, ben doğru söylüyorsam hocam? Yani Boğaziçine kayyum diye atadığınız profesör unvanına sahip bir zat, kayyum rejimine direndiği için hazzetmediği bir hocayı okuldan kovmak için lağım medyasını referans alıp resmî belgede yalan söyleyip iftira atabiliyorsa siz Doktor Tolga Sütlü'den ve öğrencilerinden özür dileyecek misiniz?

Çok teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için.

Bu dosyayı da getiriyorum, izni varsa Sayın Başkanın size takdim ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Verin dosyanızı, buyurun.

Şimdi, Durmuş Bey, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli Bakan, bakan

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :207

---

yardımcıları, değerli bürokratlar ve basınımızın değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de sıradan bir cümleyle başlayayım; sıradan fakat önemli bir cümle: Eğitilmiş insan toplumsal ve ekonomik kalkınmanın temelidir. Bu şunun için gerekli: Çünkü eğitim insanın zihniyetini, zihnini özgürleştirir, aklını ve vicdanını birlikte geliştirir, potansiyelini geliştirir, yeteneklerini keşfetmesini sağlar, bugünün ve yarının becerilerinin nasıl elde edileceğini, nasıl kazanılacağını gösterir ve en sonunda da bilgiye dayalı bir fikir edinmesini insanoğluna, bireye sağlar. Dolayısıyla, dünyadaki eğitim tarihine baktığımızda gördüğümüz şudur: Eğitimde yapılan harcamalar, eğitimde verilen mücadeleler, aslında, kim insan beyni üzerinde daha hâkim olacak, daha hükümlü olacak, kim insan beyninin kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirecek... O nedenle, eğitim çok önemli ve bu önem de toplumun bu yöndeki uzun vadeli çıkarlarına tahsis ettiği kaynaklarla belirleniyor.

Biraz sonra size bazı rakamlar vereceğim. Bu rakamların oturduğu veri seti şudur: 17 milyon 577 bin öğrenciyi esas alıyor. Bu 17 milyon 577 bin öğrenci de Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda eğitim ve öğretim gören öğrenci sayısı. 15,8 milyon öğrenci, bunlar örgün öğretimdeki okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise öğrencilerine kapsıyor ve buna da 1,7 milyon açık öğretimde okuyan öğrencileri esas alıyoruz. Bir başka veri:

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :208

2023 bütçesindeki ödenek tahsisi de 4,4 trilyon Türk lirası ve 2023 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi -diğer kurumların eğitim için harcadıkları paralar hariç tutarak yapılan hesap buna göre yapıldı- 435 milyar 351 milyon TL.

Şimdi, buradan hareketle Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin gerek millî gelirden gerekse millî bütçenin kendisinden... Dolayısıyla Millî Eğitim Bakanlığının kendi yatırım bütçesi içindeki paylarına yıllar itibarıyla baktığımızda şunları görüyoruz: Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin yıllar içerisindeki gayrisafi yurt içi hasıla içindeki oranına baktığımızda 2013 yılında bu oran yüzde 3,03'müş; zaman içerisinde 2014 yılında 3,19'u görmüş; en düşük 2,40'ı görmüş 2022 yılında; 2023 yılında -henüz daha sene gelmedi ama bu rakam belki değişebilir- şu andaki elimdeki veriye göre de yüzde 2,33. Yine, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin merkezî bütçe içindeki oranı en yüksek 2015 yılında yüzde 13,11; 2016'da yüzde 13,38 ve bugün, önümüzdeki yıl 2023 yılında da yüzde 9,74'e düşecek yani aşağı yukarı 4 puandan fazla bir küçülme var, azalma var. Yatırım bütçesine baktığımızda yani yatırımların Millî Eğitim Bakanlığının kendi bütçesinden aldığı paya baktığımızda 2002 yılında yüzde 17,8 iken bugün bu oran yüzde 9,17'ye düşmüş durumda. Yani hangi veriyi esas alırsak alalım, artan nüfusa, artan öğrenci sayısına rağmen Millî Eğitim Bakanlığının eğitim için toplumun ürettiği toplam kaynaktan aldığı pay giderek azalıyor

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :209

---

ama sayı da giderek artıyor. Bu şunu gösteriyor: 2013 yılında 959 milyar dolar millî gelirimiz vardı, geçen sene bu 718 milyar dolara düştü. Dolayısıyla, son beş yıldır ekonomimiz bütün bu övündüğümüz büyüme rakamlarına rağmen sürekli dolar bazında küçülüyor ve küçülen bu ekonomik rakamlar da Millî Eğitim Bakanlığının -üstelik diğer bakanlıkların da eminim böyle- aldığı paya yansımış durumda. Dolayısıyla burada size bizim söyleyebileceğimiz fazla bir şey yok, bunun muhatabı başkaları yani ekonomiyi yönetenler. Millî gelirden payı büyütürlerse sizin de buradan alacağınız pay artar. Ancak sizin şu anda verdiğiniz hizmet karşılığı aldığınız pay giderek küçülüyor, dolayısıyla eğitimin kalitesinin artması için ayrılan pay giderek azalıyor.

Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden bir öğrenci için yıl boyunca yapılacak harcama 27.485 TL oluyor, yukarıda verdiğim veri setine göre; ya, bu da 1.446 dolar ediyor. Temel eğitim için 201 milyar ayrılıyor; Millî Eğitim bütçesine oranı yüzde 46,13, öğrenci sayısı 10 milyon 715 bin, öğrenci başına düşen pay 18.759, bu da 1.000 dolar ediyor. Yine, genel ortaöğretimin payı burada 48,3 milyar; payı oransal olarak yüzde 11,9, öğrenci sayısı 2 milyon 289 bin, öğrenci başına düşen pay 21.101 TL, bu da 1.126 dolar. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne 51,9 milyar tahsis edilmiş; Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine oranı 11,98, öğrenci sayısı 1 milyon 604 bin, öğrenci başına düşen pay 32.363, bu da 1.726 dolar

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :210

ediyor. Bütün kıyaslamalarınızda OECD göstergelerini esas aldığınız için bunları OECD göstergeleriyle kıyasladığımızda, OECD'nin geldiği noktanın en azından yüzde 50'si daha aşağıda bu rakamlar yani bu rakamlarla hizmet veriyorsunuz. Bu bize şunu gösteriyor: Aslında ekonomik yoksulluğun eğitimdeki karşılığı olan "öğrenme yoksulluğu" diye bir şey var. Bunun tanımı şu: 10 yaşında, basit bir metni okuyup anlayabilme kapasitesi ölçülüyor bu öğrenme yoksulluğuyla. Yapılan araştırmaya göre, şu anda her 100 öğrenciden 22'sinin öğrenme yoksulluğu var; yoksul ailelerde bu oran neredeyse yüzde 90'a çıkıyor. Onun yanında -benden önceki konuşmacılar da söylediler- beslenmeyle, vesaireyle ilgili sorunlar var. Mesela 8'inci sınıf öğrencilerinin yüzde 46'sının okula aç ve yorgun gittiği söyleniyor. Dolayısıyla bu verilerle bizim sağlıklı bir eğitim sistemi kurmamız ve önümüzdeki gelecek yılları yakalamamız pek o kadar kolay görünmüyor. Dolayısıyla, yapılması gereken şey, pastayı büyütme ama size düşen görev de şu anda var olan pastadan aldığınız payın verimliliğini artırmak, azamiye çıkarmak. 1 metre kumaştan 1 gömlek çıkıyorsa, siz yapabiliyorsanız verimliliği artırarak aynı 1 metre kumaştan 2 tane gömleği çıkarmanın yollarını aramak zorundasınız, verimliliği artırmak zorundasınız ancak bu iş böyle olur.

Onun dışında, şimdi, sunumuzda dediniz ki: "2002 yılında 5 yaş grubunda okullaşma oranı yüzde 94."

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :211

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Yüzde 97.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Daha da fazla o zaman. Şimdi, 2020-2021 yılında -2022’de de girmiş olabilir- 600 bin çocuk bu gruba katılıyor. Şimdi bu yirmişer kişilik dersler üzerinden hesapladığımızda bu aşağı yukarı 30 bin derslik anlamına geliyor. Bunun yaklaşık maliyeti, eğer bir dersliği 1,3 milyon liradan yapsanız 40 milyar ediyor. Millî Eğitim Bakanlığının yatırım bütçesi 2020 ve 2021 yılı toplamı 17,2 milyar. Bakın, verimlilik oranı güzel, bunu tebrik ederim ama bu kadar verimliliği sağlayabildiyseniz size şapka çıkarırım fakat bunun 17,2 milyarda bunun karşılığı şu andaki Millî Eğitim Bakanlığının bütçesinin 2 katı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Açıklarız.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Eğer açıklarsanız memnun olurum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Otuz saniyeniz var Durmuş Bey.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın YÖK Başkanımıza da bir sorum var. Sayın Başkanım, “web of science” sisteminden elde edilen bir veri var ve sosyal medyada dolaşıp duruyor. “Türkiye’de 196 rektör içerisinde 71’inin hiçbirisinin bir uluslararası makalesine atıf yok, bunların 68’inin hiçbir uluslararası makalesi yok.” deniliyor. Bu doğru mu? Bu doğruysa bu utanma vesilesi değil mi? Yani sizin burada yapabileceğiniz bir şey yok mu? Eğer bu yanlışsa bunlara niye müdahale etmiyorsunuz da toplumla sağlıklı iletişim kurup bu üniversitelerin kendi itibarını korumuyorsunuz?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :212

Yani sorum şu: Bu doğru mu? Gerçekten Türkiye’de 196 rektör içerisinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, sürenizi aştınız, son cümlelerinizi alalım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – İzin verin bir iki şey daha söyleyeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kısa olsun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi, 2021-2022 döneminde 86.975’i devlet, 18.977’si vakıf üniversitesi kazanan 105.772 öğrenci kayıt yaptırmadı. 122.209 kontenjan boş kaldı, boş kontenjanlar yüzde 2’den yüzde 12’ye çıktı. Tıpta ilk 50 bin, diş hekimliğinde 80 bin, eczacılıkta 80 bin, hukukta 125 bin öğrenci böylece gidiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir dakikayı geçti ek süreniz, rica ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bu kontenjanların boş kalmasının nedeni olarak da deniliyor ki: “105.772 öğrenci barınma, kira, beslenme, öğrenim gideri ve bazı vakıf üniversitelerindeki yüksek zamlar nedeniyle kayıt yaptıramadı.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Buna bir cevabınız var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Notunuzu Başkana verirsiniz...

Teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :213

Değerli arkadaşlar, şimdi devam ediyoruz.

Sayın Sibel Özdemir'e siz veriyorum.

Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, tüm katılımcılar; ben de saygıyla selamlıyorum hepinizi.

Evet, Sayın Bakan, sunumunuzu dikkatle dinledik ve göreve geldiğinizden itibaren de farklı bir yaklaşım ortaya koymaya çalışıyorsunuz ama biz artık gerçekten gündemimizden okullaşma oranı, ikili eğitim, eğitimin niteliği, sorunları, okul öncesi eğitim, mesleki eğitim; bunları bizim artık tartışmamamız gerekiyor. Bunları gerçekten tamamlamış ve gerçekten farklı bir şekilde eğitim, istihdam, üretim modeli üzerine, eğitim ve istihdam eş güdümü üzerine yeni bir aşamaya geçmemiz gerekirken biz hâlâ... Sizin sunumunuzun da büyük bir kısmı bu oldu ve siz sanki kendinizden öncekinden farklı bir iktidardan gelmiş gibi farklı bir model geliştirmeye çalıştınız. Okul öncesi eğitimi öncelediniz, mesleki eğitimi... Çünkü ciddi sorun alanlarıydı bunlar, biz söyledikçe bunlar kabul edilmedi ama bu anlamda bunu tespit ettiniz ve buna odaklandınız. Ama gerçekten eğitim sisteminin yapısal sorunları var. İşte, biz ısrarla -ben de bir öğretmenim, akademisyenim, Erol Hoca da hocam oluyor- atanamama sorununu tartıştıkça gerçekten öğretmenlik mesleğinin itibarına büyük

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :214

zarar veriyoruz ve hâlâ sözleşmeli, ücretli öğretmen sorununu tartışırken biz Meslek Kanunu'nu getirdik. Meslek Kanunu yapılmalıydı, gerekliydi ama böyle bir tartışma ortamında değil, bir mutabakatla, gerçekten öğretmenlerin sorunlarını çözecek bir kanun ortaya koymalıydık. Şimdi, ücretli, kadrolu, sözleşmeli garabeti varken, atanamama sorunu varken Meslek Kanunu'nun bu şekilde gelmesi tabii ki sorunu çözmediği gibi, tartışma ortamı da yarattı.

Sayın Bakanım, soru önergesi yaptım, İstanbul'da ciddi bir okul yıkılması ve tekrar inşa süresinde uzun bir süre var ve ikili eğitime yönlendiriliyor kalabalık sınıflar ama şimdi de alım gücüyle beraber ulaşım sorunu var bu okullara yani erişemiyor öğrenciler, ailelerin en büyük sorunu buydu; beslenme, diğer sorunları bir kenara bırakalım ama erişemiyor zaten yani bu tabloyu dikkatle bir ortaya koymanız lazım.

Bu saat konusu da çok tartışılıyor; erken başlama... İkili eğitim olduğu için birçok okulda, bu konuda da güncelleme yada bir değişim gerekmiyor mu, bunu tartışmıyor musunuz?

Şimdi, Değerli Hocam, üniversitelere geldiğimiz zaman, bütçe sıkıntılı, bütçe istenen düzeyde değil. Bakın, düşünüş var Hocam; karşılaştırdınız mı? 2016'dan 2023'e üniversitelere ayrılan toplam bütçede bir düşünüş var. Eurostat'ın verileri var Hocam, bakın, diyor ki: "Türkiye'de bin kişiden 95'i üniversite öğrencisi." Bu Avrupa ülkelerindeki en yüksek

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :215

ama aynı zamanda biz bu ülkelerde en yüksek genç işsizliği yani üniversite mezunu işsizimiz, lise mezunu işsizimizden fazla. Şimdi, bunu tartışmak gerekmiyor mu? Böyle bir tablo var. Öğretim üyesi başına düşen öğrenci, araştırma, geliştirme kalemlerinde de çok düşük Avrupa ülkelerine göre yani bizim nüfus potansiyelimiz artıyor üniversitede, bununla övünüyoruz ama niteliksel sorun çözülüyor. Sizin buradaki sunumda niceliksel muazzam bir gidiş var ama bunun niteliksel çıktıları yok eğitimde; bunu ortaya koymak lazım. Niye niteliği yansımıyor bunlar? Biz bu sorunları tartışıyoruz.

Erol Hocam, şimdi, bu dönem büyük bir kontenjan boşluğu var yani ciddi şekilde fazla kontenjan var, boş kontenjan var ve kayıt yaptırmayan - Sayın Yılmaz vurguladı- bir öğrenci grubu var; bunu sizin ortaya koymanız lazım. Bu boş kontenjanların planlaması, öncelikli alanlar, neden bu kontenjanlar var ve bu öğrenciler niye oraya kayıt yaptırmadı; bunu da ortaya koymak lazım.

Üniversitelerin ciddi sorunları var; bir defa rektör atamalarından başlayalım. Kabul ettiğimiz bu sistem gereği bir parti genel başkanı rektörleri atıyor, rektörlerin muazzam yetkileri var; kadrolaşma liyakatsiz kadrolar, üniversite kurullarının işlevsizleşmesi... İşte, bunun en somut Boğaziçinde bir buçuk yıldır yaşananlar yani bu iktidarın kuralsızlaşması, kurumsuzlaşmasının, kadrolaşmasının en somut örneğini Boğaziçi

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :216

Üniversitesinde yaşıyoruz. Erol Hocam, bakmıyor musunuz, bu üniversitede neler oluyor? Üniversite kurulları yok edilmiş, hukuksuzluk, liyakatsizlik...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız...

SİBEL ÖZDEMİR8 (İstanbul) – Lütfen, bir dakika rica edebilir miyim Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ciddi sorunlar var üniversitede. Ya, siz öğretim üyelerini çağırıyor musunuz, ne oluyor? En son Sayın Tolga Sütlü Hocamız... Yani ciddi şeyler oluyor bu üniversitede ve sizin, YÖK'ün burada bir görev ihmali var Hocam yani YÖK burayı denetlemeli. Aynı şey vakıf üniversitelerinde de oldu; Mecliste bizim çıkardığımız kanunu uygulamıyor vakıf üniversiteleri. Evet, denetim süreci başlattınız ama ne oldu? Çok ciddi çalışma koşulları, ciddi iddialar var, sizin bunu ortaya koymanız lazım, ciddi sorunlar var, yapısal sorunlar var, yirmi yıllık bir iktidar var yani sürekli değişen bir bakan var ama gerçekten tartıştığımız bu tartışmalardan çıkmalıyız biz diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi yeni bir liste okumak istiyorum: MHP'den Sayın Baki Şimşek, AK PARTİ'den Sayın İsmail Güneş, CHP'den Sayın Suat Özcan, İYİ Parti'den Sayın Hüseyin Örs, HDP'den Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu, daha sonra MHP'den Sayın

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :217

Tamer Osmanağaoğlu, şu anda yok ama basmıştı. İsmail Faruk Aksu Bey, siz de mi talepte bulundunuz? O zaman sizi yazayım buraya. Yine, sonra CHP'den Ali Keven şeklinde devam edeceğiz.

Şimdi Baki Şimşek Bey'e söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, öncelikle başarılar diliyorum. Göreve geldiğiniz günden bu tarafa -Türkiye'de belki Avrupa'daki birçok ülkenin nüfusu kadar öğrencimiz var- zor bir görevi ifa ediyorsunuz; ben hepimize başarılar diliyorum. Sadece benim seçim bölgem olan Mersin'de 500 bine yakın öğrenci var ilkokul, ortaokul, lise, ana sınıfı ve üniversite öğrencilerini dahil ettiğimiz zaman. Kolay değil tabii böyle bir sistemi işletmek, bu kadar öğrenciye hizmet verebilmek. Ben Bakanlığın her bir personeline ve görev yapan öğretmenlerimize teşekkür ediyorum.

Özellikle köy okullarıyla ilgili... Kapanan köy okullarının yeniden açılmasıyla ilgili yapmış olduğunuz çalışmalardan dolayı teşekkür ediyorum. Ben de bir köy okulu mezunuyum. Kendi bölgemde de çok sayıda kapanan köy okulu var. Bunlardan eğitime müsait olanlarda -sayıya bakılmaksızın- uygun olanlarda yeniden eğitimin başlaması hakikaten köyde yaşamın da yeniden başlaması adına önemli. Bunu sadece orada öğrencinin okula gitmesi olarak değil... Öğrencilikten dolayı köylerini terk

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :218

eden insanlar köylerinde yaşamaya ve üretmeye devam edecekler. Bu manada çok önemli ama hiç kullanılmayacak olanların da mutlaka belediyelere, valiliklere, özel idarelere devredilerek buraların da sosyal donatı alanı olarak ilan edilmeleri, muhtarlık odası, köy odası, kütüphane, doktor odası olarak hizmet vermesi olumlu olacaktır çünkü bunlar hep köyün en güzel yerlerinde ve çoğunluğu taştan yapılmış sağlam, güzel binalar. Bu konuda da bürokrasinin biraz daha hızlandırılması... Çünkü "Millî Eğitimin şerhi var." diyor, Milli Emlakle uğraşıyoruz, dönüyor valilik başka bir şey söylüyor, dönüyoruz bu defa, belediye diyor ki: "Şerh var, ben buraya ihale yapamam, yatırım yapamam." Birçok engelle karşılaşıyoruz. Burada Milli Emlakle ve belediyelerle bir koordine içerisinde bu kapanan köy okullarından okul olarak hizmet veremeyecek olanlarının mutlaka sosyal alanlara çevrilmesi olumlu olacaktır. Tabii, öğrencilerimizin okullarda, ilkokuldan başlamak üzere -bu yatılı okullarda pilot proje olarak başlatılabilir- mutlaka beden eğitimi dersiyse haftalık saatler artırılarak gençlerimizin spor alışkanlığı kazanması sağlanmalıdır. Burada yatılı okullar müsait, bunlarda pilot olarak başlanabilir ama haftalık beden eğitimi saati olarak en az üç gün, dört gün beden eğitimi konulmalıdır; sağlıklı bir nesil yetiştirilmesi için önemlidir.

Uyuşturucuyla mücadelede mutlaka bir seferberlik ilan edilmelidir. Çalışmalar yapılıyor ama basın-yayımdan televizyonlara kadar, yazarlara,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :219

gazetecilere kadar Millî Eğitim, Aile ve Sosyal Hizmetler ve İçişleri Bakanlığı olarak yeni bir seferberlik başlatmamız, insanları tekrar bilinçlendirmemiz ve televizyonlarda günlük düzenli olarak eğitici programlar yayınlamamız gerekmektedir. Gerçekten asrımızda gençliği bekleyen en büyük tehlike şu anda uyuşturucudur. Her gün üzücü olaylarla karşılaşmaktayız. Bir de bu olayların televizyonlarda haber değerinde verilmemesi... Yoksa insanlarda farklı noktalarda özentiler de oluyor. Dizilerde ve televizyonlarda kötü alışkanlıkların mutlaka yasaklanması, bununla ilgili ne yapılması gerekiyorsa uygun yasaların çıkartılması gerekmektedir.

OSB içerisindeki sanat okullarının artırılması olumlu; bu noktada sayının daha da yükseltilmesi lazım çünkü bu çocuklarımız okulu bitirir bitirmez hemen iş bulabilmektedirler. Yoksa üniversite mezunu sayımız çok fazla ama üniversiteli işsizimiz de çok fazla yani bir inşaat mühendisi şu anda bir duvar ustası kadar maaş alamıyor, duvar ustası, sıvacı daha kıymetli, bir kaynakçı daha kıymetli, daha rahat iş bulabiliyor.

Tabii, üniversitelerde de sorunlarımız var. Üniversitelerle ilgili de mevcut kampüslerin, oturmuş olan üniversitelerin kapasiteleri artırılmalı. Yani her yere ayrı ayrı üniversite yapıp burada yeniden kadro oluşturmak, yatırım yapmak... Bu yapıncaya kadar, Türkiye'nin mevcut, oturmuş, köklü üniversitelerindeki kapasiteler artırılarak öğrencilerimizin daha iyi

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :220

yetişmesi, daha iyi imkânlardan faydalanması sağlanabilir. Tabii öğretmen açığı konusunda, atamalar konusunda her gün -tabii Mecliste 3'üncü dönemim benim- sürekli bu konuda tartışmalar olur ama ben cumhuriyetin yüzüncü yılında öğretmen açığımız ne kadarsa -burada devlet bizim- devletin imkânları zorlanarak bu ilan da ve şartlar da konularak... Bu öğretmenlerimiz nasılsa şu anda vekil öğretmen olarak bir ücret alıyorlar. Bunlara belirli bir yıl, farklı bir statüde işe alınarak, bir iş güvencesi verilerek; üç yıl, dört yıl asgari ücret veya biraz üzerinde bir rakamla biraz devlet fedakârlık, biraz da onlar fedâkarlık yaparak bu cumhuriyetin yüzüncü yılında yüz binlik bir öğretmen ataması yapılıp bu öğretmen açığımızın tamamı kapatılabilse. Üç, dört yıl sonra devletimizin imkânları inşallah daha iyi olur. Normal şartlarda buna itiraz edebilecek kimsenin de çok olduğunu ben düşünmüyorum, bu açığı kapatabileceğimizi düşünüyorum.

Sözlerimin son kısmında da: "Bir millet iman ve ahlakla yaşar. Bir milletin güçlü olması imanlı ve ahlaklı olmasına bağlıdır. İmanını kaybeden ahlaksız bir toplum yıkılır gider." Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş'in sözüdür. Buna mutlaka önem verilmesi, imanlı ve ahlaklı bir toplum yetiştirilmesi için gayret gösterilmesi gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum, başarılarınızın devamını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum

Sayın Şimşek.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :221

Söz sırası Adalet ve Kalkınma Partisinden Sayın İsmail Güneş'te.

Sayın Güneş buyurun lütfen.

Söz süreniz on dakika.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım çok Değerli Yükseköğretim Kurulu Başkanımız, çok değerli bürokratlarımız ve basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla hürmetle selamlıyorum. Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Tabii AK PARTİ iktidarlarıyla beraber Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde her alanda olduğu gibi, Millî Eğitimde de bir destan yazıldı. Yani geriye dönüp bir baktığımızda altyapı olarak bugün aşağı yukarı 350 bin sınıf inşa etmişiz, bu dile kolay. Sadece ihtiyaçları karşılamamışız. Aynı zamanda depreme dayanıksız olan okulları da yıkıp onları da yeniden yapmışız.

Diğer taraftan da insan kaynakları olarak tabii ki öğretimin en önemli unsurlarından biri çok değerli öğretmenlerimizin atanması konusunda 730 bin öğretmen atamışız ve sayımızı 1 milyon 200 bine çıkarmışız. Bunun neticesinde “Ne olmuş?” dersiniz. Özellikle, ilköğretimde sınıf başına düşen öğrenci sayısı 36’dan 23’lere, ortaöğretimde de 34’ten 24’lere düşmüş. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısı da ilköğretimde 28’den 17’lere, ortaöğretimde de 21’den 14’lere düşmüş.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komasyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :222

Şimdi Sayın Bakanımız da ifade etti okullaşma oranlarında, özellikle okul öncesinde yüzde 11'lerden yüzde 97'lere çıkmışız. İlköğretimde yüzde 99,6'ya, ortaokullarda 99,4'e, ortaöğretimde yüzde 95'lere ulaşmışız. Tabii bunlar çok iyi rakamlar. Esas burada tabii ki içerik bakımından 4+4+4'ün hayata geçirilmesi, ondan sonra meslek liselerinin önündeki katsayı garabetinin kaldırılması gerçekten de büyük bir devrimdi.

Şimdi ben geriye dönüp bakıyorum. Şimdi, işte, Lale Hocam dedi ki: "Biz çıraklık eğitimdeki, eski ismiyle 'mesleki eğitim'deki lise çağındaki çocukların çalıştırılmasına karşıyız." Öbür taraftan da İYİ Parti de dedi ki: "Ya, bunlar, işte, Hükümetin yaptığı doğru; biz buna katılıyoruz." Şimdi ben sormak istiyorum, yani inşallah, böyle bir şey olmaz ama yani iktidara gelmeyi planlayanlar ve birlikte diyelim ki bir hükümet kurmak isteyenler de acaba hangi politikayı izleyeceksiniz? Yani çıraklık eğitimlerini kapatacak mısınız açacak mısınız? Yani ben bunları çok merak ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Geldiğimizde görürsün!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi, arkadaşlar, siz tabii ki hiç yönetmediğiniz için yönetmenin ne demek olduğunu bilmiyorsunuz. Yani çok farklı partilerden ve çok partili politikaları olan insanlar bir araya gelmişsiniz.

CAVİT ARI (Antalya) – Görürsün!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, lütfen hatibe müdahale etmeyelim, Sayın Arı...

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :223

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Millî Eğitime dair hiçbir ufkunuzun olmadığını görüyorum ben, Millî Eğitime dair. İşte sabah Koncuk dedi ki: “Biz Hükûmetin bu konudaki uygulamalarına ben katılıyorum.” Diğer taraftan Lale Hanım da bunun dedi: “Diğer taraftan biz bunun yanlış olduğunu düşünüyoruz.” HDP’yle örtüştüklerini gördüm burada. HDP’yle beraber örtüşüyor CHP.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Millî Eğitimi yapboz tahtasına çevirdiniz!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Diğer taraftan yine bizim dönemimizde gerçekten de ücretsiz kitap verilmesi. Yani basit bir konu gibi gelebilir ama 3 milyar 500 milyon kitap dağıtmışız biz. Bu yıl aşağı yukarı 158 milyon kitap dağıtmışız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kapağı açılmıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Arkadaşlar, şimdi şöyle bir şey...

Bak, bu AK PARTİ iktidarlarının en önemli özelliği, sizin göz ardı ettiğiniz önemli özelliklerinden bir tanesi de bu engelli ve dezavantajlı kardeşlerimizle ilgili daha önce hükûmetlerin hiçbirinin doğru dürüst bir şey uygulamadığı ve bunları yok saydığı bir ortamdan biz bu kardeşlarımızın elinden tutmuşuz, evlerinden almışız ve özel eğitim kurumlarına veya devlet kurumlarına götürmüşüz, eğitimlerini yaptırmışız, gerekirse kişilerin evlerine gitmişiz veya hastaysa da o kişilere, öğrencilere hastanelerde eğitim vermişiz arkadaşlar. Bunları yok sayabilir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :224

misiniz? Bunlarla ilgili bir şey söyleyebilir misiniz arkadaşlar? Ve dolayısıyla da ve neticede sizin aklınızdan geçmeyen ve yapılmayan işleri AK PARTİ iktidarları şimdiye kadar yapmış.

Burada, özellikle son dönemde bu meslek liselerinin önündeki katsayının kaldırılmasından sonra, Sayın Bakanım sizlerin de çok büyük gayretleri sayesinde, meslek liselerinin önü açıldı. Bugün insanlara bakıyorum ben, en yüksek puanı alan kardeşlerimiz meslek liselerine gidiyor. Aynı mesleğin üzerindeki üniversiteyi okumayla ilgili de büyük avantajlar getirirseniz, mesela, bunlar, gerçekten de ilerisi için, Türkiye'nin ilerisi için çok şey olacak.

Şimdi arkadaşlar, biz çıraklık eğitiminde özellikle son dönemde, Sayın Bakanımızın, Hükümetlerimizin yaptığı projeye diyelim ki çıraklık eğitime gidenlere asgari ücretin 1/2'si kadar ücreti devlet veriyor, diğer taraftan kalfa olanlara da asgari ücretin 3/2 veriyor. Bu ne oldu?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kaç yaşında?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Çıraklık eğitime son derece ilgiyi artırdı ve meslek mensupları “Biz çırak bulamıyoruz ve bu yönden muzdaribiz. İleride bu meslekleri yapacak işte, tamircidir, boyacıdır, bilmem boya ustasıdır veya herhangi bir mesleği yapacak insan bulamayacaktık.” Ve bunun önü açıldı elhamdülillah. Bu işsizliğimizi de son derece azaltacaktır.

Şimdi diğer bir konuya geçiyorum ben. Bu Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla ilgili. Şimdi bu kanunu biz niye çıkardık arkadaşlar? Bu kanunu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :225

---

biz tabii ki öğretmenlerimiz istifade etsin diye çıkardık ve onların ekonomik durumlarını düzeltelim, statülerini belirleyelim diye düzelttik. Şimdi diyorlar ki: “öğretmenler size hiç aramıyorlar.” Arkadaşlar, öğretmenlerin bizi aramasına gerek yok; biz okullara gidiyoruz, öğretmenlerimize soruyoruz: “Bu kanunla ilgili ne düşünüyorsunuz?”

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hangi okul Allah aşkına! Sınavla neyi ölçüyorsun?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Öğretmenlerimizin şu isteği var, diyorlar ki: “Ya, bu sınavın zamanlamasını değiştirin, ağustosa alın, sınavın içeriğinde bazı düzenlemeler yapın.” Şimdi ben size soruyorum, Lale Hocam'a soruyorum, ya şimdi diyelim ki Amerika'da bir üniversitedeki, bir profesör kendini yenilemezse, kendini geliştirmezse o üniversitede kalabilir mi? Kalamaz. Peki, Amerika'nın parası değerli, evlatları değerli; bizim para değersiz, evlatlar dersiniz; böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar? Şimdi siz burada verimliliği nasıl artıracaksınız arkadaşlar? Biz öğretmenlerin düşmanı değiliz ki. Biz oradaki 19 milyon çocuğumuzun eğitilmesi için çaba gösteriyoruz.

Size soruyorum hiç herhangi biriniz...

(Gürültüler)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – 2 bin liraya, 3 bin liraya öğretmen çalıştırıyorsunuz!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Uzman öğretmen olamayan ne

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :226

---

olacak?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, lütfen hatibe müdahale etmeyelim, Sayın Komisyon üyeleri.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kendini iyi yetiştirmemiş ve yenilememiş, teknolojiye ayak uydurmamış bir hekime muayene olmak ister misiniz? İstemezseniz değil mi? İstemezsiniz. Ama çocuklarımızı neyi verelim arkadaşlar? Çocuklarımıza niye verelim? Arkadaşlar sizin izlediğiniz politikalarla verimliliği artıramayız. Bizim hem verimliliği artırmamız lazım hem de ekonomik durumları düzeltmemiz lazım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ekonomik durumlarını düzeltmek için ne yapacaksınız?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bunu tartışabiliriz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sınavı geçemeyen öğretmen ne olacak?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi ve dolayısıyla da buradaki temel amaç öğretmenlerimizin hem kendini yenilemesi hem de çalışanla çalışmayanın ayırt edilmesidir arkadaşlar. Siz ve dolayısıyla da bu yapılan düzenlemeler doğrudur.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar böyle bir usul yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Fakat birtakım düzeltilmesi gereken şeyler var.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :227

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çocuklar okula gidemiyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bakın, hatibe müdahale ediyorsunuz. Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım diyor ki “Ekonomi düzeldi.”
Ekonomi düzeldiyse dolar niye 19’a çıktı?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Tanal...
Lütfen bağırmayın, rica ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sesimin duyulması için, biz de mikrofon yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Şimdi “Her yere üniversite açtınız, her yere üniversite açtınız.” diye daha önce itiraz ediyordunuz. Bu üniversitelerde nereden öğretim kadrosu bulacaksınız de itiraz ediyordunuz. Bugün işte 76 olan üniversite sayımızı 280’e çıkardık arkadaşlar.

Şimdi önceden üniversite mezunu olan kişi sayısı yüzde 14’lerdeydi. Bugün kaçta çıkmış bu? Yüzde 44’lere çıkmış arkadaşlar. Bundan, bundan memnun...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Ne kadarı işsiz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – O zamanla geçecek.

Bundan siz memnuniyet duymuyor musunuz? Hani önceden demiyor muydunuz “Ya, Avrupa ülkelerindeki ve diğer ülkelerdeki üniversite sayısı fazla bizde az.” diye düşünmüyor muydunuz, söylemiyor muydunuz? Söylüyordunuz arkadaşlar.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komasyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :228

Şimdi, burada özellikle kadın milletvekillerimize sesleniyoruz. Burada kadınlardaki üniversiteleşme oranı kaç? Yüzde 49 arkadaşlar, yüzde 49.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Üniversite var, öğrenci yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Arkadaşlar, sapla samanı birbirine karıştırmayalım şimdi biz, tamam mı.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Peki, rektörlerde kadın oranı kaç?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Dolayısıyla da bu şunu gösteriyor arkadaşlar, biz bu kadar üniversite sayımızın artmasına rağmen...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, arkadaşlar müdahale etmeyelim, hatibi dinleyelim lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Türkiye Cumhuriyeti devleti AK PARTİ iktidarlarında bu kadar üniversiteye kaynak aktarmaktadır ve bunların ne ihtiyacı varsa yerine getirmektedir. Bizim 2006 yılında Uşak Üniversitemiz kuruldu ve neticede Uşak Üniversitemizde de 14 tane fakültemiz var, 30 bin tane öğrenci orada eğitim görmektedir arkadaşlar ve bu hem o öğrencilerin kendini geliştirilmesine fayda vermekte ve diğer taraftan da son dönemlerde Uşak Üniversitesinde olduğu gibi üniversitelerimiz sanayiiyle iş birliği yapmaktadır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Güneş lütfen toparlar mısınız.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Yani teorikle pratiği birleştirdik.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :229

Sayın Bakanım, ekibinizle beraber çok büyük gayretleriniz var, çabalarımız var. Allah yolunuzu açık etsin diyorum, bütçemiz hayırlı uğurlu olsun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Lale Karabıyık adınız geçtiği için size bir dakika süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sataşmadım ki.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler.

Hayır, sataşma olarak düşünmedim ben de.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ben bir şey söylemedim, sataşmadım.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Pardon, müsaade eder misiniz.

Ben “sataşma” demiyorum da çiraklık konusuna ben hiç girmedim. Lale Karabıyık benim ama benim konuşmamın içerisinde çiraklık konusu yok, verdiğiniz adım yanlış.

Diğer konulara da sürem olsa hepsine yanıt verirdim. Herhâlde böyle iktidar olmak, bunları savunmak çok zor bir şey.

Benim konuşmamda öyle bir yer yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam düzeltmeyi yaptınız.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Aynı fikirdeyim ama benim konuşmam da

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :230

öyle bir şey yok. Siz herhâlde karıştırdınız ama fikirlerimizi de savunuruz yani.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Söz sırası Sayın Suat Özcan'da.

Sayın Özcan süreniz beş dakika.

Buyurun lütfen.

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; 1930'lu yıllarda yaygınlaşan köyü kalkındırmayı, köylüyü aydınlatmayı amaçlayan, köycülük akımının da etkisiyle önce köy enstitüleri kurulmuş ve bir bütün olarak köyün canlandırılması işine girişilmiştir. Bu süreçte köy nüfusuyla cumhuriyet değerlerinin buluşması ve bütünleşmesi açısından büyük mesafe katedilmiş, birçok köy çocuğu öğretmen, sanatçı, bilim insanı olarak ülkenin gelişmesine katkı yapmıştır.

Sekiz yıllık zorunlu eğitimle birlikte birçok köy okulu kapatılmış ve taşınmalı eğitime geçilmiştir. Ancak bağımsız ilkokulların yeniden açılmasına izin veren 4+4+4 eğitim sistemine geçilmiş olmasına rağmen kapatılan köy okulları açılmamış, taşınmalı eğitime de devam edilmiştir. Eğitim olanaklarından uzak ve yoksun kalmış olmanın köy nüfusunun azalmasına olan etkisi de tartışılmamıştır. Eğitime yapılan yatırım en

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :231

---

yüksek getiriye sağlar, bu konuda herkes mutabıktır.

Bakanlığınız istatistiklerine göre 2016 yılında 800 bin olan açık lise öğrencisi bu sene 1,5 milyon civarında ve gelecek yılda 1,7 milyon olması öngörülüyor. Derslik ve öğrenci sayılarından bahsederken ortalama 22, 23 deniyordu, şimdi bu kadar açık lise öğrencisinin artmasında Millî Eğitim Bakanlığının bir politik yanı var mıdır? Eğer bunun yarısının yine normal dersliklere girdiğini varsaydıysamızda sayı 22, 23'te kalacak mıdır?

Kabul edelim ki ülkemizde eğitim öğretim bir hak olmaktan çıkmış durumda, hatta sosyolojik olarak sınıflandırılmış bir konumda ve ekonomiyle doğrudan ilişkili. Geçmişte aileden hiçbir varlığı olmayan çocuklar, o zamanki aldıkları eğitimle bugün ülkemize çok önemli katkılar yaparken bugün nitelikli eğitim öğretim özelleştirildiği için sadece kısıtlı bir grubun sosyal hareketliliğine izin veriyor, eğitim öğretimin ufuk açıcı yönü sadece bir zümreye doğru yönlendiriliyor.

“Okulları yaptık.” diyorsunuz. Teşekkür ediyoruz ancak yapılan okulların, örneğin, Muğla ili Milas ilçesinde Milas merkezden yüksek tepeye doğru, tepelere doğru yapılan, genellikle son yapılan okullar da böyle... Burada herhangi bir sosyal donatı, öğrencilerin ihtiyaçlarını gidereceği büfe, kırtasiye ve benzeri donatılardan yoksundur. Hatta ikili öğretim yaptıkları için, Fatih İlkokulu ve Ortaokulundaki öğrenciler deprem raporuna nedeniyle bu okula taşınmıştır ve sabahın alaca karanlığında, Aralık akşamının karanlığında eve dönmektedirler. Tek başına dönmeleri mümkün

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :232

---

değildir, mutlaka yanında ailesi olmak durumundadır. Dolayısıyla da bu okulları yaparken planlamada ne kadar görerek, bilerek yapıldığı da ister istemez tartışılmalıdır.

2002 yılında kabaca 65 milyon olan nüfusumuz bugün, 85 milyon; yirmi yılda yüzde 30 artan bir nüfus. Yirmi yıl, aslında, bir insanın ortalama eğitim öğretim süresidir. Bu kapasitenin doğru kullanılması gerçekleşmiş olsaydı nicel yaşta nasıl bir Türkiye'yle karşılaşmış olurduk düşünebiliyor muyuz? Düşünüyoruz ve kahroluyoruz.

PISA sonuçlarına göre, ne ilköğretimde ne ortaöğretimde kayda değer bir iddiamız yok. Yükseköğretim kurumlarımız ise tırnaklarıyla kazanmış oldukları başarılarını, döneminizin bile isteyerek yıpratma politikalarıyla dünya sahnesinde her geçen günü basamak iniyoruz.

Bugün, yükseköğretimdeki mevcut başarılarımız da -haklarını buradan teslim etmek gerekir ki- sizden önceki dönemlerde eğitim öğretimini tamamlamış idealist akademisyenlerimizin çabaları ve başarıları üzerinedir. Bugün, yükseköğretim kurumlarımız, onca sistematik yıpratmaya rağmen yurt dışında biliniyorsa, bu, önceki nitelikli ekibin kurmuş olduğu diyalogların, iletişim ağlarının bir sonucudur. Buradan kendilerine çok teşekkür ediyorum.

Öğretmenlerimizin büyük kentlerde ve turizm bölgelerinde konut kiralari nedeniyle artık orada sürdürülebilir eğitim içinde olmaları mümkün

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :233

değildir. Muğla'nın Bodrum, Marmaris, Milas, Menteşe gibi ilçelerimizde ev kiralari 10 bin lirayı bulmuş durumdadır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Özcan, tamamlar mısınız.

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Bu koşullarda, lojman yapılması gerekmektedir. Bunu da düşünüyor musunuz diye soruyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Söz sırası İYİ Parti'den Sayın Hüseyin Örs'te.

Sayın Örs, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi değerli milletvekili arkadaşlarım, hepinize en derin saygılarımla selamlıyorum. Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlar, sizlere de hoş geldiniz, sefalar getirdiniz diyorum. Görüşülmekte olan bütçemizin de vatanımıza, milletimize hayırlar getirmesi temennisiyle sözlerime başlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım; ben biraz evvel Genel Kuruldaydım. Genel Kurulda da gençlerimizin yaşadığı problemlerle ilgili bir araştırma önergesi vermiştik İYİ Parti Grubu adına ve orada parti adına ben konuşmuştum; orada gençlerimizin, özellikle üniversite

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :234

öğrencilerimizin eğitim hayatları sırasında yaşadıkları sorunlar ve asıl önemlisi, eğitimlerini tamamladıktan sonra yaşadıkları, yaptıkları mücadele yani iş bulma mücadelesi üzerinde durmuştum. Ama orada, Genel Kurulda vermiş olduğumuz araştırma önergesi, bu gençlerimizin problemlerine yönelik araştırma önergesi iktidara mensup arkadaşlar tarafından reddedildi. İnşallah, burada konuşacaklarım sizler tarafından dikkate alınır, öyle bir umudum var, sizleri görünce öyle hissettim bir an.

Değerli arkadaşlar, biraz evvel, benden önce konuşan arkadaşlarımız Millî Eğitimin genel sorunlarıyla ilgili, bu çerçevede fikirlerini beyan ettiler. Bu haftaki bizim grup toplantımızda da Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener öğretmenlerimizin yaşadığı sıkıntıları dile getirdi. Bilindiği üzere, öğretmenlerimiz bir günlük iş bırakma eylemi yaptılar. Genel Başkanımızın da grup toplantısında ifade ettiği gibi, keşke böyle bir eyleme gerek kalmasaydı, keşke öğretmenlerimizin sorunlarına kulak vermiş ve taleplerini dikkate alıp gerekli düzenlemeleri yapmış olsaydınız. Ancak ne yazık ki toplumun her kesiminde mağduriyet yaşayan vatandaşlarımızı görmezden gelen, seslerini duymazdan gelen iktidar, zor zamanlar yaşayan öğretmenlerimizi de adeta yok saymıştır.

Değerli arkadaşlar, ben burada bugün seçim çevrem Trabzon'la ilgili birkaç hususu arz etmek istiyorum.

İlk olarak, Trabzon'umuzun güzel bir ilçesi var, Araklı ilçesi. Burada

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :235

---

yaşanan ve bana iletilen eğitimle alakalı birkaç problem var, onları sizinle paylaşmak istiyoruz. Araklı ilçemizde 2022-2023 eğitim öğretim yılı itibarıyla ilk, orta ve okul öncesi olmak üzere yaklaşık 4.500 öğrenci mevcut -edindiğim bilgilere göre- ilçemizin nüfusu da 50 bin civarında zaten. Bu ilçemizde bulunan okullarımızda sınıf mevcudu bugün 45 olan okullarımız mevcut Sayın Bakanım.

Ayrıca, ilçede de yıllardır olan ve çürümeye terk edilmiş okul binalarımız var. Bunlarla bir ilgilenirsek iyi olur diye düşünüyorum.

Okul planlama ve yerleştirmelerindeki hatalar nedeniyle yaklaşık 2 bin civarında öğrenci şehir merkezindeki kara yolundan riskli bir şekilde gidip gelmektedir. Burası bir ana yoldur ve birtakım tehlikeler içerisinde bu çocuklarımız. Bunu da sizlerle paylaşmak istiyorum.

Ayrıca, ilçemizde bulunan anaokullarında kapasiteli yetersizdir. Bir de söz verilen ancak henüz gerçekleştirilmeyen anaokulu vaatleri var bu ilçemizde.

Yine bir başka husus; yine, Araklı ilçemizde erkek öğrenciler için devlet yurtları yetersizdir arkadaşlar. Bunu da burada söylemek istiyorum.

Sadece 100 kontenjanla sınırlanan bir lise mevcuttur. Fen lisesi de bu ilçemizde bulunmamaktadır.

Mevcut okullarda güvenlik olmadığı ve güvenlik zafiyeti yaşandığına dair vatandaşlarımızdan gelen şikâyetler var. Bunlar tarafıma iletildi.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :236

Bu doğrultuda, bu Araklı ilçemizde ilkokul, ortaokul, anaokulu, öğrenci yurdu ve önemlisi, sözü verilen fen lisesinin kazandırılması ve ayrıca, okullarda yaşanan güvenlik zafiyetinin önlenmesi için gerekli çalışmaların yapılmasını talep ediyoruz; hazır, Sayın Bakanımız buradayken, değerli bürokratlar buradayken talebimizi yüz yüze ifade ediyoruz.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; bir başka hususu da yine Trabzon'umuzun Ortahisar ilçesinde Çukurçayır Mahallesi'yle ilgili bir problemi söyleyeceğim. Sayın Bakanım, belki hatırlamazlar veya hatırlarlar; geçen bütçe konuşmasında bunu burada söylemiştim ben. Bizim, Trabzon Ortahisar ilçemiz 60 binin üzerinde nüfusa sahip, eskiden belde belediyesi olan, belde olan bir mahallemiz var yani bir mahalle düşünün 60 binin üzerinde nüfusu var. Burası Çukurçayır Mahallesi. Türkiye'deki birçok ilçeden daha fazla nüfusa sahip olan bir mahalleden bahsediyoruz Sayın Bakanım. Bu Çukurçayır Mahalle'mizde maalesef bir şey yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Örs, lütfen tamamlar mısınız.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Teşekkür ediyorum.

Bir ilave süre istersem...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – İlave süre

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :237

---

veremiyorum, lütfen tamamlayın.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Tamam.

Burada ikamet eden çocuklarımızın büyük bir kısmı okul servisleriyle başka yerlerdeki lise ve diğer okullara gitmek zorunda kalıyorlar. Bu da oldukça bir problem yaratıyor.

Nüfusun büyük çoğunluğu anne-baba çalışan ailelerden oluşan Çukurçayır'da anaokulu yetersizliğimiz de var. Bunun için... Bu Çukurçayırımızda bir de gençlerin bir talebi var, onu da söyleyip bağlayacağım sözü; burada, gençlerimizin de spor yapacakları alan yok yani ismine baktığımız zaman Çukurçayır ama betonlaşmadan dolayı çocukların spor yapacağı böyle alanlar yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum
Sayın Örs.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Bu taleplerimizi dikkate alırsanız... Trabzon'da eğitimini yapan bir Sayın Bakanımız var; üniversitede eğitimini tamamlayan bir Bakanımız var; Trabzon'a daha duyarlı olacağı düşüncesindeyim.

Ben tekrar beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum, taleplerimizin dikkate alınmasını arz ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum
Sayın Örs.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :238

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Söz sırası Ömer Faruk Gergerlioğlu'nda,

Sayın Gergerlioğlu, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Millî Eğitim Bakanlığı, sanırım, en başarısız bakanlık sırasında 2'nci sırada. Bunu sadece ben söylemiyorum, anket araştırma sonuçlarında 2'nci sıradasınız başarısızlık oranında.

Yine, Nature Endeksi, Türkiye üniversitelerinin durumunu da ortaya koyuyor. Bakın, burada 2022 sıralamasında kaçınıcı sıradayız? Sonlardan 10'uncu sıradayız birçok ülke arasında ve üçüncü dünya ülkeleri arasındayız; Meksika, İran ligindeyiz, Tayland hızla bize yaklaşıyor. Durum son derece kötü.

2016'da ilk 300 üniversiteye giren 3 Türk üniversitesi vardı, şimdi, ilk 500'e giren Türk üniversitesi yok maalesef. Durum oldukça vahim. AK PARTİ hükümetlerinin en başarısız bakanlığı diye görüyorum, anketler de böyle görüyor.

Yine, binlerce öğretmen mağdur; KHK'yle ihraç edilen ve çalışma izni iptal edilen 55 bin öğretmen var ve bunlar açlık ve susuzluğa teslim

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :239

---

edilmiş, terk edilmiş durumda. Özel okullarda çalışmaları da engelleniyor. Çalışma izni iptal edilmiş 20 bin öğretmen vardı ve bunlardan beraat edenlerin öğretmenliğine izin verileceğini belirtmişti Millî Eğitim Bakanlığı ancak binlerce öğretmen -bakın, size soru önergeleriyle de soruyorum- beraat almasına rağmen öğretmenlik yapamıyor. Bu nasıl bir zalimlikdir? Anlamak mümkün değil. Buna Anayasa Mahkemesi de karar verdi, ihlal kararı verdi; böyle, beraat alan öğretmenlerin çalıştırılmamasıyla ilgili ihlal kararı vermesine rağmen hâlen bu hukuksuzluk devam ediyor, valiliklerin insafına bırakıyorsunuz ve KHK'li öğretmenlerin özel okulda çalışmasını da engelliyorsunuz. Oysa doktorlar özel hastanelerde çalışabiliyorlar.

Birçok sorun var. Yetiştirebildiğim kadarıyla söyleyeyim.

PDR'ciler, birçok kadro açılması gerektiği ve kendilerine kadro hakkı tanınmadığından çok şikâyetçiler.

Okul aile birliklerinde personeller var ve kadrolu olamıyorlar; okul aile birliklerinin insafına terk edilmiş. Bu kadro meselesinin bir şekilde halledilmesi gerekiyor.

Yine üniversiteleri geçiyorum. Özellikle vekili olduğum il, Kocaeli Üniversitesi birçok ihale yolsuzluğu Sayıştayın tespitiyle ortada. Görevde oldukça önemli usulsüzlükler çıktı, mülakat usulsüzlükleri ortaya çıktı.

Yine, özel okul öğretmenlerinin taban maaşlarıyla ilgili sıkıntıyı gündeminize almanız gerekir. Sömürülüyorlar.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :240

Okul kantinleri çok pahalı, gerçekten, fakir öğrenciler çok zor durumda. Mesela, Kocaeli'nden bir örnek vereyim: 14 liralık et döner, geçen sene 14'tü, şimdi 30 lira olmuş; tavuk döner geçen sene 10 lirayken şimdi 18 olmuş. Veliler bunu bize aktarıyor ve "Ne yapalım?" diyorlar.

Yine, ücretli öğretmenlerden iltimasla ilgili çok başvuru alıyoruz ve size de iletiyoruz. İktidara yakın kişiler merkezlerde görevlendirilirken, torpili, iltiması olmayanlar köylerde görevlendiriliyorlar maalesef.

Yine, mesela, Burdur Mehmet Akif Üniversitesi mezunlarından başvuru aldım, birçok öğretmen arkadaştan. On yıl olmuş, öğretmen olmuşlar; 2012 yılında Roboski, Tahir Elçi açıklamalarına katıldıkları için açığa alınmışlar yani sıradan bir basın açıklamasına katıldığı için 375 sayılı KHK'nin 35'inci maddesine göre böyle bir zulüm görüyorlar.

Kayıt ücretleri noktasında çok sıkıntı var; inkar ediliyor ama birçok okuldan veliler bize -işte, soru önergelerimize yansıyor- kayıt ücreti talep edildiğini söylüyorlar.

Yine, okullarda öğrencilere en azından bir öğün yemek verilmesi yönünde soru önergemiz de var, diğer arkadaşlar da gündeme getiriyor fakat bu konuda bir ilerleme kat edilmiyor. Kur korumalı mevduata milyarlarca liranın gittiği bir ülkede, maalesef, öğrenciler aç susuz bir şekilde sınıflarda...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Gergerlioğlu,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :241

---

lütfen tamamlar mısınız?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Atama bekleyen engelli öğretmenlerin de durumları vahim. Özellikle, son derece dezavantajlı bir grup olarak söylüyorum.

Kürtçe seçmeli ders meselesi yürümüyor Sayın Bakan. Bakın, çok açık; bize birçok başvuru geliyor. Ya öğretmen yok ya da sınıf açılmıyor ve Kürtçe seçmeli ders meselesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Gergerlioğlu, çok teşekkür ediyorum.

Sırada Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın İsmail Faruk Aksu var.

Sayın Aksu, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan'ım, Sayın Bakan Yardımcıları, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, bölücü terör örgütü PKK tarafından şehit edilen Aybüke ve Necmettin öğretmenlerimizle birlikte tüm şehitlerimizi rahmetle anıyorum.

Bir hususa dikkat çekmek istiyorum: Anayasa'mızın 66'ncı maddesi

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :242

“Türk devletine vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkes Türk'tür.” der. “Ne mutlu Türk'üm diyene.” sözünün mimarı Aziz Atatürk'tür. Bu söz, asimilasyon ya da dışlamanın değil bilakis, bütünleşmenin, 85 milyonun birliğinin, eşitliğinin ifadesidir. O sebeple, “Ne mutlu Türk'üm diyene.” sözü bizim şeref nişanemiz, varlık ve birlik yeminimizdir.

Değerli milletvekilleri, eğitim sürdürülebilir kalkınmanın en önemli unsurlarından biridir. Bu doğrultuda, bütçeden eğitime ayrılan kaynağın merkezî yönetim bütçesi içindeki payı da yüzde 14,5 yükseltilmiştir. Eğitim yatırımları ise yükseköğretim dâhil, yüzde 93,7 oranında artırılarak 61,2 milyar ön görülmüştür. Bu şekilde, 2022 yılında yüzde 2,9 olan eğitim harcamalarının gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payı yüzde 3,5'a çıkarılmıştır. Bütçeden en büyük payın eğitime ayrılması, eğitim hizmetlerinin yaygın ve erişilebilir olması ve fırsat eşitliğinin sağlanmasına verilen önemin göstergesidir. Gerekçesinde, bütçenin eğitim alanındaki temel hedefleri, eğitim sisteminde yapılacak köklü reformla eğitimin kalitesinin artırılmasını sağlamak, rekabetçi üretim ve verimlilik için gerekli olan becerilere sahip iş gücünü yetiştirmek, ülkenin beşerî sermayesinin güçlendirilmesi amacıyla okullar arası başarı farklarını azaltarak ve okul öncesi eğitimi yaygınlaştırarak eğitimde fırsat eşitliğini artırmak, temel eğitimi güçlendirmek, tüm kademe ve sınıf seviyelerinde öğretmenlerin mesleki gelişimlerini iyileştirmek şeklinde belirlenmiştir. Bu açıdan, 2023

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :243

yılı bütçesinden eğitime ayrılan kaynağın fırsat eşitliği temelinde tüm kademelerde nitelikli eğitime erişime imkânı sağlayacağını değerlendiriyoruz.

Temel eğitim her Türk vatandaşının hakkıdır. Eğitim kurumlarının hiçbir ayırım gözetmeksizin herkese açık olması eğitimin genellikle eşitlik ilkesinin gereğidir. Bize göre, Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip, manevi ve kültürel değerlerimizi özümsemiş, düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş, sorumluluk duygusu ve toplumsal duyarlılığı yüksek, yeni gelişmelere açık, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, girişimci, demokrat, kültürlü, erdemli ve inançlı nesillerin yetiştirilmesi eğitim politikamızın temel amacı olmalıdır. Çocuklarımıza dinî inanç, etnik köken ve felsefi düşüncülerine bakılmaksızın eğitim ve öğretimde imkân ve fırsat eşitliğinin sağlanması, toplumun bütün fertlerinin ilgi, eğilim ve yetenekleri doğrultusunda öğrenim görmesi esas olmalıdır. Eğitim sisteminin, çocuklarımızın hayatının her alanında Türk milletine değer kazandıracak, onu geliştirecek ve kalkındıracak bir donanıma sahip olmasını, bilgi toplumunun gerektirdiği beceriler ile uluslararası rekabet yeteneğine sahip, teknoloji kültürü gelişmiş insan gücü olmasını sağlayacak şekilde yapılandırılmalıdır. Eğitimdeki iyileşmelerin gerek iş gücünün verimliliğini gerekse bilgi üretme kapasitesini artırarak ekonomik gelişmeyi olumlu etkilediği, fiziksel sermayenin yanında beşerî sermayenin,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :244

kalkınmanın temel dinamiği olduğu bilinmektedir. Ülkemizde son yıllarda eğitimde fiziki, teknolojik ve beşerî kapasitenin artırılmasına yönelik önemli iyileşmeler kaydedilmiştir. Derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayısı önemli ölçüde azalmıştır. Okul öncesi eğitimde ve temel eğitimde okullaşma oranında ciddi iyileşmelerle birlikte eğitime erişim de artmıştır. Önümüzdeki dönemde ise öğretmen nitelikleri başta olmak üzere eğitimin niteliğinin daha fazla artırılma ihtiyacının devam etmekte olduğu 2023 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda ifade edilmiştir. Eğitimin amacı temelde bireyin kendine ve topluma yararlı hâle getirilmesi ve problem çözme yeteneğinin kazandırılmasıdır. Bu sürecin rehberi de öğretmenlerimizdir ve öğretmenlerimiz eğitim sisteminin en temel ögesidir. Sorunsuz öğretmen, sorunsuz eğitim; huzurlu öğretmen, huzurlu öğrenci ve aile demektir. Bu nedenle parti olarak öğretmenlerimizin özlük haklarının ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi, maddi ve manevi beklentilerinin mümkün olan en üst seviyede temini amacıyla gayret gösterdik. Bu kapsamda, Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla uzun zamandır seçim beyannamelerimizde yer verdiğimiz, öğretmenlerimizin 3600 ek göstergeden yararlanmasını mümkün kılacak yasal düzenlemeler Meclisimizde yapılmıştır. Sözleşmeli öğretmenlerimizin kadroya geçirilmesinin de kamuda çalışan tüm sözleşmelilerle birlikte önümüzdeki günlerde Meclis gündemine gelecek olmasından memnuniyet duyuyoruz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :245

Diğer taraftan, atanamayan öğretmen sorununun kademeli olarak çözülmesini ve bu konunun sorun olmaktan çıkarılmasını gerekli görüyoruz. Eğitimin her kademesinde müfredatın millî ve çağın gereklerine uygun bir şekilde planlanması ve uygulanması esas olmalıdır. Türkçenin doğru ve güzel kullanımını teminen ana sınıfı ve ilköğretim kademesinde Türkçenin iyi öğretilmesine önem verilmelidir. Vasıflı insan gücü ihtiyacını karşılamak amacıyla mesleki ve teknik eğitim ile iş gücü piyasası arasındaki bağı güçlendirecek mekanizmalar çeşitlendirilmeli ve etkinleştirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Türk milletinin en büyük güç kaynağı, tarihin her döneminde koruduğu ve yücelttiği millî birliği ve kardeşliğidir. Eğitim sisteminin bu anlayışın tesisine ve teşvikine katkı sağlaması gerekmektedir. Çocuklarımıza erken yaşlarda vatan ve millet sevgisinin, feragat ve fedakârlık duygularının, sevgi ve hoşgörünün, devlet malına sahip çıkmanın, iyi insan olmanın erdeminin öğretilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve bu yaş grubundaki nüfusun daha erken yaşta örgün eğitim programı kapsamına alınmasını önemli görüyoruz. Okul öncesi eğitim kapsamında yaptığınız atılımları, İstanbul Milletvekili olarak da İstanbul için konulan hedefi ve alınan mesafeyi kıymetli bulduğumuzu, fiziki mekân, insan gücü ve program imkânları geliştirilerek okul öncesi eğitimde yüzde 100 okullaşmanın temin edilmesini beklediğimizi belirtmek istiyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :246

Son yıllarda yükseköğretim kademesinde de eğitime erişimi destekleyen önemli adımlar atılmıştır. Açık öğretim de dâhil olmak üzere üniversitelerin toplam kontenjan sayısı 1 milyonu aşmıştır. Bu nedenle Türkiye sınavsız üniversiteye geçişi başarabilecek üniversite zenginliğine ve yeterliliğine sahip hâle gelmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak üniversite giriş sınavının kaldırılması, bunun yerine ilköğretim ve ortaöğretimde etkili bir yönlendirmeye bağlı olarak uygulanacak müfredatla ortaöğretim başarısını ve ortaöğretim sonunda yapılacak olgunlaşma sınavını esas alan, fırsat eşitliğini ve adaleti gözeten üniversiteye geçiş sisteminin uygulamaya konulmasını, bu çerçevede çocuklarımızın ilgi yetenek ve becerilerine göre etkin bir rehberlik desteğiyle istedikleri bölümlere sınavsız girebilmelerini mümkün kılan adımların atılmasını, üç saatlik sınavla Türk gençliğinin geleceğinin şekillenmesinin doğru olmadığını değerlendiriyoruz.

Eğitim süreçlerinin daha nitelikli hâle getirilmesinin yanı sıra, eğitim-istihdam ilişkisinin dünyayla rekabet edebilecek, Türkiye'yi küresel bir güç ve lider ülke yapacak nesillerin yetiştirilmesine katkı sağlayacak şekilde planlanmasını gerekli görüyoruz. Cumhurbaşkanlığı Programı'nda da belirtildiği gibi, yükseköğretim kontenjanlarında arz-talep dengesinin yanı sıra eğitim-istihdam bağlantısının da dikkate alınmasını gerekli görüyoruz.

Son olarak Türklüğün ve İslam'ın millî ve manevi değerlerini yaşayan

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :247

ve yaşatan Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş Veli, Mevlana, Hacı Bayram Veli ve Yunus Emre gibi şahsiyetlerin hayatı ve felsefesinin ortaöğretimde seçmeli ders olarak okutulması, manevi ve kültürel yozlaşmaya, bölücülüğe ve sapkın akımlara karşı Anadolu'da mayalanan bilgi ve hikmetin genç kuşaklara aktarılmasını, yurt dışındaki Türk çocuklarının millî kimliklerini korumaları ve geliştirmeleri için sağlanan eğitim imkânlarının artırılması, ayrıca eğitimin bütün kademelerinde müfredat, sınav sistemi ve benzeri gibi temel konulara istikrar kazandırılması gerektiğini değerlendiriyoruz.

Bu düşüncelerle bütçenizin hayırlı olmasını diliyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Ali Keven, buyurun.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun sevgili üyeleri, sevgili Bakanlık bürokratları, sevgili basın emekçileri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığının, teklif edilen 2023 bütçesi 435 milyar 351 milyon liradır. Bütçe giderlerinin toplam içindeki payı yüzde 9,74'tür. Bu oran 2016 yılında en tepe noktaya ulaşmış, yüzde 13,38 olmuş ve sürekli azalarak bu bütçede yüzde 10'un altına düşmüştür yani öğrenci sayısı artarken bütçeden alınan pay devamlı azalmaktadır. Bu bütçeyle ne yapacaksınız Sayın Bakan, merak ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :248

Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığı 2023 bütçe teklifi içindeki personel için ayrılan giderleri düştüğümüz zaman geriye 93 milyar lira kalmaktadır. Bunun 13 milyar 829 milyon lirası özel eğitim kurumları bütçesidir, 4 milyon 135 milyon Türk lirası ise Maarif Vakfı gibi kuruluşlara yapılan transferlerdir. Sayın Bakan, devlet okullarının onca eksikliği dururken 18 milyar liralık bir bütçeyi şeffaf olmayan bir şekilde, ulufe gibi dağıtmaktasınız. Sayın Bakan, öğretmenlerimize sınavla bir ücret ödüllendirilmesini değil de onlara hak ettiği özlük haklarını, ekonomik hakları sunduğumuz gün eğitimi gerçekten konuşabiliriz.

Öğretmenlik Meslek Kanunu bir dayatma ürünü olarak getirildi. Eğer sağlıklı bir sonuç alınmak isteniliyorsa Öğretmenlik Meslek Kanunu eğitimin paydaşlarıyla bir araya gelinerek yeniden hazırlanmalıdır. Her öğretmenin bir uzman olduğunu unutmayınız. Dün 81 ilde yüz binlerce öğretmen greve gitti, onların sesini duymak, onlara kulak vermek zorundasınız.

Sayın Bakan, eğitimde konuşmamız gereken diğer bir sorun ise, 1 milyon 300 bin öğrencinin her gün 50-60 kilometre uzağa taşınıyor olmasıdır. Nüfusu fazla köylerde okullar yeniden açılmalı ve köylere öğretmen atanmalıdır. Kaynak alıyorsanız, özel okullara harcadığınız paraları buralara aktarabilirsiniz. Eğitimi bir kâr-zarar ilişkisiyle değil, kamusal bir hizmet ve hak olarak görmek zorundasınız. Biliniz ki eğitimde

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :249

başarı yerindedir.

Sayın Bakan, ücretli öğretmenlik sistemi denilen, öğretmenlik mesleğini değersizleştiren bir istihdam şekli yarattınız. Atanmayan öğretmenlerimizin atanmayı beklediği bir ülkede asgari ücretin altında öğretmen istihdam etmek ne kadar doğru olur soruyorum. Lütfen, bu garabeti ortadan kaldırın.

Sayın Bakan, son olarak, ÖSYM'nin içine düştüğü bir durum var, ne yazık ki içler acısı bir durum; bu yıl 1,5 milyon kişinin girdiği KPSS iptal edildi. Neden? Çünkü sıradaki onlarca sorunun aynısı bazı yayınevlerinin kitaplarında zaten yayımlanmıştı. Noktasına, virgülüne dokunmadan bu sorular KPSS'de yer aldı ve bu durum iyice gündemde olunca hızlıca sınav ihlal edildi ve ÖSYM Başkanı Halis Aygün görevden alındı. Peki, soruşturmanın sonucunda ne oldu? Koca bir sıfır. Ortada bir cinayet var, faili yok Sayın Bakan. Soruyorum, fail kim? ÖSYM kurumunun saygınlığına ilk defa bu iktidar zamanında gölge düştü. "FETÖ'cüler sorularını çalmadı, buna kargalar bile güler." dediniz, sonra "Çalmışlar, soruşturuyoruz." dediniz. Şimdi ise, onlarca sorunun tıpatıp aynı olduğu bir KPSS olayı yaşandı, yaşanıyor ve tekrar edilen ikinci sınav için binlerce talep var, binlerce şikâyet var. Şu an binlerce "tweet" atılıyor, siz duymasanız da görmesiniz de binlerce KPSS mağduru adalet arıyor, diyorlar ki "Bu sefer optik kağıtlarımızda şaibe var." Bazı salonlarda kitapçıkların poşetinden

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :250

çıkarıldığı, gelmeyen adayların yerine bandrol yapıştırıldığı iddia ediliyor. Lütfen, bu konuları ciddi biçimde araştırın Sayın Bakan.

Son sözüm Sayın YÖK Başkanı Erol Hocama. Bozok Üniversitesi hızla gelişen, büyüyen bir üniversite olup Sarıkaya ilçemize açmış olduğunuz fizyoterapi bölümüne ek olarak tedavi merkezi açılması acilen ihtiyaçtır Sayın Hocam. Aynı şekilde, büyüyen kapasite karşısında, üniversitemizde özellikle tıp fakültesi için ortak destek yapılması ihtiyaç hâline gelmiştir.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, başarılı diliyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Vakti verimli kullanımınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 10 kişilik bir liste okumak istiyorum arkadaşlarımızın kendilerini hazırlamaları bakımından: Önce Cumhuriyet Halk Partisinden devam edeceğiz, Kamil Okyay Sındır, üyemiz, ona söz vereceğim; sonra, AK PARTİ'den Sayın Bahar Ayvazoğlu; daha sonra, Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Tamer Osmanağaoğlu; sonra, Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın İlhami Özcan Aygun; sonra İYİ Partiden İmam Hüseyin Filiz; daha sonra, AK PARTİ'den Semiha Ekinci, CHP'den Orhan Sümer, CHP'den Ömer Fethi Gürer, AK PARTİ'den İbrahim Aydın, CHP'den Cavit Arı şeklinde devam edeceğim.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :251

Şimdi Kamil Bey'e söz veriyorum.

Buyurun.

Süreniz on dakikadır.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Başkan, çok acele verdiniz, ben özür diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz bir başka arkadaşına söz vereyim, sonra döneyim.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Öyle yapalım Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bahar Hanım, buyurun.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz; heyetinizi de saygıyla selamlıyorum.

Hazır sizi burada bulmuşken eğitimde son yirmi yılda başarılı işlere imza atan sizlere, kıymetli sermayemiz olan çocuklarımızın aldığı eğitimin niteliğini artırmak, nitelikli eğitimle çocuklarımızı birleştirmek için il il, ilçe ilçe, hizmet ve yatırım anlamında hiçbir destekten kaçınmadığınız için, nezdinizde tüm eğitim camiamıza da teşekkür ediyorum.

Bakanlığımızın eğitiminin her kademesinde okullaşma oranını artıran çalışmalarının yanında, özellikle gelişmesi gereken ilk alan olarak belirlediği kız çocuklarının okullaşma oranının artırılması yönündeki çalışmalarını da yakından takip etmekteyiz. Bizler, genç nüfusumuzu ne kadar eğitimle birleştirebilirsek o kadar geleceğe güvenle bakabiliriz. 5 yaş

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :252

çocuklarımızın okullaşma oranı bu dönemde öncelenen konulardan biriydi. Bu alanda atılan adımlar çok kıymetli.

Yine, Bakanlığımızın çalışmaları içinde yer alan okul ve derslik sayılarının artırılmasının yanında, bu dönemde sadece fiziksel yatırımlar yapılmadı, öğretmen sayılarının artırılması, eğitim niteliğinin iyileştirilmesi konusunda da kritik adımlar atıldı.

Ayrıca, özel eğitime ihtiyacı olan 4 binin üzerinde evladımızın okullarda kaynaştırma, bütünleştirme ya da özel eğitim uygulama ve meslek okullarında, evlerinde eğitimle buluşması sağlanarak seferberlik niteliğinde de büyük adımlar atıldı.

Bunların yanında, eğitimde oluşturulan sosyal politikalar konusuna da değinmek isterim. Aile Bakanlığımızla koordineli bir şekilde çalışan Bakanlığımızın eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak konusunda, sadece konuşma metinlerinde geçmeyen ve afili cümlelerle süslenerek siyasete malzeme yapılmayan uygulamalarına da bakmak gerekir diye düşünüyorum. Eğitimi ne kadar güçlü hâle getirebilirsek bu ülke o kadar da güçlü olacaktır.

Kıymetli milletvekilleri, konu eğitim olunca yelpaze genişliyor tabii ama ben sözlerimi fazla uzatmadan bir de özellikle son üç yıllık süreçte büyük bir kararlılıkla mesleki eğitimin tüm problemlerini çözmek için Bakanlığımızın yaptığı çalışmalarına da değinmeden edemeyeceğim.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :253

Yıllardır gelişmiş ülke modellerinde göze çarpan gençlerin mesleki olarak eğitimleri konusu hep karşımıza çıkıyordu. Bu alanda Sayın Bakanımızın devrim niteliğinde çalışmalarına şahitlik ettik hep birlikte. Bu çalışmalarla, meslek liselerinde eğitim gören öğrencilerin hem ülke ekonomisine hem de öğrenme süreçlerine büyük katkı sağlandığı da görüldü. Meslek liselerinin 2022 yılının ilk on ayında sağladığı gelir, bir önceki döneme göre yüzde 219'luk rekor bir artışa da imza atmıştır. Meslek liselerinin patent, faydalı model, marka tasarım ve tescil konularıyla beraber, yurt dışına ihracat yapan ve en başarılı öğrencilerin tercih ettiği okul türlerinden biri hâline gelmesi ve bu konuda Bakanlığımızın izlediği politika ve uygulanan yöntemlerle sağlanan başarının artacağı da planlanmaktadır ve görülmektedir.

Ben, özellikle, şehrim Trabzon'da, son üç ayda saha çalışmalarında gezdiğim organize sanayi bölgelerinde, hem okuyan hem stajını yapan, teorik ve pratik bilgilerini birleştirerek hem harçlığını çıkararak; işverenin, öğrencinin, ailenin, eğitim camiasının da çok memnun olduğu bir kombinasyonu gözümle gördüm. Bu memnuniyeti Trabzon adına size ifade etmek isterim.

Konuşacak konu çok, zamanım kısıtlı. Biraz önce İYİ Parti Milletvekilimiz, benim de hocam olan, çok da saygı duyduğum Hüseyin Örs Milletvekilimiz, Trabzon özelinde bir iki konuya değindi. Ben, müsaade

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :254

ederseniz buna cevap vermek isterim. Çukurçayır beldemizle alakalı, okul yokluğundan, oranın nüfusunun fazlalığından dolayı bir problem olduğunu dile getirdi. Ancak Çukurçayır sizin döneminizde 24 dersliklik lise yatırım programına alındı, ödenek de geldi; ihale öncesi iş ve işlemleri devam etmekte. Ayrıca, sizin, yine, Trabzon'a gelişinizde Çukurçayır'da bir okulumuzu, biliyorsunuz, hizmete açtık, 24 derslikli Hami Yıldırım İlkokulu. Şu anda yine 24 derslikli bir ortaokulumuzun inşaatına da devam ediliyor ve bu 2 okul tamamlandığında Çukurçayır'ın bu anlamdaki sıkıntıları sona erecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Yine, kendi ilçem olan Araklı'yla ilgili de bir problem dile getirildi. Araklı'da şu an için yalnızca ilkokul ihtiyacımız var, onu da yeni dönem yatırım planlamasına teklifimiz oldu, yine sizin Trabzon ziyaretinizde yapmış olduğumuz il koordinasyon toplantısında bunları sizinle konuştuk. Verdiğiniz talimatlar doğrultusunda Araklı'nın bu problemi de çok kısa zamanda çözüme ulaşacak. En azından, kendimi ilgilendiren, kendi şehrimi ilgilendiren bu konuda hassasiyetim olduğu için de cevap vermek istedim.

Tekrar size teşekkür ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Başkanım, size de çok teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkürler Bahar Hanım.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :255

Şimdi Kamil Bey'e söz veriyorum.

Buyurun, CHP Grubundan Kamil Okyay Sındır.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım ve diğer kurumlarımızın değerli başkan ve bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, bildiğiniz gibi, dün eğitim alanındaki 14 sendika taleplerini ve seslerini duyurabilmek için bir iş bırakma eyleminde bulundular. Talepleri arasında kariyer sınavının iptal edilmesi, eğitim öğretim yılına hazırlık ödeneğinin ayırım gözetmeksizin tüm eğitim çalışanlarına ödenmesi, yoksulluk sınırının üzerinde bir ücret -çok da şey bir lüks bir talep değil- kamuda mülakat uygulamasına son verilmesini talep ediyorlar. Tüm eğitim çalışanlarına sosyal devlet ilkesi gereği ayırım yapılmaksızın giyim, ulaşım, barınma, beslenme, yakıt, kira yardımı yapılması ve aile, çocuk yardımının iyileştirilmesi; vergi dilimi adaletsizliğine son verilmesi; öğrencilerin en temel hakkı olan eğitim, barınma, beslenme haklarının sosyal devlet anlayışıyla devlet güvencesine alınması ve kamusal eğitim sağlanması talepleri var. Bunları ifade etmek istedim öncelikle.

Sayın Bakan, bizler, tabii, burada, Plan ve Bütçe Komisyonu olarak kamu idarelerinin bütçelerini ve kesin hesap kanun tekliflerini görüşüyoruz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :256

Siz bir genel bütçeli kamu idaresi olarak sizin bütçeniz ayrı, YÖK'ün ayrı, ÖSYM'nin ayrı, diğerleri ayrı doğal olarak. Ama sizin sunuşunuzda, tabii, "toplam eğitim bütçemiz" diyerek de ifade ettiğiniz 651 milyar liralık bir eğitim bütçesi büyüklüğüyle eğitime ne kadar çok bütçe ayrıldığını ifade etmeye çalışmanızı, yani, bütün eğitim bütçelerini konsolide etmeye çalışmanızı görüşmelerimizin sağlıklı sürdürülebilirliği adına pek doğru bulmadığımı belirtmek istiyorum. Diğer kurumların da kamu idarelerinin bütçelerinde zaten varsa bir düşüncemiz onları ayrıca ifade ediyoruz.

Bakanlığınızın bütçesine baktığımızda, yıllar itibarıyla artış oranları 2019'dan 2023'e kadar, merkezî yönetim bütçesinin artış oranlarının hep altında kalmış Sayın Bakan ve Bakanlığınızın merkezî yönetim bütçesi içerisindeki payı da sürekli düşmüş; 2019'da 11,84 iken 2020'de 11,45; 2022'de 10,79; hatta 2022 revize bütçede 7,44; 2023'te de 9,74'e düşmüşsünüz, 2022'deki ek bütçeden aldığınız pay itibarıyla birazcık daha da düşük bir düzeyde. Dolayısıyla, bu düşük düzeyde kaldığını ve Bakanlığınızın bizatihi faaliyetlerinin -ki biz şu anda onu bir yandan görüşüyoruz- çok da merkezî yönetim bütçesi içerisinde artan bir bütçe olmadığını görüyoruz. Siz her ne kadar sunuşunuzda bunu "eğitim bütçesi" adıyla büyütmeye çalışsanız da.

YÖK'le ilgili bütçeye baktığımda YÖK'ün de 2020'de 9,5; 2021'de... Bunlar, bir önceki yıla göre artış oranları, hep merkezî yönetim bütçe artış

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :257

oranının altında kalmış. Örneğin, 2020'de 9,5'luk bir artış bir önceki yıla göre ama merkezî yönetim bütçesi 14. 25,6 2021'de, merkezî yönetim bütçesinin biraz üzerinde kalmışsınız ama 2022'de merkezî yönetim bütçesi 30,1; siz 27,2 ve şu anda da 2023 bütçesinde merkezî yönetim bütçesi 155,3; siz 133,3 artış oranında kalmışsınız. Dolayısıyla 3,44 gibi bir orandan düşmüşsünüz, düşmüşsünüz, 2022'de ek bütçeden sıfır pay almışsınız 2022 Haziran ayında çıkartılan ek bütçe kanununda ve şu anda 3,01'e düşmüşsünüz. Yani YÖK de üniversite sayısının o kadar artıyor olmasına rağmen toplam bütçe büyüklüğünün merkezî yönetim bütçesi içerisindeki payı sürekli düşmüş Sayın Başkan. Bunu da özellikle belirtmek istedim. Tabii, bu gerçeği görmemiz gerekir.

Bir başka konu AR-GE. Bu konuya pek fazla değinilmedi ama 2019, 2020, 2021, 2022 ve 2023 yıllarına baktım, Cumhurbaşkanlığının, bu, yıllık programında da bahsediyor, buradaki tahminler de var AR-GE'yle ilgili. Şunu görüyorum, gayrisafi yurt içi hasıladaki payı AR-GE'nin, 2019'da 1,07; 2020'de 1,08; 2021'de 1,13; 2022'de 1,32; 2023'te 1,5 hedeflenmiş. AR-GE'yle ilgili program bütçelerine baktığımda ki AR-GE harcamalarında kamunun payının da yüzde 30'a düşürülmesi hedeflenmiş yani özel sektör yüzde 70'e çıkarmak gibi bir hedef var. Dolayısıyla 2022'nin gayrisafi yurt içi hasılasına oranla normalde AR-GE bütçesinin toplamda 177 milyar olması gerekirken ve bunun da yüzde 30'u olan kamuya dair bütçesi 53 milyar 180 milyon olması gerekirken AR-GE harcamalarında -biz bunu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :258

nereden görüyoruz? Artık, biliyorsunuz, bütçeler program tanımıyla da görülebiliyor- burada -araştırma geliştirme yenilik bütçesinin- 2023'te 18,6 milyar liralık bir AR-GE programını görüyoruz ki olması gereken, hedeflenmiş olan 1,32'lik oranına yönelik olması gereken 53 milyar. Yani çok, çok düşük düzeyde bir bütçe, kaynak ayrıldığını, ödenek ayrıldığını söyleyebiliriz 2023 yılı itibarıyla. Oysaki bakıyorsunuz, AB ortalaması yüzde 2, OECD ortalaması yüzde 2,5'a yakın, Almanya yüzde 3'ün üzerinde, İsrail yüzde 5'e yakın, Güney Kore yüzde 4,5. Bizim hedeflerimiz bile çok düşük düzeyde, kaldı ki Cumhurbaşkanlığı yıllık programında politika ve tedbirler içerisinde baktığımızda AR-GE'ye çok önem verildiği ifade edilse de ki bunun içerisinde üniversitelerin AR-GE ekosistemindeki rollerinin güçlendirilmesi, araştırma altyapılarının, araştırmacıların niteliklerinin arttırılması, personel sayısının arttırılması, insan gücü kapasitesinin arttırılması, hatta AB ülkeleriyle olmak üzere AR-GE faaliyetleri gibi faaliyetlerinin, araştırma altyapıları iş birliklerinin geliştirilmesi, gençlerin erken yaşlardan itibaren teknoloji alanında gelişimlerinin sağlanması... TOGG diyoruz, TEKNOFEST gibi çalışmalara da -hepimizin tabii ki memnuniyetle karşıladığı- baktığımızda AR-GE'de daha yüksek bir ödenek ve yüksek bir hedefin olması gerektiğini görüyorum. Bunun olmadığını görmek de bana da üzüntü veriyor.

Sayın Bakanım, öğretmenevi -akşam sanat okulu- biliyorsunuz, Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelikteki tanımına göre asli fonksiyonları eğitim çalışanlarının konaklama ihtiyacını karşılamak olan ve Milli Eğitime bağlı olan resmî bir kurum olmasına rağmen bu kurumlarda iki

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :259

tip, iki statüde -Devlet Memurları Kanunu'na tabi ve 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi işçi statüsünde- personel var. Bununla ilgili bu statü farklılığını ve taşeron uygulamasına yönelik soru önergem karşılığında sizin verdiğiniz yanıt "Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı -yani parantez içerisinde taşeron işçi- yoluyla işçi çalıştırılmaktadır." diyorsunuz. Sizin asli unsurunuz olan bu personelin taşeron işçi statüsünde -eşit işe eşit ücret fırsat eşitliği bağlamında- çalıştırılması mağduriyet yaratıyor. Bunu gidermenizi özellikle rica ediyorum.

Geçtiğimiz günlerde İzmir'in Bornova ilçesinde bir imam-hatip ortaokulunda okul yöneticileri tarafından kız ve erkek öğrencilerin ayrı sınıflara ayrıldıkları, ayrı katlarda eğitim gördüklerine dair velilerden bizlere, milletvekillerine gelen birtakım rahatsızlıklar var idi. Velilerimiz diyor ki: "Bizim çocuklarımız Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 'Genellik ve eşitlik' başlıklı 4'üncü maddesi gereğince dil, ırk, cinsiyet, engellilik ve din ayrımı gözetmeksizin herkese açık olması ve hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaması ve karma eğitim başlıklı 15'inci maddesi gereğince okullarda kız ve erkek karma eğitimi yapılması esasına göre eğitim almalarını talep ediyoruz."

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bir başka konu ilimizin önemli liseleri arasında yer alan Karşıyaka Atakent Anadolu Lisesinin depreme dayanıksız olduğu gerekçesiyle yıkılmasına karar verildi temmuz ayında. Bir soru önergesi verdim. Hangi rapora dayalı? Bu raporun tarihi nedir? Oldukça eski olduğu söyleniyor, Pamukkale Üniversitesi tarafından

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :260

---

verildiği söyleniyor ama raporun tarihini bilemiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Sındır, son cümlelerinizi alalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bitiriyorum son cümlem.

Madem oldukça eski ki 30 Ekim depreminden önce bir karar olduğu söylendiğine göre bu konudaki raporun tarihini öğrenmek istiyorum.

Bir diğer konu da şu: Aynı okul içerisinde hiçbir yeni yatırım yapılmadan bazı bina veya okul fiziki yapılarının anaokuluna dönüştürülerek okuldan yararlanan öğrenci sayısı düşürülüyor ve buna bağlı olarak norm kadro yapısı değiştiği için norm fazlası öğretmen ortaya çıkıyor. Bu mağduriyetin de giderilmesini sizlerden talep ediyorum.

“Okul Gıdası” logosunun da gereğince yerine getirilmesini özellikle rica ederim.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Tamer Bey, buyurun lütfen.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, kıymetli komisyon üyeleri ve Millî Eğitim Bakanlığımızın saygıdeğer bürokratları, basın mensupları; hepinizi saygı ve muhabbetlerle selamlıyorum. Aybüke ve Necmettin öğretmenler nezdinde bütün eğitim camiasındaki şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Şüphesiz, millî eğitim, yarınların şifresini içinde barındıran derin ve şuurlu bir yolun adıdır. Karanlıkları aydınlatacak ışık, kapıların kilidini

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :261

açacak anahtar, istikbalimizin güvencesi olacak bir nesil nitelikli bir millî eğitimle mümkün olacaktır. Geleceğe umutla bakmak istiyorsak, varoluş sebeplerimizi ve birlik vasfımızı muhafaza etmek istiyorsak Millî Eğitim camiasını bütün unsurlarıyla değerlendirmek, eğitim sürecini tüm aşamalarıyla ele almak, istikbalin inşasını el birliğiyle gerçekleştirmek öncelikli sorumluluğumuzdur. Bu sebeple, 2023 yılında Millî Eğitim için ayrılan bütçenin 435 milyar liraya yükseltilmesini önemseyeceğimizi ifade etmek istiyorum.

Son beş yıl içinde Millî Eğitim Bakanlığımıza ayrılan bütçeye bakıldığında 2018'den bu yana ayrılan bütçenin bu rakamla birlikte 4 kat arttığına dikkat edilmesi yerinde olacaktır. Kaldı ki 2023 yılı merkezî yönetim bütçesinden eğitime ayrılan payın yüzde 14,5 gibi bir orana ulaşması da takdiri hak etmektedir. Elbette en önemli hususlardan biri de dolu dizgin üzerimize gelen çağa hazır olabilmektir. Maddi ve manevi imkânların evlatlarımızla buluşturulması geleceğe Türk mührünü vuracak evlatlarımızın kabiliyetinin ortaya çıkarılması için inkâr edilemez ve yerine getirilmesi gereken bir görevdir. Bu manada geleceğe uyum sağlayacak nesillerin yetişmesi için gereken ise bilgi teknolojileri ile eğitim sistemi arasında bağıın sağlanabilmesidir. Bu entegrasyonun sadece bilgi teknolojileri ile sistem arasında bir bağ olmadığı, geçmiş ile gelecek arasında da bir köprü vazifesi göreceği unutulmamalıdır. Evlatlarımızın teknolojiyle buluşturulmasının yanında, internet dünyasının dipsiz kuyularında kaybolmasını engelleyecek bir sistemin oluşturulması da önem arz etmektedir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :262

Eğitimin sadece okulda değil, okul dışında da devam ettiği gerçeği göz önünde bulundurulursa çocuklarımızı dijital dünyanın nimetleriyle buluşturmak kadar dijital dünyanın dehlizlerine kök salmış karanlık dünyadan da uzak tutmak o derece önemlidir. Ailelerin çocuklarını tehlikeli içeriklerden nasıl koruyacağına dair yeterli bilgi ve birikime sahip olmadığı da bir gerçektir. Bu sebeple, eğitimde dijitalleşmeyle birlikte dijital dünyaya doğru bir entegrasyonun yollarının da somut adımlar atılarak hem çocuklarımızı hem de ailelerimizi kapsayacak şekilde sağlanması gerektiğini düşünmekteyim.

Sayın Bakanım, bu vesileyle seçim bölgem İzmir'e dair birkaç hususu da sizlerin bilgilerinize ve takdirlerinize bildirmek isterim. Kiraz ilçemizde faaliyet gösteren İstiklal İlkokulu arazimizde 24 derslikli ilkokul yapılabilmesi için arazinin kamulaştırılması tamamlanmıştır. Okulumuzun yapılabilmesi için gereken ödeneğin ayrılması hususunu bilgilerinize sunmak isterim.

Yine, Kiraz ilçemizdeki İğdeli Mahallesi'nde 24 derslikli bir Anadolu lisesi yapılmasına dair beklentinin önümüzdeki aylarda yatırım programına alınması suretiyle karşılanmasını da takdirlerinize sunuyorum.

Bu arada yıkılarak yeniden yapılacak okullarımız için ve deprem güçlendirmesi yapılacak okul binalarımız için ödeneğin tamamen sağlandığı da İzmir'imizin bildiği malumdur. Bu sebeple de sizlere ve Bakanlığınıza teşekkürlerimi sunmak isterim.

Ayrıca, Konak ilçemizde öğretmenevi ihtiyacının olduğu bilinen bir gerçektir. Yine, Konak ilçemizde en az 120 erkek ve 120 kız öğrencinin

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :263

---

barınabileceği bir yurt beklentisi TÜBİTAK Fen Lisemiz de göz önünde bulundurulurak değerlendirmeye alınmalıdır.

Torbalı ilçemizde tarım meslek lisesinin yapılması, İzmir'e bilim müzesi ve eğitim merkezi kazandırılması ve elektrikli otomobil üzerine çalışmaların yapılabileceği tematik meslek lisesinin yapılması beklentilerimiz arasında yer almaktadır.

Ara eleman ihtiyacının her geçen gün arttığı bir dönemde meslek liselerinin önemi, meslek liselerinden vasıflı iş gücünün mezun olmasının sağlanması büyük önem arz etmektedir. Bu manada, meslek liselerine dair hassasiyetlerinizi de biliyor ve takdirle karşılıyoruz. Meslek liselerinde eğitim gören evlatlarımızın nitelikli bir eğitim alabilmelerinin sağlanması reddedilmez bir sorumluluktur. Bu sebeple, Konak ilçemize bağlı Şehit İdari Ateşe Çağlar Yücel, Bergama ilçemize bağlı Yiğit Ulus, Ödemiş mesleki ve teknik Anadolu liselerine makine alımı için gerekli ödeneklerin ayrılmasına dair öğrencilerimizin de beklentilerini dile getirmek isterim.

Sayın Bakanım, kıymetli milletvekilleri; bu vesileyle takdir edilmesi gereken bir hususu da dikkatlerinize sunmak isterim. İzmir ilimizde meslek eğitimi merkezî öğrenci sayısındaki artış çok dikkatimi çekiştir. 21/9/2021 tarihinde MESEM öğrenci sayısına baktığımızda 5.950 rakamıyla karşılaştığımızken 3/11/2022 verilerine baktığımızda bu sayının 36.978 olduğuna şahitlik etmekteyiz. Yine, 2021 eylül ayına göre MESEM öğrenci sayısı sadece İzmir'de yüzde 521,47 artmıştır; bu, muhteşem bir tablodur. Emeği geçen arkadaşlarımıza da teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca, mesleki eğitime devletimizin vermiş olduğu değerlerin bir göstergesi olarak diğer

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :264

---

illerimizde de aynı tablonun olduğunu düşünüyorum.

Ayrıca, hâlihazırda İzmir’imizde özel eğitim öğretmeni ve din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni eksikliğimizin olduğu da verilerden anlaşılmaktadır. Bu manada ilk atamada İzmir’imize her iki alandan beş yüzer olmak üzere kontenjan verilmesini de bilgilerinize sunmak isterim.

Emekleriyle Bakanlığımızın bağlı kurum ve kuruluşlarına birçok faydaları olan usta öğreticilerimizin beklentilerine dair vereceğiniz bir söz onları ve ailelerini de mutlu edecek ve geleceğe daha umutlu bakabilmelerine vesile olacaktır.

Köy okullarının açılması konusundaki ilerlemeyi de önemsiyoruz, sayılarının çoğalması yerinde olacaktır. Memur, yardımcı personel ve güvenlik görevlilerinin artması konusunda ortaya konulan irade için de ayrıca teşekkür ediyorum. Bu arada öğretmenlerimizin ek ders ücretlerinin ve öğretmen atama sayılarının artırılması konusunun da beklentilerimiz arasında olduğunun da bilinmesini isterim.

Eğitim sistemimizin mihenk taşı olan öğretmenlerimizin ne denli kıymetli olduğunu ifade eden liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin şu sözlerini sizlerle paylaşmak isterim: “Türkiye'nin çağı yakalayabilmesi, huzur ve refaha kavuşabilmesi her alanda ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirilebilmesiyle mümkündür. Bunun yolu da şüphesiz ki çağdaş millî eğitimden geçmektedir. Eğitim sistemimizin temel unsuru ise öğretmenlerimizdir. Öğretmen sadece sınıfın sönmeyen kandili, sadece öğrencilerimizin azalmayan bir kaynağı değildir. Bunlardan mülhem bir gelecek ümidi, varlık, kimlik ve birlik çeşmesidir.”

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :265

Bu duygu ve düşüncelerle adından her zaman onur duyduğum Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesinin Türk milletine hayırlı olmasını diliyor, “Ne Mutlu Türk'üm.” diyerek sözlerimi sonlandırıyorum.

Beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Osman Ağaoğlu.

Sayın İlhami Özcan Aygun, buyurun lütfen.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, Ay'a gitme planı yapıyorsunuz ancak bunun için güçlü bir bilimsel eğitim olması gerekiyor ve bütçeden büyük bir pay almanız gerekiyor.

Atatürk bütçelerde en büyük kalemi eğitime ayırmıştır. Siz ise iktidara geldiğinizden bu yana eğitimin bütçe içindeki payı devamlı azalmaktadır. Ortaokuldaki öğrencilerin sadece yüzde 9,66 en az bir kere bilimsel araştırma yapmış, sanatsal ve sportif etkinliğe katılmış. Bu şekilde mi Ay'a düşünüyorsunuz Sayın Bakan? Çocuklarımız Ay'a değil, Avrupa'ya gitme hayalindeler, bilginiz olsun.

Yine, çocuklarımızın etkin bir şekilde eğitilmesi... “Millî ve yerli eğitim” diyorsunuz ama maalesef yapmış olduğunuz eğitime baktığımız zaman öncelikle okullarımızda Andımız'ı kaldırılırız, yine statlarda yapılan ulusal bayramları kaldırıldınız. Nasıl millîsiniz, ben merak ediyorum.

Eğitimi yazboz tahtasına çevirdiniz. “Eğik yazı” dediniz, sonra dik yazıya geçtiniz. “TEOG” dediniz, vazgeçtiniz. “4+4+4” derken yine oranları

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komasyon: Plan ve Bütçe Komasyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :266

düşürdünüz. Türkiye'nin eğitim ortalamasını maalesef iyice aşağıya indiriniz Sayın Bakan. Okullardaki okullaşmayı ilkokullarda yüzde 98,67'den yüzde 93,62'ye gerilemiş ki bu da sizin döneminize rastladı Sayın Bakan.

Yine, bakınız, geldiğimiz noktada ülkemizdeki en büyük problemlerden bir tanesi... Diyorsunuz ki: "Biz Ay'a gideceğiz." ama Ay'a gitmek için çocuklarımızın matematiği bilmesi gerekiyor. Herhâlde bunun da farkındasınızdır. NASA'da çalışan çocukların hepsi matematik yönünden en hızlı ve en gelişmiş çocuklar. Şimdi, biz çocuklarımıza bakıyoruz hem Türkçede hem matematikte hepsi sınıfta kalmıştır. Nasıl bir eğitimle? İşte sizin sayenizde gelen eğitim sayesinde.

2022 Liselere Giriş Sınavı'na baktığımız zaman 20 soruda Türkiye ortalamasının matematik neti 4,74; bu oran 2019'da 5,09 idi yani matematikte neti düşürdünüz. Çocukların Türkçesine geldiğimizde Türkçe de kötüye gidiyor. Türkçe net ortalaması 20 soruda 9,22; bu oran 2019'da ise 11,75'di. Matematikte 143.523 çocuğumuz sıfır çekmiş Sayın Bakan. İşte sizin önerdiğiniz, Millî Eğitimin almış olduğu kararlarla geline noktada çocuklarımız matematikte sıfır çekiyorlar ve maalesef Bakanlığınız da can çekişiyor.

Şimdi, Sayın Bakan, bir de Tekirdağ'a geelim. Tekirdağ'daki okullarımıza depremsellikten dolayı yıkım kararı çıktı, güçlendirme kararı çıktı. Koskoca pandemi döneminde doğru dürüst bir tane dahi çivi çakmadınız, yattınız, uyudunuz; ondan sonra geçtiğimiz yıl başladınız binaları yıkmaya, boşaltmaya. Sınıfları birleştirdiniz, sınıflar yirmişerden

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komasyon: Plan ve Bütçe Komasyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :267

kırkar, altmışar, seksenli yaptınız ama yetmedi, Tekirdağ Saray'da, Çorlu'da, Çerkezköy'de, Kapaklı'da, Ergene'de, Süleymanpaşa'da, Şarköy'de, Hayrabolu'da, Marmara Ereğlisi'nde, bütün ilçelerimizde şu anda okul sorunu var. Tekirdağ'da okul sorunu varsa vay diyorum Anadolu'daki okulların durumuna! İşte içler acısı getirmiş olduğunuz... Ve diyorsunuz ki: "Paramız var, binaları yapacağız." Ya, elinizi tutan mı var? İşte, Tekirdağ örneğini verdim, Tekirdağ vergi sıralamasında ilk 8 içerisinde Sayın Bakan ama almış olduğu hizmete baktığınız zaman yüzde 58-60'lara gelmiş. İşte en güzel örneği de geleceğimiz olan çocuklarımızın eğitim aldığı okullar, okulları maalesef bitirdiniz.

Sayın Bakan, ayrıca size şunu soruyorum: Ya, okullarımızda süt projesi vardı. Neden bunu bıraktınız? Zaten aileler yarım yumurtayı 2 çocuğa bölüşüyorlar ve geldiğimiz noktada çocuklarımız okullara aç gidiyor ama siz kalktınız, süt projesini sona erdirdiniz.

Yine, 2016'dan bugüne kadar özel okullara kaç para ödediniz? Bunu merak ediyorum.

Yine, tam gün eğitim yapılan okullarımızdaki öğrencilerimize öğlen yemeği vermeyi düşünüyor musun Sayın Bakan?

Yine "Sayın Bakan, ülke genelinde sınavlara hazırlıklar amacıyla açılmış kişiye özel kaç tane kurs vardır?" diye soruyorum ama şu çok önemli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Atanamayan öğretmenlerimiz var. Dün de çıkarmış olduğunuz o Öğretmenlik Meslek Kanunu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :268

çerçevesinde 14 tane sendika Türkiye'de eylem yaptı. Artık uyanın diyoruz. Öğretmenlerimize değer verelim.

Atatürk, en büyük değeri öğretmenlere vermişti ama siz Atatürk'ün izindeki öğretmenlerimizi sokaklara düşürdünüz. Ekmek peşinde ikinci iş yapar hale geldiler. En önemlisi de atanamadığı için başka işlerle uğraşırken hayatına kıyan bu öğretmenlerimizin elleri üzerinizde Sayın Bakan diyorum. Atanamayan öğretmenlerle ilgili de bir an evvel projeyi öne alarak öğretmenlerimizi atayın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın İmam Hüseyin Filiz İYİ Parti'den.

Buyurun lütfen.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın YÖK Başkanı, sayın Komisyon üyeleri, Yüksek Öğretim Kalite Kurulu Başkanı, ÖSYM Başkanı, sayın Bakanlık mensupları, değerli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlayarak sözlerime başlıyorum.

Ben üniversitelerle ilgili konuşacağım ve zaman kısıtı nedeniyle de sorunları ancak satır başları halinde sıralayacağım.

Sorunların en başında öğrenci kontenjanları gelmektedir. Arz talep dengesi gözetilmeden kontenjanlar artırılmakta, mezunlarına ihtiyaç

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :269

olmayan bölümlere hâlâ öğrenci alınmaktadır. Sağlıklı eğitimin bir kriteri olan öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı, gelişmiş ülkelere nazaran yaklaşık 3 kat fazladır. Özlük hakları sorununa ilaveten öğretim elemanlarının ders yükleri alabildiğine fazladır. Özellikle taşrada inanılmaz bir ders yükü altında ezilmektedirler. Araştırma görevlilerine gelince daha kötü durumda. Ek görevler nedeniyle araştırma dahi yapamamaktadırlar.

Birçok üniversitedeki eğitimin lise düzeyini bile aşamadığını biliyoruz. Vakıf üniversitelerinin büyük bölümü bir binaya sıkışık şekilde sadece para kazanmak amacını taşımaktadır. Üniversitelerdeki pek çok öğretim üyesi ve görevlisi yeterli niteliklerde değildir. Yandaşlıktan başka bir özelliği olmayan kişilerin öğretim görevlisi olarak atanması ciddi sorunlar yaratmaktadır. Üniversitelerdeki personel ve akademik kadro ilanları sanki adrese teslim olarak hazırlanmaktadır. Üniversitelerdeki bilimsel ve teknolojik çalışmaları yönlendirmesi beklenen rektörlerin büyük bölümünün uluslararası yayını yoktur ve hiç atıf almamıştır. Birçok fakülte dekanlığına vekâlet eden, başka öğretim üyesi yokmuş gibi aynı kişilere sayısız görev veren, televizyonlarda boy gösteren, üniversitesine arada sırada uğrayan rektörler var ve herkesin bilmesine rağmen Yüksek Öğretim Kurulu buna müsaade etmektedir.

Sayın Bakan, sayın YÖK Başkanı; eğitimin kalitesi sadece ön lisans ve lisansta değil, yüksek lisans ve doktora eğitiminde de düşmüştür.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :270

Dersler doğru düzgün yapılmamaktadır. Öğretim üyeleri zaman olarak kapasitelerinin üzerinde yüksek lisans ve doktora tezlerini yönetmektedir. Tezlerde aranması gereken niteliklere bakılmadan ahbap çavuş ilişkileriyle jüriler kurulmakta, ayrıca tezlerin geçme garantisi veren tez yazma şirketleri tarafından hazırlandığı bilinmektedir.

Üniversiteye girişte adaylar kontenjan nispetinde başarı sırasına göre yerleştirildiğinden TYT'de 150 ve AYT'de 180 olan baraj puanlarının kaldırılması, birçok devlet ve vakıf üniversitesinin boş kalan kontenjanlarının üniversiteye giriş donanımı olmayanlarca doldurulması, vakıf üniversitelerine maddi katkı sağlamaktan başka bir şeye yaramamıştır. Aslında sormamız gereken şey on iki yıl okuduktan sonra matematik veya Türkçe testlerinden bir soru dahi yapamayacak olan ortaöğretim mezunlarımızın olmasıdır. Bu noktaya nasıl geldik sorgulamalıyız.

Üniversite mezunu işsizlerimiz her geçen gün artmaktadır. İş bulanlarınsa önemli bölümü meslekleri dışında asgari ücretle çalıştırılmaktadır. İşsiz iktisadi ve idari bilimler fakültesi mezunu 500 bin civarındadır. 110 binin üzerinde işsiz mühendis bulunmaktadır. 700 bin civarında da öğretmen işsizdir.

Sayın Bakan, sayın YÖK Başkanı; üniversitelerimizin bütçeleri de oldukça kısıtlıdır. 2022 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi içinde YÖK ve

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :271

Kalite Kontrol Kurulu dâhil 127 devlet üniversitesine ayrılan bütçe 134 milyar 693 milyon TL'dir. Bugünkü kurla 7,24 milyar dolar olup 7,39 milyar dolarlık bütçesiyle tek başına Oxford Üniversitesinden daha azdır. Bu durumda yığın sorun ve kıt kaynaklarla üniversitelerimiz gelişmiş ülke üniversiteleriyle nasıl yarışacaklar? Times'ın 104 ülkede Yüksek Öğrenim Dünya Üniversiteleri Sıralaması 2023 Verilerine göre 401-500 bandında sadece Çankaya, Koç ve Sabancı Üniversiteleri yer alırken 501-600 bandında ise sadece ODTÜ var. Kısaca ilk bin üniversite içinde sadece 13 üniversitemiz bulunuyor. Listenin ilk sıralarında ise yine Oxford, Harvard Cambridge ve Stanford gibi üniversiteler yer alıyor.

Sayın YÖK Başkanı, üniversitelerin farklılaşması ve uzmanlaşması konusunda destek verdiğimizizi ifade etmeliyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son on saniyeniz.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Ancak nitelikli doktora mezunları olmadan uyduruk doktoralılarla başarıya ulaşılamaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Bitiriyorum Başkanım, müsaade edersiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son bir cümle söyleyin.

Buyurun.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Bakan, YÖK Başkanı; AK

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :272

PARTİ'nin yirmi yıllık uygulamalarında üniversiteler konusu hep sürüncemede kalmış, öğrencilerin ve üniversitelerin sorunları katlanarak devam etmiştir. Tenkidimiz bu yüzdendir.

Mezunlarının kolayca iş bulabildiği nitelikli eğitim ve araştırma yapan üniversiteler yaratmak hepimizin görevidir diyor; 2023 yılı bütçemizin ülkemiz, öğretim elemanları, öğretmenler, öğrenciler ve eğitime emek veren çalışanlar için hayırlı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Semiha Ekinci AK PARTİ'den

Buyurun.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Kıymetli Başkanım, Komisyon üyeleri, Saygıdeğer Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, Bakanlığımızın kıymetli bürokratları; hepinizi saygı sevgi muhabbetle selamlıyorum.

14 Ağustos 2001 yılında “Aydınlığa açık, karanlığa kapalı.” diyerek kurulan AK PARTİ'miz 3 Kasım 2002 yılında yapılan seçimlerle tek başına işbaşına gelmiştir. Yirmi yılı geride bıraktığımız bugün, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde ülkemize her alanda yaptığımız hizmetler, Millî Eğitim Bakanlığımızda da devam etmiştir. Bu kapsamda sultan şehrimiz Sivas da yapılan yatırımlardan payını almıştır, almaya da devam edecektir.

Kıymetli Bakanım, Sivas'ımızda şu anda deprem güçlendirme

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :273

çalışmaları kapsamında 16 okulumuz yıkılmış, bunun 3 tanesinin ihale süreci devam etmekte; 13 okulumuzda da yapım devam etmektedir. 7 okulumuz yüzde 90 oranında tamamlanmış, inşallah iki ay içerisinde hizmete alınacaktır. Sivas'ta Bakanlığımızın 641 okulu var. Bu okullarımızdan sadece 6'sı bu yıkılan okullarımız nedeniyle çiftli eğitimdedir. Yüzde 99,5'unda tekli eğitim devam etmektedir. Bu da sultan şehrimiz Sivas'ımıza, Hükûmetimizin, Bakanlığımızın vermiş olduğu bir önemdir. Ben teşekkür ediyorum.

Diğer taraftan Sivas'ımızın Doğanşar, Gürün, Zara, Kangal, Koyulhisar, Gölova ilçelerimizdeki öğretmenlerimiz, 5 yıldızlı otel konforunda öğretmenlerimize ve misafirlerimize hizmet etmektedir. Sivas merkezdeki öğretmenlarımızın da yapımı devam etmektedir.

Bunun yanında Kıymetli Bakanım, Sivas, 17 ilçesi, 1.250 köyü olan; 28.400 kilometre alana hitap eden bir şehir. Yerleşim birimi açısından Türkiye'nin 1'inci ili, toprak bakımı açısından da 2'nci büyük ilidir. Bu ilimizde -söylediğim gibi- özellikle bu yıl öğrenci sayısına bakılmaksızın talep edilen her yerde köy okullarımızın yeniden açılması yönünde de vatandaşlarımızın bize büyük bir memnuniyeti ve teşekkürleri vardır, biz de size teşekkür ediyoruz.

Bu noktada diğer bir konu da özellikle meslek liselerimiz konusunda vermiş olduğunuz "Meslek lisesi, memleket meselesi." düsturuyla hareket

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :274

---

eden siz ve kıymetli çalışanlarınızla Sivas'ta da meslek liselerimiz, eğitimin yanında âdeta bir fabrika gibi özellikle pandemi döneminde çalışmış hem okul bütçesine hem de ilimiz bütçesine önemli katkılar sunmuştur. Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, pratik, çözüm odaklı yaklaşımınızdan dolayı sultan şehrim Sivaslılar adına size ve çalışanlarınıza teşekkür ediyorum.

Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı, uğurlu olmasını diliyor, hepinize saygılarımı sunuyorum. Kıymetli Başkanımıza da söz verdiği için tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Vakti tasarruflu kullanımınız için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın Orhan Sümer, buyurun lütfen.

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan Bütçe ve Komisyonumuzun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin eğitim sistemi, çocuklar ve gençler için mutlu gelecekler için umutlu olacakları bir eğitim ortamı sunmaktan maalesef çok uzaktır. Her yıl katlanarak artan ve kalıcı çözüm beklenen eğitim sorununa, başlayan her yeni eğitim yılının, ne öğrencilerin ne velilerin ne de eğitim emekçilerinin beklentilerini karşıladığını söylemek mümkün değildir. Yıllardır okulların fiziki altyapı ve donanım eksiklerinin giderilmesi,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :275

öğrencilerimizin yurt meselelerini tartışıyoruz.

Öğretmenlerimizin atama sorunu, öğretmenler arasındaki ücretli, sözleşmeli, kadrolu ayırımının kalkması gerektiğini; zincir marketlerde Millî Eğitim Bakanlığında daha çok öğretmenin çalıştığını defalarca dile getirdik.

Sayın Bakan, özellikle birçok öğretmenimiz 19 Kasım tarihinde gerçekleşecek kariyer sınavının derhâl iptal edilmesini istiyor. Eğitim öğretim yılına hazırlık ödeneğinin ayırım gözetmeksizin tüm eğitim çalışanlarına bir maaş tutarında ödenmesi, tüm eğitim çalışanlarına yoksulluk sınırının üzerinde bir ücret artışı sağlanmasına ilişkin düzenleme yapılması gerekir.

Kamuda mülakat uygulamasına son verilmesi, tüm eğitim çalışanlarına sosyal devlet ilkesi gereği ayırım yapılmaksızın giyim, ulaşım, barınma, beslenme, yakıt, kira yardımı yapılması ve aile, çocuk yardımı tutarlarının enflasyona göre yeniden düzenlenmesi gerekiyor.

Vergi dilimi adaletsizliğine son verilmesi, öğrencilerin en temel hakkı olan eğitim, barınma ve beslenme haklarının sosyal devlet anlayışıyla devlet güvencesine alınması ve kamusal eğitimin sağlanması, öğretmenlerimizin çözüm bekleyen sorunları arasındadır.

Eğitimde yaşanan ve yapısal hâle gelen sorunlar her ne kadar iktidar ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından görmezden gelindiyse de eğitim sorunu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :276

ekonomik krizden sonra halkımızın en önemli ve öncelikli gündemi olmayı sürdürmektedir. Mevcut eğitim sistemi okulda ve toplumsal yaşamın her düzeyinde rekabete hizmetin bedelini ödemeyi, öğrenci ve velilerin müşteri olarak görülmesini hedeflerken eğitim sistemi içindeki sınıfsal eşitsizlikler giderek derinleşmektedir.

Yaşanan ekonomik krizle birlikte ülkemizde halkın büyük bölümünün asgari ücret ya da asgari ücrete yakın bir ücretle çalıştığı dikkate alındığında velilerin, öğrencilerinin zorunlu ihtiyaçlarını karşılamakta zorlandığını özellikle birden fazla çocuğu okula gidecek olan dar geliri ailelerimizin zorunlu ihtiyaçlarını dahi karşılamasının mümkün olmadığını görmekteyiz. Bakanlığın bu gerçeklere göre mutlaka önlem alması gerekmektedir.

Eğitim öğretimde öne çıkan en önemli sorunlardan biri de öğrencilerin okullardaki beslenme sorunudur. Türkiye'de çok sayıda öğrenci okula kahvaltı yapmadan gitmekte. Yine birçok öğrencinin okulda yemek yemeden günü tamamladığı ve eve döndüğü görülmektedir. Bu duruma acilen çözüm gerekmektedir.

Sayın Bakan, son olarak ilim Adana'da kaç köy okulunun kapalı hâlde bulunduğunu, kaç tanesinde açılmak için düzenleme yapıldığını, açılacak köy okullarında kaç öğretmenin çalıştırılacağını; yine Adana İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nde 200 kişinin gözaltına alındığı, devleti 60 milyon lira zarara

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :277

uğrattığı sorgulamayla ilgili sonucun ne olduğunu; yine AKP'nin Adana'da düzenlediği 19 Mayıs Gençlik Şöleni'nde okul servislerinin kullanıldığını ve parasının okul bütçelerinden ödendiğiyle ilgili sorularımı; son iki sene içerisinde ekonomik nedenlerle kaç öğrencinin okulu bırakmak zorunda kaldığını; öğretmen atamalarında uygulanan mülakat sistemi ve yapılan usulsüzlükleri yazılı soru önergemle birkaç defa verdim ama maalesef netice alamadım.

Ayrıca son olarak Sayın Bakan, Adana Suriyeli nüfusun Türkiye içerisinde en yoğun olduğu 6'ncı il konumunda. Bu durum eğitim ve öğretime de yansıyor. Adana'da bazı okullarda maalesef Suriyeli öğrencilerin, Türk öğrencilerinden sayı olarak daha fazla olduğu iddia ediliyor ve birçok sorun yaşanıyor. Bu sorun hem öğrenciler hem öğretmenler arasında çeşitli problemlere yol açıyor. Adana'da son iki sene içerisinde kaç tane yabancı uyruklu çocuk eğitim öğretim görmeye başlamıştır? Bunlardan kaç tanesi kız çocuğudur?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım saniyeniz.

ORHAN SÜMER (Adana) – Yabancı uyruklu öğrencilerin Türk öğrencilerinden fazla olduğu okul var mıdır, varsa hangileridir, öğrenci sayısı kaçtır? Yabancı uyruklu ortaöğretim öğrencilerinin entegrasyonu için Bakanlığınızın uyguladığı projeler var mıdır? diyor, Bakanlığınıza, bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :278

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Orhan Bey.

Yeni konuşmacımıza geçmeden bir anonsta bulunmak istiyorum. Aşağıda yemek hazırlığımız var, isteyen arada gidip yemeğini yiyebilir; aşağıda soframız açık ama bir ara ihtiyacı doğacak. Onu da şimdiden bilginize sunmak isterim.

Genel Kurulda şu anda görüşülen kanun teklifiyle ilgili olarak yeni bir madde ihtisası söz konusu olabilecektir. Dolayısıyla 19:00 gibi 19:05 beş gibi bir ara verip ilgili vekillerimizle Genel Kurula geçeceğiz. Muhtemelen yirmi dakika, yarım saat bir aradan sonra tekrar buraya dönüp çalışmalarımıza devam edeceğiz. Bu konuda sizleri şimdiden bilgilendirmiş olayım.

Ömer Fethi Gürer Bey, buyurun lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, okullarda eğitimin kalitesi giderek düşmektedir. Eğitimin içerdiği müfredatın hafifletilmesi, kaliteyi geriletmiştir. Okullarda yeterli bilgiyle donanmadan mezun edilen öğrencilerle başarı daralmaktadır. Yüksek öğrenim mezunlarından 2 milyona yakın işsiz varlığı yanında, mezun olduğu branş dışında çalışanların artışı bunun yansımasıdır.

Sayın Bakan, öğretmenlerin de özlük hakları iyileştirilmelidir. Kira, ulaşım, ısınma giderlerine gelen zamlar karşısında maaşlar yetersiz

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :279

---

kalmaktadır. Sosyal faaliyetler, öğretmenler için hayal olmuştur. Öğretmenimizi mutlu kılacak haklar yaratılmalıdır.

Okulların da sorunları artmaktadır. Geçmişte okul bahçeleri park gibi olurken şu anda bakımsız, kuruyan ağaçlar, çimler sahipsiz konumdadır.

Köy okullarını açacağınızı söylüyorsunuz. Köy okullarının çoğunu yıktınız, harap ettiniz. Kaç köy okulunun kapalı olduğunu sorduğumuza dahi cevaplandıramıyorsunuz.

Sayın Bakan, öğretmenler arasındaki kadrolu, sözleşmeli, vekil, ücretli gibi tanımlamalar bitirilmeli ve tüm öğretmenler kadrolu olmalıdır. En az 100 bin öğretmenin ataması sağlanmalı ve sözleşmeli öğretmenlerin sorunları çözülmelidir. Okul öncesi öğretmenlerin özlük hakları iyileştirilip çalışma saatleri düzenlenmelidir. Bakanlığınıza bağlı halk eğitim ve mesleki eğitim merkezlerinde ek ders ücreti karşılığı olarak herhangi bir statüye sahip olmadan çalışan eğitim emekçilerinin durumları iyileştirilip, statüleri tanımlanmalıdır.

Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklemesi Projesi kapsamında görev yapan, uygulamada 657 koşullarına tabii ücret ve kadroda ise proje elemanı sayılan PIKTES öğretmenlerinin kadro hakkı verilmelidir.

Milli Eğitim Bakanlığında her yıl iki ay işsiz bırakılan daimi işçiler, sürekli işçi kadrosuna alınıp on ay işe, iki ay işsiz uygulaması yerine

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :280

---

sürekli çalışmaları Bakanlığınız girişimleriyle sağlanmalıdır.

Yüksek öğrenimde 2021-2022 öğretim yılında üniversitelerde ön lisans ve lisans program kontenjanlarının doluluk oranı nedir? En çok hangi üniversitede kontenjanlar dolmamıştır? Kontenjanının yarısı dahi doldurulmayan üniversitelerin varlığı doğru mudur? Bazı üniversitelerde öğretim elemanı sayısı, öğrenci sayısına denk olduğu ifade edilmektedir. Neden?

Özellikle yurt dışında öğrenim gören öğrencilerin denklik sorunlarıyla ilgili başvurular almaktayız. Bu bağlamda daha kapsayıcı ve yurt dışı okul öncesi öğrenciyi bilgilendirici çalışmalara ihtiyaç görülmektedir.

Geçtiğimiz yıl Suriyeli okullu öğrenci sayısı 839.735 öğrenci ve 423.956 okullaşmayan öğrencinin bu yıl durumu nedir? Bu çocuklardan kaç ülkemiz vatandaşı noktasına ermiştir?

Kanun teklifi verdiğimiz, soru önergeleriyle gündeme getirdiğimiz öğrenci affına sıcak bakmayan yönetiminiz seçim geliyor diye affı getirdi. Aftan kaç öğrenci yararlandı? Farklı nedenlerle ilişiği kesilenlerden, aftan yaralanmayan kaç öğrenci oldu? Bu verileri de açıklar mısınız?

Çocuk yaşta ekonomik kriz nedeniyle okulsuz kalan çocukların eğitimi için de alanlarda hiçbir çalışma göremiyoruz. Mevzuatı anlatıyorsunuz ancak gerçekte özellikle tarım işçisi çocukların ve küçük yaşta bedenlerine ağır yük yüklenen çocukların eğitimden kopuşu karşısında

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :281

yapılan bir çalışma yalnızca kağıt üzerinde var.

Öğrenciler, beceri eğitimi adı altında staj bahanesiyle ucuz işçi olarak çalıştırmaktadır. Bu gençlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna iş kazalarına ve meslek hastalıklarına karşı sigortası yaptırılmaktadır. Emekliliğe esas yaşlılık sigortası ise başlatılmamaktadır. Bu haksızlığın giderilmesi için Bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır?

Okul kantinlerinde nişasta bazlı şurup, sentetik tatlandırıcı gibi çocuk sağlığı üzerinde olumsuz etkileri tartışılan ürünlerin satılmasına izin verilmekte midir? Besin alerjisi, obeziteyle mücadele, taklit ve tağşiş ürünler konusunda Bakanlığınızın özel bir denetim çalışması var mıdır? Madde bağımlılığıyla ilgili okullarda tarama yapılmakta mıdır? Bu öğrenciler için psikolojik destek sağlanmakta mıdır?

Üniversitelerde Türkiye Gençlik Vakfı, rektörlerden daha etkili konumda işlevlenmesi, öğrenciler arasında olduğu kadar bazı iktidara yakın kitle örgütleri tarafından dahi eleştiri konusu olmaktadır. Bir tarafa sınırsız kapı aralanırken farklı görüşe kapıların kapatılması, geçmişte acı dersler de yaşanmış, olumsuzluklara zemin yaratmıştır. Üniversitelerin bu bağlamda ötekileştiren uygulamalardan uzak durmasının doğru olduğunu düşünüyor, bu konuyu da YÖK'ün değerlendirme kapsamına almasını temenni ediyorum.

Bütçeniz hayırlı olsun diyor, eğitim emekçilerini de saygıyla

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :282

selamlıyor; onların sorunlarının dikkate alınmasını da özellikle önemsiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın İbrahim Aydın, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri ve milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli bürokratlar ve basınımızın seçkin mensupları; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin 99'uncu yılında ülkemizin bulunduğu coğrafya başta olmak üzere dünya sahnesindeki varlığının ve gücünün tüm zorluklara rağmen köklenerek artırıldığı yirmi yılı arkamızda bıraktık. Milletimize hizmet yolunda daha nice yıllara inşallah.

Eğitimden sağlığa, ekonomiden güvenliğe kadar her alanda özümüzden ayrılmadan ama yeniliklerden ve değişimden korkmadan üzerimize düşeni yapıyoruz. Özellikle geleceğimizin teminatı, varlığımızın güvencesi sevgili çocuklarımız ve gençlerimiz için gelişmeleri yakından takip ederek önemli çalışmalara imza atıyoruz. Yenilikler elbette hayata kolay geçmiyor, bu nedenle istikrarlı olmak, yılmadan ve sabırla çalışmak çok önemli.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; şimdi, müsaadenizle, ne

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :283

demek istediğimi verilerle paylaşmak istiyorum. Göreve geldiğimiz 2002 yılından itibaren hedeflediğimiz her konuda ciddi çalışmalar yaptık ve önceliğimiz her zaman -Sayın Cumhurbaşkanımızın da üzerinde hassasiyetle durduğu- eğitim oldu. Okullaşma sayımızdan öğrenci sayımıza çocuklarımızın farkındalığını artıracak ve onların kendilerini ifade etmelerini sağlayacak ortamlardan projelere kadar ciddi bir yol katettik.

2002-2003 yılında 13 milyon 675 bin 285 olan öğrenci sayımız 2021-2022 yılında 19 milyon 255 bin 571'e; 552 bin 719 olan öğretmen sayımız yüzde 124 artışla 1 milyon 240 bin 551 bine; 367 bin 145 olan derslik sayımız 870 bin 150'lere çıkarken öğrencilerimizin daha konforlu eğitim almaları için derslik başına düşen öğrenci sayımız ilköğretimde 36'dan 23'e, ortaöğretimde ise bu sayı 22'ye düştü. Okullaşma oranlarımıza bakacak olursak okul öncesi yüzde 95; ilköğretim yüzde 99,63; ortaokulda yüzde 99,44; lisede ise yüzde 95 oranlarına yükseldiğini görüyoruz.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; şunu da söylemeliyim ki hedefimiz yüzde 100 okullaşma. Çünkü güzel ülkemizin güzel çocuklarının her biri en iyi şekilde ve kolay ulaşım ile eğitimi hak etmektedir. Önceliğimizin eğitimde olduğunu her fırsatta ifade ederken "Oku!" emrini de kendimize rehber bildik ve okullarımızı inşa ederken kütüphanesiz okul kalmamasına özen gösterdik ve şu anda kütüphanesiz hiçbir okulumuz kalmadı. Öğrenci başına düşen kitap sayısını 4'e yükseltirken okullardaki

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :284

kitap sayımızı 80 milyona çıkardık.

“Akademik başarı” demişken eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak adına yardımcı kaynaklar konusunda da büyük bir sorunu kökten çözdük çok şükür. Her çocuğumuzun maddi külfet altına girmeden sınava hazırlanabilmesi için hem çevrim içi hem de basılı olarak 160 milyon yardımcı kaynak ücretsiz olarak okullarımıza gönderildi. İstiyoruz ki evlatlarımız devletimizin güvencesi altında olsun, istiyoruz ki onların hedeflerine ulaşmalarında hiçbir ihtiyaçları kalmasın. Yardımcı kaynakların yanında toplamda 153 milyon ders kitabı ve daha sağlıklı çalışabilmeleri için 1,5 milyon öğrencimize yemek desteğinde bulduk.

Biz, öğrencilerimizin bu ülkenin vatandaşı olma ayrıcalığını her alanda yaşamaları için varız. Onlar yeter ki hayallerinin kanatlarına binip uçabilsinler. Yeter ki tarihe yön veren büyükleri gibi kendilerini gerçekleştirebilsinler.

Bildiğiniz gibi meslek liseleri uzun yıllar hak ettiği değerden uzaktı. Elinin emeğiyle üretime destek veren gençlerimiz istihdam sorunu yaşamaktaydı. “Meslek liseleri memleket meselesi” diyen Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları ve Bakanlığımızın üstün gayretleriyle bugün güçlü bir mesleki eğitim sahibiyiz artık. 910 bin öğrenciyle mesleki eğitim merkezlerinde kayıtlı kalfa ve çırak sayısı ile rekor bir seviyeye ulaştık ve ülke ekonomisine 1 milyar 365 milyon lira değerinde katkı

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :285

sağladık. Artık meslek liselerimiz nitelikli ve gençlerimiz tarafından tercih edilir okullarımız arasındadır. Sayın Bakanım, sizin bu konudaki çabalarınız takdire şayandır. Bize güvenen ailelerimizin ve emek veren gençlerimizin hak ettikleri karşılığı almalarından dolayı çok mutluyuz. Tabii ki bu konuda da hayata geçirilecek çok projemiz var. Yine, diyoruz ki: Durmak yok, yola devam.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; eğitim yaşsız bir yolculuk, eğitimin yaşı yok. Çocuklarımız için okullarımız gelişirken hayat boyu öğrenme alanında da her yaştan halkımıza hizmet etmeyi de unutmadık. Öğrenmek isteyen, kendini yetiştirmek isteyen her vatandaşımızı düşünüyoruz çünkü yüce milletimizin azminin ve kararlılığının farkındayız. Ve bu alanda 1.000 halk eğitim merkezlerinde ihtiyaç ve isteğe bağlı 491 bin kurs ve 29 olgunlaşma enstitüsüyle vatandaşlarımıza hizmet ederken zengin kültürümüze de sahip çıkıyoruz. Tüm merkezlerimizde 10 milyonu aşkın kursiyeri yola emin adımlarla davet ediyoruz.

Hepimizin taşıdığı bir kaygıyı da ortadan kaldırmaya başladık. Köy yaşam merkezleri ile atıl durumda bulunan köy okullarımıza anaokulu, ilkokul, halk eğitim merkezi, kütüphane ve çeşitli alanlarda hizmet veren atölyelere çevirerek halkımıza kazandırıyoruz ve ülke olarak hepimiz kazanıyoruz. Dün yapılanı, bugün gerekli önlemleri alarak hayata geri döndürüyoruz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :286

Toprağımızın nefes alan yerleri olan köylerimizde yaşamı canlandırıyoruz. "Toprak" demişken ülkemizin zengin kaynakları ve doğal güzelliklerini de çocuklarımızla yarınlara taşımak amacıyla Çevre Dostu 1000 Okul Projemizle de el ele, gönül gönle çalışıyoruz. Çevre Dostu 1000 Okul Projesi kapsamında 1.463 geri dönüşüm kütüphanesi ve güneş panelleri kurduk. led aydınlatmalarla ve kompost makineleriyle çevreci bilince katkı sağlıyoruz. İsraf etmeden bize emanet edilen doğamızın kıymetini bilmeye çalışıyoruz. Sevgili çocuklarımızın bu bilinçle büyümelerini istiyoruz.

Sayın Bakanımıza ve ekibine özverili çalışmaları için şahsım ve milletim adına teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Antalya Milletvekili olarak şehrimi ve bizleri gururlandıran çalışmalarını sizlerle paylaşmak isterim. Şu anda Antalya'mızda 55 anaokulu, 6 özel eğitim anaokulu, 28 ilkokul, 7 ortaokul, 4 Anadolu lisesi, 1 atölye binası, 1 pansiyon ve 1 spor salonu olmak üzere 103 eğitim yatırımımız bulunmaktadır. Bu yatırımlar sonucunda 1.492 yeni dersliğimiz öğrencilerimizin hizmetine sunulmuş olacaktır.

Antalya'mızın son yirmi yılına bakılacak olursa 2002'de 309 bin olan öğrenci sayısı yüzde 82 artışla 564 bine, 13 bin olan öğretmen sayısı yüzde 169 artışla 35 bine, 9 bin olan derslik sayımız yüzde 155 artışla 23 bine, derslik başına düşen öğrenci sayısı 32'lerden 20'lere düştü.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :287

2022-2023 eğitim-öğretim yılında 22 köy yaşam merkezi açıldı. 25 bin 608 öğrencimizin taşıma kapsamında ücretsiz taşınması yapılmakta ve öğle yemeği hizmeti verilmektedir. Öğrencilerimize 4 milyon 272 bin 189 ücretsiz ders kitabı, 2 milyon 702 bin 691 yardımcı ders kitabı dağıtıldı.

2022 yılında halk eğitim merkezlerimizde 12 bin 771 yeni kurs açılarak 336 bin 965 vatandaşımız halk eğitim merkezlerinin kurslarından yararlandı.

İl Millî Eğitim Müdürlüğümüzün gayretleriyle 5 bin 725 olan çırak,-kalfa öğrenci sayımız yüzde 568 artışla 35 bin 942'ye yükselmiştir.

Antalya'mızda meslek liselerimizin 2022 yılındaki döner sermaye gelirleri 50 milyonu aştı. Artık meslek liselerimiz tüm okullarımızın sıra, masa ihtiyaçlarını kendisi karşılıyor; sıvı sabun, havlu ve peçetesini kendileri üretiyor. Kendi potalarını kendimiz üretiyoruz. Aksu Uçak Bakım Teknolojisi Meslek Lisemizde kurulan İHA AR-GE merkeziyle kendi İHA'mızı kendimiz yapıyoruz ve geliştiriyoruz. Artık, tarım arazilerimiz öğrencilerimizin yapmış oldukları zirai ilaçlama "drone"larıyla ilaçlanabilmektedir. Şunu açıkça ifade etmeliyim ki meslek liselerimiz altın çağını yaşıyor. İnşallah, ülkemizin ihtiyaç duyduğu, aranan, kalifiye insan gücümüz meslek liselerimizde yaşıyor.

Özellikle turizmin başkenti olan Antalya'mıza turizm meslek liselerimizin büyük katkısı oluyor.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :288

Eğitim, omuzlarımızda taşıdığımız büyük bir sorumluluk ve yüreğimizde taşıdığımız vicdani bir meseledir. Bizler geleceğimiz ve çocuklarımız için bu yükü taşımaktan mutluyuz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydın, lütfen toplarlar mısınız?

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Yeter ki onlar başarılarıyla mutlu olsunlar.

Bu duygularla Millî Eğitim Bakanlığı 2023 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Cavit Arı'da.

Sayın Arı, süreniz on dakika.

Buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, Bakanlığımızın değerli bürokratları, sayın basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle, tarafıma iletilen ve burada özellikle söylemem istenilen birkaç konu var, onları söyleyerek başlamak istiyorum. Sayın Bakan, Bakanlıkta çalışan avukatların iş yükünün fazla olduğu gözetildiğinde

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :289

Bakanlık bünyesinde avukat kadrolarının artırılması talebi var. Öncelikle bu konuyu avukat arkadaşlarım adına sizlere iletmek istiyorum.

Yine, ayrıca, 100 bin atama bekleyen öğretmenlerimiz arasında kimya, fizik, biyoloji gibi branşlara 300 atama verilmekte, bu sene 3 bin atama diye fizik, kimya, biyoloji bölümü öğretmenlerimiz sizden özellikle kadro beklemekte.

Değerli arkadaşlar, millî eğitimle ilgili bütçeyi görüşüyoruz. Burada genel anlamda bütçe rakamları üzerinden konuşmalar yapıldı ve Millî Eğitimin içinde bulunduğu durum da ayrıca değerlendirildi. Şimdi, “eğitim” denilince, “millî eğitim” denilince; ülkede yaşayan herkesi ilgilendiren bir Bakanlık. Sonucu itibarıyla herkesin aldığı bir eğitim var; ilkokul, ortaokul, lise, üniversite. Sonuçta bu Bakanlığın başarılı olmasını hepimiz bekleriz. Ancak değerlendirme kıstasımız nedir, bu ölçüt neye göre olmalı; onu da çok iyi değerlendirmek zorundayız. Şöyle ki: Bugün verilen eğitimin kalitesi nedir? Aslında tartışmamız gereken nokta burada. Bugün ilkokulu bitiren çocuğun aldığı eğitim yeterli mi? Ortaokuldan mezun olan çocuk hangi seviyede bir eğitimle mezun olmakta? Liseyi bitiren çocukların durumu nedir? Üniversite sınavlarındaki başarılı durumu nedir? Derse giderken ilave dersler, dersaneler; bugün en büyük sorun veliler açısından bunlar. Bu konuların üzerinde esasen durulması gerekir diye düşünüyorum.

Bu konulara girmeden önce Sayın Bakan, yaklaşık üç aydır Antalya

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :290

halkı sizi bekliyor. Haberiniz vardır ya da yoktur bilmiyorum ama bunu Antalya halkı adına söylemek zorundayım. Antalya'da şöyle bir durum yaşanmakta: Sizin de geleceğiniz ifade edilerek Antalya halkı Antalya Lisesi önünde sizi beklemekte yaklaşık üç aydır.

Sayın Bakan, her şehrin bir tarihi vardır ve o şehre değer katan önemli kurumlar vardır. Antalya Lisesi de Antalya'nın en önemli değerlerindedir. Yaklaşık yüz yirmi beş yıllık bir eğitim kurumudur. Bu okuldan gerek Antalya'nın gerekse Türkiye'nin en önemli bilim adamları, siyasetçileri, efendim mühendisleri, avukatları, hâkimleri yani çok sayıda mezunlarımız var, bir arkadaşımız da burada milletvekili arkadaşımız da oradan mezun. Şimdi, bu okulun, yüz yirmi beş yıllık tarihî geçmişi olan bu okulun restore edilmiş olan bir binasının olgunlaşma enstitüsüne alınmasıyla ilgili bir kararımız oldu. Şimdi, Sayın Bakan, bakın, şöyle söyleyeyim: Bu olgunlaşma enstitüsünün zaten yeri var, özel idare binası olarak kullanılan bir yeri var. Sayın Bakan, eğer böyle bir kararınız yoksa gönderilmiş olduğu ifade edilen bir yazı var, öyle bir yazı da Antalya kamuoyu tarafından bilinmekte.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Bizler de okulun önüne defalarca gidip oralarda açıklamalarda bulunduk.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Bakan olarak söylüyorum;

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :291

yok.

CAVİT ARI (Antalya) – “Yok.” diyorsanız bunun yok olduğuna dair, önceki gelen yazının da iptal edildiğine dair bir yazı gönderin. Antalya Lisesinin restore edilen binasıyla ilgili olgunlaşma enstitüsüne tahsis edilmediğine dair sizin şimdi, “Yok.” şeklinde bir beyanınız var. Bunu Antalya halkına ben buradan duyurmak istiyorum o zaman. Bu, önceki yazının da iptal edildiğine dair yazıyı da bekliyoruz Sayın Bakan.

Tekrar, eğitimle ilgili değerlendirmeye devam etmek istiyorum. Şimdi, üniversite sınavlarına girilmekte. Bakın, eğitimin kalitesini nereden anlarız? Çocukların girdiği sınavlardan anlarız. Sayın Bakan, 2022 yılı sınavlarında matematik ortalaması Türkiye'de 40 sorudan 7 soru seviyelerinde; fizik 14 sorudan 2 ortalama seviyelerinde; kimya 13 soruda 1,6; biyoloji 13 soruda 2,05 ortalama. Şimdi, eğitimin kalitesi bu ortalamalarda yatıyor.

Devam ediyorum, 2002-2003 eğitim-öğretim döneminde 53 devlet, 23 vakıf üniversitesi olmak üzere toplam 76 üniversite bulunduğunu; 2021-2022 yılında ise 129 devlet, 75 vakıf üniversitesi, 4 vakıf meslek yüksekokulu; 208 eğitim kurumuna yani üniversiteye sahip olduğumuzu ifade ettiniz. Sayın Bakan, burada şunu söylemek istiyorum: bakın, sayı tamam, önemli olabilir ama sayıdan çok kalitedir önemli olan. Şimdi, her ile bir üniversite, her ilçeye bir üniversite, neredeyse her mahalleye

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :292

üniversiteye kadar giden bir süreçte kalite bulamazsınız. Bugün esas olanın eğitimde kalite olduğunu defalarca söyledik, söylemeye de devam edeceğiz. Ancak sizin mantığınız, eğitimdeki kalite seviyesini yükseltmek ve dünyada ilk 500'e giren üniversite sayılarımızı önce ilk 500'e üniversite sokup daha da bu sayıları artırmak yerine... Örneğin, Koç Üniversitesinin olduğu gibi eğitim kalitesini Koç seviyesine yükseltmek yerine Koç Üniversitesini diğer üniversitelerin seviyesine indirme yöntemini uygulayan bir anlayışınız var. OECD ülkeleri arasında yüzdeler oranı artırma amacını taşıyan üniversite mezun sayısını artırmaya dönük girişimleriniz var. Yani kaliteye dönük değil, skora dönük bir anlayış içerisinde olduğunuzu ifade etmek istiyorum.

“Barajın kaldırılması erişimin önündeki en önemli engeldi.” dedi Sayın YÖK Başkanı. Ben buradan şunu söylemek istiyorum: Erişimin önündeki en büyük engel mi yoksa, minimum yeterlilikte dahi olmayan adayların özellikle özel ve vakıf üniversitelerinde öğrenim görenlerin boş kontenjanlara yerleşmesinin sağlanması mıydı amaç? Onu da sormak gerekir.

Sayın Bakan, “2003 yılından bu yana 356 bin 438 adet yeni derslik yapıldı.” denilmekte. Ben soruyorum: Kaçı hayırsever tarafından yapıldı? Çünkü daha çok hayırseverler tarafından yeni binalar, okullar yapıldığını biliyoruz. Hayırseverlerin katkısı çok önemli.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :293

Derslik başına düşen öğrenci sayısı... Siz 23 ve 22'den bahsettiniz temel eğitim ve ortaöğretimde ancak bilinen o ki ve görünen o ki şu an yaklaşık 40-45 seviyelerinde sınıflar çok sayıda bulunmakta.

Yine, iktidarınız döneminde 20 bine yakın köy okulunun kapatıldığını biliyoruz ve buradan da defalarca köy okullarının yeniden açılması gerektiğini dile getirdik. Son dönemde 2 bine yakın kullanılmayan binanın okul hâline döndürüldüğünü ifade ettiniz. Ancak ben soruyorum: Kaç tane yeni köy okulu açtınız? Yani sıfırdan bina yaparak köy okulu açtınız mı?

1,5 milyon öğrenci taşınmalı eğitimde. Yaklaşık 14,1 milyar TL para harcanılmakta.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Arı, lütfen tamamlar mısınız?

CAVİT ARI (Antalya) – Geçtiğimiz yıllarda da çok önemli rakamlarla taşınmalı eğitime paralar harcanmıştı. Başta buralardaki kaynaklar olmak üzere köy okullarına aktarılacak önemli ödenekler olduğunu ifade etmek isterim.

Özel okul desteğinden vazgeçildiği ifade edilmişti ancak görüyoruz ki bütçede 1 milyar 780 bin TL'lik yine bir kaynak var. Hangi amaçla bu desteklemeler yapılmakta?

Son olarak, şunu söylemek istiyorum: Bakın, Sayıştay Başkanlığınca hesap verme sorumluluğu çerçevesinde denetimlere önem verdiğiniz ve gereğini yapmaya çalıştığınızı ifade ettiniz ama bunlar genelde

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :294

hesaplamalarla ilgili. Ben bu çerçevede soruyorum, madem ki Sayıştayın eleştirilerine hak verdiniz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum, son cümlem.

Sayıştay raporunda, ilçe millî eğitim müdürlüğü kadrolarına gerekli koşulları sağlamayan kişilerin atandığı ve yine, akademik kadro ilanlarında objektif olmayan ek koşullara yer verildiği ifade edilmişti. Bu konularla ilgili hangi önlemleri, hangi tedbirleri aldınız ve geçmişte yapılan bu atamalarla ilgili neler yaptınız Sayın Bakan?

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Arı.

Söz sırası, Adalet ve Kalkınma Partisinden Sayın Ekrem Çelebi'de.

Sayın Çelebi, süreniz on dakika.

Buyurun lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Saygıdeğer Başkanım, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli milletvekillerimiz, çok değerli Yükseköğretim Kurulu Başkanımız, kamu kuruluşumuzun çok değerli mensupları, Bakan Yardımcılarımız ve çok değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :295

Değerli milletvekilleri, tabii, sabahtan beri buradayız, saat ondan beri bütün milletvekillerimiz de konuşuyor. Ben özellikle Sayın Bakanımıza -yeni gelmiş olduğu, geçen sene de bu Plan ve Bütçeye geldi- daha önce hem rektörlük hem ÖSYM Başkanlığı ve devlet adamlığı da yaptığından dolayı, özellikle, bizim ilimize de iki yıldan beri yapmış olduğu yatırımlarından dolayı huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum.

Tabii, konuşmama başlamadan önce, eğer arkadaşlar verebileceklerse... Burası, değerli arkadaşlar, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi. Ben, aslında, Mevlânâ'nın bir sözüyle sözüme başlamak istiyorum. Mevlânâ şöyle der: "Aynalar türlü türlüdür; yüzünü görmek isteyen cama bakar, özünü görmek isteyen cana bakar." Şimdi, meselemiz şurada: Biz hepimiz de burada milletvekiliyiz. Dolayısıyla, bu, sol tarafta da görmüş olduğunuz arkadaşlar bu devletin bürokratları, bunun haricinde de bir 150 veya 200 kadar kişi de diğer tarafta. Ben şunu özellikle milletvekillerimizde rica ederdim, bunu isterdim sabahtan beri: Bakanlığı, evet, eleştirebilirsiniz kesinle çünkü niye? Biz şu anda iktidarız ve siz muhalefetsiniz, bizi eleştirebilirsiniz, bizim dönemimizdeyken şu anda bu sıralarda...

CAVİT ARI (Antalya) – Bizim eleştirilerimiz sizlere.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hayır, hayır. "Ben" demek "AK PARTİ'yim." demek; "AK PARTİ" demek "Sayın Bakan" demek; "Sayın Bakan" demek "AK

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :296

PARTİ” demek; “Ben” demek, “Sayın Bakan” demek yani bu iş böyle.

(Uğultular)

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Devlet ayrı, devletin omurgası ayrı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hatibe müdahale etmeyelim lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Şimdi, meselemiz şurada.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sırası gelince fikirlerinizi ifade edersiniz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Meselemiz şurada, bakın...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Başkan, yönetime...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hayır, hayır, ben idarecilik yönünü söylüyorum değerli kardeşim. Devlet ayrıdır, siyaset ayrıdır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siyasi kadro olarak bahsediyor, siyasi kadro.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın, şu gördüğünüz, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, daha önce Ağrı’da böyle bir üniversite var mıydı? Yoktu. Ne zaman kuruldu? AK PARTİ hükûmetleri döneminde, 2007’de. Daha önce ne vardı? 356 öğrencimiz vardı, Erzurum Atatürk Üniversitesine bağlıydı. Bakın, Selçuklu mimarisiyle yapılan... Bizim AK PARTİ özellikle şunu yapıyor, diyor ki Sayın Cumhurbaşkanımız: “Bir şey yaptığınız zaman, mutlak surette ilin görselliğine bir katkısı olsun.” Bakın şuraya, muhteşem

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :297

---

bir şey. Şimdi, bakın, şurayı görüyor musunuz?

(CHP sıralarından “Kaç hoca var?” sesi)

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hocalarımız “full.” Şöyle: Bak, rektörü Erzurumlu. Geri kalan hocaların hepsi “full.” Şunu da söyleyeyim, Sayın Bakanımız da burada. Bu sene İbrahim Çeçen Bey geldi, şunu söyledi. YÖK Başkanımız burada, sabah da konuştuk, bakın, karar aldık. Ağrı’ya geçici görevle gelmek isteyen, eğer fiyat farkı olursa biz bunu vakfımızdan karşılıyoruz. Maddi anlamda bir sıkıntımız yok, sadece şunu söylüyoruz: Bizim devletimiz, İstiklal Marşı’nın okunduğu yerde çocuklarımıza iyi bir eğitim versin. Bakın, görüyor musunuz? Bakın, burası bizim Ağrı merkezde 12 derslikli halk eğitim merkezi, 24 derslikli meslek lisesi, Anadolu lisesi, 200 kişilik öğrenci pansiyonu ve kapalı spor salonu. Bakın, değerli arkadaşlar, burası -benim de ilçem- Patnos, 24 derslikli Anadolu lisesi, yapımı devam ediyor. Sayın Bakana teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ağrı’ya da davet ediyorsunuz herhâlde?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ağrı merkez, bakın, 120 yataklı öğretmen evimizi geçen sene açtık, faaliyette şu anda.

Bakın, bu Selçuklu mimarisi, ikinci kez... Bunun aynısı Denizli’de, bunu özel proje aldık. Meselemiz şurada...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Gerçek resimleri var mı?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kaç laboratuvar var?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :298

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Fikretciğim benim lafımı şey yapmazsan sevinirim. Şöyle, bir şey söyleyeyim...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Gerçek fotoğraflarını gösterin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, herhangi bir soru veya hakaret söz konusu değil. Müdahale etmeyin lütfen, sırası gelince siz de fikirlerinizi ifade edersiniz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Şöyle, şimdi, arkadaşların bir kısmı şunu söyledi.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nasıl? Siz karar veremezsiniz oraya. Sizin konuşmanıza başkaları müdahale etmedi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Her ağzını açan dedi ki: “AK PARTİ şurada yanlış yaptı.” “Bunu yapmadı.” “Şu eksik.” Ya, şöyle: Eksiğimiz gediğimiz olabilir ama projeleriniz nedir? Mesela, bir gün Ağrı’ya gelin, bakın, sadece yazılım projesinde... Ben burada Sayın Bakanımıza teşekkür ediyorum, bize geçen seneden beri vermiş olduğu katkılarından dolayı ki biliyorsunuz, bizim ilimiz de en fazla doğurganlık olan 3-4 tane ilden, yani 2’nci sıradayız. Arkadaşlar, 2018’den biz okullarımızda çocuklarımıza yazılımı öğretiyoruz, bunu samimiyetimle söylüyorum. Belli bir seneden sonra, diyelim ki bir beş sene, on sene sonra, şu anda Japonya’da, Güney Kore’de nasıl yazımlar geliştiriliyorsa, inanın, Ağrı merkez ve ilçelerimiz

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :299

de böyle olacak.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, AK PARTİ hükümetlerinden önce, bir şey söyleyeyim, ne vardı? Bana söyleyin, bakın; okulda sıkıntımız vardı, kömürde sıkıntımız vardı, kitapta sıkıntımız vardı; kimse kendi evladına kitap bırakamıyordu. Öğretmende sıkıntımız vardı, öğretmenlerimiz yoktu. Öğretmen geldiği zaman terörden dolayı herkes, efendim, rapor alıyordu veya hülleyle evlilikler yapıyordu, hepsi gidiyordu. Şimdi, bunlarla ilgili, çok kısa bir süreçte bir tanıtım yapayım, ondan sonra sözümü kapatacağım.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ateş de yoktu!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Anlayamadım.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ateş de yoktu.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ateş size ait, “Ce-Ha-Pe”ye ait, ateş bize ait değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, müdahale etmeyin hatibe lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Biz sadece yapıcı işlerle uğraşır. Biz sadece, eğer, bir yerde ilim varsa, TEKNOFEST varsa, teknoloji varsa biz bunlarla uğraşırız, yoksa bizim yapabileceğimiz bir şey yok.

Bakın, AK PARTİ'nin kaldırdığı birkaç tane şeyi söylemek istiyorum. Özellikle, 28 Şubat darbesiyle... Meslek liseleri mezunlarının biz önünü

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :300

açtık, girişteki katsayı zulmünü kaldırdık 2010'da biz bunun yasallaşmasını yaptık. Meslek liselerinin sayısını arttırdık. Biraz önce, sabah da, özellikle bir milletvekili arkadaşımız dedi: "Siz onu gönderiyorsunuz, orada çocukları çalıştırıyorsunuz, işte, bilmem, şeylere hizmetçilik yapıyorsunuz." Burada önemli olan şey şu: Ara mallarda iş gücünü kazandırmak. Sizin paraya ihtiyacınız olmayabilir ama bizim Ağrı'daki çocuklarımızın paraya ihtiyacı var. Meslek liselerini biz geliştiriyoruz ara eleman sıkıntısı çekmemesi için.

Bakın, Cavit Bey söyledi: "Üniversite her tarafı açın."

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir madde ihdasımız da olacak, hatibe müdahale etmeyelim lütfen, rica ediyorum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Değerli arkadaşlar, bakın, daha önce 81 ilimiz vardı, 81 ilimizde neydi, en fazla kaç tane üniversitemiz vardı? Taş çatlasın 76 tane üniversitemiz vardı. Bakın, şu anda Ağrı merkezimizde 15 binin üzerinde -16 bine yakın- bizim üniversite öğrencimiz var. Ne var orada? Bacasız fabrika var. Nerede var? Patnos'ta var, Eleşkirt'te var, Doğubayazıt'ta var. Bakın, yerinde biz okullaşmayı önemsiyoruz, bunu geliştiriyoruz.

Başka ne var? Bakın, 2022'de... 70 olan üniversite sayısı bugün 209'a, akademik personel sayımız 70 binden 184 bine... AK PARTİ'den önce, bakın, Millî Eğitim Bakanlığının bütçesine bakın, bunu ben

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :301

---

söylemiyorum. Bütçe 7,5 milyardı, 2023'te 435 milyar.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Oranlar ne? Sayısal rakamlar önemli değil.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yükseköğrenimi de aldığınız zaman 2023'te 649,8 milyar liraya...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hatibe müdahale etmeyin lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Demin de söyledim: İşsizliğin azaltılması, ara eleman sıkıntısının giderilmesi için meslek liselerimizi -Allah Sayın Bakanımızdan razı olsun- hızlı bir şekilde artırıyor, bizim ilimizde de şu anda 3 tanesinin inşaatı devam ediyor.

Bakın, Fatih Projeleriyle birlikte okullara teknolojiyi getirdik. Biraz önce de söyledim, yazılımları getirdik; her okula internetimiz geldi, bakın, bir sıkıntımız yok. Özellikle, orta gelir grubundaki ailelerin alamadığı yardımcı kaynakları, bakın, Bakanlık merkez teşkilatı getiriyor. Bundan sonra, Bakanlık dağıtıyor, bir sıkıntımız yok orada.

Yine, her çocuğumuz şu anda, değeri milletvekilleri, bakın, yazın da Ağrılı öğrencileri gönderdiler TEKNOFEST'lere; Samsun'da oldu, İstanbul'da oldu. Ben burada huzurlarınızda Sayın Bakanımıza teşekkür ediyorum. Mesele şudur: Sadece bina yapmak değil, sadece ders kitabı dağıtmak değil; biz hem iletişim yapıyoruz hem de iletişimin içerisindeki

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :302

çocuklarımızın mevcut olan teknolojiye uyumunu sağlıyoruz. Gönderiyoruz, parasını da devlet karşılıyor, diyor ki: “Ben seni öğretmenle, okul müdürünle görevlendiriyorum; git, orada çalış.” Yarın öbür gün Balıkesir'e de gönderirsek Fikretciğim, hiç sıkıntın olmasın.

Yine, AK Parti hükümetleri döneminde, özellikle, bakın, okullaşmada şunu söyleyeyim: Derslik sayımız 343 binden 612 bine...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Okullara gidemeyen, özellikle, engelli kardeşlerimizden “Ben okula gidemiyorum” diyen hiçbir kimse yok. Bunların hepsi tarih oldu.

Yine, ASELSAN, HAVELSAN ve özellikle, OSB'de bin tane meslek lisesi projemiz başlatıldı. Bakın, Sayın Bakanımız geldiği zaman...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ekrem Bey, son bir iki cümleyle bitirelim.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yine, seçim bölgem, bakın, güzel Ağrı'mız, yeşil Ağrı'mız, Nuh'un gemisi; gelin, ben sizi bir gezdireyim değerli arkadaşlar.

2002'deki derslik sayımız 2.600, son yirmi yılda yaptığımız 7.700.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Derslik başına düşen öğrenci sayımız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sürenizi aştınız Sayın Çelebi.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :303

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – ...Sayın Başkanım, 45'ti, 48'di; şu anda kaç biliyor musunuz? 19. Özellikle, ben bunu arkadaşlarımızın bilmesini isterim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun Sayın Çelebi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – 2023 yılı Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Ulaş Karasu, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

ULAŞ KARASU (Sivas) – Sayın Bakan, kıymetli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Az önce Sivas Milletvekilimizi hayretler içinde dinledim, seçim bölgesinde bu kadar yabancı olmasını beklemezdim. Kendisini, bu hafta sonu biteceğini iddia ettiği okullarla ilgili bölgeleri beraber gezmeye davet ediyorum. Birazdan bu okulları tek tek konuşacağım.

Sivas'ta eğitim kurumları üzerinden cumhuriyetle hesaplaşmaya çalışan bir zihniyetle karşı karşıyayız ne yazık ki. Önce tarihi Ülkü İlkokulu, İmam Hatibe çevrildi; ardından bir asırlık geçmişe sahip Sivas'ın

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :304

tarihine tanıklık etmiş Kızılırmak İlkokulu yıkıldı. 1927 yılında hayata geçen İstiklal İlkokulu, 2021'de yeniden yapıldı, fırsattan istifade ismi değiştirildi. Büyük Ozan Aşık Veysel'in adı ortaokuldan kaldırıldı, gelen tepkiler üzerine yeni yapılan bir okula yeniden Aşık Veysel'in ismi verildi. Son olarak, Yıldızeli'nde Pamukpınar Köy Enstitüsünün bugüne dek okul olarak kullanılan yerleşkesindeki yatılı bölge okulu kapatıldı. Neden olarak "Öğrencilerin güvenliğini sağlayamıyoruz." denildi. Eğitimde Sivas her geçen gün geriye giderken birileri de Sivas'ta eğitim kalitesini dert edeceğine cumhuriyet kavramlarını, cumhuriyete mal olmuş isimleri dert edinip hesaplaşmak istiyor. Sayın Bakan'ın bu konudaki düşüncelerini merak ediyorum.

Sayın Bakan taşımalı eğitimden bahsetti. Ben de kendisine bir katkı yapayım bu konuda. Koyulhisar ilçemiz Ortakent Köyü'nde 7 öğrenci olduğu için taşıma ihalesi iptal edildi. İlkokul çağındaki çocuklarımız mecburen ailelerinden uzakta yurttaki kalıyor sırf eğitim öğretim görebilmek için. Siz kendi çocuklarınızı bu şartlarda okutur musunuz? Yakupoğlan Köyü'nde taşımalı eğitimle yapılan mesafe 75 kilometre. Sayın Bakan'a şöyle izah edeyim: Köyün olduğu bölgede kayak merkezi var yani kış koşulları o kadar çetin. Çocuklar o koşullarda okullarına gitmeye çalışıyorlar. Ben köy okulunda okumuş bir milletvekili olarak sormak istiyorum: Bu okulların veballeri kimin boynunda? Eğitimde fırsat eşitliğinden dem vuruyorsunuz

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :305

ama Sivas'ta çocuklarımızın eğitim hayatını açıklayan kelimenin adı eşitsizliktir.

Şimdi, geliyorum Sivas'a yapamadığınız okullara. 6 Haziran 2020 tarihinde Sivas'ta toplamda 22 okul yık-yap kapsamına alındı ve yıkıldı. Aradan neredeyse iki buçuk yıl geçti. Son olarak bu sabah muhtarlarımızla konuştum, okulların yerinde hâlâ yeller esiyor Sayın Bakan. Divriği Mustafa Necati İlkokulu, birkaç kez temel atıldı, ortada yok; Divriği Cumhuriyet İlkokulu, yapılmadı; Divriği Şehit Hamza Özçelik -Güllübağ- İlkokulu, yapılmadı; Divriği Anadolu Lisesinde okul bitmediği için öğrenciler prefabrik binada eğitim görüyor; Merkez Alahacı İlkokulunun temeli atıldı, iş yarım bırakıldı; Merkez Kurtlapa İlkokulu yapılmadı; Yıldızeli Yusufoglan İlkokulu yine yapılmadı; Yıldızeli Yavu İlkokulunun ihalesi açıldı ancak ihalede istekli olmadığı için yapılamadı. "Yıldız Dağı" diye tabir ettiğimiz bölgede bu kapsamda yapılması gereken 11 okul vardı ama hiçbiri ortada yok. Bu bölgedeki köylerden sadece Yusufoglan köyündeki öğrenci sayısı 130. Hafik Cumhuriyet İlkokulu yine yapılmadı, öğrenciler yatılı bölgede eğitim görüyorlar.

Sivas için köy okullarının önemini sizlere şöyle anlatayım: Sivas'ta 1.233 tane köy var, köy sayısı bakımından Türkiye'de 1'inci sırada. Az önce Sayın Milletvekili Sivas'a yapılan öğretmenevinden bahsetti; on yıldır inşaatı devam ediyor, öğretmenevinin ne yapılacağına bir türlü karar

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :306

veremediniz. Bir “Belediye binası yapacağız.” diyorsunuz, bir “Öğretmenevi yapacağız.” diyorsunuz ama bina yarım hâlde duruyor. Ama Sivas, AKP döneminde, yirmi yılda 8 Millî Eğitim Bakanı gördü ama iki buçuk yılda 8 tane okulu göremedi ne yazık ki.

Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu 21-23 Ekim tarihlerindeki Sivas ziyaretinde söyledi, ben de buradan bir kez daha söylüyorum: Bu okulların arsalarını bize teslim edin, bir yıl içinde okulları yapalım ve Bakanlığınıza teslim edelim. Biz ana muhalefet partisi olarak bu iddiaya sahibiz ama iki buçuk yıldır koca bir Bakanlık bu iddianın altında ezilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Değerli arkadaşlar, beş dakika süremiz var. Sayın Kabaoğlu'nu görüyorum, sabahtan beri hiç kalkmadı, ona bir söz vereyim. Sonra ara vereceğim, madde ihdası için gideceğiz, döndüğümüzde de Sayın Fikret Şahin'den başlayacağız; onu da şimdiden söylemiş olayım.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sonraki listeyi de okur musunuz Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şöyle: Fikret Şahin, Hasan Çilez, Abdurrahman Tutdere, Süleyman Girgin şeklinde gideceğim döndüğümüzde. Sonra size geleceğim Sayın Gaytancıoğlu, Abdurrahman Bey'den sonra.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :307

Buyurun Sayın Kaboğlu.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sayın Başkanlar, değerli hazırun; bütçe, devletin varlık nedeniyle özdeş bir süreç, bu bakımdan çok önemli. Sayın Bakanı ve Başkanı dinlerken, tabii, sayılar çok öne çıktı, siyaset de öyle; tabii, ben “Keşke hukuk da biraz vurgulansaydı.” dedim kendi kendime. Hâliyle nicelik ve nitelik arasındaki ilişkide nitelikten çok nicelik öne çıktı. Sayı çok dedim, siyasette oldukça çünkü her ikiniz de görev sürenizle ilgili olarak veyahut da parti başkanlığı yoluyla devlet başkanlığı ve yürütmenin ihdas edildiği dönemle ilgili değil, 2002’ye yollama yaptınız. Ben bunu olumlu yorumladım çünkü parlamenter rejime bir övgü, demek ki büyük işler parlamenter rejim döneminde yapıldı biçiminde.

Sayın Bakan, Sayın Başkan; ben konuşmamı yasadan hareketle yapacağım, sonra hukuk ve liyakatle devam edeceğim.

Şimdi, Komisyonunuzla ilgili olarak birçok yasa hazırlandı, hemen hemen hepsine katıldım ama Sayın Bakan, sizi hiç göremedim; Sayın Başkan, sizi de hiç göremedim. 4 yasa yapıldı bizimle doğrudan ilgili olarak ve yaklaşık olarak 20 torba yasaya Millî Eğitimin sorunları ve YÖK sorunları bocalandı, dağıtıldı ve kapatıldı, örtüldü. Tabii, böyle olunca hâliyle burada nitelik ve nicelik arasındaki denge de bozuldu. Bir örnek vereceğim izninizle: Öğretmenlik Meslek Kanunu madde 3/1’de öğretmenlik

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :308

mesleğini “ihtisas” olarak tanımlıyor ama gelin görün ki madde 6’da “Öğretmenler uzman öğretmen unvanı için yapılan yazılı sınava başvuruda bulunabilir.” diyor. Eğer öğretmenlik bir uzmanlık mesleğiye o zaman neden “öğretmen” “uzman öğretmen” “başöğretmen” diye ayırım yapıyoruz. İşte, bunu düzeltemedik Sayın Bakan; eğer siz olsaydınız, belki bu tür iyileştirmeler yapılırdı. Tabii ki bunu öğrenciye sorsanız sınıfta bırakırlar öğretmenler, ihtisas ve uzmanlık arasındaki çelişkiyi.

Şimdi, burada, hukuk ve liyakat ilişkisi nedir, neden önemlidir? Zira 15 Temmuz gecesi Türkiye’de bu felaket hukuk ve liyakat eksikliğinden yaşandı ve 15 Temmuz sonrası bir kez daha böyle bir felaketin yaşanmaması için hukuk ve liyakate dönüş temenni edilirdi, ne var ki bu yapılamadı. Şöyle ki: Üniversiten uzaklaştırılan, öğretmenlikten uzaklaştırılan binlerce ve on binlerce meslek mensubu meslektaşımız ya sendikaya üye olduğundan veyahut da demokratik muhalefet safında yer aldığından uzaklaştırıldı. Kuşkusuz suçlular da var ama ben onlara girmiyorum, onların da tabii ki yargılanma hakkı var. Şimdi, böyle olunca bu kişiler beş yıl süreyle yargıya hiç başvuramadılar. Beş yıl bekledikten sonra yargı yolu açıldı ama beş yıl neden bekletildikleri kendilerine bildirilmedi. Bu süreçte Anayasa Mahkemesi karar verdi, ağır ceza mahkemeleri kararlar verdi ama bu kez hukuki olmayan kavrama yönelindi. Nedir bu hukuki olmayan kavram? Kurum kanaati. Şimdi, kurum kanaati

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :309

nerede var? Kurum kanaati ve iltisak... Şimdi, iltisak, aslında, cemaatle iltisaklıların kamuflajı olarak kullanıldı. Sayın YÖK Başkanımız bunu iyi bilir, her ikimiz de Marmara Üniversitesindeydik ve şu anda bile Marmara Üniversitesinde birçok iltisaklı var ama onlar icabında hiç ilgilisi olmayan kişilerin üniversiteden uzaklaştırılması için çaba gösterirler fakat onlar kesinlikle yargılanmazlar. Şimdi, buradaki durum nedir? Burada, bakın, bütün bu işlemler için yani şu anda 6 bine yakın öğretim üyesi; hani, bu kadar üniversiteden söz ediyoruz ama onlar üniversite kapılarına yaklaşamıyorlar bile uluslararası standartlarda binlerce kişi; öğretmenlerin hiçbir biçimde cemaatle ilişkileri yok ama bunlarla ilgili işlemler yapanlar -üniversite, YÖK ve Hükümet, tabii MİT rölesiyle, iş birliği sonucu- aslında 5 yasayla sorumsuzluk zırhına kavuşturuldular.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – San yarım dakikanız.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Nedir bu 5 yasa? Mali sorumsuzluk, idari, cezai ve hukuki sorumsuzluk olmak üzere...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur, teşekkür ediyorum.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Son cümlem.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir cümleyle...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Bir cümleyle...

Burada o kişiler ömür boyu tescilli, haksız bir biçimde ithamla karşı karşıya ama onlarla ilgili haksız, hukuksuz işlemleri yapanlar da ömür boyu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :310

---

korunacaklar. Bu çelişkiyi görmemiz gerekir Sayın Bakan, Sayın Başkanlar. Görmediğimiz sürece bu ekranlarda çok daha süslü animasyonlar görme durumuyla karşı karşıya kalırız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, yarım saat sonra kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Madde ihdası vardır, Komisyonumuzun üyelerini de Genel Kurula davet ediyorum.

Şimdi yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.02

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :311

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.08

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 10'uncu Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Müzakerelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Fikret Şahin Bey'de kalmıştık. Hazır mısınız?

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Uçağa yetişeceğim, değiştik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle mi? Okan Gaytancıoğlu'na öncelikle söz vereceğim o zaman.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; AKP'nin çiftçi batıran politikaları nedeniyle köyler boşalıyor; köy okullarını hızla kapattınız ve hâlâ kapatmaya devam ediyorsunuz ve taşımalı eğitime geçiyorsunuz ki bize göre yanlıştır; köyde 1 öğrenci bile olsa o okul açık kalmalı ve bayrağımız orada dalgalanmalıdır, İstiklal

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :312

Marşımız okunmalı, millî bayramlarımız da köylerde kutlanmalıdır. Köylerde ne 29 Ekim kutlanıyor ne 23 Nisan kutlanıyor, bu da zaten size yeter.

Taşımali eğitim ise tam bir rezalet. Örneğin, Edirne'de ihaleyi alan kişilerin keyfine göre işliyor; denetim yok, iş öğretmenlerin sırtına bindirilmiş durumda, servis kaçta geleceksene geliyor, öğretmenler de o saate kadar öğrenciyi servise bindirmek için bekliyor yani öğretmenlerin sırtında gidiyor bu iş.

Edirne'de köyler boşalırken şehirlerde yeni açılan yerleşim yerlerinde yeterli okul yok yani şehir büyüyor yeni yerleşim yerlerinde ama buralarda derslik yok, çok kalabalık sınıflarda öğrencilerimiz okumak zorunda bırakılıyor, şehrin yeni genişlediği alanlara hızla ve yeterli sayıda okul yapılmalıdır.

Bir diğer konu, çocuklar okula aç geliyor, kantin fiyatları almış başını gitmiş, çocuklar kantinden bir şey alıp yiyemiyorlar. Çocuklarımız ciddi beslenme yetersizliği sorunuyla karşı karşıya. Bunun için okullarda acil olarak öğle yemeği verilmeye başlanmalıdır. Özellikle dezavantajlı gruplara mensup ailelerimizin çocukları iktidar olarak yaşadığınız yoksulluğun bedelini çok ağır ödüyorlar. Okul sütü uygulamasına hızla geri dönmelidir.

Edirne eğitimde sürekli geriye gitmektedir; Türkiye'de eğitimi bir geriletiyorsunuz, Edirne'de iki geriletiyoruz. 12'nci sınıflar açık liseye

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :313

geçiyor, bu durumdan hiç mi rahatsızlık duymuyorsunuz? Bunun nedeni nedir? Yoksulluktan mı geçiyorlar, okuyamıyorlar mı okula gidemiyorlar mı? Okullardaki teknolojik altyapı çok yetersiz, Edirne'de birçok okulda güncelliğini yitirmiş, ihtiyaca cevap veremeyen bilgisayarlar ve akıllı tahtalar var. 2016'da Edirne Öğretmenevi -Sayın Bakan, bu konuyu özellikle söylüyorum - önce yıkılma tehlikesiyle kapatıldı, sonra yıkıldı. AKP'lilere göre parası hazır, soruyoruz "Hazır." diyorlar. Yenisi yapılacaktı, hâlâ yapılıyor. Türkiye'de öğretmenevi olmayan kaç il var Sayın Bakan? Ne zaman Edirne öğretmenevine kavuşacak? Edirne, Osmanlı'ya başkentlik yaptı; önce Osmanlı, sonra Cumhuriyet Edirne'ye bir sürü eser bıraktı ama becerikli AKP iktidarı bir öğretmenevi yapamadı.

Okullarımızda, özellikle yatılı okullarımızda özel güvenliklerin istihdamı sağlanmalıdır, velilerin de rahat etmesi gerekir bu süreçte. Anadolu meslek liseleri ve anadolu teknik liselerinde 11'inci sınıfta olup sınıf tekrarına kalan 22 bin öğrenciyi başarı, başarısızlık veya disiplin suçu dâhil hangi sebeple olursa olsun, bir defaya mahsus Bakan emriyle 12'nci sınıfa geçirmek hangi büyük düşüncenin sonucunda yapıldı. "Okutamıyoruz, bari mezun edelim." mantığıyla mı bu işe bakıyorsunuz? Ya da "Diplomayı herkese verirsek diploma nerede diye sorulmaz" mı diye düşünüyorsunuz.

Bir diğer konu, 700 bin atanmayan öğretmen var yani bu öğretmenleri ne zaman atayacaksınız? Bu öğretmenler niye ücretli? Neden sözleşmeli?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :314

Bunların ne bir yasal güvencesi var ne yaşamları; gelir düzeyleri açıklık sınırı civarında bir gelire sahipler, özel okullardaki öğretmenler daha da zor durumdalar, özel okullarda hiçbir sosyal güvencesi yok öğretmenlerimizin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son bir dakikanız kaldı.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Bunlar bizim geleceğimizi belirleyecekler, çocuklarımızı okutacaklar. O nedenle öğretmenlere çok daha önem vermemiz gerek diyorum ve öğretmenlik de bu sınava da son verilmeli diyorum. Öğretmen zaten bir kariyer mesleğidir. Dolayısıyla öğretmenin uzmanı, başöğretmeni olmaz. Bir tane başöğretmenimiz var, o da Gazi Mustafa Kemal Atatürk.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Komisyon üyemiz Sayın Süleyman Girgin konuşacak.

Buyurun Sayın Girgin.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Bakanlık bürokratları, basın mensuplarımız; herkesi saygıyla selamlıyorum.

AKP döneminde Millî Eğitim Bakanları dönemindeki bazı uygulamalardan eğitim sisteminin nasıl yapboza dönüştürüldüğünü anlatmak istiyorum.

Erkan Mumcu 2002’de göreve geldikten hemen sonra yaklaşık 1.300

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :315

Bakanlık yöneticisi bir gecede görevinden alındı.

Hüseyin Çelik döneminde öğretim programları değişikliği yapıldı; temel dik yazı uygulamasından birleşik eğik yazı uygulamasına geçildi, lise eğitimi dört yıla çıkartıldı.

Nimet Çubukçu döneminde Fatih Projesi başladı, genel liseler anadolu liselerine dönüştürülmeye başlandı.

Ömer Dinçer döneminde 652 sayılı KHK yayımlandı, Millî Eğitim Bakanlığının görev tanımı değiştirildi, Türk Ceza Kanunu'nu madde 263 eğitim kurumu suçu değiştirildi, 4+4+4 eğitim modeline geçildi, ulusal bayramların statlarda kutlanması yasaklandı, Millî Eğitim Bakanlığının Kur'an kurslarını denetim görevine son verildi.

Nabi Avcı döneminde 6528 sayılı Dershaneler Kanunu çıkarıldı, öğrenci andı kaldırıldı, yaklaşık 40 bin merkez ve taşra yöneticisi görevden alındı, proje okulu uygulamasına geçildi, teftiş sisteminde sayısız değişiklik yapıldı, ders denetimi kaldırıldı.

İsmet Yılmaz döneminde Türkiye Maarif Vakfı kuruldu, öğretim programları değiştirildi, sözleşmeli öğretmenlik uygulaması getirildi, vakıf ve derneklerle etkili protokoller imzalandı, birleşik eğik yazı uygulamasından temel dik yazı uygulamasına geri dönüldü, proje okulu olan imam hatip liselerinin temel eğitimden ortaöğretime geçiş haricinde öğrenci almasının önü açıldı, ortaokul düzeyinde özel yurt açılması için

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :316

yasal düzenleme yapıldı, etüt merkezleri kapatıldı, belediyelere sosyal etkinlik merkezi açma hakkı tanındı, Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği yayımlandı, kamu taşınmazları üzerinde eğitim ve yurt faaliyetleri için üst hakkı tesis edilmesine ilişkin yönetmelik yayımlandı, TEOG kaldırıldı, liselere giriş ve üniversitelere giriş sistemi değiştirildi, 10 üniversite araştırma üniversitesi kapsamına alındı.

Ziya Selçuk döneminde Andımız'la ilgili Danıştay kararına itiraz edildi, Ziya Selçuk "5 yaşında çocuklar okula başlamayacak." dedi, okula başlama yaşı tekrar 69 aya yükseltildi, ilkokul düzeyinde okullaşma oranı yüzde 98,67'den yüzde 93,62'ye geriledi, ortaokul düzeyinde okullaşma oranı yüzde 98,67'den yüzde 95,90'a geriledi, ortaöğretim düzeyinde ise okullaşma oranı yüzde 67,37'den yüzde 85,01'e yükseldi, vakıf ve derneklerle protokoller yapılmaya devam edildi pandemide bile, anadolu liseleri ikili eğitime geçirildi, Suriye'de fakülte ve bölüm açıldı, Diyanet Yaz Kur'an Kursları Raporu'nda tarikat ve cemaatlerden şikâyet etti, sosyal etkinlikler yönetmeliği değiştirilerek okulların kapısı vakıf ve derneklere sonuna kadar açıldı, MEB ve TÜGVA arasında süresiz protokol imzalandı, salgın sürecinde öğrencilerin eşit şekilde eğitim imkânlarına erişim sağlanmadı, Millî Eğitim Bakanı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi içerisinde personel maaşlarının ciddi bir yük olduğunu" ifade etti.

Sayın Bakan, sizin döneminizde Millî Eğitim Bakanlığının üst düzey

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :317

yöneticilerinin neredeyse yarısı görevden alındı, okullarda yeteri kadar tedbir alınmaması nedeniyle Covid vakalarında hızlı bir artış sağlandı, okulların temizlik görevlisi ihtiyacı karşılanamadı, eğitimci olmayan onlarca bürokrat merkez birimine atandı, "Öğretmenlik Meslek Kanunu" adı altında öğretmenlik mesleği basamaklandırıldı.

Değerli milletvekilleri, bütün bunlar gösteriyor ki AKP döneminde eğitim sistemi bir yapboza çevrilmiştir. Bu yapboza çevirme pratiğine iktidarın sistematik olarak vakıflar eliyle eğitim sistemini şekillendirme çabası eşlik etmiştir. Vakıflar yoluyla çocukların, gençlerin maksimum yararını değil, gelecek nesilleri ideolojik olarak şekillendirme amacıyla vakıflar üzerinden bilinçli bir amaç güdülmektedir. İktidar, örgün eğitim üzerinden yapamadığını yaygın eğitim üzerinden yapmaya girişmiş durumdadır. Yatılı bölge okullarını azaltmakta, ortaöğretim düzeyinde özel yurt açmayı serbest hâle getirmek de aynı amaca hizmet ediyor. Bu şekilde açılan yurtlarda denetim yapılmadığı için Aladağ, Karaman vakalarını yaşıyoruz ama iktidar bunlara rağmen bildiğini okumaya devam ediyor. Bu süreç eğitim sistemini cumhuriyet eğitim devriminin rotasından çıkarabilir. Bu rotayı 1 Kasım 1937'de Mustafa Kemal Türkiye Büyük Millet Meclisi açılış konuşmasında özetlemiştir arkadaşlar. "Okuma yazma bilmeyen tek bir yurttaş bırakmamak, ülkenin büyük kalkınma savaşının ve yeni çatısının istediği teknik elemanları yetiştirmek, yurt sorunlarının dayandığı temel

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :318

düşünceleri anlayacak, anlatacak kuşaktan kuşağa yaşatacak birey ve kurumlar yaratmak.”

Değerli milletvekilleri, Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinin bizlere gösterdiği en açık gerçek eğitimde yaşanan yoğun ticarileşme sürecinin artarak devam edeceği, velilerin cebinden yapacağı eğitim harcamalarının belirgin bir şekilde artacağıdır. Devletin eğitim harcamalarına yaptığı katkı yıllar içinde istikrarlı bir şekilde azalırken hane halkının cebinden yaptığı eğitim harcamalarının payı artmaya devam etmektedir. Türkiye'nin “Eğitime en çok ayırıyoruz.” söyleminin gerçeği yansıtmadığını görmek için hane halkının cebinden yaptığı eğitim harcamalarının son yirmi yılda ne kadar arttığına bakmak yeterlidir. Eğitim öğretimin hukuken parasız olduğu, ilkokulda velilerin ceplerinden yapmak zorunda kaldığı eğitim harcamaları her geçen yıl artmış; veliler, çocuklarını kimi zaman borçlanarak, kimi zaman bankalardan eğitim kredisi çekerek, kimi zaman da gıda harcamalarını kısarak okutmak zorunda bırakılmıştır. Eğitim, devredilemez ve vazgeçilemez kamusal bir haktır. Piyasacı eğitim sistemi yaşamın her düzeyinde rekabeti, hizmetin bedelini ödemeyi, öğrenci ve velilerin müşteri hâline getirilmesini hedeflemekte, toplumdaki sınıf farklılıklarını daha da belirgin hâle getirmektedir.

Değerli milletvekilleri, peki, ne yapmak lazım? Kamu kaynaklarının özel okullara aktarılması uygulamasına derhâl son verilmeli, özel okullara

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :319

aktarılan kaynaklar devlet okulları için harcanmalıdır. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay başlangıç olarak en az 2 kat artırılmalı, okul binaları ve derslik gereksinimleri karşılanmalı, dinî vakıf ve cemaatlerle yapılan ya da yapılacak olan her türlü ortak proje ve protokoller derhâl iptal edilmelidir. Tüm eğitim ve bilim emekçilerine insan onuruna yakışır bir ücret ve sağlıklı çalışma koşulları sağlanmalıdır. İktidarımızda tüm örselenmelere karşın demokratik, laik, hukuk devletini; eşit yurttaşlık bilincini, halk egemenliğini, kamucu eğitim, sağlık politikalarını; adalet bilincini, sosyal devleti önceleyen yeni bir cumhuriyet baharı üreteceğiz. Yoğun okul terkinin önüne geçmek, iyi eğitim almış çocuklarımızın geleceğini yurt dışında aramamaları için nitelikli, adaletsizlik üretmeyen, liyakate dayalı, laik, bilimsel, kamusal eğitimi ve eğitim hakkını öne çıkaran okullarımızı eğitim cennetine dönüştürecek eğitim reformunu ülke gündemine alacağız.

Sayın Bakan, partinizin adında “adalet” var ama kendiniz adaletli değilsiniz çünkü eşit işe eşit ücret ödemiyorsunuz. Şu anda Öğretmenlik Meslek Kanunu’nda ücretli öğretmen, sözleşmeli öğretmen, öğretmen adayı, öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen gibi altı kategoriye ayırdınız. Dünyanın en temel çalışma ilkelerinden biri olan eşit işe eşit ücret ilkesini sürekli çiğniyorsunuz, bugün bunu öğretmenler üzerinden yapıyorsunuz. Ücretli öğretmenlik “ücretli” değil, aslında “köle”

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :320

öğretmenliktir çünkü asgari ücretin altında hiç kimse çalıştırılmazken ücretli öğretmenler aylık 2 bin liraya, 3 bin liraya çalıştırılıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Bitiriyorum Başkanım.

Üstelik, hiçbir sosyal güvencesi olmadan bu, İş Kanunu'na göre suçtur, iktidarınız ucuz iş gücü yaratmak için yasaları çiğnemekte ve suç işlemektedir; üstelik, dışarıda atanmayı bekleyen on binlerce öğretmen varken bunu yapıyorsunuz, bu gençleri ücretli köleliğe mahkûm ediyorsunuz.

Son olarak, önümüzdeki yıl iktidarı uğurladıktan sonra ülkemizde eğitimi tekrar cumhuriyet devrimi rotasına oturtacak, bilimsel, kamusal eğitim için tüm imkânlarımızı seferber edecek, öğretmenlerimize meslek onuruna yakışır bir çalışma hayatı sunacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Bekir Bey, buyurun lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Başkan, kıymetli Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri, kıymetli milletvekillerim, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, kıymetli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde milletimize hizmette yirmi yılı geride

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :321

bıraktık. AK PARTİ'miz tam yirmi yıl önce bugün ilk kez iktidara geldiğinden bu yana millet sevdasıyla kesintisiz hizmet dönemini sürdürürken Türkiye'ye çağ atlatan kalkınma hamlelerini gerçekleştirdi; bu kalkınma hamlelerinden en önemlisi de eğitim oldu. AK PARTİ olarak hükûmete geldiğimizde eğitim öğretimi önceliklerimizin en başına yerleştirdik. Uzun yıllar boyunca eğitim öğretim bütçesi devlet harcamalarının ilk sıralarında yer aldı. Ana sınıfından yükseköğrenime kadar her aşamada ülkemizin eğitim ve öğretim altyapısını ve insan gücünü fevkalade güçlendirdik. Yirmi yılda eğitim alanında beşerî ve fiziki altyapı iyileştirilmiş, okullaşma oranlarında artış sağlanmış ve derslik başına düşen öğrenci sayısı önemli ölçüde azaltılmıştır. Kız çocukları ile yoksul öğrencilerin eğitime devamlılığını sağlamak ve taşınmalı eğitimi güçlendirmek için önemli faaliyetler yürütülmüş, öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerine ağırlık verilmiştir.

2021-2022 eğitim öğretim yılında 1 milyon 139 bin öğretmenimiz görev yapmıştır. Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim olmak üzere toplam derslik sayımız 617.112'dir. Üniversite sayımız Eylül 2022 itibarıyla 129'u devlet, 75'i vakıf olmak üzere 204'e ulaşmıştır. Ayrıca, 4 vakıf meslek yüksekokulu bulunmakta olup Millî Savunma Üniversitesiyle birlikte toplam yükseköğretim kurum sayısı 209'dur. Bilim ve sanat merkezi sayısı 18'den 362'ye ulaşmış olup 65 bini aşkın öğrencimiz öğretim görmektedir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :322

Bunların yanı sıra, sayısı 12 bine yaklaşan spor salonu, 53 bini bulan laboratuvar ve 46 bin kütüphaneden öğrencilerimiz faydalanmaktadır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik fonundan karşılanan şartlı eğitim yardımıyla 2003 yılından 2022 yılına kadar ilk ve ortaöğretimdeki çocuklarımızın annelerine 9 milyar lira ödeme yapılmıştır. İlk ve ortaöğretim bursu 2022 yılında 663 Türk lirasına yükseltilmiş, 320 bin öğrencimiz ise burs almaya devam etmektedir.

Son dönemde yapılanları da göz önünde bulundurursak 2022-2023 eğitim öğretim yılı hazırlığı kapsamında okullara temizlik malzemesi, kırtasiye, donatım ve küçük onarım için kullanılmak üzere doğrudan 5,5 milyar liralık bütçe gönderilmiştir. Okul öncesinden üniversiteye kadar tüm kademelerde matematik, beceri ve yeterliliklerini artırmak hedefiyle başlatılan matematik seferberliği kapsamında Matematik Dijital Eğitim Platformu 22 Ağustos 2022'de yayına alınmıştır. Okullara gönderilmekte olan matematik materyallerine yönelik dijital içerikler, oyunlar, matematiğin hayatla ilişkisine yönelik videolar ve birçok farklı içeriğe Matematik Dijital Eğitim Platformu'nda yer verilmiştir.

Kullanılmayan köy okulu binaları Köy Yaşam Merkezleri Projesi'yle ihtiyaçlar doğrultusunda anaokulu, ilkokul, halk eğitim merkezi olarak dönüştürülmektedir; 15 Ekim itibarıyla 2 bin köy okulu açılmıştır. Bakanlığımız 7 Aralık 2021 tarihinde düşük nüfuslu köy ve benzeri yerleşim

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :323

yerlerinde okul öncesi eğitime erişimi artırmayı amaçlayan önemli bir karar olarak söz konusu düşük nüfuslu bölgelerde ana sınıfı açılması için gerekli öğrenci sayısını 10'dan 5'e düşürmüştür. Yapılan düzenlemenin sonuçları sahada hızla görülmeye başlanmış ve 1.767 köyde yeni ana sınıfı açılarak yaklaşık 12 bin çocuğumuzun okullaşması sağlanmıştır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, bunlar Bakanın sunumda var ya, bunlar var.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Okumayanlar için söylüyorum, okumayanlar için.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, böyle bir şey olabilir mi ya? Konuşmacıya müdahale ediyor.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Kütüphanesiz Okul Kalmayacak Projesi kapsamında kütüphanesi olmayan tüm okullarımıza kütüphane kurulması, mevcut kütüphanelerin modern bir görünüme kavuşturulması, içeriklerinin zenginleştirilmesi ve güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Kitap sayısının 2022 sonu itibarıyla 100 milyona çıkarılması hedeflenmiş olup okul kütüphanelerimizdeki kitap sayısı 80 milyona ulaşmıştır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bak kütüphane, sayfa 9'da var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, müdahale ediyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Tanal, müdahale etmeyelim lütfen, rica ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :324

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Zamanı tasarruflu kullanmak için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bekir Bey zamanı tasarruflu kullanan bir arkadaşımız, eminim kullanacaktır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Tanal, müdahale etmezseniz daha tasarruflu olacaktır.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Okullarda geri dönüşüm kültürünü yaygınlaştırmak amacıyla 2022 Ocak ayında 81 ilde geri dönüşüm yoluyla 250 kütüphane yapma hedefi yirmi beş günde gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında 1.325 geri dönüşüm kütüphanesi yapılmıştır.

Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi kapsamında bir yıl içinde 3 bin anaokulu ve 40 bin ana sınıfının açılması hedeflenmiş olup projeye 8.324 okulumuz iyileştirme kapsamına alınmıştır. Yeni eğitim öğretim yılında 2.050 yeni anaokulu ve 15.500 yeni ana sınıfını devreye alarak okullaşma oranlarını artırma hedefimizi güçlendirdik.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul edilerek yasalaştırdığımız Öğretmenlik Meslek Kanunu Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Kanunla, eğitim ve öğretim hizmetlerini yürütmekle görevli öğretmenlerin atamaları ve mesleki gelişimleriyle kariyer basamaklarında ilerlemeleri düzenlenmiştir. Böylece öğretmenlerimiz için ülkemizin eğitim tarihinde ilk kez müstakil bir meslek kanunu çıkarılarak Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla 1’inci derece kadroda görev yapan öğretmenlerin ek

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :325

göstergeleri 3600'e yükseltilmiştir.

Özel öğretim öğrencileri için her ile bir anaokulu kurduk. Özel eğitimde erken çocukluk döneminde anaokulu sayısını 2022 Eylül ayı itibarıyla 140'a çıkardık. Orta ağır düzeyde zihinsel yetersizliği ve otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin temel yaşam becerileri kazanmaları için 2017 yılında 40 adetle yapımı amaçlanan uygulama evi sayısını 2022 yılında 291'e çıkardık.

Sayın Bakanım, kıymetli milletvekilleri; işte yapılanlar ortada, daha saymakla bitmez. AK PARTİ olarak son yirmi yılda eğitim alanında güzel işler başardık, bunları hep gençlerimiz ve öğretmenlerimiz için yaptık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) - Yapılan bu düzenleme ve reformlarla inşa edilen eğitim yuvalarıyla inşallah geleceğin Alparslanlarını, Fatihlerini, Yavuzlarını, Gazi Mustafa Kemallerini, Mehmet Akiflerini, Aziz Sancarlarını, bayrağımızı gururla dalgalandıracak sporcularını, dünyaya yön verecek sanatçılarını, bilim adamlarını öğretmenlerimiz yetiştirecek.

Sözlerime son verirken, Millî Eğitim Bakanlığımızın 2023 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bir liste yaptım, eğer ilave bir söz talebi olmazsa bu listeyi bitirip ondan sonra oylamalara geçeceğiz; önergelerimiz

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :326

---

var, önergeleri tartışacağız.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Soru-cevap var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soru-cevap var tabii, soru-cevabı yapacağız, sonra oylamalar olacak; o arada önergeler var, önergeleri oylayacağız. Dolayısıyla daha epeyce bir çalışma süremiz var. Benim ricam: Bu listeden sonra mümkünse yeni talep olmazsa sevinirim. Söz verdiklerimin de süresi içinde sözlerini tamamlamalarını özellikle istirham ediyorum. İnanın fazla konuşmaktan ziyade, etkili konuşmak daha önemli. Maksimum süreler veriyoruz, son saniyeye kadar kullanma zorunluluğunuz yok, daha öncesinde bitirebilerseniz seviniriz.

Şimdi okuyorum, eğer “Eksik.” dediğiniz bir husus varsa, talepte bulunan varsa onlar da belirtsinler, sonlandırmış olalım: CHP'den Sayın Fikret Şahin'e, sonra Sayın Abdurrahman Tutdere'ye, daha sonra AK PARTİ'den Hasan Çilez Bey'e sonra Cumhuriyet Halk Partisinden Cihangir İslam'a, Turan Aydoğan'a ve Mahmut Tanal'a Halkların Demokratik Partisinden Garo Paylan'a, AK PARTİ'den de İbrahim Aydemir Bey'e söz vereceğim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Siz de mi söz istiyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Salih Bey, Ahmet Bey...

SALİH CORA (Trabzon) – Evet.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :327

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Epeyce...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Beşer dakika, beşer...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu gidişle sabaha kadar buradayız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yarın da İstanbul’da programlar, organizasyonlar var. Beşer dakika olursa sevinirim doğrusu yani bir tamamlayalım.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkan, Sayın Bakan konuşsun, siz niye konuşuyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Salih Cora Bey var, Ahmet Kılıç Bey var, Uğur Aydemir Bey var.

O zaman üyemiz olmayan arkadaşları bitirip, üyelere söz verip öyle tamamlayayım olmazsa.

Şimdi, Fikret Şahin Bey’e söz veriyorum.

Buyurun.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ben de 2023 yılı Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakan, sunumunuzda iki noktaya odaklandınız: Eğitimde fırsat eşitliği ve mesleki eğitimin güçlendirilmesi noktalarına. Sizden önceki Bakan Ziya Selçuk da yine eğitimde fırsat eşitliğini ön plana çıkarmıştı, hatta 2019 yılındaki bütçe görüşmelerinde özel eğitim kurumlarının

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :328

ağırlığının yüzde 18 olduğunu söylemişti fakat iki yıl sonraki 2021 yılı bütçe görüşmesinde ise özel eğitim kurumlarının oranının yüzde 21 olduğunu ve yine eğitimde fırsat eşitliği sağlamaya yönelik çalışmalar olduğunu belirtmişti. Tabii, ters orantılı olarak artıyor. Bugünkü sunumunuzda da ben özel eğitim kurumlarının oranı nedir, bunu göremedim, bunu sormak istiyorum size. Özel eğitim kurumlarının oranı tüm eğitimimizin yüzde kaçını kapsıyor, bu konuda bilgi vermenizi rica edeceğim.

Yine, diğer konu mesleki eğitimin güçlendirilmesi. Diyorsunuz ki sunumunuzda: “25 Aralık 2021 tarihinde Mesleki Eğitim Kanunu'nda değişiklik yaptık ve biz göreve geldikten sonra 159 bin olan çırak ve kalfa sayısını 950 bine çıkardık.” Bir başarı olarak söylüyorsunuz; evet, AK PARTİ'deki arkadaşlar da böyle söylediler; doğrudur, bunu bir başarı olarak kabul edelim. Peki, geçmiş dönemdeki Bakanların uygulaması o zaman ne olacak, nasıl adlandıracağız? Demek ki sizden önceki Bakanlar bu konuda başarısızmış ve siz de daha önceki dönemde Bakan Yardımcısı olarak bu başarısızlıkta payınız olduğuna inanıyor musunuz? Dolayısıyla bir nevi bir itiraf yani bu. Siz “Burada başarılıyız.” dediğiniz zaman önceki Bakanların başarısız olduğunu da itiraf etmiş oluyorsunuz.

Efendim, diğer bir nokta: Tabii, Öğretmenlik Meslek Kanunu çok tartışıldı, ben de Komisyondaki görüşmelerde yer aldım. Şimdi, efendim, öğretmenlerimizi bu şekilde “uzman öğretmen” “başöğretmen” diye klasifiye

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :329

etmek inanın öğretmenlik mesleğine yapılacak en büyük haksızlık. Şunu söylüyorum: On yıllık bir meslek hayatını dolduran bir öğretmenimize, gelin, uzman öğretmenlik hakkını tanıyın; yirmi yıllık bir öğretmenlik mesleğini tamamlayan öğretmenlerimize de başöğretmenlik hakkı tanıyın ve isimleri öğretmen olsun. Yani sonuç itibarıyla, inanın okulda bunların başöğretmen, uzman öğretmen, öğretmen odaları dahi ayrışacak. Bunun uygun olmadığını düşünüyorum ve bunu yeniden değerlendirmenizde fayda olduğuna inanıyorum.

Yine, üniversitelerin sayısının arttığından bahsedildi ama tabii üniversitelerdeki eğitim kalitesi giderek düştü. Biz burada kalitenin devamlı düşük olduğundan bahsediyoruz. Özellikle ülkemizde tıp eğitimi bir hayli geriledi ve dolayısıyla buna bağlı olarak da Türkiye'nin tıbbi geriledi, dünya tıbbıyla yarışan bir noktadaydık ama artık Türkiye tıbbi gerilemiş noktada. Bunun da en önemli gerekçesi, devlet üniversitelerindeki tıp fakültelerinin zayıflatılmış olması. Devlet üniversitelerinin tıp fakülteleri, hastaneleri devamlı suretle borç batağında ve her yıl biz burada o borçları terkin etmek durumunda kalıyoruz. Buna yönelik olarak kalıcı bir çözüm gerekmez mi? Yani buna ait bir çalışma yapmanız mutlaka gerekiyor.

Diğer bir nokta ise okullarımızdaki beslenme ve içme suyu problemi Sayın Bakan. Her bütçenizde bunu söylüyoruz, ben 3'üncü defadır söylüyorum yine burada. Çocuklarımızın cebinde parası yoksa okulda içme suyu dahi alamıyor ve susuz eğitim yapmak durumunda kalıyor çocuk. Tam

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :330

gün eğitim alan çocuklarımız inanın evden su içip geliyor, ta ki akşama kadar, eve tekrar gidene kadar; parası olmadığı için kantinden su alamıyor ve susuz eğitim yapmak durumunda kalıyor. Buna bir çözüm bulmamız gerekir Sayın Bakan. Ekonomik durumu sıkıntılı olan öğrencilerimize hiç olmazsa öğleyn kumanya tarzında bir yemek, beslenme desteği vermeniz gerekir yani bu da sizin Bakanlığınızın bir görevi.

Yine, diğer bir nokta ise yabancı dil eğitimi konusunda ülkemiz bir hayli sıkıntılı yani yabancı dil eğitiminde herhangi bir ilerleme kaydedemiyoruz yani buradaki gerekçe nedir? Başka ülkelerin eğitim sistemi nasıl başarılı oluyor yabancı dil eğitiminde, biz neden başarısızız; bunu da inceleyip, bir an önce yabancı dil eğitime ağırlık verip çocuklarımızın dünya vatandaşı olmasını sağlamak durumundayız.

Diğer bir nokta da Sayın Bakan: Seçim bölgem Balıkesir'in Savaştepe ilçesinde köy enstitüsünden dönen öğretmen okulumuz var ve burada tarihî binalar var. Bu binalara ait Bakanlığınızın birtakım icraatları oluyor yıkımına yönelik ama çok büyük tepki alıyoruz özellikle burada eğitim alan öğretmenlerimizden. Bu konuya da hassasiyet göstermenizi rica edeceğim.

Bütçenizin tekrar hayırlı olmasını temenni ediyorum. Saygılar sunuyorum.

Sağ olun efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :331

Şimdi tekrar bir sıralamayı okumak istiyorum hani farklı partilere gidelim, hep aynı partiden söz vermeyelim. Sayın Abdurrahman Tutdere'ye, sonra AK PARTİ'den Sayın Hasan Çilez'e, CHP'den Sayın Cihangir İslam'a, AK PARTİ'den Sayın Salih Cora'ya, CHP'den Sayın Turan Aydoğan'a, AK PARTİ'den Sayın Ahmet Kılıç'a, CHP'den Sayın Mahmut Tanal'a, AK PARTİ'den Sayın Uğur Aydemir'e, HDP'den Sayın Garo Paylan'a, AK PARTİ'den Sayın İbrahim Aydemir'e söz vereceğim, tamamlamış olacağız bundan sonra yeni bir talep gelmezse.

Buyurun Sayın Abdurrahman Tutdere.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Hepinize iyi akşamlar diliyorum.

Sayın Bakan, sabahki sunumuzu dikkatlice dinledim. Dersliklerden bahsettiniz, bol bol rakamlardan bahsettiniz, çok şeyler söylediniz ama meselenin asıl konusuna bir türlü girmediniz.

Değerli milletvekilleri, değerli arkadaşlar; bir gerçekliğin altını çizmek istiyorum ve hepinizin de dikkatlerini çekmek istiyorum. Türkiye'de özellikle Millî Eğitim Bakanlığının lokomotifini olan öğretmenlerimizin şu anda yaşadığı mağduriyeti hiçbirimiz görmezden gelemeyiz. Bugün öğretmenler, özellikle AK PARTİ iktidarı olarak, sizin kötü ekonomi politikalarınız nedeniyle yoksul, perişan, evine ekmek götüremez hâle gelmişler. Bakınız, Anadolu'da beş yıldır aynı ceketle derse giren öğretmenler var, kirasını ödeyemeyen, çocuğunu okutamayan öğretmenler var. Genç öğretmenler

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :332

---

artık ev alma, araba alma, evlilik yapma hayali bile kuramıyorlar. Ekonomik sorunlarla boğuşan öğretmen ordusunun nitelikli eğitim vermesini beklemek doğru olmaz, nitelikli öğrenci yetiştirmesini beklemek doğru olmaz. Bugün bütçeyi konuşuyoruz Sayın Bakan, siz, öğretmenlerin bu ekonomik sorununu çözmek için, enflasyona ezdirmemek için ne kadar ücret ödeyeceksiniz, bu konuda ne çalışma yapacaksınız? Asıl mesele bu. Eğer siz öğretmenleri, Millî Eğitim Bakanlığının Anadolu'daki neferleri olan öğretmenleri bu enflasyon karşısında koruyamazsanız sizin o koltukta oturmanızın da bir anlamı yok, Türkiye'deki eğitim sorunlarının çözülme şansı da yok. Bunu bu şekilde ifade edeyim.

Bir de Sayın Bakan, geçtiğimiz günlerde özellikle eğitim alanında örgütlü birçok sendikamızın ortak talepleri oldu, bu talepleri de size iletmek istiyorum. Sendikalarımız 19 Kasım tarihinde gerçekleşecek kariyer sınavının derhâl iptal edilmesini, eğitim öğretim yılına hazırlık ödeneğinin ayırım gözetmeksizin tüm eğitim çalışanlarına bir maaş tutarında ödenmesini, tüm eğitim çalışanlarına yoksulluk sınırının üzerinde bir ücret artışı sağlanmasına ilişkin düzenleme yapılmasını, kamuda mülakat uygulamasına son verilmesini, tüm eğitim çalışanlarına sosyal devlet ilkesi gereği ayırım yapılmaksızın giyim, ulaşım, barınma, beslenme, yakıt, kira yardımı yapılması ve aile çocuk yardımı tutarlarının iyileştirilmesini, vergi dilimi adaletsizliğine son verilmesini, öğrencilerin en temel hakkı olan

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :333

---

eğitim, barınma, beslenme haklarının sosyal adalet anlayışıyla devlet güvencesine alınmasını sizlerden bekliyorlar, bu konuda sizden çalışma bekliyorlar.

Sayın Bakan, bir de seçim bölgem Adıyaman'la ilgili birkaç hususu belirtmek istiyorum. Özellikle Sayın YÖK Başkanım iyi dinlesin. Adıyaman'da Besni ilçemizde Sayın Erdemoğlu ailesi, hayırsever Erdemoğlu ailesi 2018 yılında bir mimarlık fakültesi açtı. Bakınız, sene 2018, tam dört yıl geçti, siz oraya 3 araştırma görevlisi gönderemediğiniz için bu fakülte binası çürümeye terk edildi neredeyse ve şu anda öğrenci alamıyor. Sayın YÖK Başkanım, artık bu sesi duyun ve bu hayırseverlerin yapmış olduğu bu binanın, mimarlık fakültesinin eğitime ve öğretime geçmesi için gerekli kadroları açın ve buranın, bu okulun önündeki engelleri kaldırın diyorum.

Bir de Sayın Bakan, Adıyaman'da siz biraz önce dersliklerden bahsettiniz. Adıyaman ziyaretinde de özellikle birçok açıklama da yaptınız. Ancak Adıyaman'ımızda özellikle Kömür beldemizde lise talebini biz geçen bütçede de dile getirmiştik bugüne kadar başlanılmadı. Yaylakonak beldemizin liseye ihtiyacı var. Samsat'ta 2018 depreminde Doğanca köyümüzde özellikle bir okul hasar gördü. Doğanca köylülerinin ilkokul talebi var. Bu talepleri karşılamanızı bekliyoruz. Gölbaşı ilçemizde Yukarı Nasırlı köyümüzde yaşayan halkımız, yurttaşlarımız -büyük bir köy- lise

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :334

bekliyorlar. Bu gerçekleri, bu ilimizin taleplerinin de bir an evvel yerine getirilmesini talep ediyoruz, bu bütçeden buralara kaynak arttırılmasını sizden talep ediyoruz. Bütçenin ülkemize ve öğrencilerimize, öğretmenlerimize de şimdiden hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Tutdere.

Tasarruflu zaman kullandığımız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın Hasan Çilez, buyurun.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, kıymetli milletvekili arkadaşlarımız, değerli Bakanlık bürokratlarımız; hepinize hayırlı akşamlar diliyorum, çalışmalarımız hayırlara vesile olur inşallah.

Biraz önce Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda yine gençlerimizi, öğrencilerimizi ilgilendiren bir torba teklifte bir yasayı da kabul ettik. 20 milyar lira öğrencilerimizin faizleri, yüksekokullu öğrencilerimizin borçlularının faizleri silindi. Gençlerimize hayırlı uğurlu olsun.

Evet, bugün 3 Kasım. Aziz ve asil milletimize hizmetle geçen AK PARTİ iktidarlarının 20'nci yılı. Bu süreçte ülkemiz Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde her alanda büyük atılımlar gerçekleştirdi. "Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak." diye yola çıkan

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :335

erdemliler hareketi ülkemizin refahını her alanda artırmıştır. Bugün yaptığı her hareketle, söylediği her sözde dünya gündemine damga vuran, edilgen değil, etkin bir Türkiye vardır. Sağlıktan ulaştırmaya, savunma sanayisinden dış politikaya, tarımdan sanayiye, sosyal politikalardan kültür ve eğitime her alanda büyük gelişmeler kaydedilmiştir, büyük işler milletimizin hizmetine sunulmuştur. Her alanda milletimizin yaşam standardı müreffeh ülkeler seviyesine yükseltilmiştir. Bütün bunları yaparken en çok önem verdiğimiz alanların başında eğitim gelmektedir. İlk emri "Oku." olan inancın temsilcileri eğitimi bütüncül bir yapı içerisinde ele almıştır. Eğitimde fırsat eşitliği okul öncesinden yükseköğrenime kadar her alanı kapsamıştır. Eğitim ideolojik çatışma alanı olmaktan çıkarılmıştır. Eğitimin yarınlarımızı teslim edeceğimiz yavrularımızın dünyayla rekabet edebileceği bir yapıya kavuşturulması çok önemlidir. AK PARTİ iktidarları döneminde bütçenin en büyük payının eğitime ayrılması eğitime verdiğimiz önemin somutlaşmış hâlidir. Yapılan yeni okullar, dağıtılan ders kitapları, akıllı tahtalar, yavrularımızın okuyabilmesi için yapılan destekler devrim niteliğindedir. 70-80 kişilik sınıflar artık tarih olmuştur. 3600 ek gösterge sözümüzü yerine getirdik, Öğretmen Meslek Kanunu'nu yasalaştırdık.

2002 yılında 65 milyonluk Türkiye'de 420 bin öğretmen vardı. 2022 yılında yüzde 30 nüfus artışıyla 84 milyonluk bir ülke hâline geldik ve yüzde 30 artışla öğretmenlerimizin aslında 540 bin olması gerekiyordu bu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :336

hesaba göre ama 2022 yılında bugün 1 milyon 200 bin öğretmenle eğitim veriyoruz. Bu rakam 420 binden 1 milyon 200 bine 3 katına yakın bir artışı ifade ediyor. Okullarımızda 19 milyon, yükseköğretimde 7 milyon öğrencimiz toplam 26,45 milyon öğrencimiz var, yaklaşık 1,5 milyon öğretmen ve öğretim görevlimiz hizmet veriyor. Çalışan personellerimizi de dâhil ettiğimizde 28 milyonluk bir eğitim ordumuz var. Ülkemizin en büyük gücü eğitim ordumuzdur. Türkiye yüzyılına damga vuracak olan da işte bu güçtür. Geleceğin büyük ve güçlü Türkiye'sini inşa ederken en büyük güvencemiz eğitim kurumlarımızdır. 2023 bütçemizde de aslan payı eğitime ayrılmış ve 651 milyar 377 milyon TL bütçe öngörülmüştür, Rabb'im hayırlı bereketli eylesin. Kazasız belasız bir eğitim öğretim dönemi dileklerle 2023 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Millî Eğitim Bakanımıza ve Bakanlık bürokratlarımıza, tüm öğrenci ve öğretmenlerimize, 28 milyonluk eğitim ordumuza başarı dileklerle saygılarımı sunuyor, hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun Hasan Bey.

Sayın Cihangir İslam, buyurun lütfen.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Sayın Başkan bize bir tavsiyede bulundu “Az ve etkili konuşun.” diye ama Sayın Başkan, 1 defada anlaşılrsa inanın biz de 40 defa tekrara

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :337

---

gitmeyeceğiz. O yüzden ben yine kısa tutmaya çalışacağım.

Sayın Bakana bir elçilik görevimizi yapalım ve sürekli sıkıntısını çektiğimiz bir olayı biz de nakledelim: Ek öğretmen atamaları. Haziran ayında verilen sözlerin tutulması isteniyor, gerçekten öğretmenlerimiz ciddi şekilde mağdur ve bu ek atamaların tamamlanmasını bekliyorlar, bunu bir not olarak sizlere iletelim.

Ağrı Üniversitesi ve Patnos'tan bir değerli arkadaşım güzel haberler verdi. Evet, görsel olarak gerçekten iyi fotoğraflardı. Ben hem Yüzüncü Yıl Üniversitesinde 1990'lı yıllarda hem de Kars'ta Kafkas Üniversitesinde tıp fakültesinin kurucu öğretim üyeleri kadrosu içerisindeyim yani bölge sıkıntılarına -çok şükür- vâkıf bir insanın ve irtibatım hâlâ devam eder. Fakat benim şeyim -hayırlı olsun daha büyük başarıları bekliyoruz- Sayın YÖK Başkanına. Bakınız, Kafkas Üniversitesinde şu an dermatoloji ve nörolojide doktor yok tıp fakültesinde. Beyin cerrahi, çocuk hastalıklarına yeni doktor gelmiş, radyoloji ve fizik tedavi yetersiz, genel cerrahi ve kadın doğum bölümleri dışında doğru dürüst ameliyat yapılmıyor. Ben size doğrudan bir bilgi vereyim Sayın YÖK Başkanı, çalıştığım için olaya vâkıfım. Orada nedense idare de -bu sadece öğretim üyeleriyle alakalı bir iş değil- kendi yetiştirdiği, doçent yaptığı öğretim üyelerini dahi orada tutma kapasitesine sahip değil veya söylemek istemiyorum ama bu minvalde bir politika geliştiriliyor.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :338

Gelelim başka konuya “Kafkas” deyince atıldığım yer aklıma geldi, Kafkas Üniversitesi Tıp Fakültesi. Beş yılı geçtik, KHK listeleriyle atıldım. 13 Eylül 2017’de başvurum oldu OHAL Komisyonuna, kendimi anlatıyorum çünkü dosyama vakıfım ama benim üzerimden bir genellemeye gidebilirsiniz. 6 bin akademisyen, 150 bin kamu personeliyle birlikte atılanlardan biriyim. Şimdi, bu listeleri -siz yoktunuz o zaman- sefeğiniz ya da sefeğiniz hazırladı. Bu listeleri kim dayattı size Sayın YÖK Başkanı? Burada bunu gerçekten açık bir şekilde bize ifşa etmenizi bekliyorum. Bekliyorum çünkü bakın, beş senede bir cevap bulamadınız. Yani beni ve benim gibi şu anda 2 bin cevap almamış insanı neden attığınızı temellendirecek bir gerekçe bulamadınız ve bize herhangi bir sonuç bildirmiyorsunuz ya da oyalıyorsunuz, orta sahada top gezdiriyorsunuz, hani yaş haddi gelsin bir şekilde postalayalım, bu baş ağrısından kurtulalım. Bunlar, bu politikalar çıkmaz politikalar Sayın Başkan. Bakın, bizim gibi binlerce, on binlerce insanı bir memurun beyanına dayanarak attınız. Herhangi bir somut suç yok. Kaldı ki bakın, barış bildirisi dahi Anayasa Mahkemesi tarafından ne kabul edildi? Fikir özgürlüğü içerisinde dâhil edildi. Bununla ilgili herhangi bir kovuşturma yapma hakkınız da yok, o tam karmakarışık.

Şunu söylemek istemiyorum: bu uygulananlara muhatap olmaya hazır mısınız? Yani bir memurun beyanıyla bu kayıtlarla, bu sicil kayıtlarıyla aslında sicil de değil, bir anlamda fişleme kayıtlarıyla muhatap olmaya ve

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :339

---

buna göre sizin amirlerinizin yarın öbür gün takdiriyle kaderinizin tayin edilmesine gerçekten hazır mısınız, bunu da merak ediyorum.

Söyleyeceklerim aşağı yukarı bu kadar ama zamanımı son saniyeye kadar kullanacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Takdir sizin.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Yedi saniyem daha var.

Bunlara cevap bekliyoruz Sayın YÖK Başkanı.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Salih Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, değerli YÖK Başkanım, çok kıymetli bürokratlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesinin de hayırlı olmasını diliyorum.

Bütçenin özellikle Komisyon aşamasında en yoğun gündemi olan görüşmeleri genelde Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi oluyor. AK PARTİ iktidarlarının en önemli ayırt edici özelliği de yirmi yıllık iktidarımız döneminde en büyük payı Millî Eğitim Bakanlığına ayırmaktayız bütçeden ve bunun da sonuçlarını sahada görmekteyiz. Hakikaten bütçede en fazla payın eğitime ayrılmasıyla birlikte okullarda özellikle derslik sayısının artması, okullaşma oranının artması, derslik başına düşen öğrenci

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :340

sayısının azalması ve çok yüksek sayıda öğretmen atamalarımızla beraber gerçekten eğitimde belirli bir oranda kaliteyi yükselttiğimizi düşünmekteyiz ve şu anda her bir okulumuzda akıllı tahtalardan tutun da ücretsiz ders ve yardımcı kitapların dağıtılmasına kadar birçok önemli çalışmaları ortaya koyduk ama ondan en önemlisi bizim eğitim alanında yaptığımız reform niteliğinde çalışmalar olmuştu. Daha doğrusu, bir dönem Türkiye'nin siyasetine ve ülke gündemine hâkim olan yasağcı zihniyeti ortadan kaldırdık, eğitimde fırsat eşitliğini sağladık, katsayı engelini ortadan kaldırdık, meslek liselerinin önünü açtık. Şu anda da Sayın Bakanımız çok güzel bir uygulamayı başlattı, mesleki eğitim merkezlerini güçlendirdi. Hem eğitim hem iş imkânını oluşturdu.

Yine, AK PARTİ dönemlerinde özellikle kılık kıyafet zorbalığına son vermiş olduk. Bir başka önemli artımız da yine her ilde üniversite açtık ve eğitime erişmeyi, yüksek öğretime erişme noktasında çok büyük bir imkân sağladık. Üniversitelerimizde harcı kaldırdık, üniversite sınavlarına girişteki baraj stresini ortadan kaldırdık. Bu konuda YÖK Başkanımızın daha cesur ve kararlı duruşundan dolayı kendisine tebriklerimizi sunuyoruz.

Değerli Bakanım, yine, son olarak ben sözü çok fazla uzatmak istemiyorum, kısa kısa ifade ediyorum, değerli arkadaşlarımız güzel fikirler ortaya koydular, her birine biz de katılıyoruz. İlimizi ziyaret ettiğiniz

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :341

süreçte çok önemli yatırımlar kazandırdınız ve Trabzon'un birçok ilçesinde artan nüfus yoğunluğuna bağlı olarak öğrenci sayısı da arttı ve bu manada yaşanan sorunları ortadan kaldıracak yeni okul ihtiyaçlarını yatırım programına ilave ettiniz ve şu anda yatırımlar gerçekleşmektedir. Bu konuda teşekkür ediyoruz.

Değerli Bakanım, yine, hafızayı beşer nisan ile maluldür, unutuyoruz. Pandemi sürecinde en önemli normalleşme sürecinin başlanmasına en önemli adımlardan birisini Millî Eğitim Bakanımız atmıştır. “Bu ülkede en son kapanacak yer okullardır.” diyerek bir irade ortaya koydu ve bu halk nezdinde de bütün veliler tarafından da çok olumlu karşılandı ve memnuniyet yarattı.

Yine, Değerli Bakanım, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanının Millî Eğitim Bakanlığının önüne gelerek oradan oluşturmaya çalıştığı haksız algı operasyonu ve o çirkin davranışa karşı dik duruşunuzdan dolayı özellikle sizleri tebrik ediyoruz.

Değerli Bakanım, Öğretmenlik Meslek Kanunu bir irade gerektiriyordu, yıllardır bu Türkiye'de konuşuluyordu. Bu Yasa'yı çıkarana kadar muhalefet partisi temsilcileri tarafından da dile getiriliyordu ancak bu konuda yine kararlı ve cesur duruşunuzla beraber bence eğitim ve öğretim hayatında bir reform, bir dönüşümü sağlayacak olan Öğretmenlik Meslek Kanunu da yine Meclisimizden geçti. Burada çok büyük katkılarınız

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :342

vardır. Bu konuda müteşekkirlirimizi de ifade etmek istiyorum.

Değerli Bakanım, bir sorunu da sizlerle paylaşmak istiyoruz. Saha çalışmalarımızda, özellikle yazın yaptığımız şehir ziyaretlerimizde, seçmen ziyaretlerimizde karşılaştığımız bir sorunu sizlerle paylaşmak istiyorum. Okullarımızda özel güvenlikçilerin TYP üzerinden, Toplum Yararına Çalışma Programı üzerinden değil, sürekli işçi kadrosundan istihdamlarının okulların sürekli güvenliğinin sağlanması yönünde daha sağlıklı bir adım olacağını düşünmekteyim.

Bu vesileyle bütçenizin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Sizleri ve sizlerin şahsında bütün ekibinizi tebrik ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, vakti tasarruflu kullandığınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha sonra söz vereyim.

Sayın Turan Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz. Sayın Cora Genel Başkanımızı herhâlde nezaketsizlikle eleştirdi anladığım kadarıyla. Sayın Genel Başkanımız ve yanındaki milletvekilleri Millî Eğitim Bakanlığının kapısına gittiğinde keşke Sayın Bakan asgari nezaketi gösterseydi. Asgari nezaketin gösterilmemesine sizin lügatınızda “cesaret” deniliyorsa o başka bir şey.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :343

Başka bir nezaketsizlikten daha bahsedeceğim şimdi burada. Gümüşhane önceki dönem belediye başkanlarından Milliyetçi Hareket Partisinde belediye başkanlığı yapmış, Milliyetçi Hareket Partisinde milletvekilliği yapmış, en son İstanbul Büyükşehir Belediyesinde İSTAÇ Genel Müdürüken Covid'le beraber kaybettiğimiz çok kıymetli dostumuz rahmetli Mustafa Canlı'nın adına İstanbul Büyükşehir Belediyesi Gümüşhane'nin talebi üzerine bilim ve sanat merkezi yaptı. Sekiz ayda Gümüşhane'nin göbeğine altın gibi bir bilim sanat merkezi yerleştirdi İstanbul Büyükşehir Belediyesi. Üç katlı, 3.900 metrekare alanda, 40 adet sınıfı olan, 17 atölye, 7 deneysel etkinlik, 7 derslik, 9 bireysel teorik eğitim, 1 adet planetarium, 1 adet amfi, 1 adet konferans salonu, kütüphane, uzaktan eğitim stüdyosu, ne ararsanız var bu eserde.

Sayın Bakanım, hani "Vesayeti öldürdük." diyorsunuz ya, Gümüşhane bürokrasisi sizden onay alamadığı için sekiz ayda yapılan bu okulun açılışına gelemedi. Sayın Vali onu ziyaret eden bürokrat arkadaşlarımıza "Sayın Bakandan izin alamazsanız kimse gelemez." dedi. Millî Eğitim Müdürü çok beyefendi bir insan, gelemedi. Şube müdürü düzeyinde Sayın Akşener ile Sayın Ekrem İmamoğlu 8 Ekimde orada sekiz ayda Gümüşhane'ye hediye ettikleri okulun açılışını yaparken teslimatta sizlerden hiç kimse yoktu. Lütfedip bir teşekkür bile etmediniz. 40 milyon lira civarında maliyeti olan bir okul, bir merkez.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :344

Sayın Cora, nezaket bunun neresinde?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yirmi yıldan beri hizmet ediyoruz, bir tane teşekkür ediyor musunuz?

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Bakanım, bu durumu size anlatmak için İYİ Parti Samsun Milletvekili Bedri Yaşar, benim de adıma, 3 milletvekili adına sizden randevu istedi. Lütfedip Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine randevu vermediniz.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, herkes fikrini dile getiriyor sırası geldikçe, ikili konuşmalıyım, tamamlayamayız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Şimdi, bunu geçtik.

Sayın Bakanım, geçen bütçe döneminde, burada size İstanbul'da baraka okuldan bahsettim. Avcılar'ın Tahtakale Mahallesi'nde çocukların eğitim aldığı, bildiğiniz konteyner tipi, baraka bir okuldan bahsettim. Sizi oraya davet ettim.

(Gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Dinle, dinle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Davet ettiğim yere geleceğinizi söyledi yardımcılarınız. Siz İstanbul Tahtakale'ye gelmediniz. İstanbul'da Tahtakale'de aynı koşullarda eğitim devam ediyor.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :345

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Cora, siz fikrinizi ifade ettiniz, herkes fikrini ifade ediyor. Karşılıklı konuşma usulümüz yok Sayın Cora.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) - Çocuklarımız yaşar, yaşamaz eğitime devam ediyorlar, kışın soğukta donuyorlar, yazın sıcakta yanıyorlar. Hangi bütçe bana nasip edilirse İstanbul'a gelip bu olayı görmediğiniz ve çözmediğiniz sürece sizin önünüze bu konuyu getirmeye devam edeceğim Sayın Bakan. Ben İstanbul Milletvekiliyim, burada AK PARTİ'yi bazı illerin milletvekillerinin pembe gözlükle çizdikleri tablo çizilsin istiyorsanız, onları benim bölgeye gönderin, baraka okulu görsünler. Çocuklarımızın sağlık sorununu görsünler. Anayasa'nın 2'nci maddesine göre, 5'inci maddesine göre, 12'nci maddesine göre, 42'nci maddesine göre, 10'uncu maddesine göre eşitlik ilkesinden sosyal devlete kadar ihlal ettiğiniz her şeyi görsünler diyorum.

Sayın Bakanım -bugün burada da dile getirildi- bünyenizde bir öğretmen bir öğrencinin başının ağrıdığını, yanına gittiğinde çokça karşılaştıkları şekilde açlıktan ağrıdığını gördü. Aynı şekilde, bir televizyonda küçücük bir çocuk: "Ben açken su içiyorum, karnım doymun dursun diye, babam üzülmesin diye." Türkiye'de 7,6 milyon çocuk, yani çocukların eğitim yaşındaki dörtte 1'i aç okullara gidiyorlar. Kanun teklifi verdik bir öğün yemek verilsin diye, hijyenik su verilsin diye. Sizi burada bu öven milletvekilleri var ya, onların vicdanlarından da

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :346

sorumlusunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son yarım dakikanız.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Ellerin “hayır” diye kaldırdılar. Buradan size söylüyorum: Doğu ve Güneydoğu’da yoksul çocukların açlığını gidermek için Bir Öğün Yemek Projesi başlatmıştınız pilot olarak; yapamadınız. Çıkın, neden yapamadığınızı anlatın. Bu ülkenin kaynaklarını yüzde 10,5 politika faiziyle bankalara iktidarız peşkeş çekeceğine çocuklarımızın karnını doyursun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ahmet Kılıç...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Suyu içiyoru da amma abarttın.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) - Ya, ne abartması İbrahim ağabey, “Abartı” deyip durmayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ahmet Bey'e söz verdim.

Sayın Ahmet Kılıç, buyurun

AHMET KILIÇ (Bursa) – Çok Değerli Başkanım, Sayın Bakanım, değerli YÖK Başkanımız, Bakan Yardımcılarımız, çok değerli bürokratlarımız, tekrardan hepinize saygılar sunuyorum.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar bir uğultu var, Hatibi

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :347

tam anlayamıyoruz, rica ediyorum.

Buyurun Ahmet Bey.

AHMET KILIÇ (Bursa) – 2023 yılı bütçemiz hayırlara vesile olsun inşallah.

Her fırsatta barıştan, insan haklarından bahseden terör yandaşlarına, hain terör örgütü PKK tarafından şehit edilen öğretmenlerimizi unutturmayacağız ve unutmayacağız. Bu ülkenin evlatlarını bilimden, sanattan, hayattan, nasiplenmekten uzak tutmak için uğraşan alçaklara vatansever öğretmenlerimiz en güzel cevabı okullarında ilim meşalesini yakarak vermektedirler. Bu vesileyle şehit edilen her bir öğretmenimizi rahmetle anıyor, onlara kurşun sıkan hain ellerin karanlık emellerine kesinlikle ulaşamayacaklarını bir kez daha vurgulamak istiyorum. Ruhları şad, mekânları cennet olsun.

Değerli Bakanım, saygıdeğer milletvekilleri; AK PARTİ olarak en büyük önceliğimiz hep yıllardır eğitim oldu. Eğitime bütçeden ayrılan pay yanında yine eğitimin niteliğini arttıracak çok önemli adımları attık. Okullaşma oranlarındaki artış, okul ve öğretmen sayılarındaki artış gün gibi ortadadır ve bizden önce oluşan ezberci eğitim anlayışı yerine tamamen yorumlayan, sorgulayan bir eğitim anlayışını ortaya çıkarmak için çok önemli reformlar yaptık. Yıllardan beri farklı noktalarda iddialar dile getirildi. Biz bu iddiaların hepsine elbette ki yaptıklarımızla cevap

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :348

veriyoruz, cevap vermeye de devam edeceğiz. Vicdanımız son derece rahat. Okullarımızı, ailelerimizi devamlı ziyaret ediyoruz, ziyaret etmeye de devam edeceğiz.

Tabii ki zaman zaman burada bazı vekillerimiz ideolojik bir ajandamız olduğunu ifade etti; kesinlikle katılmıyorum bu mesnetsiz ifadelere, tam tersine biz eğitimde her çocuğumuzun almak istediği eğitimi alabilmesi için fırsat eşitliğini ve imkân çeşitliliğini sunduk. Geçmişte olduğu gibi "Sen bu okula gidebilirsin, sen gidemezsin. Sen gel, sen git." demedik. Herkese her yerin kapılarını fazlasıyla, sonuna kadar açtık, açmaya da devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, yine Milli Eğitim bütçesi...

(Gürültüler)

AHMET KILIÇ (Bursa) – Hanımefendi, ben sizi dinledim. Yani ne oluyor, size bir sataşma da mı bulundum?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Salih Cora, arkadaşımıza hiç müsaade etti mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir sataşma yok, hakaret yok, lütfen müdahale etmeyelim.

Buyurun, Ahmet Bey, devam edin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ahmet'ciğim istedikleri gibi konuşmuyorsun.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Tabii onların istediği nefes bile almayalım

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :349

yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ahmet Bey, siz devam edin lütfen.

AHMET KILIÇ (Bursa) – İhtiyaçlarını göz önüne aldığımızda ortaöğretimde de meslek liselerinin önemini en net bir şekilde ortaya çıkartmaktadır. Sayın Bakanım, meslek liselerine verdiğiniz önemi biliyoruz. Sanayisiyle ve üretim potansiyeliyle ülkemizin marka şehirlerinden biri olan Bursa'mız için sanayide yetişmiş ara eleman temini önemli bir gerekliliktir. Özellikle bu noktada yaptıklarınızdan dolayı tüm Bakanlığımıza teşekkür ediyoruz. Sizlere de teşekkür ediyoruz. Hem çalışmanın, üretmenin ve katma değeri yüksek ürünler meydana getirmenin bizi daha yukarılara taşıyacağını pek çok defa ifade ettik, ifade etmeye de devam edeceğiz.

Hükümetlerimizden önce uygulanan yanlış politikalar sebebiyle öğrencilerimizin tercih etmediği meslek liseleri günümüzde ülke ekonomisine önemli katkılar sağlayarak patent, faydalı model, marka, tasarım ve tescil konularıyla beraber yurt dışına ihracat yapan ve en başarılı öğrencilerin tercih ettiği okul türlerinden biri hâline geldi. Birileri gibi sadece slogandan ibaret görmüyoruz ve meselenin üzerine ciddiyetle eğiliyoruz, eğilmeye de devam edeceğiz.

Bakınız cumhuriyetimizin kuruluşunun 99'uncu yılını kutladığımız 29 Ekim günü Bursa'mızda, Gemlik'te muhteşem bir törenle hizmete açtığımız

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :350

TOGG Üretim Kampüsünün açılışını gerçekleştirdik. Burada çalışan mühendislerimiz, teknisyenlerimiz, tesis çalışanlarımız, bu ülkenin evlatları, bu eğitim sisteminin yetiştirdiği genç beyinler, geleceğe dair ümitlerimizi tazeleyen genç kardeşlerimiz ve onları yetiştiren kıymetli öğretmenlerimiz ve öğretim üyelerimize bu vesileyle bir kez daha teşekkür etmek istiyorum. 2023 yılı Milli Eğitim Bakanlığı bütçemizin tekrar hayırlara vesile olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ahmet Bey, çok teşekkür ediyorum. Tasarruflu vakit kullanımımız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın Tanal, buyurun lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. Değerli milletvekilleri, Değerli Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları, hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Son sözüm, başta söyleyeyim, öncelikle bütçenin hayırlı olmasını diliyorum. Bugüne kadar kaliteli eğitim açısından emeği geçen tüm siyasi partilere veya tüm iktidarlara ben teşekkür ediyorum ama bu şu demek değildir, eleştirileri de sıralamayacağız anlamına gelmiyor bu.

Şimdi burada Değerli Bakanım, hemen sayfa 5'te evet anaokuluyla ilgili "Ondan beşe düşürdük." Vallahi de billahi de AK PARTİ'li Şanlıurfa milletvekillerine deyin ki: Şanlıurfa'nın hangi köyünde anaokulu vardır? Sizin de adınız Mahmut, benim de adı Mahmut yani adaş olarak sizden

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :351

istirham ediyorum Değerli Bakanım. Vallahi de billahi de Şanlıurfa'nın hiçbir köyünde anaokulu yok ve anaokuluna gidecek olan öğrencilerin sayısı 5'ten fazla.

Gelelim, yine sizin kitapçığınıza, sayfa 9. Efendim "Kütüphanesiz okul kalmayacak." denilmiş, ibare o aynı şekilde. Arkadaşlar, eğer kütüphaneyle kitaplığa aynı şey diyorsak o zaman katılırım ama bizim bildiğimiz kütüphaneyle kitaplık aynı şey değil Sayın Başkanım. Farklı şeyler olduğuna göre yine gidelim. Ben İstanbul Milletvekiliyim ama Şanlıurfa'nın o köylerini dolaşan bir arkadaşınızım. Yok, size bilgi veriyorlarsa gerçek kişi bilgi veriyorlar. "Akıllı tahta" deniliyor, akıllı tahta da... "Tablet dağıttık." denildi. Gelin, gidelim. Yani bunun da artık ne iddiasına girilecekse, hatta bunu AK PARTİ Şanlıurfa milletvekili arkadaşlarımıza mesela Halil Özcan'a söyleyin, Ahmet Akay'a söyleyin, Akçakale Harran'a gitsinler. Yani evet, burada güzel şeyler yazılmış, keşke burada yazılan şeyin hepsi olmuş olsa, gerçekten olmuş olsa. Bakın, o zaman yani ya o saha yalan söylüyor ya bu açıklananlar gerçek dışı. Yani onun için bunun doğrusu o sahaya inmek lazım.

Bakın, Doruç köyünde ilköğretim okuluna gittik, Harran'a bağlı. Okulların açık olduğu dönemde zincirle kapalıydı okul. Basına çıktı, vesaire; ertesi gün kalktılar, işte, basına çıkması nedeniyle o çocuklar ancak okullarına öyle ulaşabildi. Harran'ın Doruç Köyü, sorabilirsiniz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :352

Şanlıurfa'nın Akçakale ilçesine bağlı Yeşilyurt köyü... 150 öğrenci var Değerli Bakanım, 150 öğrenci taşımali eğitimle... Bu paralar, taşımali eğitimin ücreti ödenmediği için taşımadılar eylül ayında bu çocukları; gidemedi bu çocuklar okullarına.

Yine, aynı şekilde, Siverek ilçesinin Çukurca köyü... Siverek'in Çukurca köyünde vatandaşın içme suyu yok. Okulda su yok; öğrencinin tuvalette elini, yüzünü yıkayacak suyu yok Sayın Bakanım. Siverek'in Çukurca köyü... Burada, aynı şekilde yönetmelik var, taşıma yönetmeliği: 2 kilometreye kadar... "Mesafe 1.800-1.900 metreyse, efendim, siz taşımali eğitimden yararlanamazsınız." Öğrenciler yaya gidiyor. Muğla Milletvekilimiz Suat Bey burada bir şey gösterdi, okulların dağ başına yapılması...

Şimdi, aynı şekilde -yani, sanki Türkiye'de herhâlde kalıp o şekilde-yine Bilecik'te köy var, orada da dağ başına yapılmış; mesafe 1.800 metre. Yönetmeliğe göre 2 kilometrenin altında ama çevrede meskûn mahal, vesaire, ev yok, bir şey yok. O boş arazide yarın kış olacak, vesaire olacak. O öğrenciler gerçekten gidemiyor, o mağduriyet var. Yani, burada sorun fazla ama kırsal alan da sıkıntılı.

Mesela Şanlıurfa'nın toprakları Mezopotamya toprağıdır, verimli topraklardır. Niye... Siz İç Anadolu'da 19 tane ziraat lisesi açıyorsunuz, Ege'de 12 tane ziraat lisesi açıyorsunuz, Güneydoğu'da toplam 4 tane

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :353

ziraat lisesi açmışsınız; fırsat eşitliğiniz bu mu? Burada kayırmacılık var, Güneydoğu'ya yönelik kayırmacılık var, Doğu'yla ilgili kayırmacılık var. Doğu'da 2 tane ziraat liseniz var. Niye Ege'ye 12 tane, İç Anadolu'ya 19 tane de Doğu Anadolu'ya 2 tane ziraat lisesi açılıyor? Şanlıurfa gibi, Harran gibi olan bir yerde, Güneydoğu'da toplam 4 tane ziraat lisesi açılıyor; sebep ne? Hani fırsat eşitliği vardı? Bari okullar açılınca da bu fırsat eşitliliğini yaratın Değerli Bakanım, yaratın. Eğer farklı sayı varsa bana da iletin. Sizin Bakanlığınızdaki arkadaşlarınız verdiler bu bilgileri de bize. Olacak şey değil!

Gelelim, Ceylanpınar'da YÖK'le ilgili... İki yıllık meslek yüksekokulu açtınız; öğretim üyesi atanmadı, öğrenci almadınız, Emniyete verildi. Yazık, günah değil mi ya? Ceylanpınar... Yani, gerçek...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yarım dakika geçmişsiniz, dalmışım ben.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiriyorum, son cümle Değerli Başkanım; anlayışınız için teşekkürler.

Bizim çocuklarımıza bırakacağımız en büyük miras eğitimidir. Benim ilkokulum yatılı, ortaokulum yatılı, litem yatılı. Devletin nohuduyla, makarnasıyla büyüdüm.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Son söz Başkanım.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :354

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son söz, bir cümle lütfen...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O dönem benim devletim bana maaş veriyordu, maaş; velilerden para toplamıyordu benim devletim. Yani, yine aynı devletimi istiyorum; öğrencisine para veren, yoksul kesimine eşitliği sağlayan devletimi arıyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler, sağ olun.

Sayın Uğur Aydemir, buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, çok Değerli Bakanım, Değerli YÖK Başkanım, ÖSYM Başkanım, çok Değerli Bakan Yardımcılarım, çok değerli bürokratlarımız, değerli milletvekili arkadaşlarım, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bakanlığımızın ve kurumlarımızın bütçesinin hayırlı olmasını, her kuruluşunun bereketli olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Ülkemize ve milletimize hizmet etmek amacıyla teşekkül ettirilmiş tüm kurumlarımız elbette çok önemli ancak Millî Eğitim Bakanlığımız hem gelecek nesilleri yetiştirme hem de medeniyetimizi inşa etme görevini üstlenmiş olması hasebiyle ayrı bir öneme sahiptir. Türkiye Yüzyılı neslini yetiştirecek olan Bakanlığımız tabii ki Millî Eğitim Bakanlığımızdır.

“Bana bir harf öğretenin kırk yıl kölesi olurum.” diyen Hazreti Ali

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :355

Efendimiz de eğitim ve öğretimin ne kadar önemli olduğunu asırlar önce söylemiştir. Buradan ben de şehit öğretmenlerimize Allah'tan rahmet diliyorum ve hayattaki öğretmenlerimize de minnettarlığımızı buradan ifade etmek istiyorum, onlar bizim baş tacımız.

Biz AK PARTİ olarak iktidara gelirken milletimize ülkemizi 4 temel üzerinde yükseltme sözü vermiştik: Bunlardan birincisi eğitim idi, AK PARTİ hükümetleri olarak beşerî sermayenin öneminin farkında olan bir anlayışla 2002'den beri bütçedeki en büyük payı hep eğitime ayırdık.

Şimdi, bugün burada Millî Eğitim Bakanlığımızın bütçesini görüşüyoruz. Yani 2021 yılının kesin hesabını 2023 yılının da tahminî bütçesini burada hep birlikte görüşüyoruz. Bütçeleri konuşurken düne bakmak lazım, dünya konjonktürüne -dünya nereden geliyor, nereye gidiyor, hangi konjonktürden geçiyor- bakmak lazım ve bunları göz önüne getirmeden de değerlendirmelerde bulunursak bence doğru tahlil, analiz yapmamış oluruz. Bunları göz önüne getireceğiz hep birlikte, ondan sonra değerlendirmelerde bulunacağız. Mesela, AK PARTİ iktidara gelmeden önce Millî Eğitimin bütçesi ne kadardı? Ben çok detaya girmek istemiyorum, YÖK ile Millî Eğitim bütçelerini ayırmak istemiyorum; ikisini beraber ifade etmek istiyorum: YÖK dâhil eğitim bütçemiz 2002 yılında 11,8 milyar. 2002 bütçesinin yüzde kaçına tekabül ediyor? Yüzde 9,4. 2023 yılı tahminî bütçesinde -şimdi koyduğumuz bütçeye baktığımızda- ne kadar

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :356

---

bütçeye ayırmışız? YÖK dâhil 649,8 milyar, 650 milyar lira.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – “YÖK dâhil” deme, YÖK bütçesi ayrı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben beraber konuşuyorum, zamanımı tasarruflu kullanmak istiyorum.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – YÖK’ün bütçesi ayrı Uğur Bey.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, artık son 2 konuşma. Müsaadenizle tamamlasın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani baktığımızda 650 milyar. Kaç kat artırmışız?

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yüzde kaç?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 55 kat artırmışız.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Uğur Bey, YÖK ve üniversiteleri ayırın; onun bütçesi ayrı, özel bütçeli idare onlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 55 kat yani nereden nereye; eğitime verdiğimiz önemi rakamlar ifade ediyordur herhâlde. Tabii, her şey rakam değil ama biz bütçe konuşuyoruz arkadaşlar. Bütçe konuştuğumuz için rakamlara dikkat etmemiz lazım.

Başka türlü bir analiz yapayım size, tamam. 2002 yılında bütçenin yüzde kaçını biz eğitime ayırmışız? Yüzde 9,4. Kıt şartlarda, kıt kanaat yüzde 9,4’ünü ayırmışız; o günkü bütçe rakamlarını -ne kadardı bütçenin toplamı- ifade etmek istemiyorum. Bugün yüzde kaçını ayırıyoruz? Yüzde

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :357

14,5.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – 14,5 değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yüzde 14,5 mu büyük, yüzde 9,4 mü büyük?

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Yanıltmayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, arkadaşlar, ben sizin bunları tekrar analiz etmenizi istiyorum.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – YÖK'ü, üniversiteleri dâhil edip...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşma usulümüz yok. Rica ediyorum, herkes fikrini ifade ediyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz hükûmetlerimiz döneminde eğitimde beşerî ve fiziki kapasitenin artırılmasına yönelik çok büyük iyileştirmeler yaptık. Ben buradan tek tek onlara girmek istemiyorum. Yani öğretmen sayısını hangi seviyeye getirdik? Kaç bin öğretmen atadık? Öğretmen sayımız kaç oldu şu anda? 1 milyon 200 bin öğretmen sayısına ulaştık arkadaşlar. Niye? Çocuklarımız öğretmenle buluşsun diye arkadaşlar.

Bakınız, ben size tek tek örnek vereyim: Okul öncesi okullaşma oranı 2002'de kaçmış? Yüzde 11. Şimdi kaç? Yüzde 97. 97 mi büyük, 11 mi büyük? Arkadaşlarımız bunların hepsine tek tek değindiler. Ben size başka bir yerden, bütçe olduğu için başka bir rakam vermek istiyorum: Öğretmen maaşı. 9'a 1 derecesi olan öğretmenimiz 2002'de kaç para alıyormuş? 659

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :358

lira alıyormuş.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Kaç altın geliyormuş?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bugün kaç para alıyor? 12 bin lira alıyor.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Kaç dolar geliyormuş?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hatibe müdahale etmeyelim lütfen. Kendinize yapılmasını istemediğiniz bir şeyi başkalarına yapmayın rica ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nominal artış kaç? Yüzde 1.723. Reel artış kaç? Yüzde 53 küsur.

Bakınız, arkadaşlarımız ders kitaplarını anlattılar, ben onlara girmiyorum. Şimdi, yardımcı kitapları da veriyoruz, onlara da girmiyorum. Bunların hepsini geçiyorum. Her birimiz burada okula giderek bugünlere geldik. Dünkü eğitim sistemimizde okullaşma oranlarıyla, okulların fiziki yapısıyla, okulların teknolojik yapısıyla bugünkü okullarımızı kıyasladığımız zaman -Sayın Turan Aydoğan Bey'e oradan bir pas atayım- kimin daha çok teşekkür etmesi lazım? Biz diyoruz ki arkadaşlar, bu ülkemize kim bir çivi çaktıysa, kim bir tuğla, taş üstüne taş koyduysa bütün hayırseverlerimize, herkese teşekkür ediyoruz, Allah razı olsun. Bu imkânlarımız oluşturan devletimiz ve eğitime en büyük pay ayıran Hükûmetimize teşekkür etmiyoruz, bir tane okul yaptı, teşekkür etmiyorsak niye teşekkür etmiyoruz diye serzenişte bulunanları empati yapmaya davet

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :359

ediyorum. Türkiye'nin her tarafını bölünmüş yollarla, otobanlarla, tünellerle donatmışız arkadaşlar, hastanelerle, okullarla donatmışız. Bir tane teşekkür yok ya; eleştiri, eleştiri, eleştiri ama Gümüşhane'de bir tane okul yapıldı teşekkür etmedik diye arkadaşlarımız...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Asli görevi Millî Eğitim Bakanlığının okul.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, gözlüklerinizi bir değiştirin de pembe gözlükle bakmayın. Ya bence de siz siyah gözlüklerinizi değiştirin de normal gözlükle bakın, her tarafı karanlık görmeyin. Ha, her tarafı karanlık görüyorsunuz da Türkiye karanlıkta mı kalıyor? Hayır, Türkiye aydınlık.

Şimdi, ben çok detaya girmek istemiyorum, şunu ifade etmek istiyorum: Orhan Yegin kardeşime teşekkür etmek istiyorum. Niye? Çok güzel bir sunum yaptı, güzel hazırlık yapmış, çok güzel bir sunum yaptı, Allah kendinden razı olsun. Bazı milletvekili arkadaşlarımız şunu ifade ettiler: “Öykü yarışması olsa, ben de jüri olsam 1’inci yapardım seni.” dedi Orhan Bey’e. Evet, değerli arkadaşlar, bu bir tabii ki öykülerde gerçeklerden alıntı oluyor da -arkadaşımızla da konuştuk- şimdi AK PARTİ yirmi yıldan beri Türkiye nereden nereye geldiğini arkadaşlar yaşayarak anlattığı için Orhan kardeşim ve vatandaşlarımız da bunu gördüğü için gerçek hayatta öyküden ziyade ne yaptı? Vatandaşlarımız en iyi jüridir ve yirmi yıldan beri vatandaşımız her zaman ne yapmış? AK PARTİ iktidarını

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :360

1'inci yapmış. Vatandaşlarımıza teşekkür ediyoruz, Allah onlardan razı olsun değerli arkadaşlar, bunu da buradan ifade edeyim.

Diğer bir konu, kimsenin belki değinmediği mesleki eğitim merkezleri değerli arkadaşlar çok önemli, buradan Sayın Bakanım teşekkür ediyorum, mesleki eğitim merkezi detaylarına girerken de meslek liselerimizdeki öğrencilerimiz öğretmenleriyle beraber bugün örnek akışları vereyim. Bütün okullara yemek çıkarıyorlar, okullarımıza yemek dağıtıyorlar, bu beceriyi kazanıyorlar derken vaktim fazla kalmadı, eğitimden ziyade şeye girmek istiyorum, Sayın Bekaroğlu'na bir çift sözüm var: Hocam, nitelik önemlidir eğitimde, yalan söylememeyi, iftira atmamayı, ahlaklı olmayı, haksızlık yapmamayı, kul hakkına girmemeyi de öğretirsek derslerde çok daha verim alacağımızı düşünüyorum.

Diğer bir konu, bazı arkadaşlarımız Kürt kardeşlerimiz Kürtçe konuşuyor diye öldürüldüğünü ifade ettiler burada ve onları ben de arkadaşlar buradan kınıyorum. Türkiye'nin 85 milyon, 780 bin kilometrekarede bugüne kadar hiç kimse konuştuğu dilden, hiç kimse etnik kimliğinden öldürülmemiştir, buna kimse tevessül etmemiştir değerli arkadaşlar. Ülkemizi karalamayı bırakalım, ülkemizi övelim arkadaşlar. Bu bayrağın altında yaşıyoruz, bu vatan hep birlikte yaşıyoruz, dolayısıyla vatanımızı kötüleyerek, vatandaşımızı kötüleyerek, birbirimizi ayrıştırarak, Kürt-Türk diye ayrıştırarak bir yere varamayız. Efendim sen bana "Kürt'sün,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :361

---

bu vatandan git.” demişsiniz, bunu kimse söylemez, siz kafanızdaki duvarları yıkın, siz kafanızdaki duvarları yıkın değerli arkadaşlar.

(HDP sıralarından gürültüler)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dolayısıyla kimse kimseyi kovamaz, kovmamıştır, bu ülkede 780 bin kilometrekarede herkes eşit vatandaşdır, kimsenin kimseye üstünlüğü yoktur.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ne zaman...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ancak ve ancak üstünlük taslamak isteyenler varsa takva yolundan üstündür. Biz herkesi tarağın dişleri gibi görüyoruz değerli arkadaşlar.

Bakınız, az önce söylediğim için belki alındınız ama burada bütün rektörleri yolsuzluk yaparak, eşe, dosta, akrabaya peşkeş çekerek derken o rektörlerin bir ailesi var, rektörler de ana evladı, ana kuzusu. Dolayısıyla burada olmayanlar hakkında konuşmayalım, suç duyurusunda bulunalım arkadaşlar savcılıklara, bu kadar basit. Burada olmayanların hakkını koruyamıyorsak önce gidip kendimizi “check” edelim. Hayır, burada olanları değil, olmayanların da hakkını korumamız lazım, 85 milyonun hakkını korumamız lazım, dolayısıyla ancak o zaman kendi işimizi, kendi görevimizi yapmış oluruz diyorum.

Tekrar bütçemizin hayırlı olmasını Cenab-ı Allah’tan temenni ediyorum ve saygılarımı sunuyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :362

Hayırlı olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli vekil arkadaşlarım, basının değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, artık tecrübeli bir bakansınız, geçtiğimiz yıl göreve yeni başlamıştınız, ilk bütçenizi görüşmüştük. İlk bütçede çeşitli iddialarda bulunmuşunuz ve bir yılın bir hesabını vermek üzere milletin Meclisine geldiniz. Sayın Bakan ama bir yıl içinde ben açıkça söyleyeyim, bu bir yıl sonunda geçtiğimiz yıl ortaya koyduğunuz iddiaların çok gerisinde kaldığınızı düşünüyorum yani şu açıdan bunu düşünüyorum. Eğitim politikaları biliyorsunuz bir ülkenin geleceğini belirler ve ortaya konan vizyon aslında bir kuşağı kurtarır ve bu kuşak da gelecek kuşaklarda ülkenin kalkınmasını sağlar, refahını ve huzurunu sağlar ve ben bu konuda çok geride kaldığınızı üzümlere söylüyorum. Bakın, ülkemiz orta gelir tuzağında ve orta teknoloji tuzağında. Ben bunun demokrasi krizi nedeniyle olduğunu düşünüyorum. Yüz yıl bakın, 100'üncü yıl bütçesi size nasip oldu. Yüz yılın bir muhasebesini yaptığımızda 85 milyon yurttaş bu ülkede yaşıyoruz ama ne huzurumuz var ne refahımız var. Gençlerin yüzde 70'i diyor ki "İmkânım olsa bu ülkeyi terk ederim, başka bir ülkede yaşarım." Şu anda sizin hani diyorsunuz ya "Ben sermayeye ara eleman yetiştireceğim."

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :363

Bu kişileri yetiştireceksiniz ya Sayın Bakan, meslek liselerinde, vadedilen maaş 5.500 lira ve onlara “Ya arkadaş, ücreti beğenmiyor musunuz ya? İş beğenmiyor bu gençler.” diyorlar sanayiciler, 5.500 lira vadediliyor; bugün en ucuz ev kirası 5 bin lira, 7.500 lira bir ailenin gıda masrafı var ve bu çocuklarımıza bizim vadedebildiğimiz 5.500 lira bir maaş o da şanslılarsa, milyonlarcası da biliyorsunuz iş bulamıyorlar.

Türkiye'nin bir sıçrama yapması lazım öyle değil mi? “Türkiye yüzyılı” diyorsunuz ya ne şahane, Türkiye yüzyıla. Şimdi, geçtiğimiz yüzyıla bakıp dersler çıkaramazsak maalesef yaptıklarımız, yapacaklarımızın garantisidir, gelecek yüzyılda da bu vizyonla maalesef gençlerimize ne huzur verebiliriz ne de refah verebiliriz. Ben, demokrasi krizinin ekonomik kriz yarattığını düşünüyorum ve demokrasi krizini çözümeden de ekonomide bir sıçrama yapamayacağımızı, yurttaşlarımıza huzur sağlayamayacağımızı düşünüyorum; bunun da anahtarının eğitim politikalarından geçtiğini düşünüyorum. Bakın, üç kuşak kaybettik; benim dedem de huzur görmedi, babalarımız da huzur görmedi, bizler de huzur görmedik ama dördüncü kuşağı kurtarabiliriz. Bunu da sizin elinizle yapabiliriz. Bu konuda geçtiğimiz yıl size dedim ki: Bilimin özgür olmadığı, özgürlüklerin olmadığı yerde teknoloji de gelişmez, teknolojinin gelişmediği yerde katma değer yaratılamaz ve katma değer yaratılamadığı yerde de refah olmaz Sayın Bakan. Şimdi, bu anlamda, bu sarmalı kıracak şey

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :364

nedir? Demokrasinin gelişmesidir, özgürlük alanlarının gelişmesidir, eleştirel düşüncelerin gelişmesidir. Eğer eğitime siz eleştirel düşünceyi koyamıyorsanız oradan bilim çıkaramazsınız. Bir çocuk "Bu neden öğretmenim?" dediğinde o çocuk tersleniyorsa oradan siz bilim çıkaramazsınız. Bir çocuk ilk doğduğunda çok sorular sorar, sonra biz onları kalıplara dökmeye çalışırız; işte bu kalıpları kırmamız gerekiyor ki soru soran çocuklar ileride bilim üretsinler ama maalesef, cumhuriyet tarihi boyunca endoktrinasyon çerçevesinde bakıldığı için çocuklarımıza "Neden bu böyle?" diye 100 tane soru sormasına izin vermedik, 1 tane soru sordu, ağzına çıktık. Maalesef bugün de yeni bir endoktrinasyon var. Bunun de sembolü ne biliyor musunuz Sayın Bakan, bunun da sembolünün ne olduğunu size söyleyeceğim, şu anda üzerinizde taşıyorsunuz.

Geçtiğimiz yıl Sayın Bakan, buraya geldiniz ve pek çok vaatte bulundunuz, ben de size dedim ki eleştirel düşünceyi başa koyun dedim, sunumunuzda böyle bir şey görmedim. Ben size bunu dedim ama Dimyat'a pirince giderken eldeki bulgurdan olduk. Tek adam rejiminin bir sembolü var, bıyık. Geçtiğimiz yıl siz bıyıksızdınız, tam biat etmemiştiniz, bu yıl maalesef etrafımızda olan herkes gibi bıyık bırakmışsınız ve bu anlamda bıyıklı gelmişsiniz. (Gürültüler)

ORHAN YEGİN (Ankara) – Sayın Başkanım, bu nasıl bir şey ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo bey, düşüncelerinizi

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :365

---

kişiselleştirmezseniz sevinirim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, şöyle söyleyeyim Sayın Bakan, bunun bir sembolü, bir bıyık bunun bir sembolü.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şekilcisiniz, şekilci!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz de bir ara sakalınızı kestirmiştiniz, sonra tekrar uzattınız; onu da soralım neden oldu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, hangi müdüre gitsem, hangi okula gitsem bıyık bırakmamış okul müdürleri bıyık bırakmışlar. Biat etme, biat etme sembolü. (Gürültüler)

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Tasarruflarım sizi ilgilendirmez!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan ne oluyor ya, bir müdahale edin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, size söz vereceğim, cevap verirsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sakin olun, bakın, tek siz biat etmediniz, herkes biat etti, bütün bakanlar biat etti, siz de biat ettiniz. Bunun bir sembolü bıyık.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Ben sakinim, ben gülüyorum size.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, Tayyip Bey diyor ki: “Bana biat

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :366

---

edecekseniz bıyık bırakacaksınız.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bütün bıyıklılara mı diyorsunuz bunu?
Beni de mi kastediyorsunuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, değil.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sizin de cevap hakkınız doğdu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hepimizin cevap hakkı doğdu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, özgür düşünce, herkesin istediği gibi giyindiği, isteyen bıyık bıraktığı, isteyen sakal bıraktığı, isteyen başın örttüğü, istemeyenin örtmediği bir ülkede yaşanılır ama endoktrinasyon maalesef bana diyor ki: “Bundan sonra tek adam rejimi var, bana biat edeceksin; bunun da bir sembolü var.” Bırakmayan arkadaşlarımıza da “Bırakacaksınız.” diyor Sayın Tayyip Erdoğan, bunu biliyoruz. Bırakmayan arkadaşlarımız saraya gittiğinde bir bakıyoruz geri dönmüş, bıyıklı geliyor; milletvekili arkadaşlarımızdan da bahsediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Tasarruflarım beni ilgilendirir, seni ilgilendirmez.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, bu anlamda, bu eleştirel düşünce özgürlüklerden geçer.

Sakin olun Sayın Bakan, sizi suçlamıyorum ya ne var?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Ben sakinim. (Gürültüler)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu bir gerçeklik, saraya giremez ki bıyıksız

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :367

kimse! Saraya kimse bıyıksız giremez.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Başkanım, bu ne ya!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Gülüyorum size.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Bakan, kimse bıyıksız giremez, bunu biliyorum. Asla yanlış anlamayın, kişiselleştirmeyin meseleyi. Saraya giren bıyıklı girer, bıyıklı çıkar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle değil Garo Bey, şimdi bütün hepimizi şey yaptınız, öyle değil, bıyıksız arkadaşlarımız da var.

Devam edin lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, “Türkiye yüzyılı” diyorsak eleştirel düşünceyi başa koyacağız ve gücü elinde tutanı eleştirebilmeyi başa koyacağız. Eleştirebildiğimiz zaman yanlışlarını göstereceğiz. Sayın Bakan, bakın, Türkiye yüzyılı... Sayın Bakan, geçen yıl da sizi eleştirmiştin, bir Bakan Yardımcınız dışında bütün bürokrasi erkeklerden oluşuyordu ve şu anda bir yıl geçmiş, yeniden tek bir kadın bürokrat var yanınızda, 1 kişi. Bakın, şu fotoğrafla Türkiye yüzyılı olamaz, Türkiye'nin dünyanın en gelişmiş 10 ülkesi arasına girmesini bırakın, 30'uncu, 40'inci, 50'nci sıralara düşer. Şu fotoğraf gelişmiş ülkelerin hiçbirinde yok, erkek ağırlıklı, kadınların yalnızca sembolik olarak tutulduğu bir fotoğraf gelişmiş ülkelerde yok Sayın Bakan. Bakın size şunu söyleyeyim: Toplumsal barış olmadan ülkede bir gelişme olma şansı yok

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :368

Sayın Bakan. Bakın, size söyleyeyim: Toplumsal barışımızı sağlayamadığımız sürece de kendi kuyruğunu kovalayan kedi gibi oluruz. Kendi kuyruğunu kovalayan kedi kendi yerinde sayar ve saçmalar. Toplumsal barışımızı sağlayacağız ki ileriye doğru gideceğiz. Bunun için de değerli arkadaşlar, toplumsal barışı sağlamanın yolu; çok kimlikliyiz, çok kültürlüyüz, çok dilliyiz, çok inançlıyız; bunun gereğini eğitim politikalarına yansıtmak ama siz eğitim politikalarında bu çoğulculuğu yansıtmak gibi bir iddianız yok, maalesef bunu da getirdiğiniz bu sunuşa da koymamışsınız. Yani bu çoğulculuğu, çok kimlikliliği, çok kültürlülüğü ve eşitliği, adaleti maalesef hem yaşayamıyoruz hem de yeni kuşaklara bu vizyonla yaşatma şansımız yok. Bakın, ana dil temelli çok dilli eğitime demokratik bütün dünya geçti, bundan da çocuğun yüksek menfaati kazandı. İki dil, bir bavul filmini geçen yıl izleme çağrısı yapmıştım size, izlediniz mi bilmiyorum. İki dil, bir bavul diye bir film var. Niye bu ülkede eğitimin en geride olduğu iller Kürtlerin yoğun yaşadığı iller? Bunu hiç sordunuz mu siz? Çünkü Kürtler kendi evlerinde Kürtçe öğrenerek yalnızca bilerek o okullara gidiyorlar, okulda karşılaştıkları öğretmenler de yalnızca Türkçe biliyorlar; birbirleriyle anlaşamıyorlar, çocuk kendisini ifade edemiyor, ifade edemediği gibi anlayamıyor, anlamadığı için yorumlayamıyor, yorumlayamadığı için de -biliyorsunuz- eğitimde geri kalıyor Sayın Bakan, fırsat eşitliğinden bahsediyorsunuz. Sayın Bakan, ben de anadilde eğitim

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :369

---

veren bir okulda hayatıma başladım, Ermenice hayatıma başladım, Türkçe hayatıma girdi, bakın, konuşabiliyorum, diğer dilleri de konuşabildim. Yani anadilini öğrenmek, anadil temelli bir eğitim almak diğer dilleri öğrenmeye engel değildir, toplumsal barışı sağlamak da buralardan bir yerden geçer ama maalesef, vizyonunuzda böyle bir şey yok.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İbrahim Bey, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, ben de Değerli Bakanımız şahsında buradaki seçkin heyeti saygıyla selamlıyorum.

Garo Bey'e teşekkür ediyorum, bir hakikati orta yere koydu. Nedir o? Noksanımız yok bizim, müttekâmil bir hâlimiz var; o yüzdendir ki söyleyeceği bir şey yok, işi bıyığa getirdi. Bir defa, karşısındayız, bakın, arkadaşlar, biz buradayız. Ben 3 dönemdir milletvekiliyim, Sayın Cumhurbaşkanımızla dün beraberdik, bir biat kültürü bizde asla yok. İşte, şuradaki arkadaşlarımıza bakın, böyle bir şey yok. Niye bunu söylüyor? Şunun için: "Biz emre amade bir siyaset yapıyoruz, onlar da öyledir." diye düşünüyor. Asla böyle bir şeyimiz yok bizim, bizim böyle bir şeyimiz yok. Bakın arkadaşlar, 3 Kasım bugün, iktidara gelişimizin 20'nci yılı. Biz partimizi kurarken -o kurucu heyet içerisindeydim, Cenab-ı Hak nasip etti- "aydınlığa açık, karanlığa kapalı" diye bir aforizma kullandık. Arkadaşlar,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :370

aslında biz başlarken altını çizdiğimiz şu eğitimi zaten, “aydınlığa açık” derken neye vurgu yaptık? “Önceliğimiz eğitim.” dedik biz ve aldığımız mesafenin eşi emsali yoktur. Geldiğimiz noktada bakın, sadece üniversite sayısına baksanız, orada aldığımız mesafeye baksanız kifayet eder. Kaldı ki eğitimin hangi sahasına gitseniz tatminkâr bir resimle karşılırsınız. Efendim, noksanımız yok mu? Gayet tabii ki var. Hayat dinamik bir süreç, her gün önümüze başka şeyler koyuyor. Dolayısıyla, onları da tamamlama tamamlama gidiyoruz; siyaset bunu yapma sanatıdır zaten.

Tabii ki ufuk dar olunca -ben bazı arkadaşlarımı özellikle tenzih ediyorum ama- bu alanda böyle bol kepçe tenkit getirenlere de açıktan söylüyorum, keşke daha geniş bakabilsek. Bakın, arkadaşlar, bir Genel Başkan bir sene önce “tweet” atıyor, diyor ki “İngiltere’deki tefecilere teslim bir hâldeyiz, ayda 58 milyon faiz ödüyoruz.” Aradan bir yıl geçiyor, İngiltere’ye gidiyor, İngiltere’deki o “tefeci” diye tarif ettiklerini “Efendim, dünyayı tanzim eden fonların sahipleri, ben bunları Türkiye’ye getireceğim.” diyor. Böylesine tenakuzlar içerisinde yürürseniz eğitime dönük de değerlendirmeleriniz nakıs kalır, noksan kalır. Buralardan çıkmak lazım arkadaşlar, bakın, ben, Değerli Bakanımız...

ALİ KEVEN (Yozgat) – Bilim insanlarının yanına gitti.

CAVİT ARI (Antalya) – Nereden biliyorsun?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tespit yapıyorum arkadaşlar, orta

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :371

yerde gerçekler var, kimseye de çatmıyorum, kimseye herhangi bir sataşmam yok benim, sadece vakıyı olduğu gibi orta yere koyuyorum.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Doğruyu söyleyeceksin.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Burada size hakaret mi var?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tabii ki var.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Öyle bir şey yok.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Arkadaşlar, bizim eğitimle ilgili, en son düşünen, en esaslı kaydımız Sayın Cumhurbaşkanımıza ait, çok uzun tarifi var, anlatımı var ama gençler için şöyle bir ifade kullanıyor: “Kökü mazide olan ati anlayışıyla değerlerine bağlı, ne istediğini bilen, geniş ufuklu, azimli, donanımlı, çalışkan bireyleri hazırlamak durumundayız. Bugüne kadar bunun için gayret sarf ettik, 2023 sonrasında daha da mesafe alacağız.” diyor; elhak öyle oldu.

Arkadaşlar, bakın, yaşı uygun olanlar bilir, burada birçoğunuz mutlaka yaşamamışsınızdır bunu, ben Erzurum özelinde örnek vereyim, Erzurum’da okullar açılırken Yıldırım Hoca, caddelerden geçilmezdi, kaldırımlardan geçilmezdi, niye biliyor musunuz? İkinci el kitaplar satılırdı, Ayhan Hocam bilirsiniz bunları. Bu hakikat ki Ankara'da da bu böyleydi, İstanbul'da da böyleydi. Ama biz geldik ne yaptık? Bütünüyle berhava ettik bu anlayışı, öğrencilerimize şu anda bedava kitap veriyoruz, yetmedi, yardımcı ders kitaplarını da veriyoruz. Kardeşlerim çok tafsilatıyla anlattı,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :372

Bakanımız da teknik ayrıntıya girdi. Şimdi geldiğimiz noktada arkadaşlar, hak tesliminden ben biliyorum ki karşı taraf uzak duruyor, keşke olsa, keşke olsa ve ardından noksanı söylesek. Mesela, ben burada arkadaşlarımdan şunu beklerdim: Ekrem kardeşim buraya Ağrı'yla ilgili kayıtlar düştü, sonra beklentilerini anlattı. Efendim, Uğur öyle, Orhan öyle, benim bütün kardeşlerimin tarzı bu, siyaset anlayışımız bu. Bakanımız buraya gelmiş, benim Erzurum'da neye ihtiyacım var, bunu söyleyeceğim. Ha, bu arada, güzel Bakanım, Allah senden razı olsun, yazın geldiniz - gerçi, ben iştirak edemedim hastaydım o arada- çok ciddi katkılarınız oldu, diğer milletvekili arkadaşlarımla Erzurum'daki etkânın size çok ...

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Ben de iştirak edemedim çünkü davet edilmiyorum maalesef.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Bundan sonra davet edelim, gel sende.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Hiçbir yere davet edilmedim, hiçbir bakanlık faaliyetlerine davet edilmedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Değerli arkadaşlar, hatibin insicamını bozmayalım lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Elhamdülillah, geldiğimiz nokta hakikaten yüzümüzü ağartan bir noktadır. Söylediğim gibi, noksanlarımız elbette var. Tabii ki karşı taraftan düşülen kayıtlardan istifadelerimiz de söz konusu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :373

---

oldu. Burada, sabahleyin, değerli Lale Hocamın konuşmalarını çok dikkatle dinledik, sağ olsun, düştüğü kayıtlar değerliydi. Başkaları da öyle, herkesten istifade ediyoruz, hakikaten böyle bir güzelleme olsun diye söylemiyorum değerli hocam, hepiniz için, bu hak teslimi bizde var, bizim gönlümüzde bu var, keşke bu tarafta da olsa, bunu yapsak.

Değerli Bakanım, bundan sonrası için de ben Erzurum için sizden...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – “O taraf” dediğiniz, hangi taraf?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yani sizi, bütünüyle hepinizi kastediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – “O taraf” ne taraf?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, bakın, Gülüstan Hanım, bizim bölgenin milletvekilisiniz. Ben özellikle böyle biraz daha o damarı geniş bir adamım, dolayısıyla -Dirayet de biliyor- sahiplenici bir hâlim var; keşke Muş için talebiniz olsa, keşke Ağrı için sizden de olsa...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Olmadığını nereden biliyorsunuz?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – ...keşke Diyarbakır için Garo Paylan'dan da talep olsa. Mesela, ben bugüne kadar, HDP'li arkadaşlarımdan seçildikleri illere dönük bu neviden yatırım talebi hiç duymadım; olması lazım, istiyoruz biz bunu ya. Kemal Hocam, bunu yaparsanız biz de bundan mutluluk duyarız.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :374

Bakın, ben şimdi söyleyeceğim. Değerli Bakanımız yazın geldi dediğim gibi katkı sundu, minnettarız ama noksan bıraktı; gerçi Bakanımızla ilgili değil de YÖK Başkanımızla ilgili işin bu kısmı. YÖK Başkanımız da çok saygın bir isim, Allah razı olsun, hakikaten değer katıyor.

Efendim, bizim Erzurum eğitim kenti pozisyonu aldı; buna çok minnettarız. Başta Sayın Cumhurbaşkanımıza, kimin katkısı varsa Allah razı olsun diyoruz ama kifayet etmiyor, ilaveler lazım.

Malumunuz, Erzurum 1048 tarihiyle öne çıkmıştır. Nedir 1048 arkadaşlar? Pasinler Zaferi'nin yaşandığı tarih 18 Eylül 1048 yani 1071'den yirmi üç sene önce vuku bulmuş bir hadise. Orada, Bizans'a ilk mağlubiyeti tattırmış. Dolayısıyla, evet, Malazgirt Anadolu'ya girişimiz ancak öncesi var; işte, Erzurum'da yaşanmış bir vaka. Saltuklulara yüz altmış küsur yıl başkentlik yapmış.

Değerli Hocam, bu tematik üniversiteleri kuruyorsunuz. Bunu hakikaten insanlar yüreğine koyuyor ve size teşekkür ediyorlar. Sivas'ta kurdunuz, Gaziantep'te kurdunuz, Ankara'da kurdunuz, biz de Erzurum'daki 2 üniversitemizde, özellikle bir spor alanına üniversite kurulmasını istiyoruz. Oralarda fakülteler var, spor yüksekokulları, fakülteleri, enstitüleri var. Biz kış sporlarının merkeziyiz, dolayısıyla o 2 üniversitedeki mevcut fakülteleri bu tarafa plase ederek bir sporu ifade

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :375

---

eden okullar...

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, İbrahim Bey'in insicamını bozmayın lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Hocam, spor bilimleri ve teknoloji üniversitesi; adını da şöyle koyalım benim âcizane burada teklifim: "Saltuklu Spor Bilimleri ve Teknoloji Üniversitesi". Bu olursa bununla hakikaten mutlu oluruz.

Değerli Hocam, bir başkası, biz Türk Cumhuriyetleriyle çok ilintili bir iliz. Aynı zamanda, TÜRKPA üyesi bir milletvekili olarak bu aralar şunun gayretindeyiz: Türk ülkeleriyle ilgili, Türkçe konuşan, Türk dili konuşan ülkelerle ilgili alfabe de bir birlik çalışmamız var.

Bir de Türk lehçelerinin öne alındığı bir lise; bu, Değerli Bakanımızı ilgilendiriyor ama şöyle bir teklifle geldim ben: Efendim, ODTÜ içeriğinde, Erzurum'da bir Türk Cumhuriyetleri üniversitesi kurulsun istiyorum. Türk devletleriyle irtibatımızı da sağlar, çok esaslı bir yapı olur. Tabii ki bu bugünden yarına olmaz ama bir tekliftir; bu da hayata geçerse memnuniyet duyarız.

Değerli Bakanım, gayretlerinize minnettarız, Allah razı olsun, sadece sizin değil; arkanızda ekibiniz var, Bakan Yardımcılarımız var, kim varsa. Değerli Bakanım, burada bizim basın müşaviri Hatice var, özellikle o da bir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :376

---

dadaşa biliyorsunuz. Dolayısıyla, herkese ama herkese teşekkür ediyorum.

Bütçemiz hayır uğur getirsin, bereket getirsin diyorum, bütün hazırına saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, böylece, bütçe ve kesin hesaplar üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, soru bölümüne geçiyoruz.

Komisyon üyelerimiz için on dakika, diğer milletvekillerimiz için beş dakika olmak üzere toplam on beş dakika soru taleplerini karşılayacağım. Ardından Milli Eğitim Bakanımız Sayın Mahmut Özer'e ve YÖK Başkanımıza cevapları için söz vereceğim.

Soru-cevap işlemini başlatıyorum.

Lale Hanım, buyurun lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın YÖK Başkanına sormak istiyorum. Daha önce, şöyle bir madde getirmiştiniz, zaten vakıf üniversiteleri aldı başını gidiyor, onu az önce söylemiştim onların bir kere denetlenmeleri konusunda neler yapılıyor onu öğrenmek istiyorum.

Bir de daha önce bir madde getirmiştiniz biz de destek vermiştik. Tıp fakültesi olan vakıf üniversiteleri afiliye yapanlar, artık kendi hastanelerinde beş yıl içinde yapacaklardı ve bunun da bir kontrol süreçleri vardı o ne aşamada gidiyor? Bundan vazgeçilmesini de

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :377

isteyenlerin çok olduğunu biliyorum ama biz destek vermiştik. Bunun da olması gerektiğini de söylemek isterim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Emine Gülizar Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, 3 tane ille ilgili sorum olacak size. Öncelikle milletvekili olduğum İstanbul'da yatılı 3 fen lisesi ve Anadolu lisesinin yurtlarının TÜGVA'ya devredilmesinin sebebi nedir? İstanbul'da Bağcılar'daki Naci Ekşi ve Beşiktaş'taki İsmail Tarman ortaokullarının isimleriyle ilgili mahkeme kararlarını neden uygulamıyorsunuz?

Diğer taraftan, memleketim olan Giresun Üniversitesi Tirebolu İletişim Fakültesi dört buçuk yıldır YÖK yasası ve teamüllere aykırı şekilde vekil dekan tarafından hem de iletişim mezunu olmayan bir vekil dekan tarafından yönetiliyor. Bu ısrarın sebebi nedir?

Üçüncü olarak da, ben Antalya Lisesi mezunuyum. Biraz evvel konuşması sırasında Antalya Milletvekilimiz Cavit Arı'nın dile getirdiği, Antalya Lisesinin binasının olgunlaşma enstitüsüne tahsisini iptal edecek misiniz? Asıl taahhüt olarak, yine kendinizi mi ortaya koyacaksınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan, geçen hafta içerisinde

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :378

Antalya'da yaşanan bir olayda, ücretli öğretmen olarak daha iki hafta önce görevlendirilmiş bir öğretmenin, öğrencileriyle beraber bir akşam evde uyuşturucu kullanmaları nedeniyle bir öğrencinin vefat ettiğine dair haberleri duymuşsunuzdur. Bu öğretmeni herhangi bir şekilde ya da yeterli bir şekilde hakkında ön araştırma yapmadan, güvenlik soruşturması yapmadan işe alan idareciler hakkında herhangi bir soruşturma açıldı mı, açılmadı mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Bitti mi?

CAVİT ARI (Antalya) – Bir sorum daha olacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Daha doğrusu bir önerim olacak. Sayın Bakan, Antalya Konyaaltı ilçesinde daha önce Gençlik ve Spor Bakanlığına ait iken, yurt alanı olarak ait iken burası özelleştirme kapsamına alındı. 23.400 metrekarelik bir taşınmaz var. Bu taşınmaz hâli hazırda özel eğitim alanı olarak tescilli. Özelleştirme kapsamında bir hafta önce satışa çıkarıldı ancak alıcı çıkmadı rakam yüksek olduğu için. Hemen yanında bir hayırsever tarafından yapılan ilköğretim okulu ve ortaokul var. Burası özelleştirme kapsamından çıkarılıp lise yapılmaya en uygun yer. Eğer imkânı varsa burayı lise olarak kazandıralım, alan liseye daha uygun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :379

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayıp Bakan, kış saati uygulamasına geçmememiz nedeniyle çocuklar zifiri karanlıkta okula gidiyor ve bu dönemde bu başladı. Buna dair ne gibi tedbirler alacaksınız? Yani sabahın köründe çocuklar sokağa çıkıyor ve aileler tedirgin ve vücut saati diye bir şeyi var çocukların uyanamıyorlar, derse o şekilde giriyorlar. Buna dair ne gibi tedbirler aldınız veya alacaksınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Dilan Hanım, buyurun.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkürler.

Öğretmenlere 3600 ek gösterge verilmesi hususunda sözünüz vardı; bunu ne zaman yerine getireceksiniz?

Yine, ana dilde eğitim yapılmasına yönelik bir planınız var mı? 2022 yılı itibarıyla eğitim veren, özel eğitim rehabilitasyon merkezlerinin sayısı ve özel eğitim öğretmenlerinin sayısı kaçtır?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Durmuş Bey, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Uşak'ta Bozkuş diye merkez ilçeye bağlı bir köy var. Bu köyde çevresindeki 12 köye, 350 öğrenciye hizmet veren bir okul var. İki yıl önce bu okul “Depreme dayanıksız.” diye rapor verilmiş, tamir edilmesi için ihaleye çıkılmış fakat kurdaki hareketlilikten dolayı ihaleyi kazanan

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :380

---

müteahhit bunu yapmaktan vazgeçmiş, iki yıldır okul tamir edilmiyor, öğrenciler Uşak'a, değişik okullara taşınıyorlar. Bu okul ne zaman tamir edilecek, programınızda var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cinisli de soracak, buyurun.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın ÖSYM Başkanımıza 2 sorum var, ayrıca da Bakanımıza 1 sorum var.

Son skandaldan sonra soru havuzu yenilendi mi, bunu öğrenmek istiyorum ve kendiniz mi hazırlıyorsunuz artık soruları? Ayrıca da sizden önceki ÖSYM Başkanına da bir ceza kesildi, görüyoruz fakat sınav hazırlama komisyonları ve diğer çalışanlar da soruşturmadan geçirildi mi, soruşturuldu mu? Onu merak ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok kısa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pardon.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Sayın Bakanım, 2021 yılı LGS sınavlarında şehirler arası bir sıralama yapıldı mı? Erzurum'un 8'inci sırada olduğu bilgisi doğru mu? O zaman yalan söyleniyor Erzurum'da demek ki çünkü Erzurum'un derecesinin yüksek gözükmesi için LGS

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :381

---

sınavlarına bazı başarısız olma ihtimali olan öğrenciler sokulmadı ve böyle bir şeyden de biz çok büyük üzüntü duyduk.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Yok öyle bir şey.

MUHAMMET NACİ CİNİSLİ (Erzurum) – Çok teşekkür ederim bu cevap için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tamer Osmanağaoğlu, buyurun.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, Bakanlığımıza bağlı kurum ve kuruluşlarda emekleriyle birçok faydaları olan usta öğretmenlerimizle ilgili bir müjde verecek misiniz?

İkinci sorum: İzmir'e bilim müzesi ve eğitim merkezi kazandırılması...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Bakanımız soruları dinlesin, sonradan görüşelim, olmaz mı?

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – ...ve elektrikli otomobil üzerine çalışmaların yapılabileceği tematik meslek lisesinin yapılması beklentimize bir müjdeli haber verecek misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ekrem Çelebi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :382

Sayın Bakanım, bizim Doğubayazıt'ımızda 24 derslikli Ömer Çoktin Fen Lisemiz var, bitti, onun açılışına sizi davet etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Orhan Yegin...

ORHAN YEGİN (Ankara) – Efendim, ben hem Sayın Bakana hem bu salonun vicdanına sormak istiyorum. Bu çağda hâlâ insanların saçıyla, sakalıyla, bıyığıyla uğraşmak, bıyık bırakmış insanları aşağılamak ve bundan zerre mahcubiyet duymamak terbiyeli bir söz müdür, terbiye noksanı bir söz müdür, ahlakın mı sembolüdür, ahlak noksanlığının mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, temiz bir dille konuşmaya çağırır mısınız?

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Çok temiz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Böyle bir şey olmaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bitirelim, sonra...

Gülüstan Hanım, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Temiz bir dille konuşmaya çağırmanız gerekmiyor mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsim vermedi, herhangi bir isim şey yapmadı ama...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :383

Bu dili reddediyoruz Sayın Başkan, konuşmayı kimin yaptığı belli çünkü.

Okullarda öğrencilere en az 1 öğün yemek verilmesi için Bakanlığınızın bir çalışması olacak mı? Türkiye genelinde okul çağındaki çocuklarda sınıfların öğrenci kapasitesini düşürmek için özellikle bölge illerinde özel bir çalışma yapacak mısınız?

Muş Alparslan Üniversitesindeki öğretim üyesi eksikliğini ne zaman gidereceksiniz? Yurtlarda yer bulamayan öğrencilere kış için özel olarak büyük şehirlerde kira desteği sağlamayı düşünüyor musunuz?

Alevi öğrencilere zorunlu din dersini dayatmaktan ne zaman vazgeçeceksiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, başka arkadaşlarımız da soru soracaklar.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Son olarak Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Millî Eğitim Bakanlığı olarak, siyasi nedenler bir tarafa bırakılırsa, pedagojik açıdan ana dilde eğitime yönelik bir politikanız var mıdır? Ana dilde eğitime ne zaman geçeceksiniz, geçmeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Abdurrahman Tutdere...

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :384

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sorum ÖSYM Başkanına: KPSS sorularının çalınmasının Bakanlığa maliyeti kaç liradır? Hırsızlık olayıyla ilgili idari ve adli soruşturmada durum nedir?

Bir de Sayın Bakanım, 1 Eylül 2022 tarihinde yapılan öğretmen atamalarında özel eğitim bölümüne Bakanlığınız tarafından 1.250 kadro ayrılmış ancak 354 aday KPSS puanları yeterli olmadığı için alınamamıştır. Bu 354 aday için ek tercih imkânı verecek misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldırım Kaya...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Bakan, bu yıl kaç bin öğretmen ataması yapacaksınız? Bunlar içerisinde engelli öğretmenleri atama konusunda bir düşünceniz var mı? Toplamda kaç ücretli öğretmen şu anda çalışmaktadır? Okul yöneticilerinin sendikalara göre dağılımı nedir? Göreve başladığınız günden bu yana kaç köy okulu açtınız?

Son olarak da şunu söyleyeyim: 21 köy enstitüsüyle ilgili size bundan iki ay önce soru önergesi verdim, şu ana kadar bir yanıt gelmedi. Köy enstitülerinin yaşayan yerleri var, örnek olarak Dicle Köy Enstitüsü yaşıyor, teşekkür ederim; Savaştepe Köy Enstitüsü yaşıyor tarım lisesiyle, teşekkür ederim. Ama Sivas Yıldızeli Pamukpınar Köy Enstitüsünün yerine yatılı bölge okulu vardı, kapattınız, şimdi oranın arazisi ve binasının durumu ne

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :385

---

olacak? Ne zaman yanıt vermeyi düşünüyorsunuz bize?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, 400'e yakın firması ve 40 bin çalışanıyla bir tekstil kenti olan Batman'a bir tekstil meslek lisesi açmayı düşünüyor musunuz? Moda tasarım bölümü var, bunun yanına bir tekstil mühendisliği bölümü açmayı düşünüyor musunuz? 14 tane sendikanın karşı çıkması, yüz binlerce öğretmenin bir biçimde itirazını dile getirmesine rağmen kariyer basamakları sınavında geri adım atmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kemal Bülbül...

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla ilgili, sendikalardan ve öğretmenlerden oldukça yoğun bir talep var, sınavın iptalini düşünüyor musunuz? Kaynak kitaplarla ilgili olarak yaptığınız çalışma nedir, kaynak kitaplar nasıl yazılıyor, ihalesi nasıl oluyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Bir de Dünya Dil Hakları Sözleşmesi'nden haberiniz var mı? Bunun Türkiye'ye uyarlanması konusunda bir duyarlılığınız ve çalışmanız var mı?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :386

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Kısa kısa olursa... Çok sayıda talep var.

Sayın Süleyman Girgin.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, öğretmenlerin yüzde 52'si kadın, okul ve eğitim yönetimlerinde kadın öğretmen oranı yüzde 5 veya 6. Kadın öğretmenlere eğitim yönetimlerinde niçin yer vermiyorsunuz?

Günümüzde, okul terki yapan öğrenci sayısı yaklaşık 2 milyonu buluyor. Çocuklarının açık öğretime geçmesi, eğitimin iflası değil midir?

Öğretmenlerin haklı talebi doğrultusunda 100 bin öğretmen ataması yapılacak mı?

Çocuklar kör karanlıkta okula gidiyor, çocukların ve anne babalarının bu çilesi bitecek mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – KPSS'den yüksek puan almalarına rağmen mülakatlardan aldıkları düşük puan nedeniyle öğretmenler atanamıyor. Öğretmen atamalarında objektifliği yok eden, kayırmacılığı öne çıkaran mülakatları kaldırmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Fikret Şahin...

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :387

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, öğretmenlere ait sınavı iptal etmeyi düşünüyor musunuz?

Ben, Genel Başkanımızın çağrısını buradan yenileyeceğim: Öğretmenlerimize bu sınava girmemeleri çağrısında bulunuyoruz çünkü giderek ayrışacak öğretmenler.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kaboğlu...

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, Sayın YÖK Başkanı; OHAL zaman, yer ve konu bakımından sınırlı bir hukuk rejimidir. Buna karşın, her 3 ilke ihlal edilerek 6 bin ve 30 bin öğretmen ve öğretim üyesi kurum dışına tamamen öznel işlemlerle itildi ve hâlen bu yaptırım devam ediyor.

Sorumuzu sorarsak... Çok az vaktimiz kaldı.

İBRAHİM ÖZDEN KABOĞLU (İstanbul) – Soracağım.

Kesinleşmiş yargı kararları da vardır. Dünya hukuk tarihinin bu en büyük toplu kıyımı karşısında, bu mağduriyetleri gidermek için Bakanlığınız ve Başkanlığınız ne tür işlemler yapıyor, ne tür önleyici önlemler alıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sibel Özdemir...

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :388

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Evet, Sayın Bakanım, bu, özel öğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin özlük hakları, çalışma koşullarıyla ilgili sorunlar iletiliyor; bu konuda bir çalışma yapacak mısınız?

Değerli Erol Hocam, YÖK Başkanım, Boğaziçi Üniversitesi başta olmak üzere, birçok üniversitede üniversitelerdeki yabancı öğrenci statüsü kontenjanının suistimal edildiği... Yani bu bir iddia, bununla ilgili bir çalışma yaptınız mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben soru önergesi de vermiştim.

Bir önemli konu da -izninizle Başkanım- çok önemli çalışmalar yapıldı; biz de burada, Mecliste kabul ettik. Özellikle 100 tematik alanda doktora öğrencilerine görev verildi. Ama 6 bine yakın araştırma görevlisinin sigorta primleriyle ilgili sorunlar var. Bu konuda bir çalışma yapacak mısınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Çok az vaktimiz kaldı.

Burcu Köksal, buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Evet, Sayın Bakan, atama bekleyen öğretmenler... Cumhuriyetin 100'üncü yılına girerken en az 100

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :389

---

bin atama bekliyor. Bunu yapacak mısınız?

Okullarda çocuklara en az bir öğün ücretsiz yemek vermeyi düşünüyor musunuz?

İngilizce öğretmenleri, yabancı dil eğitiminin okul öncesi eğitimde başlaması gerektiğini savunuyor. Bu yüzden, norm düzenlemesi talepleri var. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Ali Keven...

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik sistemi ne zaman kaldırılacaktır Sayın Bakan?

Cumhurbaşkanlığında sözleşmeli olarak çalışan 3 kişiyi hangi mevzuata göre atadınız?

2016 yılından günümüzde özel okullara kaç lira teşvik verilmiştir?

Öğretmenevlerinde çalışan ve kadro alamayan çalışanlarınıza kadro vermeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Suat Özcan...

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Taşımali eğitim sistemiyle bu yıl yapılamayan ihale olan mahallelerde veliler öğrencileri kendi imkânlarıyla götürmekte liselere kadar, bu konuda bir çözümünüz var mı?

Yine, bu yıl kapalı okullardan açılan köy okullarının eğitim öğretime hazır olmadıkları görüldü; muhtarlıklara kaldı, muhtarlar çaresiz. Bu konuda

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :390

ödenek hazırlayacak mısınız?

Muğla ili Milas ilçesinde öğretmenevi yetersizdir, ayrıca öğretmenlerin bir araya gelip birlikte olacağı lokal ve sosyal aktiviteleri yerine getireceği bir mekân bulunmamaktadır. Bu konuda bir çalışma varmıdır?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Son olarak, Kamil Bey, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, İzmir'in Selçuk ilçesinde Gazi Mustafa Kemal Atatürk Ortaokulu, 19 Mayıs Ortaokulu ve Şehit Polis Demet Sezen Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi binaları 30 Ekim 2020 İzmir depremi sonrasında hasar aldığı gerekçesiyle kapatıldı. İki yıldır veliler, öğrenciler perişan durumda. Bu okulların en kısa sürede bitirilmesi için bir önlem alabilir misiniz?

Bir de Karşıyaka Atakent Anadolu Lisesiyle ilgili, konuşmamda da bahsetmiştim, bu okulun akıbeti ne olacak?

Son olarak, öğretmenevi ve akşam sanat okulu çalışanlarının kadro talepleri konusunda ne düşünüyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

Bütçeniz hayırlı olsun diyorum tekrar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :391

Garo Bey ve Cavit Bey, önergeleriniz var, orada ifade edersiniz görüşlerinizi, süremiz bitti çünkü.

Şimdi, cevap bölümüne geçiyoruz.

Gün boyunca sorular oldu, eleştiriler oldu, yorumlar oldu. Hesaplayabildiğimiz kadarıyla 62 arkadaşımız söz alıp konuştular. Meclisimizin yüzde 10'undan fazlası bugün söz alıp Millî Eğitim, YÖK konusunda ve ÖSYM konusunda görüşlerini, eleştirilerini, sorularını ortaya koydular.

Şimdi, bütün bu görüşlere, eleştirilere, sorulara cevap vermek üzere Bakanımıza söz vereceğim.

Yalnız, tabii, hepsini burada cevaplandırmak mümkün değil, bir kısmına da vaktin yetmediği ve hazırlık gerektiren soruların yazılı cevaplarını istediğimizi ifade etmek istiyorum; aynı şey, tabii, YÖK için ve ÖSYM için de geçerli.

Sayın Bakanım, şimdi sözü size bırakıyorum.

Süreniz otuz dakikadır.

Buyurun lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; öncelikle hepinize çok teşekkür ediyorum. Yapıcı eleştirilerde bulunan herkese çok teşekkür ediyorum.

Eğitim, hepinizin malumu olduğu üzere tüm dünyada tartışılan bir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :392

konu, her ülke eğitimi tartışıyor; Finlandiya'da da tartışılıyor, Amerika'da da tartışılıyor, İngiltere'de de tartışılıyor. Ama onlar ile bizim aramızda bir fark var, orada "sürekli iyileştirme kültürü" bağlamında tartışılırken bizde "hep kötü-hep güzel" bağlamında, bir zeminde süreç ilerliyor. Bu, sağlıklı bir şey değil, özellikle bizim için bir faydası olan bir şey de değil.

Biz isteriz ki Millî Eğitim Bakanlığı olarak, YÖK Başkanımız, değerli bürokratlarımız, hepimiz burada ülkemizin insan kaynağının niteliğini artırmayla ilgili en önemli enstrüman olan eğitimin ve bir millî mutabakat olması gereken eğitimin daha iyi noktaya götürülmesiyle ilgili buradan güzel önerilerle dönebilelim, süreçlerimizi tekrar gözden geçirme ihtimalimiz olsun. İsterim ki bunlarla ilgili zihnimizde çok çarpıcı şoklar olsun ve süreçlerimizle ilgili çok daha farklı değerlendirmelere imkân sahibi olalım ama bunu maalesef göremiyoruz, üzülererek söylüyorum, göremiyoruz.

Sabahtan beri ben dinliyorum milletvekillerimizi, kıymetli milletvekillerimizi dinliyorum. Öncelikle, bizim eğitimde okuryazarlıkla ilgili ciddi sorunumuz var, verilerin okunmasıyla ilgili ciddi sorunumuz var. Bakın, sabahtan beri farklı vekillerimiz aynı yanlış veriyi tekrar tekrar gündeme getirdi. Birleşmiş Milletlerde Eğitimin Dönüştürülmesi Zirvesi'ne katıldığımız zaman bir haber yayıldı; yaklaşık 1,2 milyon öğrencinin eğitimle buluşamadığı, 684 bin kız çocuğunun da eğitimin dışında kaldığıyla ilgili. Hemen arkadaşlarımıza

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :393

talimat verdik böyle bir şey olmadığı hâlde; İçişleri Bakanlığının MERNİS kayıtlarını, Bakanlığın MEBBİS kayıtlarını, tüm kayıtları, TÜİK'in de çağ nüfusu verilerini alarak bir değerlendirme yapmalarını istedik. Bir ay uğraştırdık ve geçen haftalarda tüm kamuoyuna açıkladık, dedik ki: "Okul öncesindeki okullaşma oranı budur, ilkokuldaki budur, ortaokuldaki budur, ortaöğretimdeki budur; kız çocuklarının okullaşma oranı da budur." Sanki bu açıklama hiç yapılmamış gibi aynı şeyler, tekrar tekrar burada retoriklere döndü. Bir kez daha tekrar ediyorum kıymetli hazırun. Sayın Başkan, değerli Komisyon üyelerim; Millî Eğitim Bakanlığının son verilerine göre ilkokuldaki okullaşma oranı yüzde 99,63'tür, kayıt dışı olan öğrenci sayısı 11.654'tür. İki, ortaokuldaki okullaşma oranı yüzde 99,44'tür, erişemediğimiz kayıt dışı kalan öğrenci sayısı kız ve erkek toplamı 30.489'dur. Ortaöğretimdeki okullaşma oranı yüzde 95,06'dır, kayıt dışı kalan öğrenci sayısı kız ve erkeklerin toplamı 240.668'dir. Açık öğretim, açık öğretim ortaokuldaki öğrenci sayısı 142.326'dır, bunun 7.774'ü 18 yaş altıdır, geriye kalan 134.552'si yani yüzde 95'i olması gerektiği gibi 18 yaş üstüdür çünkü açık ortaokul ve açık lise mümkünse çağ nüfusu için kullanılması gereken bir eğitim türüdür tüm dünyada olduğu gibi. Lisedeyse açık lisede 1 milyon 112 bin 765 öğrenci vardır, 18 yaş altı 232.152'dir, geriye kalan 880.213'ü 18 yaş üzeridir; 232.152'nin de 111.739'u kız çocuğudur. Şu andaki benim verdiğim verilerde okumayan kız ve erkek

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :394

çocuklarının tamamını toplasam 680 bin etmiyor. Ya bu kadar, insaf değil mi yani? Verilerde mutabık kalalım da verileri nasıl iyileştirebiliriz ona bakalım, gerçekten insaf yani.

Sabahtan beri ben dinliyorum burada milletvekillerimizi. Garo Bey'e kadar gayet de sakin bir şekilde dinledim. Garo Bey geçen Bütçe Komisyonunda da ilk konuşmasını "Siz bir hayal kırıklığısınız." diye başlayıp ben de ilk konuşmamda dedim ki ona: Siz bir hayal kırıklığısınız aslında. Yine hayal kırıklığı olduğunu gösterdi Garo Bey, ona geleceğim. Ama bizim verilerimizle ilgili açık öğretim, efendim ilkokul, okul öncesiyle ilgili paylaşamadığınız hiçbir konu yok. Bakın, biz açık yüreklilikle şunu söyledik. Bakın, benden Millî Eğitim Bakanı olarak bir milletvekilimiz bahsetti, işte "Şundaki problem, sen Bakan Yardımcısı değil miydin?" diye. Ben Millî Eğitim Bakanı olarak hep yirmi yıla bir bütün olarak baktım ve kendi Bakanlığım döneminde de bu yirmi yılda ne eksik var, onu nasıl iyileştirebilirim, öyle baktım ve 3 tane eksiklik gördüm ben. Okul öncesi eğitimdeki okullaşma oranlarının düşük olmasını gördük. Garo Bey diyor ki: "Geçen dönem söylediğinizin hiçbirisini yapılmadığını ben görüyorum." Ben ne dedim ki? Geçen sene dedim ki: 2.782 tane okul öncesinde anaokulu var tüm Türkiye'de ve ben 3 bin tane bağımsız anaokulu yapacağım dedim bir yıl içerisinde. 2.050 tane bağımsız ana okulu yaptık, 15.500 tane bağımsız ana sınıfı yaptık. Ana sınıfı dediğimiz kıymetli milletvekilleri, herhangi bir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :395

okulda boş bir sınıf varsa boş geçmemesi için o mekânın ana sınıfı olarak teşekkül etmesi ve çok daha kolay bir şekilde mahallelerde erişiminin sağlanması. Bu ne demek biliyor musunuz? Bu şu demek: Genelde 5 tane anaokulu olur ortalama bir bağımsız anaokulunda, 15.500 3.100 tane 3.100 tane bağımsız anaokuluna tekabül eder. 3.100 artı 2.050, 5.150 tane anaokulunu ben bir sene içerisinde yaptım demektir.

Kıymetli Vekilim dedi ki eski Merkez Bankası Başkanımız “Yahu nasıl yaptın bunu, bu 40 milyara denk gelir?” dedi. Kıymetli Vekilim, 4 tane yöntem kullandık. Bir, yatırım bütçesine koyduk yeni bağımsız anaokulları yapmak için. İki, atıl duran okulları anaokuluna dönüştürdük. Üç, Türkiye’de bilim sanat merkezlerini ben 2022 yılında bir tane bağımsız bilim sanat merkezi yapmadım, mevcut okulların içerisinde yaptım bilim sanat merkezlerini çünkü bilim sanat merkezleri okul bittikten sonra öğrencilerin gittiği veya hafta sonu gittikleri yer, hafta içerisinde bomboş kalan mekânlar, işte onları ben anaokulu yaptım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani atıl kapasite var.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Atıl kapasiteyi kullandım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Niye vardı bu atıl kapasite?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Ya, bu ayrı bir konu. Niye vardı? Yani şimdi, yani dilin kemiği yok, niye vardı? Keşke olmasaydı yani Allah’tan varmış, ben de hepsini kullandım. Tamam mı?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :396

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sorular soruldu artık ikili diyaloga girmeyelim, bitiremeyiz. Rica ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Şimdi, bakın, kıymetli hazırun...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayrıca Bakanımızı ziyaret edersiniz, detaylı tartışınız bazı konuları.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Bakın, şunu öncelikle, açık yüreklilikle ben söyleyeyim: Ben verilerle konuşan bir Bakanım ve çok şeffafım; yapabildiğime yapabilirim derim ve yaparım, yapamadığıma da yapamam derim ve söz vermem. Allah'a şükür on beş ay içerisinde Allah beni hiç mahcup etmedi. Bakın, bir yıl içerisinde İstanbul'da göreve geldiğim zaman 147 tane devlet anaokulu vardı, 1.538 tane özel öğretim anaokulu vardı; bin tane anaokulu yaptık İstanbul'a. İstanbul'da 5 yaşındaki okullaşma oranları yüzde 45'di, şu anda yüzde 90'a geldi.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sizden önce neden yapmamışlar Sayın Bakan?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Onu önceki Bakana sen sor. Niye yapmadığını sor. Tamam mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fikret Bey, rica ediyorum. Böyle bir usulümüz yok. Lütfen...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Bakın, kıymetli hazırun...

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :397

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Yirmi yıldır iktidardasınız ama.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, böyle bir usulümüz yok, siz sunumuzu yapın.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Kıymetli hazırun, bakın... Ya ben sizi saygıyla dinledim, sizden de küçük bir saygı bekleme hakkım var. Tamam mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, gün boyu konuştunuz, sorularınızı sordunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Ben sabahtan beri dinliyorum sizi. Tamam mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Müsaade edin de Bakan Bey cevap versin.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Okul öncesi eğitim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizi hoşunuza giden cevaplar vermek zorunda değil, kendi cevaplarını verecek; siz değerlendirin artık sonradan ama lütfen... Rica ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Bilmiyorsanız anlatayım.

Okul öncesi eğitim sadece eğitimde fırsat eşitliği için önemli bir şey değildir. Ben ne için okul eğitime öncelik verdim? Çünkü okul öncesi eğitim eğer 5 yaştaki okullaşma oranı yüzde 11'se bu ülkenin garip gurebası okul

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :398

öncesi eğitime erişemiyorsa 1'inci sınıfta hazır bulunuşukta ciddi fark olur ve ben bu farkı kapatamam. İşte, pizzada ortaya çıkan, liselerde ortaya çıkan o okullar arası başarı farkının kaynağı okul öncesi eğitimidir. Ben kaynağa indim ve bir yılda yapmış olduğumuz bu olay bir devrimdir ve bunu eğitim tarihi daha sonra yazacaktır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Norm kadro...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Okul öncesi eğitim sadece bilişsel becerileri geliştiren bir eğitim kademesi değildir, Amerika'daki boylamsal çalışmalara baktığınız zaman okul öncesi eğitime devam eden bireylerin eğitimde ve istihdamda kaldıkları sürenin okul öncesi eğitime devam etmeyen bireylere göre çok daha yüksek olduğunu ve suça meylin çok daha az olduğunu ortaya koymaktadır. Ben bu yatırımı yaparak AK PARTİ iktidarı olarak bu ülkenin gençlerinin çok daha bilişsel ve bilişsel olmayan becerilerini tam olarak yetiştirmek için okul öncesi eğitime yatırımı yaptım ve çok az maliyetle yaptım.

İki, mesleki eğitim... Sayın Garo Bey, burada sözümü ben yerine getirdim, bir. Birinci önceliğim buydu. İkinci önceliğim, mesleki eğitimdi. Sabahtan beri eğitimde fırsat eşitliğiyle ilgili konuşuyorsunuz, sanki kat sayı uygulamasını AK PARTİ iktidarı çıkarttı. Kat sayısı uygulaması niye yapıldı bu ülkede? Bu ülkede garip gurebayı mesleki eğitime gidip hiçbirini yerleştirmemek için yapıldı. İş gücü piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikli

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :399

insan kaynağını yetiştirmemek için yapıldı. Akademik olarak başarılı öğrencileri mesleki eğitimden ve imam hatiplerden çekmek için yapıldı. Bakın, biz o 28 Şubatın tersine akıttığı suyu tersine döndürdük. Yüzde 1'lik başarı diliminden öğrenci almaya başladı meslek liseleri. ASELSAN Mesleki Lisesi, Teknopark İstanbul Mesleki Teknik Anadolu Lisesi, İTÜ, Yıldız Teknik Üniversitesi Mesleki Teknik Anadolu Liseleri, Konya ASELSAN Mesleki Teknik Anadolu Lisesi, en son Demirören Medya Mesleki Teknik Anadolu Lisesi 0,12 puanla öğrenci aldı; İstanbul Fen Lisesine gidecek öğrencinin aldığı puandan daha yüksek puanlı öğrenci meslek lisesine gitti. İşte, bu akıntının tersine dönmesi demektir. Garip gurebanın değil, herkesin cazibe merkezi olarak mesleki eğitime yönelebilmesinin mekanizmalarını inşa edebilmektir gerçek eğitim sistemi. Almanya modelini hep anlatıyorsunuz, Almanya modeli asıl sizin dediğiniz işte proletaryayı ezen mesleki eğitim sistemi, 10 yaşında trekking yapıyor, 10 yaşında Türk çocuklarını mesleki eğitime gönderiyor, akademik çizgiden döndürüyor. Türkiye'de 4+4'le sekiz sene "comprehensive" eğitim yapılıyor, sonra mesleki eğitim devreye giriyor. Biz mesleki eğitimdeki bu iyileştirmeyi yaparken aynı zamanda geleneksel çıraklık, kalfalık, ustalıkla ilgili gerçekten devrim yaptık. Garo Bey, 2021 yılında 1 milyon dedik, 2022'nin 3 Kasımındayız; 964 bin çırak, kalfa, usta mesleki eğitim merkezinde. Çırak, kalfa kimin için gerekli? Küçük ve orta ölçekli işletmeler için gerekli. Bu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komasyon: Plan ve Bütçe Komasyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :400

ülkenin... Bir vekilimiz NEET'ten bahsetti; ne eğitimde ne istihdamda, OECD'nin o meşhur "Not in employment in education or training" dedikleri enstrüman, aslında en kritik enstrümanlardan bir tanesidir NEET enstrümanı. Niye? Çünkü eğitim ile iş gücü piyasasının geçişkenliğinin performansını ölçer. Evet, doğru, Türkiye'nin ortalaması yüzde 24'lerde, 25'lerde, OECD ortalamasının 2 katı.

Biz, bakanlık olarak 4 tane şey yapıyoruz bununla ilgili. Bir, mesleki eğitim merkezlerini güçlendiriyoruz. İşte, o 964 bin kişinin yüzde 55'i 18 yaş üzeri. NEET hangi yaş aralığında? 15-29 değil mi? İşte, biz o ne eğitimde ne istihdamda olan kesimi mesleki eğitim merkeziyle buluşturuyoruz, siz "çocuk işçiliği" diyorsunuz. Ya, yetişkin ya, yüzde 55'i 18 yaşın üzerinde bunlar. Hangi çocuk işçiliği yani?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Meslek liseleri...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Geleceğim hepsine geleceğim, sabırla dinledim, ben tek tek söyleyeceğim.

Bir, mesleki eğitim merkezlerini güçlendirdik.

İki, okul öncesi eğitime yatırım ne demek biliyor musunuz? Deminden beri iş gücü piyasasında cinsiyet eşitliğinden, istihdamdan bahsediyorsunuz. Eğer okul öncesi eğitimi yaygınlaştıramazsanız kadının istihdamını sağlayamazsınız. Eğer okul öncesi eğitimi yaygınlaştıramazsanız tek ebeveynli bireylerin istihdama katılımını

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :401

zorlaştırırsınız, iş gücü piyasasında sürtünme meydana gelir. İşte, ben okul öncesi eğitimi yaygınlaştırarak o, istihdama katılma potansiyeli olduğu hâlde okul öncesi eğitime çocuğunu gönderemediği için katılmayan kadınların istihdamını da artıracam.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, dinleyelim lütfen, rica ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Üç, hayat boyu öğrenme. Millî Eğitim Bakanlığı sadece eğitim çağı nüfusuna eğitim vermiyor, yetişkinlere de eğitim veriyor, 998 tane halk eğitim merkezinde 30'un üzerinde olgunlaşma enstitüsü üzerinden tüm vatandaşlara eğitim hizmeti veriyor. Bakın, Millî Eğitim Bakanlığı 2021 yılında yaklaşık 4-5 milyon vatandaşa eğitim vermiş yetişkinlere. 2022 yılında dedik ki her ay 1 milyon vatandaşa ulaşacağız. Niye biliyor musunuz? Çünkü bunların yüzde 70'i kadın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İŞKUR'la anlaşmalı mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Hayır.

Yüzde 70'i kadın. Kadınlarımızı daha güçlü yapacağız, istihdam kabiliyetlerini artıracamız; tamam mı?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – “Kadınlarımızı” demiyoruz yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen, rica

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :402

---

ediyorum, defalarca uyardım sizi.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Bırakın da ne diyeceğime ben karar vereyim ya. Konu o değil yani tamam mı? Şu ana kadar 10 milyon 500 bin vatandaşımıza ulaştık, 10 milyon 500 bin vatandaş tamam mı?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kadınlarımız demeyin, ısrar etmeyin.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Ya, kadın diyelim, kadın. Bırakın ya bırak!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, siz sunumuzu yapın. Bence atılan laflara lütfen bakmayın.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Dört, bakın dört. Ne eğitimde ne istihdamda oranını düşürmek için yaptığımız dördüncü hamle de bu biraz önce rakamlarını saymış olduğum -bunların hepsi bir birey, bir vatandaş- yeni bir sistem kurduk; erken uyarı sistemi, erken terk riski olan tüm bireyleri tek tek takip ediyoruz tamam mı?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – ...bağlı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gülüstan Hanım, rica ediyorum, defalardır uyarıyorum, rica ediyorum, yok böyle bir usulümüz, böyle gidemeyiz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Allah selamet versin,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :403

gönlünüze göre versin. O çocuklarımızın hepsini inşallah eğitimle buluşturacağız, orta öğretimdeki okullaşma oranını bir sonraki bütçede yüzde 100'e inşallah ulaştırarak geleceğiz, Garo Bey'e rağmen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Seneye siz yoksunuz Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Üç... Garo Bey diyor ki: “Siz orada bir sürü şeyler vadetmiştiniz ama siz bir türlü bunları hiç yapamadan geldiniz.”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – ... Yapmayın Allah aşkına ya!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Geleceğim bir saniye Garo Bey ya. Üçüncü konu neydi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eleştirel düşünce...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Eleştirel düşünceyi dikkate alman için başkalarının vücutlarıyla ilgili tasarruflarının özgür olabileceğine inanman ve saygı duyma lazım. Sen saygı duymuyorsun ki ya. Sen yaptığın her şeyi özgür yaptığna ama diğer insanların biat kültürü içerisinde yaptığı töhmeti altında bulunuyorsun. Seni şiddetle kınıyorum yani. Her zamanki gibi hayal kırıklığısın, sana yapacak bir şey yok, daha yapacak bir şey yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, yapmayın Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Yapacak bir şey yok yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şahsileştirmeyelim Sayın Bakan.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :404

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kişiselleştirmeden gidelim lütfen.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Üçüncü ve en önemli konu – benim iddiam- öğretmenlerdir. Öğretmenlerin... Bakın, hep retorik konuşulur, “Bir eğitim sistemi öğretmeni kadar güçlüdür.” Eyvallah. “Bir toplum öğretmeni kadar güçlüdür.” Peki, öğretmene ne yapıyoruz? Sadece özlük hakkı değil, özlük hakkıyla ilgili bir sürü şeyler yapılıyor, iyileştirmeler yapılıyor. Öğretmenlerin en büyük ihtiyacı olan şey, hayat boyu öğrenenler olarak sürekli kişisel ve mesleki gelişimlerini çok boyutlu olarak destekleme ihtiyacı. Bakın, biz o kadar önemli paradigma değişikliği yaptık ki öğretmenlerin mesleki gelişiminde. Bakanlık olarak, merkezî olarak öğretmenin mesleki gelişim planlamasını okullara bıraktık. Okullarda öğretmenler, öğretmenlerinin hangi eğitim almasını istiyorsa biz sadece bütçe gönderiyoruz. 2021 yılında kullanılan bütçe 8,9 milyondur, 2022 yılında 292 milyonluk bütçe kullandık, bunun 210 milyonunu okullara gönderdik. Bir milletvekili arkadaşımız dedi ki: “Okulları ayağa kaldırmamız lazım.” Okullar böyle ayağa kaldırılır. Okul müdürüne parayı gönderirim, öğretmenin eğitimi planlar. Okula bütçe gönderirim, okulun ihtiyaçlarını karşılar ve kimseye muhtaç olmaz, ne STK’sine ne sendikasına ne başka paydaşlara ne okul aile birliğine, dimdik ayakta durur.

Bakın, çok basit ya. 2020 yılında bu ülkede öğretmen başına düşen eğitim saati ortalama 44 saattir. Bazı milletvekili arkadaşlar ortalamanın ne olduğunu bilmiyor.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :405

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ya, yapmayın. Milletvekiline bunu söyleme hakkınız yok ama.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Topluyorsun, sayısına bölüyorsun, ortalama odur. Bu demek değildir ki tek tek tekil olan şeyler ona eşittir, değil mi?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Çok ayıp ya!

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Yani diyor ki: Mesela, “Ortalama ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 21.” demek “Her sınıfta 21.” demek değildir. Tamam yani...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Öyle demiyor ya.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Öyle dedi bir milletvekili.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Bakan...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Yıldırım Bey, sana demedim, sana demiyorum ya.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bana demediniz de sakince...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sayın Bakan, hepimizi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Orada bir milletvekili dedi ki: “Sincan'da şu var.” Tamam, ortalama. Ortalamadır bu yani 857 bin sınıfın yüzde 56’sı 25 kişinin altındadır. Elbette ki tüm gönlümüz bunun çok daha iyi noktaya taşınmasıdır, bunun için çırpınıyoruz yani güçlendirmeleri bunun için yapıyoruz, yıkım yapım çalışmalarını bunun için yapıyoruz. İşte, öğretmene yaptığımız yatırımla, kıymetli arkadaşlar, 2021 yılındaki öğretmen başına düşen eğitim saati 94 saate çıktı, bu sene 194 saate çıktı

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :406

ve ilk kez OECD ortalamasının çok çok üzerine çıktı ve çok daha iyi noktaya gidecek.

Öğretmenlik Meslek Kanunu'na gelelim.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tam bir garabet.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Öğretmenlik Meslek Kanunu sembolik olarak öğretmene duyulan saygının bir ürünüdür ve bu da AK PARTİ iktidarına nasip olmuştur, yirmi yıllık yatırımı Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla taçlandırmıştır.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sadece sembolik.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Bir...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İçinde sadece para var.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Öğretmenleri kabul etmediğiniz için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, lütfen...

Sayın Bakanım gün boyu herkesi dinledi, siz de dinleyin lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Siz parayı gündeme getirterek öğretmenleri aşağılıyorsunuz, buna hakkınız yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Bakan...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Tamam, buna hakkınız yok.

Biz Öğretmen Meslek Kanunu'nu tüm öğretmenlerin kişisel, özlük haklarını iyileştirmek için yapmadık. Biz kariyer sistemini sistematik içerisinde öğretmenlerin lisansüstü çalışmalar, master, doktora çalışmaları ve belli bir kıdem yılında bir sistematik çerçevesi içerisinde bir özlük

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :407

hakkıyla de destekleyecek bir mekanizma olarak inşa ettik. Yani bunu basitleştirip de “Öğretmenin yeterliliğini ölçüyormuş.” “...ölçmüyormuş.” “Ya, kıytırıktan bir sınavla uzman öğretmen mi olurmuş.” “...olmazmış.” diye bunu süfli bir şekilde, saçma sapan bağlamların içerisinde koymak öğretmene saygısızlıktır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Niye saçma sapan olsun ya?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – O kıymetli öğretmenlerimiz zorunlu olduğu için değil, tamam mı...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Uzmanlar karşı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Siz nereden biliyorsunuz, vicdanlara mı okuyorsunuz? Mahkûm oldukları için mi, sendikaları mı gitti sınava başvurdu. Yüzde 98’i başvurdu.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Para var çünkü.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – A, para. Sizin öğretmene verdiğiniz değer bu. “Öğretmen ucunda para varsa gider, para yoksa gitmez.” Öğretmen bayraktır, onun için öğretmenin olduğu yer vatandır. Tamam mı? Onları bunları geçin, öğretmene saygısızlık yapmayacağız yani.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, diyaloga girmeyelim, rica ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Öğretmen bizim eğitim

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :408

---

sistemimizin en kutsalıdır. Biz Bakanlık olarak öğretmenimizin özlük hakkını iyileştirmek, şartlarını daha iyi noktaya getirmek için ve dimdik ayakta durmak için onları manipüle etmeye çalışan dâhilî ve harici bedbahtlara karşı da her türlü desteğimiz yanlarındadır.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – 24 Kasım'da öğretmenlere bir maaş ikramiye vermeye var mısınız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, siz sunumunuza devam edin, sorulara cevap vermeye devam edin. Defalarca arkadaşları uyardım, dinlemiyorlar. Takdir kendilerinin. Siz sunumunuza dönün lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Eğitimde fırsat eşitliğiyle ilgili bir şeyler söyleyeyim. Şimdi, son yirmi yıldaki yapılan eğitim yatırımları o kadar küçümseniyor ki ama Gümüşhane'ye yapılan bir bina kasır, saray gibi lanse ediliyor. Tamam? Ya, bu ülkede 300 binlerde derslik sayısı varken 857 bine ulaştı ya. Şu ülkede 2000'li yıllara gelirken ilkökul hariç hiçbir eğitim kademesinde okullaşma oranı yüzde 50'nin üzerinde değildi. Madem bu ülkenin en kıymetli sermayesi beşeri sermayesiydi neden bu çocukların okullaşmasıyla ilgili gerekli imkânlar daha önce sağlanmadı? Gelişmiş ülkelere bahsediyorsunuz Garo Bey, OECD ülkelerine bakın, OECD ülkeleri 1950'li yıllarda ülkelerinin tüm eğitim kademelerindeki okullaşma oranlarını yüzde 90'a ulaştırdı. Türkiye niye 2002 yılını bekledi? Küçümseyesiniz diye mi? Peki, böyle kolay mı oldu?

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :409

Şimdi, çok basit bir şekilde değerlendiriyorsunuz eğitimde fırsat eşitliğiyle ilgili. Bakın, kıymetli arkadaşlar, bu ülkede başörtüsü yasağı uygulandı mı eğitimin önünde? Başörtüsü yasağı eğitimde fırsat eşitliğini mi güçlendiriyordu? Katsayı uygulaması eğitimde fırsat eşitliğini mi güçlendiriyordu? Bu ülkenin çocuklarının eğitime erişimini engelliyordu, onları hiyerarşik yapı içerisinde sınıflandırılıyordu.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Doğru.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – İşte Türkiye'nin bölge ayrımı yapılmadan her bir noktasına, tüm çocuklarına eşit eğitim imkânı vermek için yirmi yıldan beri bu ülkede şartlı eğitim yardımı uygulanıyor. Tamam? Bu ülkede yirmi yıldan beri destekleme yetiştirme kursları tüm öğrencilere ücretsiz bir şekilde gönderiliyor, imkân sağlanıyor. İEP diye bir proje var ilkokul öğrencileri için eğitimde fırsat eşitliği için yıllardan beri başarılı bir şekilde uygulanıyor. Ücretsiz kitap yıllardan beri 4,5 milyar kitap çocuklara o sizin “Ya kenara atıyorlar.” diye küçümsediğiniz zaman Cizre'de, Silopi'de her çocuğun elinde büyük tutkuyla taşıdığı o kitapları devlet gönderiyor ücretsiz olarak.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Görevi zaten.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – AK PARTİ yaptığı zaman “görevi” ama ondan önceki zamanlarda herkes keyfinde, aleminde, beş yaşındaki okullaşma oranı yüzde 11 hiç problem yok; ortaöğretimdeki

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :410

---

okullaşma oranı yüzde 44 hiç problem yok, a, yüzde 95'e çıkardığı zaman "AK PARTİ'nin görevi zaten canım, yapılması gerekiyor." Baba siz niye yapmadınız hiçbir şey? Ha, ne güzel bir şey, ne güzel.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İktidarda olunca yapmak zorundasın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, diyaloga girmeyelim. Sayın Bakanım, genele hitap edin lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – İşte biz eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmek için yardımcı kaynağı da dağıtmaya başladık. Eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmek için ilk kez temel eğitime, okula bütçe göndermeye başladık. Bakın, kıymetli arkadaşlar, okula bütçe göndermek ne demek biliyor musunuz? Biraz önce, sabah galiba, Sayın Vekilim dedi ki: "4.500 lira gönderiliyor." 5,5 milyar TL şu ana kadar -belki artmıştır, Strateji Başkanım burada, not almadım çünkü- tüm okullara bütçe gönderildi. Ne için biliyor musunuz? Temizlik paranızı kardeşim, buradan ihtiyacınız giderin, kırtasiyenizi buradan giderin. Ajitasyonlar yapılıyor ya "Top kâğıt bulunmuyor, bir kâğıt bulunmuyor, şöyle oluyor böyle oluyor." Tamam? Küçük onarımlarını kendiniz yapın. Ya gitmeyen bir yer varsa söyleyin bize. Ben iddia ediyorum Millî Eğitim Bakanı olarak diyorum ki: Sen de ben utandır, de ki: "Şu okula gitmedi." Ben meydan okuyorum, diyorum ki: Bu ülkenin eğitim sistemindeki tüm okullara para gönderdim. Siz de deyin ki

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :411

---

milletvekili olarak “Yalan söylüyorsun. Şu okula gitmedi.”

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Eksik söylüyorsun. Yalan değil, eksik...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Ya tamam ya. Anlatabildim mi?

Bakın, Küçük onarım donatım. Bu nedir biliyor musunuz? Eğitimde fırsat eşitliği, tüm okullara aynı imkânın sağlanması demektir. Anlatabildim mi? İşte, biz bunları yaparak öğretmenlerimizi sürekli eğitimden geçirerek, güçlendirerek, elbette özlük haklarını da iyileştirerek, okul yöneticilerinin sürekli özerkliklerini ve otonomilerini güçlendirerek... Bakın, merkezden yerele doğru gidiyor, bütçe gönderiyoruz, kendi planlamasını kendisi yapmaya başlıyor.

İYİ Partiden Sayın Koncuk dedi ki: “Teftiş yöntemiyle ilgili hiçbir şey yapmadınız.” Tam tersine 78 ve 87 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine baksın Sayın Koncuk, sonraki yayınladığımız yönetmeliğe de baksın. Teftiş sistemini yeniden yapılandırdık. İllerdeki teftiş sistemine sadece inceleme ve soruşturma değil, denetim ve rehberlik okul bazlı, il bazlı izleme ve değerlendirmeyi getirdik.

Bu ne demektir biliyor musunuz? Artık eğitim sistemine kalite güvence sistemi geliyor demektir.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Müfettiş sayısı...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Elbette bunları biz tüm

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :412

öğretmenlerimizle, okul yöneticilerimizle birlikte yapacağız. Elbette her yeni dönüşüm tam oturması için zaman alacak. Elbette...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Yirmi yıldır... Dönüşüm zaman alır mı? Yirmi yıldır müfettişlik...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Siz dediniz ki: “Kaç tane köy okulu yapılmıştır?” 2 bin tane köy okulu açtık. Sabahtan beri konuşuyoruz ama arkadaşlarınız hâlâ diyor ki: “Köy okulları açılsın.” 2022'nin sonuna kadar 6.970 köy okulunun tamamını açacağız.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – 14 bin... 20 bin...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – İnşallah bu önümüze koymuş olduğumuz hedeflerle birlikte...

CAVİT ARI (Antalya) – Sıfır...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Sıfırı da siz yaparsınız inşallah yani Antalya Milletvekili olarak

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz bitmek üzere Sayın Bakanım.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan, soruların hiçbirine yanıt gelmedi.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – İnşallah üzere bu okul öncesi mesleki eğitim, köy okulları, okulların imkân farklılıklarının azaltılması, eğitimde fırsat eşitliğinin güçlendirilmesiyle ilgili 2023'te yapacağımız yeni yatırımlarla Sayın Cumhurbaşkanımızın açıklamış olduğu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :413

Türkiye yüzyılıının eğitim altyapısını çok daha muhkem bir şekilde sağlamlaştırıp çok daha iyi noktaya getireceğiz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Kaç...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Bu vesileyle görüş bildiren tüm milletvekillerimize teşekkür ediyorum. Görüş bildiren, soru olan milletvekillerimizin sorularını yazılı olarak cevaplandıracağım.

Komisyonunuza sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

(Gürültüler)

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye lütfen, bir saniye, arkadaşlar...

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan takdir ettiği şekilde bir cevapladı soruları.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Hiç soru cevaplamadı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel konular üzerinden gitti. Eminim bütün soruları bürokrasiyle birlikte bir hazırlık yaparak Komisyonumuza iletacaktır.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan, olmaz bu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Yalnız bir ricam var Sayın Bakanım, Mahmut Bey, bir ricam var: Bir hafta, on gün içinde Komisyonumuza gelirse yazılı cevaplar Genel kurula gitmeden bütün

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :414

---

vekillerimizi biz bilgilendirmiş oluruz.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan, böyle olmaz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI MAHMUT ÖZER – Komisyonumuza bir hafta, on gün içinde yazılı cevaplarınızı bekliyoruz.

Şimdi de YÖK Başkanımıza...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Olur mu böyle şey!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ –Değerli arkadaşlar... Değerli arkadaşlar...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Bağırma, bağırma...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bakan bağırıyor bir şey olmuyor...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yıldırım Bey...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Kimsin sen! Arkadaşlar on beş gün içinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yıldırım Bey, rica ediyorum.

Bakın, gün boyu gayet kaliteli bir tartışma oldu, çok noktasal meseleler dışında. Gün boyu herkes fikrini ifade etti.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Soruların birine cevap verdi mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yıldırım Bey, bir saniye.

Değerli arkadaşlar, gün boyu herkes görüşünü, eleştirisini ifade etti, Sayın Bakan da önemli gördüğü meselelerle ilgili genel perspektifini, performansını anlattı. Detay sorularla ilgili de yazılı bir şekilde cevaplar gelecektir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :415

YÖK Başkanımıza şimdi söz veriyorum.

Başkanım...

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız değerli arkadaşlar, bu işlem bitsin ondan sonra.

YÖK Başkanımıza söz veriyorum.

Süreniz on dakikadır.

YÖK'e dönük sorulara cevabınız olursa seviniriz.

Buyurun lütfen.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR - Sayın Başkanım, çok değerli vekiller...

SALİH CORA (Trabzon) – Kaçma...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Nereye kaçıyorum? Dalga mı geçiyorsunuz milletvekilleriyle? Hiç bir soruya yanıt verilmiyor “Kaçma.” diyor utanmadan!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, YÖK Başkanımıza söz verdim.

Buyurun lütfen.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Sayın Başkanım, değerli vekiller, sizleri tekrardan saygıyla selamlıyorum.

Yükseköğretim Kurulu ve üniversitelerimizle alakalı vekillerimizin

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :416

---

ortaya koydukları soruların tamamını not ettim, hem şahsen not ettim hem de arkadaşlarım not etti. Benim hesabıma göre 70 civarında soru var; Başkan Bey, vakit darlığı sebebiyle tamamını değil ama...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii, bir kısmını yazılı olarak...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Ben isimlerinizi de not ettim, o sebeple her birinize sorularla alakalı bildiğimiz cevapları sunacağız, arz edeceğiz şimdiden ama birkaç tane çok öne çıkan soru var, onlara mutlaka cevap vermek durumundayız.

Bir tanesi, Lale Hanım'ın bu vakıf denetlemeleriyle alakalı sorusu. İlgili kanunu, mevzuatı biliyorsunuz. Her yıl, sadece, aslında vakıf üniversiteleri değil ama aynı zamanda devlet üniversitelerine yönelik olarak da denetleme faaliyetleri devam ediyor. Bu sene de dönem itibarıyla vakıf üniversitelerinde denetlemeler başlamıştır. Denetlemelerle alakalı şöyle diyelim: Bulgular ortaya çıktıkça -bulguların karşılığı var mevzuatta-onların hepsini yakından takip ettiğimizi ve bunu da açıkladığımızı bilmenizi isterim. Ayrıca, Sayıştay raporlarına da bunlar yansıyor, onu da ifade etmek isterim.

Afiliasyon konusunu ifade edeyim hemen. Afiliasyon konusu gerçekten çok önemli. 16 Ekim 2020 tarihinde Meclisimizin müştereken çıkardığı kanunla iki yıl içerisinde şartları taşıyan bir tıp fakültesi hastanesine ait ya bir ön izin belgesinin yahut mevcut bir hastanenin

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :417

---

devralınacağına dair bir belgenin Yükseköğretim Kuruluna getirilmesi karara bağlanmıştı kanunda. Eğer belge teslim edilmezse iki yıl süre sonunda uyarılıyor, malum. Bu da tam şu sıralar, ekim, kasım ayları içerisinde. Bu süre bitiminden itibaren bir yıl -yani dolayısıyla toplam üç yıl- içinde gerekli belgeleri vermeyen vakıf üniversiteleri tıp fakültelerine öğrenci alamama durumuyla karşı karşıya biliyorsunuz, o bir senelik bir süre var. Sonraki iki yılda da bu şartları yerine getiremeyen vakıf üniversitelerindeki tıp fakülteleri kapatılıyor, dolayısıyla kanun şu anda yürüyor. Bizim de zaten vakıf üniversitelerine gerekli uyarıları yaptığımızı ifade etmek isterim.

Tıp fakülteleriyle alakalı bir soru ve bir kalite hususu oldu, onu da hemen sizlerle paylaşayım. Tıp fakültesi sayımız Türkiye genelinde 120'dir değerli vekillerim, 120 tane tıp fakültemiz var. Şu anda tıp fakültelerinde okuyan öğrenci sayımız 116 bini geçmektedir. 2022 yılındaysa tıp fakültelerine verilen kontenjan sayısı 18 bin civarındadır.

Tıp fakültesinde eğitimin düşüklüğünden söz ettiler. Doğrusu bunu bir eski rektör olarak, bir öğretim üyesi olarak kabul etmem mümkün değil. Bu, herhâlde sehven söylenmiş olsa gerektir. Zira, Türkiye'nin en parlak öğrencileri tıp fakültesine girmektedir. Türkiye'de başarı sıralamasının en yüksek olduğu program tıp fakülteleridir. İlk 40 binden öğrenci alır tıp fakültelerimiz; bu, bir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :418

İkincisi: Üniversitelerin akademik üretkenliğini ve yayın kalitesini, yayın performansını Türk üniversiteleri içerisinde tıp fakültesi öğretim üyeleri forse etmektedir. En fazla sağlık hizmeti sunan ve en fazla yayın yapan program sahipleri hekim hocalarımızdır. Dolayısıyla hekimlerimizi eğitim bakımından kalitesizlikle yahut öğrencilerine verdiklerinin kalitesizliğini tartışmak doğrusu tıp fakültesine yapılacak en büyük haksızlıkların başında geliyor. Ben Yükseköğretim Kurulu Başkanı olarak ve eski bir rektör ve öğretim üyesi olarak bunu doğrusu doğru bulmadığımı sizlerle paylaşmak isterim.

Diğer, ikinci önemli konu, KPSS'yle alakalı. Bildiğiniz üzere, kamuoyuna yansıyan, ÖSYM tarafından 31 Temmuz 2022 tarihinde gerçekleştirilen KPSS lisans sınavıyla alakalı bir kısım soruların bazı yayınevleri tarafından çıkarılan deneme kitapçıklarında yer aldığı iddiası ortaya atılmıştı. Yükseköğretim Kurulu kanundan kaynaklanan yetkilisiyle ön inceleme raporunu 13/9/2022 tarihi itibarıyla düzenlemiş bulunmaktadır. Önemle ifade edilmelidir ki ön inceleme yetkisinin amacı, iddia konusu olayların önemi ve ciddiyetine göre soruşturma izni verilip verilmemesini araştırmaya yönelik bir süreçtir. Bu sürecin yani ön incelemenin sonucunda iddiaların içeriği, ağırlığı ve sürecin yönetimi dikkate alınarak, kusur veya ihmali olduğu kanaatine varılan kimselerle sınırlı olarak yargılama izni verilmiştir. Bu değerlendirmeler çerçevesinde kamuoyuna yansıyan

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :419

---

iddialardan bire bir, aynı olduğu iddia edilen sorulara ilişkin araştırma yapılmış bire bir, aynı olduğu yönünde sosyal medyada, bir internet sitesinde haberlerde çıkmış 11 sorunun ÖSYM'den alınan soru kitapçığıyla karşılaştırılarak sorularla alakalı incelemeler tamamlanmıştır. Bu incelemeler içerisinde coğrafya alanından 3, tarih alanından 1, Türkçe alanından 5, matematik alanından 1, eğitim bilimleri alanından 3 soru için alan uzmanı ve ölçme değerlendirme uzmanından oluşan ikişer kişilik bilirkişi heyetlerine inceleme yaptırılarak bilirkişi raporları alınmıştır, bunu bilhassa ifade etmek isterim. Hazırlanan yani teşkil edilen Ön İnceleme Kurulu tarafından hazırlanmış rapor, Cumhuriyet Savcılığına intikal ettirilmiştir. İlgili raporda ismi geçenlerle alakalı ve sorularla alakalı uzmanların hazırladıkları bilgiler savcılığa intikal ettirilmiştir, bunu bilhassa ifade etmek isterim. Soruların sızdırılıp sızdırılmadığını dair benim herhangi bir açıklamam söz konusu değildir. Sızdırılıp sızdırılmadığına dair bilgiyi elde edebilmek ancak adli süreçle ortaya çıkabilecek bir gerçektir. Bu bakımdan ne Ön İnceleme Komisyonunun ne Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının özel hesaplarının, WhatsApp hesaplarının, telefonların veya Yükseköğretim Kurulunun kısaca ulaşamayacağı enformasyonun üzerinden bizim bir açıklama yapmamız veya bir değerlendirme yapmamız doğru değildir, bu konuda Savcılık adli süreci, soruşturma sürecini yürütmektedir. Dolayısıyla, yani Yükseköğretim

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :420

Kuruluna bu konuda soruların sızdırılıp sızdırılmadığına dair, yayınevinden alınıp alınmadığına dair bilgilerin herhangi bir şekilde bu konuda bizim bir yetkimiz de ayrıca ifade etme yetkimiz de olmadığını sizlere ifade etmek isterim. Soruların benzerlik veya aynılıkla alakalı bilirkişi raporu, raporda yer almaktadır ama raporun ayrıntıları şu anda soruşturma devam ettiğinden savcılıkta bulunmaktadır, bunu da sizlere ifade etmek isterim.

Hemen diğer bir soru... Çok gündeme gelen, bugün gündeme gelen sorulardan bir tanesi; barajın kaldırılması, kontenjanlar konusu. Bunu da bilhassa ifade etmek isterim ama öncesinde ÖSYM'yle alakalı... Başkanımız da burada ama zaten o soruları zannediyorum yazılı olarak da hazırlayacaktır. ÖSYM yılda 10 milyon kişinin sınavını yapan bir kurum, Türkiye'nin marka kurumlarından bir tanesidir. Bu konuda arkadaşlarımız, çalışanlarımız, şu anda yeni atanan arkadaşlarımız, hakikaten fevkalade dikkatli çalışmaktadırlar. Bildiğim kadarıyla soru havuzu yenilenmiştir, 1.300 öğretim üyesi, 10 binin üzerinde yeni soru hazırlamak suretiyle yeni bir havuz meydana gelmiştir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Başkan, toparlarsak, kalanları da yazılı olarak verirsiniz.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – İsterseniz bir-iki soru daha var, onları da müsaadenizle cevaplamam icap ediyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Çok hızlı bir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :421

şekilde.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Barajın kaldırılması...

208 üniversiteyle alakalı bir takım eleştiriler oldu. Hakikaten kalite meselesinin gündeme gelmesi fevkalade önemli. Zaten kanunla kurulmuş olan Yükseköğretim Kalite Kurulunun amacı da yükseköğretim kurumlarımızda kalite güvencesini sağlayan süreçleri işletmektir. Yükseköğretim Kuruluyla birlikte Yükseköğretim Kalite Kurulunun da bu konuda çok önemli çalışmalara imza attığını ve şu anda lisansüstüne de kalite standartlarının getirilmiş olduğunu ifade etmek isterim.

Değerli Hazırın, çok kıymetli vekillerim; dünyada yükseköğretime daha fazla oranda erişilmesi hususu Türkiye'ye mahsus değildir, Amerika başta olmak üzere en çarpıcı örneklerden bir tanesi de Çin'dir. Size bir örnek vermem gerekirse 1999-2019 yılları arasında yani yirmi yıl içerisinde Çin'de kamu üniversitelerinin sayısı tam 5 kat artmıştır, 500'den 2.500'e çıkmıştır üniversite sayısı; özel üniversitelerin sayısı da yaklaşık 5 civarındaydı, 500'e yüze çıkmıştır yani toplamda 3 bine ulaşmıştır yükseköğretim kurumlarının sayısı. Dolayısıyla, Türkiye'nin dünyada yakaladığı önemli trendlerden bir tanesi değerli vekillerim, yükseköğretim alanında, vaktinde yapılan yatırımlardır. Bu bakımdan, biraz önce - zannediyorum- Erzurum Milletvekilimiz İbrahim Bey de ifade etmişti: Spor Bilimleri Üniversitesi... Eğer vekillerimiz hakikaten bu konuda müşterek bir

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :422

---

kanaat sahibi olursa ki ben eminim, vekillerim takip de ediyorlardır, biliyorlardır... Ben Doğu ve Güneydoğu'daki bütün üniversitelere gidiyorum, oradaki öğrencilerimizle, öğretim elemanlarımızla da bir araya geliyorum; bu konuda müşterek bir kanaat olursa Yükseköğretim Kurulu böyle bir üniversitenin Doğu'da veya Güneydoğu'daki illerimizden bir tanesini açma konusunda fevkalade çalışacağını sizlere ifade etmek isterim.

Son bir iki... Çok kısa onlara da cevap vermem lazım.

Muş Alparslan Üniversitesi öğretim üyesi eksikliği konusunda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hocam, toparlasak artık, gerisini de yazılı verelim.

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Bana bir iki dakika verirseniz...

Bildiğim kadarıyla bütün üniversitelerimizdeki kadro problemleri büyük ölçüde aşılmış vaziyettedir. Yükseköğretim Kurulu Başkanı olarak kadro problemi olup da aşmadığımız üniversite -bildiğim kadarıyla- yok.

Besni'den söz edildi. Vallahi, işte, mimarlık fakültesini çok hızlı açmak için 3 araştırma görevlisine ihtiyaç olduğu ifade etti vekilimiz; 3 değil, ben şu anda, sizin huzurunuzda söylüyorum: 15 bile araştırma görevlisi verebilirim, bir an önce oradaki fakülteyi veya yüksekokulu hayata geçirmek üzere, bunu da sizlere ifade etmek isterim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :423

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – KHK'yle ilgili Sayın Başkan...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR –Evet, KHK'yle alakalı...

Evet, sizinle alakalı...

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Kim hazırladı o listeleri?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cevap da bu olsun, bitirelim.

YÖK BAŞKANI EROL ÖZVAR – Şimdi, ben Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığına geldikten sonra kendim de bizzat baktım, Yükseköğretim Kurulunda üniversitelerin öğretim elemanlarına ilişkin paylaştığı akademik ve meslek bilgileri -ki bunlar YÖKSİS'te yer almaktadır- dışında ayrıca arşiv bilgisi bulunmamaktadır.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Listeleri kim hazırladı, KHK listelerini?

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Bunu bilhassa sizlerle paylaşmak istiyorum.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – 6 bin akademisyen listesini kim hazırladı, size kim verdi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun. Geriye kalan...

YÖK BAŞKANI PROF. DR. EROL ÖZVAR – Bunu aldım, bunu da ifade etmek isterim. Gelen diğer soruları da -inşallah- ayrıntılı yazacağımı bilmenizi istiyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :424

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli Hazırın, kurum bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum.

Milli Eğitim Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2023 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada 8 adet yeni önerge daha geldi zannediyorum, 8 adet toplam önerge var.

SALIHA SERA KADIGÜL SÜTLÜ (İstanbul) – 1 tane daha var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, onu da sayarak söylüyorum, yetişir diye düşündüğüm için.

Bu önergelerden 7 tanesini işleme alacağım. 1 adet önerge anadil temelli, çok dilli eğitime ilişkin bir önergedir. Söz konusu önerge, geçtiğimiz yıl da verilmişti. Anayasa'nın 3'üncü ve 42'nci maddesine aykırı olduğu için İç Tüzüğü'müzün 38'inci maddesi uyarınca bu önergeyi işleme almıyoruz.

Şimdi diğer...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bir söz talebim var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bakın, demokratik ülkelerde Sayın Başkan ana dil temelli çok dilli

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :425

eğitim yapılıyor ve bizim ülkemizde böyle bir uygulama yok. Evet, Anayasa'mızda da yok ama ben bu konuda verdiğim önergede yalnızca 10 milyon liralık bir iz bedeli koyuyorum ve bu konuda Millî Eğitim Bakanlığının bir çalışma yapmasını öneriyorum. Yani dünyadaki uygulamalar nedir? Bunun çocuğun yüksek çıkarlarına nasıl bir faydası olabilir? Ülkemizdeki demokrasiye, insan haklarına nasıl faydası olabilir? Bu konuda çalışma yapsın diye bir bütçe konsun diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bunun Anayasa'ya aykırı olma olasılığı yoktur, bu konuda yeniden bir değerlendirme yapmanızı rica ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tutumunda bir değişiklik söz konusu değildir, aynı işleme geçen seneki gibi benzer bir şekilde devam edeceğim.

Şimdi, önergeleri sırasıyla okutup işleme alacağım.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2023

ÖDENEK (A) CETVELİ

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :426

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
40	13.68	01	03.05	2.500.000.000 TL
37	13.69	01	03.05	4.300.000.000 TL

Süleyman Girgin

Muğla

Kamil Okyay Sındır

İzmir

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

Cavit Arı

Antalya

CAVİT ARI (Antalya) – Lale Hocam konuşsa olur mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lale Hanım izah mı edecek?

İmza sahiplerinden lale Hanım yokmuş. Evet, Süleyman Girgin, Emine Gülizar Emecan, Cavit Arı ve Kamil Okyay Sındır var.

Cavit Bey, izah mı, yoksa gerekçeyi mi okutalım?

CAVİT ARI (Antalya) – Lale Hanım, şimdi de imza atabilir.

LALE KARABIYIK (Bursa) – İmza atayım, olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur, buyurun, kısa yalnız, gerekçeleri çok kısa tutuyoruz biliyorsunuz.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Değerli Komisyon üyeleri; sabah da ifade ettiğim gibi 22 milyon 738 bin çocuğun yüzde 33,7 oranında yoksulluk çektiğini biliyoruz. Başka bir ifadeyle 7 milyon 600 bin çocuğumuz dengeli beslenme olanağı bulamıyor, kriz var, yoksulluk var, yoksunluk var; bu

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :427

sorun gerçekten önemli bir sorun. Yetersiz beslenme hem başarıyı düşürüyor hem sağlık sorunlarına sebebiyet veriyor. Öğretmenler arasında yapılan birkaç çalışma var. Öğretmenlere sorulduğunda çocukların sabah aç geldiğini ifade etmeleri aslında belli bir anketin sonucudur. 2-3 ilde ve benim ilim Bursa'da da yapılan bir anket sonucudur. Bu nedenle bu konuya önem verilmesini istiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Su da önemli bir sorundur. Ortaöğretime 2,5 milyar lira, temel eğitimde de 4,3 milyar lira...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – tabloda var zaten o rakamlar.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2023

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
---------	----------	-----------	-----------------	---------------------

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :428

40	13.68	01	03.05	20.000.000.000TL
37	13.69	01	03.05	20.000.000.000TL

Dirayet Dilan Taşdemir

Ağrı

Garo Paylan

Diyarbakır

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, izah edeceksiniz galiba, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, milyonlarca öğrenci kamu eğitimi veren okullarda okuyor ama bu okullarda yemek çıkmıyor değerli arkadaşlar ve çocuklarımız, özellikle dar gelirli ailelere sahip çocuklarımız beslenme çantalarına da yeterli beslenme ürünü koyamıyorlar. Ben bu konuda Sayın Bakanı göreve davet ediyorum ve bu konuda okullarda en azında günde bir öğün yemek çıkması konusunda göreve davet ediyorum ama Sayın Bakan, bu konuda bütçenizde kaynak yok ve biz bütçenize 40 milyar TL kaynak koymayı öneriyoruz. 40 milyar TL kaynak koyalım ve tüm öğrenciler okullarda bir öğün beslenebilsinler. Yani proteinli, diğer gıda ürünlerine kapsayan ürünlerle beslenebilsinler, bu konuda bu önergeye sizin de destek vereceğinizi düşünüyorum, tüm arkadaşların desteğini bekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3'üncü önergeyi okutuyorum:

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :429

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçe ile kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2023

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	ARTIRILAN MİKTAR
6	13.73	01	03.02	125.000.000 TL
37	13.69	01	03.02	15.000.000.000TL
37	13.70	01	03.02	6.000.000.000 TL
37	13.71	01	03.02	2.000.000.000 TL
40	13.68	01	03.02	35.000.000.000TL
40	13.71	01	03.02	3.000.000.000 TL

Durmuş Yılmaz

Ankara

Muhammet Naci Cinisli

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yetersiz beslenme ülkemizde milyonlarca çocuğun sağlığını, zihinsel ve sosyal gelişimini tehdit etmektedir. Çocuklarımızın sağlıklı bir hayat yaşayabilmelerini sağlamak devletin asli görevidir çünkü beslenme çocukların sağlığının, başarısının ve mutluluğunun ön şartıdır. Yeterli

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :430

beslenme çocuklarımızı ve aileleri etkilediği kadar ülkemizin geleceğini de etkilemektedir.

Çocukların özellikle küçük yaşlarda öğün atlaması, sağlıksız beslenmesi, yeterli besin alamaması, ilerleyen yıllarda hem zihinsel hem bedensel gelişimlerini etkilemektedir. Bu nedenle hiçbir çocuğumuzun sınıfına karnı aç girmemesi, tüm çocuklarımızın sağlıklı ve ücretsiz beslenme hakkına sahip olması sosyal devletin sorumluluğudur. Ülkemizde 2021-2022 yılı istatistiklerine göre okul öncesi eğitime, ilkokula, ortaokula ve liseye kayıtlı yaklaşık 16 milyon çocuk bulunmaktadır. İYİ Parti olarak “Rüzgâr Gülü” adını verdiğimiz projemiz kapsamında önermekte olduğumuz bu bütçe artırımıyla 61 milyar 125 milyon TL çocuklarımızın beslenmesi ve sağlıklı büyümesini sağlayacak bir yeniliği hayata geçirmemize vesile olacaktır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2023

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :431

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	AKTARILAN MİKTAR
40	13.68	01	01.02	20.000.000.000 TL
40	13.68	01	02.02	5.000.000.000 TL
37	13.69	01	01.02	20.000.000.000 TL
37	13.69	01	02.02	5.000.000.000 TL
			TOPLAM:	50.000.000.000 TL

Dirayet Dilan Taşdemir

Ağrı

Garo Paylan

Diyarbakır

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, izah edecek misiniz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan; bütçenizde öğretmen atamak için yeterli kaynak yok. 700 bin öğretmen atama bekliyor ama bu konuda yeterli kaynağı bütçenizde görmüyoruz. Bu konuda, 200 bin öğretmen ataması yapabilmeniz için yani seçim yılı, varsın size yazsın bu anlamda, 200 bin öğretmen atayabilmeniz için bütçenizin 50 milyar TL artırılmasını öneriyoruz.

Sayın Başkan, bir dakika da müsaade ederseniz şunu söyleyeceğim:

Sayın Bakan, ben size “Okul yapmadınız.” demedim “Anaokulu yapmadınız.” demedim; bunlar için, çabalarınız için de teşekkür ediyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :432

Sınıfın içini nasıl doldurduğunuzla ilgili eleştiride bulundum. Yani bizim sınıflarımızda eleştirel düşünce olursa çocuklarımız özgür düşünceye kavuşacaklar, bilim üretecekler, teknoloji üretecekler, katma değerli ürün üretecekler ve biz kalkınacağız ama eleştirel düşünce olmazsa olmaz.

Şunu da söyleyeyim: Bakın, asla kişiselleştirmeyin bu meseleyi. Ben sizi çok iyi anlıyorum. Tayyip Bey kameraların önünde onlarca kez bakanlarına, milletvekillerine, bürokratlarına yani “Niye bırakmıyorsunuz?” demiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, uzatmayalım artık o tartışmayı, rica ediyorum. Bakın, önergeleri tartışıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu anlamda ben sizleri asla tek tipleştirmiyorum. Tek tipleştirmeye karşı olmalıyız. Bakın, cumhuriyetin ilk döneminde de endoktrinasyon üzerinde bir tek tipleştirme vardı, şimdi de var. Buna karşı çıkmalısınız, başta siz karşı çıkmalısınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :433

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2023

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	AKTARILAN MİKTAR
37	13.69	01	01.02	4.200.000.000 TL
37	13.69	01	02.02	800.000.000 TL
40	13.68	01	01.02	6.300.000.000 TL
40	13.68	01	02.02	1.200.000.000 TL

Durmuş Yılmaz

Muhammet Naci Cinisli

Ankara

Erzurum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim eğitim kurumlarımızda öğretmen açığının giderilmesi ve atama bekleyen öğretmenlerimize yönelik çözüm amacıyla 50 bin öğretmen atamasının gerçekleştirilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde 12 milyar 500 milyon TL'lik bir artış yapılmalıdır. Önergemizin kabulüyle 50 bin öğretmen atamasının gerçekleştirilmesi imkânı yaratılacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :434

Aşağıda gösterilen değişikliğin gerekçesiyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

KURUM: MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YIL: 2023

ÖDENEK (A) CETVELİ

PROGRAM	KURUMSAL	FİNANSMAN	EKONOMİK KOD	AKTARILAN MİKTAR
40	13.42	01	05.04	100.000.000 TL

Dirayet Dilan Taşdemir

Ağrı

Garo Paylan

Diyarbakır

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Gara Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, biliyorsunuz, azınlık okulları da kamusal hizmet veriyor ve bu ülkede azınlık çocukları da kamusal hizmet veren okullarda okuyorlar. Hepimiz vergi veriyoruz ama bu bütçeden azınlık okullarına beş kuruş kaynak gitmiyor. Bunda siz bir haksızlık görüyor musunuz, bilmiyorum değerli arkadaşlar. Eğer bunda bir haksızlık görüyorsak -ki görmeliyiz- azınlık okullarına da bu bütçeden kaynak ayırmalıyız. Bu bütçeye, önerimize desteğinizi bekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :435

Son önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

Durmuş Yılmaz

Muhammet Naci Cinisli

Ankara

Erzurum

Kurum: Millî Eğitim Bakanlığı

Yıl: 2023

Ödenek (A) Cetveli

Program	Kurumsal	Finansman	Ekonomik Kod	Artırılan Miktar
6	13.73	01	01.01	32.000.000
6	13.73	01	01.02	3.500.000
37	13.69	01	01.01	400.000.000
37	13.69	01	01.02	50.000.000
37	13.70	01	01.01	420.000.000
37	13.70	01	01.02	52.000.000
37	13.71	01	01.01	161.000.000
37	13.71	01	01.02	20.000.000
40	13.68	01	01.01	2.000.000.000
40	13.68	01	01.02	245.000.000

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :436

40	13.71	01	01.01	152.000.000
40	13.71	01	01.02	19.000.000

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Eğitime hazırlık ödeneği; devlet okullarında görev yapan öğretmenlere, her öğretim yılında bir defaya mahsus olmak üzere, öğretim yılının başladığı ay içinde, kırtasiye masraflarında kullanmaları için ödenmektedir. Bakanlık tarafından belirlenen ödenek tutarı 2022’de 1.325 TL, 2023’te 1.400 TL olarak belirlenmiştir. Eğitime hazırlık ödeneğinin belirlendiği 6’ncı dönem toplu sözleşmeden günümüze ekonomimizin aldığı hâl ortadadır. Vatandaşlarımızın alım gücü düşmüş, maaş artışları enflasyona yenik düşmüştür. Söz konusu koşullar içinde, belirlenen tutarla öğretmenlerimizin eğitim dönemi başında sınıf içi materyallerle, ders araç ve gereçleriyle gerekli ihtiyaçlarını karşılamaları mümkün değildir. Öğretmenlerimiz, dönem başında öğrencileri, sınıfı ya da eğitim öğretim döneminde kullanmak üzere kendisi için aldığı tahta kalemi ve mürekkep ya da tebeşiri, tahta silgisi ya da kalem, dosya, kâğıt gibi ofis malzemelerini en ekonomik fiyat üzerinden hesaplandığında 1.325 TL’nin oldukça yetersiz kaldığı görülmektedir. Ayrıca, öğretmenlerimizin ders materyallerini zenginleştirmesi çocuklarımız için oldukça faydalı bir eğitim uygulamasıdır. Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik kriz ve

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :437

öğretmenlerimizin alım gücünün düşmüş olması göz önüne alınarak eğitime hazırlık ödeneğinin artırılması gerekmektedir. Bu gerekçelerle, önergemizle ilgili programlarda 3 milyar 554 milyon 500 bin TL artırım sağlanarak eğitime hazırlık ödeneğinin 5 bin TL'ye çıkarılması amaçlanacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Değerli arkadaşlar, önerge öncesinde Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini okutmuştum. Okuttuğum bütçeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Millî Eğitim Bakanlığı 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Millî Eğitim Bakanlığının 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

CAVİT ARI (Antalya) – Söz istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Oylamalardan sonra söz vereceğim, bir bitirelim.

Yükseköğretim Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi.)

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :438

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Yükseköğretim Kurulunun 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yükseköğretim Kalite Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2023 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Yükseköğretim Kalite Kurulunun 2021 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi de üniversitelerin bütçelerini sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin B cetvellerini sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :439

---

sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aynı şekilde, üniversitelerin kesin hesaplarını sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üniversitelerin kesin hesap B cetvellerini sizlere dağıtıldığı şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kapatmadan önce Cavit Bey'e kısa bir söz veriyorum.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakanım, bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

Bazı öğretmenlerinde sıkıntı olduğunu görüyoruz, yıpranmışlıklarını görüyoruz. Özellikle de Gazipaşa ilçemizde bulunan öğretmenevinin gerçekten çok yıpranmış olduğunu sizlere ifade etmek isterim. Eğer orada bir onarım çalışması yapılabilirse öğretmenlere daha yakışır bir hâle gelecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, böylece gündemimizde yer alan kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun.

Sayın Bakanımıza, YÖK Başkanımıza, Bakan Yardımcılarımıza, milletvekillerimize, bürokratlara ve bütün katılımcılara katkıları için çok

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Komisyon: Plan ve Bütçe Komisyonu

Tarih: 3/11/2022 Saat :

Stenograf:

Kayıt: Bütçe

Uzman:

Sayfa :440

---

teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, 7 Kasım 2022 Pazartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.07